9 M c

ΚΥΡΙΑΙ ΔΟΞΑΙ,

ΚΑΙ

Ὑποθῆκαι Βιωφελέσταται.

Ἐκ τῶν παλαιῶν Φιλοσόφων, καὶ ἐκ τῶν Δραματικῶν σχεδὸν Ποιητῶν.

PLACITA Principalia,

ET

CONSILIA

Ad benè beatéque vivendum

UTILISSIMA.

E Veterum Philosophorum, & è Dramaticorum ferè Poetarum Scriptis.

Delegit Ediditque Johannes Mapletoft *S. T. P.*
in Gratiam Juventutis Christianæ.

Studiorum Finis Erudita Pietas.

Τοὺς καλοὺς παῖδας ταῦτα δεῖ μανθάνειν, οἷς ἄνδρες γενόμενοι χρήσονται.

Ingenuis Adolescentibus ea sunt perdiscenda, quibus, ubi in viros evaserint, utentur.

Interea Musis Animus, dum mollior, instet;
Et quæ mox imitere, legas: Nec desinat unquam
Tecum GRAIA loqui, tecum Romana Vetustas. *Claud.*

LONDINI,
Impensis *Benj. Tooke* juxta Medii Templi Portam
in vico vulgò vocato *Fleetstreet*. MDCCXVII.

K

22

MVSEVM
BRITAN
NICVM

PRÆFATIO.

MIHI, *de optimâ Puerorum, Juvenumqe Inſtituendorum ratione ſubinde cogitanti, identidem ſuccurrit, ſeptimam ferè illam vitæ (melioris, ſi qa Virgilio fides eſt) partem, qâ Romanorum Græcorumqe dialectis ediſcendis inſudant adoleſcentes, rectiùs & majore cum fructu tradu&tum iri, ſi unà cum Linguarum Elementis, rerum etiam optimarum & apprimè utilium cognitionem & ſtudium teneris cerciſqe adhuc mentibus ſenſim inſtillari curemus.*

Hoc intuitu, (qidni & hâc etiam ſpe dicam?) ea qæ è Græcorum monumentis, ad animos Pietate, ſapientia cæteriſqe virtutibus excolendos imprimis facientia vel Dogmata, vel præcepta, olim (prout ſe obtulerint mihi) in adverſaria conjeceram, qæqe exſcribenda (ſi demùm ita res tulerit) in librorum margine adnotaveram, cœpi in unum qaſi faſciculum compingere.

Ubi verò de hiſce Rei Literariæ Principum ſcitis denuò evulgandis ageretur, operæ pretium viſum eſt, alia plura ejuſdem farinæ

nè à celebratiſſimis illis Ethnicæ Philoſophiæ Coryphæis, Platonem intelligo & Ariſtotelem, adjicere.

Nonnulla quidem, ex horum aliorumque Commentariis excerpta idcirco prolixiora ſunt, quoniam id quod ibi tractabatur, non aliter aut ſatis doceri, aut commodè explicari poſſe videretur, niſi continuatis aliquot periodis. Hâc methodo, Compendium quoddam omnium, quos multos de Re Ethicâ ſcripſit Ariſtoteles, librorum, (ab Authore in eam ferè formam, ut dicitur, olim contractum) paucis paginis exhibetur.

Platonem verò quod attinet, ſummam, non ſemel, eorum Theorematum ſententiolis haud ita multis concluſam habet Lector, (quod præfiſcine dixerim) quæ Dialogi Perſonæ ſtatis interrogandi & reſpondendi formulis, cæteriſque Diſquiſitionum, Socratico more, ambagibus, per totidem ſæpe folia diffuderant. Recténe, an ſecus id perfecerim, Judicium eſto penes Lectorem Φιλοπλάτωνα.

Habent itaque Juvenes (cum his enim mihi res eſt) ſapientiam Ethicam & Civilem non modo luculenter expoſitam, ſed cumulatè laudatam, conſtabilitam, inculcatamque ab omni undiquâque Philoſophorum familiâ. Habent Placita & Conſilia Pythagorica, Academica, Peripatetica, Stoica, qui & Cynica & Epicuræa; & Medica etiam paucula, ab Illuſtribus tàm virtute quàm Arte ſuâ viris Hippocrate & Galeno obiter tradita; quorum effa-

ta

ta noſtri ævi homuncionibus, Impietate, Intemperantiâ, Avaritiâ, aliove fœdo ſive morbo ſive inſaniâ laborantibus, pudorem & ſuî faſtidium vel contemptum incutere poſſint, aut certè debent.

Qinimò, Præter ſupra memoratos, ſunt & alii magni nominis Scriptores, qibus non pauca ex his tàm Decreta qàm Monita accepta referenda ſunt. Plutarchum volo, Epictetum, Simplicium, Arrianumqe (qi illum ſuis commentariis illuſtrârunt) Diogenem Laertium, Marcum Antoninum Imperatorem & Philoſophum, Iſocratem, Hieroclem, Demophilum, Democratem, alioſqe Pythagoricorum Fragmentorum, qæ jam extant, Authores. Viſum eſt etiam Γνώμας *ſeu* Χρείας *ad eundem cum Philoſophorum ſcitis ſcopum collimantes è Poetarum Dramaticorum ferè penu adjicere; è Tragœdiis ſc. Æſchyli, Sophoclis, Euripidis, & è fragmentis Menandri, Comicorum facile Principis, aliqam-multis; Diphili, aliorumqe paucioribus, olim decerptas, editaſqe.*

Faxit Deus Optimus Maximus, ut hic qaliſcunqe noſter Conatus, ad ſui nominis Gloriam; Lectoreſqe ad Pietatis, Continentiæ, Honeſtatis, Modeſtiæqe ſtudium; rerum humanarum contemptum, Cæleſtium amorem; & perpetuam animarum, adeoqe ſalutis æternæ indipiſcendæ Curam, expergiſcendos promovendoſqe aliqatenus conducat valeatqe.

N.B.

Paginæ aliàs vacaturæ placuit Verſiculos ὑπ' ἀπροσδιονύσους illinere.

Ἔχε τὴν Πνευματικὴν Υπόθεσιν τῶν Βιωτικῶν. *Chryſ.*

COntemptorem animum rerum dedit Humanarum
Cui Deus, haud Majus, qod dare poſſet habet:
Omnes hic Mundi illecebras ſibi ſub pedibus dans,
Totum ſe tradit Spe, Fide, Amore Patri:
Nec Caro, falſus Honos, nec Opes, nec purpura Regum
Pectus ſollicitant, omnia cui Deus eſt.
Qid mihi cum ſtrepitu Vitæ, luxuve Potentum?
Qid Genus, aut Titulos? qid peritura crepas?
Tanti es, nec pluris, qanti Deus æſtimat; hîc te
Metire, & pones, Vane, ſupercilium.
Sint meliora mihi, qàm qæ ſtupet anxia Plebes;
Qæro Boni Fontem, qæro & anhelo Deum.
Tu meus eſto Deus; mea, tu Deus, omnia, Solus,
Et præ te ducam cætera pro nihilo.
Ortam Cœlo animam ſolus, qi condidit, explet;
Hic mihi Vita, Salus, omnia ſolus erit.
Ter Fælix, qi humiles curas, mala Gaudia temnens,
Cœlo jam ſatagit mente, Deoqe frui.

Pacem demus animo, quam dabit præceptorum salutarium assidua meditatio; astruge rerum Boni & intenta mens ad unius Honesti Cupiditatem.

N. B. Cùm litera Consonans *q* in omnibus dictionibus Latinis (puto & in aliis Linguis) *u* Vocalem post se trahat, visum est dictam Vocalem non adscribere, nisi in pauculis istis vocabulis, in qibus *u* geminatur, qalia sunt *Equus*, *Propinquus*, &c. ne scilicet frustrà fiat per plura, qod rectiùs fit per pauciora.

ERRATA.

PRæf. p. 3. l. 13. dele *Isocratem*; p. seq. *Vane* l. 16; post *pro nihilo* l. 20 addantur duo seqentia Carmina omissa.

Da Te cernere, amare, seqi; tibi vivere Soli,
Non mihi, non mundo; cætera des aliis.

P. 46. l. 16. ingens spes; p. 57. l. 6. δὸ πᾶσιν; p. 83. l. 13. ἀπολαύσεως; p. 108. l. 24. tuo; p. 110. l. 27. sin; p. 114. l. 19. ob; p. 120. l. 5. assecla; p. 123. l. penult. ἐγκαταλείψω τὴν τάξιν ταύτην ἐφόσον ἂν δύνωμαι· p. 124. l. 24. & in omnibus; p. 156. l. 5. dele ad.

PLACITA PRINCIPALIA:

SEU

Sententiæ Perutiles Philoſophorum.

DANDA eſt imprimis opera ut Adoleſcentes qam optimis moribus imbuantur : Qi enim rectâ Inſtitutione exculti fuerint, in bonos plerumqe omnes evadunt viros.

Non parùm refert ſed permultum, utrùm *ſic* an *ſic* à pueris aſſueſcamus ; imò verò totum in hoc poſitum eſt.

Pius eſto, mi Fili, nam qi Deum ritè colit, optimè philoſophatur.

Viri prudentis eſt & Deo grati ad illud qod in ſe præſtantiſſimum eſt, vitam exigere : Potentiæ enim Rationales ad imperandum aptæ natæ ſunt.

Virtutem à teneris, à teneris pietatem cole ; ita felix vives, gaudénſqe per omnem vitam.

Elige optimum vitæ Inſtitutum, conſuetudine dulceſcet.

Qantò ſatius eſt te aliqibus (*reverà fatuis, ſcilicet*) fatuum videri, qàm improbum eſſe ?

Virtus eſt Ars magna, ſumma & præſtantiſſima omnium diſciplina. Vir-

ΚΥΡΙΑΙ ΔΟΞΑΙ,

Ἢ

Χρεῖαι τῶν Φιλοσόφων.

ΠΡΩΤΟΣ μὲν ὅτι τῶν Νέων πρῶτον ἐπιμεληθῆναι ὅπως ἔσονται οἱ Ἄριστοι· οἱ γὰρ ὀρθῶς πεπαιδευμένοι σχεδὸν ἀγαθοὶ γίνονται. *Plat.*

Οὐ μικρὸν διαφέρει, τὸ ὅτως ἢ ὅτως εὐθὺς ἐκ νέων ἐπίζεσθαι, ἀλλὰ παμπολύ· μᾶλλον δὲ τὸ πᾶν. *Arist.*

Εὐσέβει, ὦ τέκνον, ὁ γὰρ εὐσεβῶν ἄκρως φιλοσοφεῖ.

Πρὸς τὸ κράτιστον τὸ ἐν αὐτῷ ζῆν ἀνδρὸς ὅτι Σοφοῦ καὶ Θεοφιλοῦς. Αἱ γὰρ δυνάμεις αἱ Λογικαὶ φύσει δεσποτικαί.

Ἀρετῶ ἐκ νέας ἄσκει· ἐκ νέας Εὐσέβειαν· καὶ εὖ πράξεις, χαίρων διὰ τοῦ ὅλου τοῦ βίου.

Ἑλοῦ τὸ βίον τὸ ἄριστον. ἡδὺν δέ σοι ἡ Συνήθεια ποιήσει. *Pythag.*

Ὅσῳ κρεῖττον εὐήθη δίκαιον, ἢ πανοῦργον εἶναι;

Ἡ ἀρετὴ πίνυη μεγάλη, μέγιστον μάθημα. *Socr.*

Virtute prædítus omnia ſimul habebis : Vitio autem immerſus, ne te ipſo frueris.

Omnium facinorum fons eſt cupiditas, ſeu præceps animi impetus ; rectè factorum autem prudens deliberatio.

Oportet qemlibet unum eundémqe hominem eſſe vel agere.

Qæ agimus eò referenda ſunt omnia, ut Deo, ſummo Imperatori, grata ſint.

Ea demum juſtitia eſt omnes, qibus valemus, virtutes ad aliorum commoda transferre.

Solus reverà eſt dives, qi ſuâ ſorte contentus eſt.

Cui mediocria non ſufficiunt, huic nihil unqam ſatis erit ; &, cui nihil eſt ſatis, huic nihil turpe videbitur.

Dives vel eſt injuſtus, vel hæres ejus, injuſtus qi fuit.

Arrogantia ex opibus nata, ceu vinum, immutat animos qos poſſedit, & in novos qaſi inebriando transformat.

Temporis, ceu rei omnium pretioſiſſimæ, ratio eſt habenda.

Cura [exercitatio, ſtudium] omnia perficit.

Utiles Sententiæ aculeum qendam animo infigunt.

An non & ego talis ſum ? *Plato ſe interrogabat, qoties mali aliqid de alio diceretur.*

Ea, qæ idcirco diſcimus ut poſtea agamus, peragendo optimè diſcimus.

Diem præſentem non bene tranſegeris, niſi ita tranſigendam ſtatueris, ut qæ tibi ſorte poſtremá illuceſcat. Me-

Ἀρετὴ μὲν ἔχων πάντα ἔξεις· κακίαν δ', οὐδὲ σεαυτόν.

Πηγὴ τῶν ἁμαρτημάτων μὲν ὁ θυμὸς, ὁ δὲ λογισμὸς τῶν κατορθωμάτων.

Δεῖ καὶ τὸ ἄνθρωπον ἕνα γίνεσθαι.

Πάντα φεύγειν χρὴ κατ' ἀναφορὰν τοῦ ἀρέσκειν τῷ ὅπῃ πᾶσι Θεῷ.

Τὸ μὲν χρῆσθαι πάσαις ταῖς ἀρεταῖς εἰς τὸ τοῦ πέλας συμφέρον, τοῦτ' ἔστιν ἡ Δικαιοσύνη.

Μόνος ἐν ἀνθρώποις πλούσιος ὁ αὐτάρκης.

Ὦ ὀλίγον ἔχ ἱκανόν, ἀλλὰ τούτῳ γε οὐδὲν ἱκανόν. Καὶ ᾧ ἱκανὸν οὐδέν, ἀλλὰ τούτῳ γε οὐδὲν αἰσχρόν.

Ὁ πλούσιος ἢ ἄδικος, ἢ ἀδίκου κληρονόμος.

Μεταποιεῖ ὁ ἀπὸ πλούτου τύφος, ὥσπερ ὁ οἶνος, καὶ μεταγεννᾷ τὰς ψυχὰς ἐν αὐταῖς γενόμενος.

Πολυτελέστατον ἀνάλωμα ὁ χρόνος. *Theophr.*

Μελέτη τὸ πᾶν.
Αἱ χρησιμάθειαι κένζον ἐγκαταλείπουσι.

Ἦ που ἆρ' ἐγὼ τοιοῦτος;

Ἃ δεῖ μανθάνοντας ποιεῖν, ταῦτα ποιοῦντες μανθάνομεν.

Οὐκ ἔστι τὸ ἀνεσπευμένην ἡμέραν καλῶς βιῶναι, μὴ προπεπονημένον αὐτοῦ ὡς ἐφάπαξ βιῶναι.

Medicina ſeu Officina medendis Animis inſtructa.

Ab iis qibus nulla eſt virtus Dei nomen fruſtra uſurpatur.

Si qid honeſti peregeris cum labore, labor citò præterit, qod rectè factum eſt ſemper perdurat. Si cum voluptate turpe qid feceris, voluptas ſtatim perit, turpitudo ſemper manebit.

Demophili Similitudines, ſeu vitæ Curatio ex Pythagoreis.

SApientis eſt è vitâ, velut è convivio decorè (*i. e.* lubenter & cum gratiarum actione) diſcedere.

Joco, ſalis inſtar, parcè utendum.

Veſtes talares corpora, opes immoderatæ animos impediunt.

Voluptates, tanqam Sirenes, prætereundæ ſunt ei, qi virtutem, tanqam patriam, viſere cupit.

Victus ægrotantis, & ſtulti animus faſtidii plenus.

Animus ſapientiæ præceptis imbutus, aurigæ ſimilis eſt; nam inſitas nobis cupiditates cohibet, & ad honeſtum redigit.

Ut timidus arma, ita ſtultus opes contra ſeipſum habet, & malo ſuo.

Neqe

Ψυχῆς ἰατρεῖον. *Bibliothecæ Inſcriptio.*

Ἄνδρ' Ἀρετῆς Θεὸς ὄνομα μόνον.

Ἂν τι πρᾶξῃς καλὸν μὴ πόνῳ, ὁ μὲ πόνος οἴχεται, τὸ δὲ καλὸν μένει· Ἂν τι ποιήσῃς αἰσχρὸν μὴ ἡδονῆς, τὸ μὲν ἡδὺ οἴχεται, τὸ δὲ αἰσχρὸν μένει. *Muſon.*

Δημοφίλου ἐκ τῶν Πυθαγορείων ὅμοια, ἢ βίου διεξαγωγεία.

Τὸν πεπαιδευμένον, ὥσπερ ἐκ Συμποσίου, ἐκ τοῦ βίου συγκομισθῆναι δεῖ ἀναλύειν.

Τῷ γαλείῳ, καθάπερ ἀλί, πεφεισμένως δεῖ χρῆσθαι.

Αἱ μὲν πονηρίαι ἐσθῆτες τὰ σώματα, αἱ δὲ ὑπέρμετροι ὄψεις τὰς ψυχὰς ἐμποδίζουσιν.

Δεῖ, ὥσπερ Σειρῆνας, τὰς ἡδονὰς παρελθεῖν τὸν καταπονδύλονθα τῇ ἀρετῇ ἰδεῖν, ὡς παλείδα.

Νοσοῦντος δίαιτα, καὶ ἄφορος ψυχὴ δυσάρεστον.

Ὁ ἐκ φιλοσοφίας νοῦς ἔοικεν ἡνιόχῳ· πρείττω γὰρ τῶν ἐν ἡμῖν ὁρμῶν, ἀεὶ μετάγων αὐτὰς εἰς τὸ καλόν.

Ὁ μὲν δειλὸς καθ' ἑαυτοῦ τὰ ὅπλα, ὁ δ' Ἀνόητος τὰ χρήματα ἔχει.

Neqe ægrotantem aureus lectus, nec ſtultum fortuna ſplendida juvat.

In vitâ, tanqam in Comœdiâ, primum actum adoleſcentia ſuſtinet ; ideo cuncti attento animo eam ſpectant.

Utres inanes ventus, homines autem ſtultos vana de ſe exiſtimatio inflat.

Demophili Sententiæ Pythagoricæ.

MEnte pervigili eſto ; nam animi veternus veræ morti affinis eſt.

Non linguam, ſed opera ſapientis Deus præcipuè æſtimat ; nam ſapiens, etiam cum tacet, Deum honorat.

Nullum donum majus virtute à Deo accipi poteſt.

Durius eſt ſervire affectibus, qàm tyrannis.

In qantum temetipſum ignoras, inſanire te exiſtima.

Præſtat ſæpius cum ſe ipſo, qàm cum externis colloqi.

Si ſemper memineris, qocunqe demum loco anima aut corpus tuum aliqid perpetret, Deum inſpectorem adeſſe ; in cunctis qidem orationibus actionibúſqe tuis vereberis inſpectoris præſentiam, qem nihil latet : Deum verò intimum pectoris hoſpitem habebis.

Illud potiſſimùm bonum eſſe exiſtima, qod cum alio communicatum tibi magis augetur.

Eos præcipuè amicos judica, qi animum potiùs qàm eos qi corpus juvant. Cu-

Οὔτε τ᾽ ἄῤῥωστον ἡ χρυσῆ ὠφελεῖ κλίνη, ἔτε τ᾽ ἀνόητον ὄπισημος εὐτυχία.

Τῦ βίυ, καθάπερ δεάμαλθ. πεῶτον μέρος ὄξίν ἡ νεότης· διὸ πάντες αὐτῆ πεοσέχυσιν.

Τὸς μὴ κενὸς ἀσκὸς τὸ πνεῦμα διΐησι· τὸς δ᾽ ἀνοήτυς ἀνθεώπυς τὸ οἴημα.

Δημοφίλυ Γνώμαι πυθαγορικαί.

Ἄγρυπν. ἔσο κτὶ νῶν· Εὐγενὴς γὰ τῦ ἀληθινῦ θανάτυ ὁ ῥᾳδὶ τῦτον ὕπνος.

Γλῶσσα σοφῦ ὐ πεοπηγυμένως τίμιον ῥᾶδα Θεῷ, ἀλλὰ τὰ ἔργα· Σοφὸς γὰ κὴ σιγῶν τ᾽ θεὸν τιμᾷ.

Δῶεον ἄλλο μεῖζον ἀεετῆς ὐκ ἔστι ῥᾶδα Θεῦ λαβεῖν.

Δυλδύειν πάθεσι χαλεπώτεον, ἢ τυεάννοις.

Ἐφ᾽ ὅσον σαυτὸν ἀγνοεῖς, νόμιζε μαίνεθαι.

Διαλέγεθαι ἄμεινον ἑαυτῷ πλέον, ἢ τοῖς πέλας.

Ἐὰν ἀεὶ μνημονδύῃς, ὅτι ὅπυ ἂν ἢ ἡ ψυχὴ σῦ ἢ τὸ σῶμα ἔεγον ἀποτελεῖ, Θεὸς ἐφέσηκεν ἕφοεος, ἐν πάσαις συ ταῖς εὐχαῖς κὴ πεάξεσιν, αἰδεῖσθαί μὴ τῦ θεωεῦ τὸ ἄλησον. ἕξεις γ᾽ τ᾽ Θεὸν σύνοικον.

Ἡγῦ μάλισα ἀγαθὸν εἶ), ὃ ἑτέεῳ μεταδιδόμενον (οι μᾶλλον αὔξε).

Ἡγῦ μάλισα φίλυς, τὰς ὠφελῦνλας τὴ ψυχῆ, ἢ τὸ σῶμα.

Ἡγῦ

Cujuſvis ſtulti & laudem & vituperium ridiculum ducito: & totam hominis imperiti vitam opprobrium exiſtima, & dedecus.

Da operam ut tui te familiares revereantur potius qàm metuant; nam reverentia exiſtimationem, metus odium conjunctum habet.

Rationem ubique ducem ſeqendo, neqaqam peccabis.

Aliis moleſtus haud facilè ipſe moleſtiis carebit.

Magnam doctrinam exiſtima, qâ ignorantium imperitiam ferre poſſis.

Id perſuaſum habeto, tuas opes non eſſe quas animo reconditas non ſervas.

Fac magna, nil magni promittens.

Animæ robur eſt temperantia: hæc enim vacui affectibus animi lumen eſt. At multò ſatius eſt mori, qàm corporis incontinentia animum offuſcare.

Caduca omnia lubrica ſunt: at ſe ipſo Deóqe niti, id ſolum firmum & ſtabile eſt.

Is ſapiens & Deo charus homo eſt, qi, qantum laboris alii corporis causâ ſuſtinent, tantum ipſe animo impendere ſtudet.

Fieri haudqaqam poteſt, ut unus idémqe & voluptatibus, & corpori, & opibus parandis, ſimulqe Deo vacet: nam qi voluptatibus deditus eſt, idem qoqe ſtudet corpori; at cui corpus curæ eſt, idem profectò & opibus ſtudet; at qi opum ſtudioſus, neceſſariò injuſtus eſt: injuſtus autem & impius eſt erga Deum & iniqus erga homines.

Demo-

Ἡγοῦ πάντος ἀνοήτου καὶ τοῦ ἐπαινον καὶ τοῦ ψόγον καταγέλαστον, καὶ ὅλον τοῦ ἀμαθῶν ὄνειδος εἶναι τὸ βίον.

Θέλε μᾶλλον τὰς συνόντας αἰδεῖσθαί σε ἢ φοβεῖσθαι· αἰδοῦς μὲν γὰρ σεβασμοῖς σέβας, φόβῳ δὲ μῖσος.

Λόγῳ ἡγεμόνι ἐν πάντι χρώμενον, ἐχ ἁμαρτήσεις.

Λυποῦντα τοῦ πλησίον ῥᾴδιον αὐτὸν ἄλυπον εἶναι.

Μεγάλῳ παιδείαν νόμιζε, δι' ἣν δυνήσῃ φέρειν ἀγνοούντων ἀπαιδευσίαν.

Πέπεισο μὴ εἶναι σὸν κτῆμα, ὃ σοῦ μὴ ἐντὸς διανοίας ἔχεις.

Πεῖρᾶτε τὰ μεγάλα, μὴ ὑπισχνούμενος μεγάλα.

Ῥώμη ψυχῆς Σωφροσύνη· αὕτη γὰρ ψυχῆς ἀπαθὴς φῶς ἔχει. Τελεῖσθαι δὲ πολλῷ κρεῖττον, ἢ δι' ἀκρασίας σώματος τὴν ψυχὴν ἀμαυροῦσθαι.

Ἐπισφαλὴς πάντα τὰ ἐφήμερα· τὸ δὲ ἐφ' ἑαυτῷ οἰκεῖον, καὶ τοῦ Θεοῦ, μόνον βέβαιον.

Σοφὸς ἄνθρωπος καὶ θεοφιλὴς, ὃς, ὅσα οἱ ἄλλοι μισθοῦνται τοῦ σώματος ἕνεκα, τοσαῦτα ἀσκεῖ αὐτὸς ὑπὲρ ψυχῆς πονεῖν.

Φιλήδονον, καὶ φιλοσώματον, καὶ φιλοχρήματον, καὶ φιλόθεον τὸν αὐτὸν ἀδύνατον εἶναι· ὁ μὲν φιλήδονος, καὶ φιλοσώματος· ὁ δὲ φιλοσώματος, πάντως καὶ φιλοχρήματος· ὁ δὲ φιλοχρήματος διὰ ἀνάγκης ἄδικος· ὁ δὲ ἄδικος, εἰς μὲν Θεὸν ἀνόσιος, εἰς δὲ ἀνθρώπους παράνομος.

Δημο-

Democratis Philoſophi aureæ Sententiæ.

SEntentiis hiſce ſi qis aures animúmqe adverterit, multa ille opera viro digna patrabit, multis contrà carebit malis.

Qiſqis animi bona amat, diviniora amat; qi corporis, humana ambit.

Danda eſt opera non ut philoſophos ſimulemus, ſed ut tales reverà vivamus. Neqe enim prodeſt ut ſani videamur aliis, ſed ut nos re ipſâ bene valeamus.

Rerum turpium pœnitentia vitæ ſalus eſt.

Neqe in corpore, neqe in opibus poſita eſt hominum felicitas, ſed in animo recto, & juſtitia.

Infelicior eſt injuriam qi facit, qàm qi ſuſtinet.

Animi magni eſt humaniter ferre ſiqid peccatum fuerit.

Legi, Principi, & Sapientiori cedere pulcrum eſt.

Qi pecuniis facilè vincitur haudqaqam erit juſtus.

Qiſqis eum monet, qi prudentiâ ſe pollere exiſtimat, operam perdit.

Stulti rebus adverſis conflictantes ſapiunt.

Reipſâ atqe opere, non verbis, virtuti ſtudendum.

Præſtat propria, qàm aliena peccata reprehendere.

Bonum eſt non ſolùm ab injuriâ, ſed etiam à voluntate lædendi abſtinere. Im-

Δημοκράτους Φιλοσόφου Γνωμαι Χρυσαῖ.

ΓΝωμέων μὲν τήνδε εἴπις ἐπαΐοι ξυνὸν νόῳ, πολλὰ μὲν ῥέξει θεάματ' ἀνδρὸς ἄξια, πολλὰ δ' φαῦλα οὐκ ἔξει.

Ὁ τὰ ψυχῆς ἀγαθὰ ἐρεόμενος, τὰ θειότερα ἐρέει· ὁ δὲ τὰ σιλφίου, τ' ἀνθρώπινα.

Οὐ σεμνοπροσωπεῖσθαι δεῖ φιλοσοφεῖν, ἀλλ' ὄντως φιλοσοφεῖν· οὐ γὰρ δοκεῖν δεόμεθα τοῦ δοκεῖν ὑγιαίνειν, ἀλλὰ τοῦ κατ' ἀλήθειαν ὑγιαίνειν. *Epicur.*

Μεταμέλεια ἐπ' αἰσχροῖσι πρήγμασι, βίου σωτηρία.

Οὔτε σώμασιν, οὔτε χρήμασιν εὐδαιμονοῦσιν ἄνθρωποι, ἀλλ' ὀρθοσύνῃ καὶ δικαιοσύνῃ.

Ὁ ἀδικῶν τοῦ ἀδικουμένου κακοδαιμονέστερος.

Μεγαλοψυχίη τὸ φέρειν σοφίης πλημμέλειαν.

Νόμῳ, καὶ Ἄρχοντι, καὶ τῷ Σοφωτέρῳ εἶκειν κόσμιον.

Ὁ Χρημάτων σπουδαίως ἥσσων, οὐκ ἄν ποτε εἴη δίκαιος.

Τὸν οἰόμενον νοῦν ἔχειν ὁ νουθετῶν μετανοεῖ.

Οἱ ἀξιώσεις δυσχεραίνοντες σωφρονέουσιν.

Ἔργα καὶ πρῆξιν ἀρετῆς ὁ λόγος ζηλοῦν χρεών.

Κρεῖσσον τὰ οἰκεῖα ἐλέγχειν ἁμαρτήματα, ἢ τὰ ἀλλότρια.

Ἀγαθὸν δὲ τὸ μὴ ἀδικεῖν, ἀλλὰ τὸ μηδὲ ἐθέλειν.

Παιδὸς

Immoderata cupiditate trahi, pueri eſt, non viri.

Nimis vehementes cujuſcunqe rei appetitus etiam ad cætera animum occæcant.

Nihil jucundum admittas, niſi idem ſit conducibile.

Imprudentes aliis parere præſtat, qàm imperare.

Aliena curiosè ſcrutantem propria ignorare turpe eſt.

Arrogantia qædam eſt omnia dicere, nihil audire velle.

Animi divini eſt ſemper aliqid boni cogitare.

Si laudes in te ipſo non agnoveris, palpum tibi obtrudi exiſtimes.

Mundus ſcena eſt, vita tranſitus: veniſti, vidiſti, abiiſti.

Radicati natíqe ex Deo, radici noſtræ inhæreamus: nam & aquarum ſcaturigines, cæteráqe terræ germina ſuccisâ radice ſiccantur & putreſcunt.

E Pythagoræis.

HOneſta qidem velle, & ferre gravia, virtutis eſt proprium.

Nihil eſt aliud prudentia qàm hujus vitæ beatitatis, ſive naturalium hominis bonorum ſcientia.

Rerum divinarum ac præſtantiſſimarum cog-

Παιδὸς ἐκ ἀνδρὸς τὸ ἀμέτρως ὀπτυμεῖν.

Αἱ περί τι σφοδραὶ ὀρέξεις τυφλοῦσιν εἰς τ' ἄλλα ἢ ψυχμύ.

Ἡδὺ μηδὲν ἀποδέχεσθαι, ἢν μὴ συμφέρῃ.

Κρεῖσσον ἄρχεσθαι τοῖς ἀνοήτοις, ἢ ἄρχειν.

Αἰσχρὸν τὰ οἰκεῖα πολυπραγμονέοντα, ἀγνοεῖν τὰ οἰκεῖα.

Πλεονεξίη τὸ πάντα λέγειν, μηδὲν ὃ ἀκέειν ἐνδέλειν.

Θεὸν νῦ τὸ ἀεὶ διαλογίζεσθαι καλόν.

Ἢν μὴ γνωρίζῃς τὰς ἐπαίνους, κολακεύεσθαι ἥγεν.

Ὁ κόσμος σκιὴ, ὁ βίος πάροδος· ἦλθες, ἴδες, ἀπῆλθες.

Ῥιζωθέντες ἐκ Θεῦ καὶ φυέντες, τ αὐτῆς ῥίζης ἐκόμβα· καὶ γὰ ὕδατος πρόκαι, καὶ τὰ ἄλλα φυλὰ τ γῆς, ῥίζης ἀποκρέντα αὐαίνε) καὶ σήπε).

Ἐκ τῆς Πυθαγορείων.

ΤΟ μὲν βελτιῶμεν τὰ καλὰ, καὶ ὑποσκάμεν τὰ δεινὰ, τᾶς ἀρετᾶς οἰκεῖόν ἐντι.

Οὐδὲν μεῖζον ἄτερον ὅτι φρόνασις, εἰ μὴ ὄπασμα τᾶς πρὸς τ βίον εὐδαιμοσύνας, ἢ ὄπασμα τῆς κτ' φύσιν ἀνθρώπω ἀγαθᾶν.

Ἀρχὰ μὲν καὶ αἰτία, καὶ κρατὸς ἐντι τᾶς ἀνθρωπίνας

cognitio, beatitudinis humanæ principium, cauſa, & norma eſt.

Hominis virtus eſt hominis naturæ perfectio. — At virtus decori eſt habitus.

Qocirca mediocritatem perturbationum ſectari debemus: ſiqidem & ſtuporem æqe atqe immodicam perturbationem fugimus, neqe ſupra naturam noſtram loqimur.

Deus eſt principium, medium & finis rerum omnium qæ ſecundùm juſtitiam & rectam rationem perficiuntur.

Magnum & ſecurum eſt habere quod ad vitam frugi ſufficiat, huic nemo invidet, nemo inſidiatur. Qapropter Deo proximè accedere hæc videtur vitæ inſtitutio.

Mundo qidem præeſt Deus; animo mens; vitæ hujus beatitati prudentia.

Virtus ſuâ qidem naturâ eſt benefica & juvandi ſtudioſa; at vitium malefaciendi lædendíqe cupidum.

Ex Hippocrate.

OMni ſtudio, circa res nullo ſtudio dignas, impenſo, ea quæ nullius ſunt prætii ambitiosè contendentes facere, omnes homines vitam diſperdunt, riſu per omnia digniſſimi. Neque tamen quiſquam ipſe ſuam, ſed alter alterius amentiam deridet.

Omnes

πίνας εὐδαιμονίας, ἃ τῆς θείων καὶ πρωτάτων ἐπιγνώσεις.

Ἀρετά ἐστι ἀνθρώπῳ τελειότας φύσεως ἀνθρώπου. — Ἃ δ' ἀρεταί, ἕξις τίς ἐστι τοῦ θέοντος.

Ἀσκητέον ὧν ποτ' αὐτὰν μετεωροπαθίαν ἑαυτῷ. ὡς τότε ἀναλγητον ἐς ἴσον τῷ ἀπαθεῖ φθάσομες, μήτε μέζον φύσεως ἀμετέρας φθεγγόμενοι.

Ὁ Θεὸς ἀρχά τε καὶ τέλος καὶ μέσον ἁπάντων τῆς καλῆς δίκης τε καὶ τ' ὀρθὸν λόγον περαινομένων.

Μέγα καὶ ἀσφαλὲς αὐτάρκεια· ἔπι γὰρ ἔχει τ' φθονήσαντα, ἔπι τ' ἀπολαύσαντα· διὸ καὶ δοκεῖ εἶναι ἐναντιώτατον Θεῷ ἡ δυσχωγή. *Pythagoras.*

Τῶν μὲν νόμων ἀγεῖται ὁ Θεός· τῶς ψυχῶς δ' νόος, τῶς δὲ περὶ τ' βίον εὐδαιμονίας φρόνασις.

Φύσις ἃ μὲν ἀρεταὶ ἀγαθοποιὸς καὶ ὠφελητική· ἃ δ' κακία κακοποιὸς καὶ βλαπτική.

Ἐκ τῆς τοῦ Ἱπποκράτους.

ΠΑ'σῃ σοφίῃ, περὶ τὰ ἀσύδαστα, φιλοτιμεόμενοι φρήσειν τὰ μηδενὸς ἄξια, πάντες ἄνθρωποι τ' βίον ἀναλίσκουσι, γελώτων ἄξια δρηκέοντες. Οὐδεὶς δ' αὐτὸς τ' ἰδίης ἀνοίης, ἀλλὰ ἄλλος ἄλλε καταγελᾶται.

Omnes eqidem animi morbos vehementes inſanias exiſtimo, qæ opiniones qaſdam, & viſiones ſive imaginationes menti vel rationi imprimunt, à qibus qi per virtutem repurgatus eſt, ſanus tandem evadit.

Intolerabilis pecuniæ cupiditas totam hominum vitam, velut procella hiberna, invaſit ; morbus vel ipſâ inſaniâ gravior & magis inſanabilis ; nam cùm reverà morbus ſit, & maximis homines afficiat malis, beata tamen cenſetur.

Ad bonam valetudinem tuendam nec cibis exaturari oportet, nec detrectare labores ; vel, & temperantiâ opus eſt, & corporis exercitatione.

Ex Galeno.

EGO Conditoris noſtri verum Hymnum compono, exiſtimoqe in hoc veram eſſe pietatem, ut ſi noverim ipſe primus, deinde & aliis expoſuerim, qænam ſit ipſius ſapientia, qæ virtus vel potentia, qalis deniqe & qanta ſit ipſius bonitas. Qod enim ita exornare omnia voluerit, id perfectiſſimæ bonitatis demonſtrationem eſſe ſtatuo ; hoc autem omne inveniſſe qo pacto omnia potiſſimùm adornarentur, ſummæ ſapientiæ eſt ; effeciſſe autem omnia qæ voluit, invictæ ſeu omnipotentis virtutis eſt. *Galenus de uſu partium.*

Con-

Οἶμαι δ' ἔγωγε καὶ τὰ ψυχῆς νοσήματα πάντα μανίας εἶδη σφοδρὰς, ἐμποιούσας δόξας τινὰς, καὶ φαντασίας τῷ λογισμῷ, ὧν ὁ δι' ἀρετῆς ἀποκαθαρθεὶς ὑγιάζεται.

Δι' ὅλου τοῦ ἀνθρώπων βίου, ὡς πυθμὴν χειμερὸν, ἡ ἀφόρητος φιλαργυρία διαδέδωκεν, χαλεπωτέρα μανίας νόσου· ὅτι καὶ μαινομένοις, νόσος ἐστὶ καὶ κακόν.

Ἄσκησις ὑγιείας, ἀκριβὴς τροφῆς, ἀοκνία πόνων.

Ἐκ τοῦ τοῦ Γαλήνου.

ΕΓΩ' τῷ Δημιουργήσαντος ἡμᾶς Ὕμνον ἀληθινὸν Σωτῆρι, καὶ νομίζω τοῦτ' εἶναι τῷ ὄντως εὐσέβειαν, εἰ γνοίην μὲν αὐτὸς πρῶτος, ἔπειτα δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις ἐξηγησαίμην, οἷος μὲν ἐστιν ὁ Θεὸς τὴν Σοφίαν, οἷος δὲ τὴν δύναμιν, ὁποῖος δὲ τὴν χρηστότητα· Τὸ μὲν γὰρ ἐνδέλειν ἡμῖν ἄπορία, τὸ τελειοτάτης χρηστότητος ἐγὼ δεῖγμα τίθεμαι· Τὸ δὲ ὡς ἂν μάλιστα κατανοεῖν, πᾶν ἐξευρεῖν, ἄκρας Σοφίας, τὸ δὲ καὶ δρᾶσαι πάνθ' ὅσα προσῆκε, δυνάμεως ἀπτῆτος.

Conditor noſter in partium omnium formatione unum hunc ſcopum ſecutus eſt, nempe ut id quod omnino melius eſſet ſemper eligeret.

Nemo laudare ſatis pro merito poteſt ejus ſapientiam & potentiam, qi animalia fabricatus eſt. Neqe hominum eſt ſapientûm vel ſanorum hoc ad Fortunam opificem revocare.

Opus de uſu partium, & animalis cujuſlibet conſtructio (omnia enim demonſtrant opificis ſapientiam, & mentis qæ in cœlo eſt præcellentiam) perfectiſſimæ Theologiæ verum principium conſtituetur; qæ Theologia multò eſt major, multóqe præſtantior totâ arte medicâ.

Ex Diogene Laertio. Sapientium Conſilia.

MOdus in omnibus optimus eſt.
Aſſueſcere bene de aliis loqui.
Inimicitias qanto ociùs diſſolvere.
Ne qid nimis.
Morum probitatem conſerva qæ vel jurejurando fide ſit dignior.
Honeſta & ſeria jugiter meditare.
Parentibus juſtiora ne velis dicere.
Parere cùm didiceris, imperare ſcies.
Mentem tibi ducem præfice.
Manſuetus ſis in tuos.

Noſce

Ἐν ἅπασιν ὁ Δημιουργὸς ἡμῶν, ἕνα σκοπὸν ἔχει τ διαπλάσεως τῶν μελίων, τ ἔκλεξιν τ κρείττονος.

Οὐδεὶς ἐπαινεῖν ἀ κατ᾽ ἀξίαν τ δημιουργήσαντ. τὰ ζῶα τὴν τε σοφίαν κ τ δύναμιν ἱκανός ἐστι. — Καὶ δὴ ἔστι σωφρονέστων ἀνθρώπων εἰς τύχω δημιουργὸν ζῶντα ἀναφέρειν.

Ἡ μὲν χρείας μελίων περιεργαλεία, κ ἡ τ ζώων κατασκευὴ ὅτι δὴ (πάντα γὰρ ἔνδειξιν ἔχει σοφ δημιουργ κ τ ὑπερσχῆς τ κατ᾽ αὐτὸν νο) Θεολογίας ἀκριβὲς ἀληθῶς ἀρχὴ καταστήσει, πολὺ μείζονός τε κ πολὺ τιμιωτέρα περγματ. ὅλης τ ἰατρικῆς.

Ἐκ τῶν τ Διογένους Λαερτίου. Τῶν Σοφῶν ὑποθῆκαι.

ΜΕ΄τρον ἄριστον.
Γλῶσσαν εὔφημον κεκτῆσθαι.
Ἔχθρας διαλύειν.
Μηδὲν ἄγαν.
Φύλαττε καλοκἀγαθίαν ὅρκῳ πιστεύσαν.

Τὰ σωφρονικὰ μελέτα.
Τῶν γονέων μὴ λέγε δικαιότερα.
Ἀρχεσθαι μαθὼν, ἄρχειν ὀπίσσω.
Νοῦν ἡγεμόνα ποιοῦ.
Τοῖς σαυτ πρᾶγ. ἴδιε.

Noſce teipſum.

Sponde, noxa præſtò eſt.

Opportunitatem noveris.

Celeritatem in loqendo oderis,ne erres ; ſeqitur enim pœnitentia.

Audi multa, loqere tempeſtiva.

Cùm qid boni feceris, Deo, non tibi aſcribito.

Bona res qies, periculoſa temeritas.

Ita te compara, ut parentibus dignus ſis tuis.

Seqere Deum. Impera tibi ipſi.

De bono bene loqitor. Neminem vitupera.

Temporis parcus eſto. Proſpice futurum.

Si qid habes, aliis gratificare.

Philoſophiæ dato operam.

Sapientibus utere amicis.

Ea tantùm age qorum non te pòſt pœnitebit.

Reverere teipſum.

In pueritiâ modeſtus eſto, adoleſcens ſis temperans, ætate adultâ juſtus, ſenex prudens, morere lubens.

Si qis ſibi aſſumpſerit continentiam, qæ eſt prudentiæ conſervatio, perfectam juſtitiæ poſſeſſionem habebit. Sin minùs, multùm errabit, & multa injuſtè aget, partim pecuniæ, partim gloriæ, partim voluptatum gratiâ.

Nihil in vitâ hominis tàm & metu, & ſervitute & perturbatione vacat, qàm recta & bona conſcientia.

Viri optimi & prudentiſſimi parcè loquntur. Linguaces ſi tantum moleſtiæ caperent ipſi, qantâ alios afficiunt, non ita longos traherent ſermones.

Gra-

Γνῶθι σαυτόν.

Ἐγγύα, πάρα δ' ἄτη.

Καιρὸν γνῶθι.

Μίσει τὸ ταχὺ λαγεῖν, μὴ ἁμάρτῃς· μεζάνοια γὰρ ἀκολυθεῖ.

Ἄκυε πολλά, λάλει τὰ καίρια.

Ὅταν ἀγαθὸν πρᾶσσῃς, Θεόν, μὴ σεαυτόν, αἰτιῶ.

Καλὸν ἡσυχία· ὄπισφαλὲς πρηπέτεια.

Σεαυτὸν ἄξιον πρόσκυσαζε τῆ γονέων.

Ἕπυ Θεῷ. Ἄρχε σεαυτῦ.

Τὸν Καλὸν εὖ λέγε· ψέγε μηδένα.

Χρόνυ φείδυ. Ὄρα τὸ μέλλον.

Ἔχων χαρίζυ.

Φιλόσοφος γίνυ.

Σοφοῖς χρῶ.

Περίτλε ἀμεταμέλητα.

Σεαυτὸν αἰδῦ.

Πᾶς ὢν κόσμιος ἴσθι, ἡδῶν ἐγκρατὴς, μέσος δίκαιος, πρεσβύτης εὔλογος, πλούτα ἄλυπος.

Τὴ ζωφροσύνῃ, σωτηρίαν ἔσαν φρονήσεως, ὅταν τις πρασλάβῃ, τελείαν ἔχῃ παρ' ἑαυτῷ τὴ τῆς δικαιοσύνης κλῆσιν. Εἰ δὲ μὴ, σφάλλεται πολλὰ καὶ ἀδικεῖ πολυτρόπως, τὰ μὲν ὑπὲρ χρημάτων, τὰ δὲ ὑπὲρ δόξης, τὰ δὲ ὑπὲρ ἡδονῶν.

Οὐδὲν τῆ κατ' τὸν βίον ἄφοβον, ἐλεύθερον, ἀταράχυ, ὡς ἡ ὀρθὴ καὶ ἀγαθὴ ζωείδησις.

Οἱ κριτικοὶ τῆ ἀνθρώπων βαρυλογώτατοι· οἱ δὲ ἀδολέσχαι εἰ ἠνιῶντο ὡς ἀνιῶσιν, οὐδ' ἂν ἐμαρτύρυν.

Gratias ago beatæ naturæ, (Deo ſcil.) qòd qæ neceſſaria ſunt, fecit facilè parabilia ; qæ verò paratu ſunt difficilia, non neceſſaria. *Epicur.*

Breviſſima ad gloriam via eſt, ut qis reverà bonus fiat.

Statuam exornat habitus, ſeu figura ; virum verò actio viro digna.

Homines tunc fiunt meliores cùm ad Deum accedunt. Habent autem duo hæc qibus Deum referunt ; benefacere aliis, & vera ſemper dicere.

Divitiæ ex uſu metiendæ ſunt ; neqe enim immenſæ poſſeſſiones divitiæ vocandæ, ſed qantis opus eſt rectè uti. Atqe hi ſoli reverà ſunt divites ; cæteri omnes incurabili paupertate laborant ; animi enim morbus eſt avaritiæ, non poſſeſſionum vel facultatum inopia.

Qânam verò juventute non eſt præſtantior viri ſapientis ſenectus ?

Optimum ſenectutis viaticum eſt vivere ſecundùm naturam, agendo ſimul & meditando qæ decet.

Adoleſcentulis loqacioribus ambæ aures in linguam confluxiſſe meritò videntur.

Vir juſtus à perturbationibus maximè eſt liber ; injuſtus verò qàm plurimis exagitatur.

Cùm Cleanthi probro daretur qòd timidus eſſet. At idcirco, inqit, parum pecco.

Cibis vulgaribus parabilibuſqe veſcentes, & aqam ſimplicem potantes, tam ingenii acumine, qàm ſanitate corporis exinde prævalere, affirmavit *Pythagoras.* Ge-

Χάρις τῇ μακαρίᾳ φύσει, ὅτι τὰ μὲν ἀναγκαῖα ἐποίησεν εὐπόριστα· τὰ δὲ δυσπόριστα οὐκ ἀναγκαῖα.

Σωτομωγάπη ἔστιν ὁδὸς εἰς εὐδοξίαν τὸ ἡμέρας ἀγαθόν.

Ἀνδριάντα μὲν τὸ σχῆμα, ἄνδρα δὲ ἡ προαίρεσις ποιεῖ.

Οἱ μὲν ἄνθρωποι τότε γίνονται βελτίους, ὅταν Θεῷ συμπάρεισιν. Ὅμοιον δὲ ἔχουσι τῷ Θεῷ, τὸ εὐεργετεῖν, καὶ τὸ ἀληθεύειν.

Πλοῦτον χρήσει δεῖ μετρεῖν· ἐὰν γὰρ ἡ ὑπὲρ μέτρον κτῆσις, πλοῦτός ἔστιν· τὸ δ' ὅσιος προσηκούσης χρῆσις. Καὶ ἔστι μὲν τῷ ὄντι εὔπορος· οἱ δ' ἄλλοι ἀνίατον πενίαν πένονται· ψυχῆς γὰρ τὸ ἀῤῥώστημα ἡ φιλαργυρία, ἐ κτήσεως.

Ποίας τ' νεότητος ἐ χρεῖττον τὸ τῆς σοφῆς γήρας;

Τὸ τοῦ γήρως ἐφόδιον κράτιστόν ἔστι τὸ ζῆν κατὰ φύσιν, ἃ χρὴ πράττοντα καὶ διανοούμενον.

Τοῖς πολλὰ λαλοῦσι νεανίσκοις τὰ ὦτα εἰς τὴν γλῶτταν συνεῤῥύηκε.

Ὁ δίκαιος ἀταραχότατος, ὁ δὲ ἄδικος πλείστης ταραχῆς γέμει.

Ὀνειδιζόμενος ὁ Κλεάνθης ὡς δειλὸς· διὰ τοῦτο, ἔφη, ὀλίγα ἁμαρτάνω.

Τοῖς εὐπορίστοις τὰς τροφὰς προσφερομένοις, καὶ λιτὸν ὕδωρ πίνουσι, καὶ σώματος ὑγίειαν, καὶ ψυχῆς ὀξύτητα παρεγίνετο, Αὐτὸς ἔφα.

Εὐχρέ-

Generoſiſſimi re ipsâ ſunt qi divitias, gloriam, voluptatem & vitam poſſint contemnere ; & qi contrariis, paupertate, ignominiâ dolore, morte ſuperiores ſunt.

Viro bono nihil repræſentat mali res tenuis : Malo autem divitiæ qàm plurimas adferunt moleſtias.

Nullus hominum, ſed ſolus Deus eſt ſapiens : Philoſophus verò eſt qi ſapientiam amplectitur & colit.

Qàm ſunt multa qibus ego non egeo ? *Socrates in foro mercatorio.*

Otium, vel ſibi vacare, optima eſt omnium poſſeſſio.

Conviciantes, ſi ea dixerint qæ in nobis corrigenda ſunt, nos emendabunt : ſin alia, nihil ad nos. Non mihi maledixit ; mihi enim iſta non adſunt. *Socrates.*

Id confert Philoſophia lucri, poſſe cum omnibus intrepidè atqe animosè verſari. Et qòd, ſi omnes Leges perierint æqè bene ſine legibus viverent qi rectè philoſophantur.

Longè altero præſtantior & major eſt qi poſt jurgium, prior accedit, & inimicitias diſſolvens, in gratiam redire cum amico properat.

Bonum eſt ut ebrii ſe in ſpeculo attentè intueantur, ita enim fiet, ut ab ejuſmodi fœditate & turpitudine impoſterum abhorreant.

Idcirco plurimi ex ſectis aliis ad Epicuræam tranſeunt, nemo verò ex Epicuræis ſe ad aliam confert, qia ſcilicet Spadones ex viris fiunt, nemo verò caſtratus effœminatúſqe, vir denuò fieri poteſt.

In-

Εὐγενέσατοι μὲν εἰσιν, οἱ καλαφρονοῦντες πλούτου, δόξης, ἡδονῆς, ζωῆς· περὶ δὲ ἐνδεῶν ὑφάνω ὄντες, πενίας, ἀδοξίας, πόνου, θανάτου.

Ἀγαθῷ μὲν ἡ πενία οὐδὲν ἰσορεῖ κακόν· πονηρῷ δὲ ὁ πλοῦτος ταραχὰς ἐκ ὀλίγας.

Μηδεὶς μὲν ὄξι ζοφὸς ἄνθρωπος, ἀλλ' ἢ Θεός· Φιλόσοφος δὲ ὁ σοφίαν ἀσπαζόμενος.

Πόσων ἐγὼ χρείαν ἐκ ἔχω;

Ἡ ὁλὴ κάλλιστον κτημάτων.

Εἰ μὲ οἱ λοιδορεῦντές τι περὶ πολιτῶν ἡμῖν κακῶς λέξειαν, διῤῥηθήσαν)· εἰ δ' ὅ, οὐδὲν πρὸς ἡμᾶς· Οὐ μοι λοιδοροῦ)· ἐμοὶ γὰ ὁ πρόσεσι ταῦτα.

Ἐκ φιλοσοφίας τοῦτο παρεγίνε), τὸ δύνασθ πᾶσι παῤῥήσιος ὁμιλεῖν. Καὶ ὅτι, ἐὰν πάντες οἱ νόμοι ἀναιρεθῶσιν, ὁμοίως βιώσονται οἱ φιλοσοφοῦντες ἀληθῶς.

Πολλῷ ἀμείνων ὑπάρχει τοῖν δυοῖν, ὅσπερ ὀργισθεὶς, πρότερος πρόσερχε) κὴ ἔπαυσας διαλύων, ἄρχε) φιλίας.

Τοῖς μεθύσοι καλοπαίζεθαι συμφέρ, ἀποσήσον) γὰ τ τοιαύτης ἀκολασίας.

Πολλοὶ δὴ πρὸς ἄλλων μεταβάλλουσιν εἰς τὸ Ἐπικούρειον αἵρεσιν, ἐκ δὲ πρὸς Ἐπικουρείων οὐδέποτε, ὅτι, ἐκ μὲν ἀνδρῶν Γάλλοι γίνον), ἐκ δὲ Γάλλων ἄνδρες ὐ γίνον).

Μέγα

Ingens malum eſt ferre non poſſe malum.

Duces eos fieri qi nihil bellicarum rerum intelligunt ſolummodò qòd ſint deſignati, perinde eſt ac ſi aſinos eqos eſſe decerneretur. *Diog.*

In vitæ ſtadio currentem non oportet ad finem curſum remittere, ſed potiùs magis intendere. *Diogenes ſuadenti ut jam ſenex parceret ſibi.*

Qæ ſunt reverà pretioſiſſima miniinò væneunt, & è contrà. Chœnix polentæ duobus æreis. Statua verò drachmarum tribus millibus emitur.

Nobilitas, gloria, divitiæ, cæteráqe ejuſmodi, ut plurimùm vitiorum ſunt ornamenta & velamina.

Illi, qi bene & ſapienter vitam inſtituet, diligenter præ cæteris eſt inqirendum, qid malè aut benè, domi ſuæ, in vitâ qotidianâ, geratur. *Socrat.*

Optimè ac juſtiſſimè vivemus, ſi ea qæ in aliis reprehendimus, ipſi non faciamus.

Si qis parentes non nutriverit is ignobilis eſto. Similiter & qi paterna bona decoxerit. *Solon.*

Bona & honeſta ſtudiosè meditare.

Mentem ac rationem ducem ſeqere.

Neqe de proximo, neqe de mortuo unqam aliqid mali dixeris.

Linguam præire animo non permittendum.

Damnum potiùs qàm turpe lucrum eligendum : nam id ſemel tantùm dolori eſt, hoc ſemper.

Qicqid boni egeris, in Deum refer.

Via-

Μέγα κακὸν, τὸ μὴ δυνάσθαι φέρειν κακόν.

Σκαπτῆς γίνεσθαι τὸς μηδὲν μανθάνοντας, μόνον ἢ χειροτονητὰς, ἑαυτὸν ὅτι καὶ τὸς ὄνους ἵππους ψηφίσαιντο.

Δολιχὸν δρόμον μὴ ὃ δεῖ πρὸς τῷ τέλει ἀνεῖναι, μᾶλλον ἢ ὑπτεῖναι.

Τὰ πολλοῦ ἄξια τοῦ μηδενὸς πωλεῖσθαι, καὶ ἔμπαλιν. Χοίνιξ ἀλφίτων δύο χαλκοῦ. ἀνδριὰς δὲ τετρακισχιλίων δραχμῶν.

Εὐχύρεια, καὶ δόξα, καὶ πλοῦτος, καὶ τὰ τοιαῦτα πάντα πρόσκομμάτα ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τῶν καλῶν.

Τὸν μὴ καλῶς βιωσόμενον πάντων μᾶλιστα ἀναζητεῖν χρὴ, Ὅτι τοι ὃν μεγάροισι κακὸν τ', ἀγαθόν τε τέτυκται.

Οὕτως ἂν ἄριστα καὶ δικαιότατα βιώσαιμεν, ἐὰν ἃ τοῖς ἄλλοις ἐπιμέμφμεθα, αὐτοὶ μὴ δρῶμεν.

Ἐάν τις μὴ τρέφῃ τὸς γονέας, ἄτιμος ἔστω. Καὶ ὁ τὰ παιδία κατεσθίοντας ὁμοίως.

Τὰ ἀναγκαῖα μελέτα.

Νοῦν ἡγεμόνα ποιοῦ.

Μὴ κακολογεῖν τὸς πλησίον μηδὲ τὸν τεθνηκότα.

Τιμὴ γλώττης μὴ πρόσκειν τοῦ νοῦ.

Ζημίαν αἱρεῖσθαι μᾶλλον ἢ κέρδος αἰσχρόν· ἢ μὲν γὰρ ἅπαξ ἐλύπησε, τὸ δὲ δι' ἀεὶ πονηρός.

Ὃ, τι ἂν ἀγαθὸν πράττῃς, εἰς Θεὸν ἀνάπεμπε.

Ἐφόδιον

Viaticum tibi ab adoleſcentiâ ad ſenectutem ſapientiam compara ; ea qippe ſola eſt certa, optimáqe poſſeſſio.

Qi pauciſſimis indiget maximè propinqus eſt Deo, qi nullâ re eget.

Nihil nimis, juvenum eſt virtus præ cæteris.

Unicum eſt bonum ſcientia, malum item unicum inſcitia : opes verò & nobilitas nihil in ſe habent præclari, aut honeſti : ſed è contrà omne ex eis malum oritur. *Socrates.*

Bene incipere parvum non eſt, ſed maximi momenti.

Melius eſt mendicum eſſe qàm indoctum : illi enim pecuniâ tantùm, hi verò humanitate indigent.

Multò majus bonum eſt ea ſolùm, qæ deceat, cupere, qàm omnibus, qæ qiſqam cupiat, frui.

Finis eſt, Deo ſimilem fieri. *Plato.*

Prudentia cauſa eſt ut rectè agantur omnia : Temperantia porrò ad frœnandas cupiditates, ut à nullâ unqam voluptate in ſervitutem redigamur, honeſtéqe vivamus, valet.

Arrogans ſui exiſtimatio, profectûs impedimentum.

Studiorum liberalium amaræ ſunt radices, fructus verò perdulces. *Ariſtot.*

Tribus opus eſt ad capeſcendam doctrinam, ingenio, diſciplinâ, exercitatione.

Tanto differunt eruditi ab indoctis, qanto viventes à mortuis.

Eruditio in rebus proſperis ornamentum eſt, in adverſis refugium.

Paren-

Ἐφόδιον ἀπὸ νεότητος εἰς γῆρας ἀναλάμβανε σοφίαν· βεβαιότερον γὰρ τοῦτο τῶν ἄλλων κτημάτων.

Ὁ ἐλαχίστων δεόμενος ἐγγίζει θεῷ· ὁ γὰρ θεὸς ἀνενδεής.

Τὸ μηδὲν ἄγαν, ἀρετὴ τοῦ νέου ἐστί.

Ἓν μόνον ἀγαθόν ἐστιν ἡ ἐπιστήμη, καὶ ἓν μόνον κακὸν ἡ ἀμαθία· πλοῦτος καὶ εὐγλωσσία σοφὸν ἔχουσι σεμνόν· πᾶν δὲ τἐναντίον, κακόν.

Τὸ εὖ ἄρχειν ἐστὶ μικρὸν, καὶ μικρὸν δέ.

Ἀμεινόν ἐστιν ἐπαίτην, ἢ ἀπαίδευτον εἶναι· οἱ μὲν γὰρ χρημάτων οἱ δὲ ἀνθρωπισμοῦ δέονται.

Πολὺ μεῖζον ἀγαθόν ἐστι τὸ ἐπιθυμεῖν ὧν δεῖ, ἢ τὸ πάντων ἐπιτυγχάνειν ὧν τις ἐπιθυμεῖ.

Τέλος μέν ἐστιν ἡ ἐξομοίωσις τῷ Θεῷ.

Ἡ μὲν φρόνησις αἰτία ἐστὶ τοῦ πράττειν ὀρθῶς τὰ πράγματα· ἡ δὲ σωφροσύνη τοῦ κρατεῖν τῶν ἐπιθυμιῶν, καὶ ὑπὸ μηδεμιᾶς ἡδονῆς δουλοῦσθαι, ἀλλὰ κοσμίως ζῆν.

Ἡ μὲν οἴησις πρόσκομμα ἔγκειται.

Αἱ μὲν ῥίζαι τῆς παιδείας πικραὶ, γλυκεῖς δὲ οἱ καρποί. *Arist.*

Ἡ παιδεία τειῶν δεῖται, φύσεως, μαθήσεως, ἀσκήσεως.

Οἱ πεπαιδευμένοι τῶν ἀπαιδεύτων διαφέρουσιν, ὅσῳ οἱ ζῶντες τῶν τεθνηκότων.

Ἡ παιδεία ἐν μὲν τῇ εὐτυχίας κόσμος ἐστὶν, ἐν δὲ τῇ ἀτυχίας καταφυγή.

Τῶν

Parentes,qi ſolùm generant,vivendi tantùm, qi verò liberos erudiendos curant,bene beatéqe vivendi autores ſunt.

Id nobis ex philoſophiâ redit lucri, ut ſponte ea agamus, qæ alii præ legum metu faciunt.

Non negligenda pars ſunt ſupercilia, poſſunt enim vitam omnem obſcurare.

Nos, cùm vivere incepimus, tunc morimur. Plus autem eſt inanis in vitâ quàm utilitatis. Nihil eſt igitur vanius aut inutilius amore gloriæ.

Ea paranda ſunt viatica, qæ ſimul cum naufrago enatabunt.

Hoc è philoſophiâ lucri eſt, poſſe hominem ſecum verſari, ſecum eſſe, & ad omnem fortunam paratum eſſe.

Diſciplina eſt omnium maximè neceſſaria, mala dediſcere.

Virtus eſt armatura qæ neqit auferri, prudentiaqe murus eſt tutiſſimus.

Doctrina juvenibus ſobrietas eſt, ſenioribus ſolamen, pauperibus divitiæ, divitibus verò decus & ornamentum.

Etiam voluptatis ipſius contemptus jucundiſſimus eſt animo, qi aſſueverit contemnere.

Tam diu philoſophandum eſt,donec videantur duces exercitûs eſſe aſinarii.

Finis eſt ut qis ſecundùm virtutem vivat, divitias, gloriam, nobilitatémqe nihili faciens præ illâ.

Non omne magnum ſtatim eſt bonum, ſed bonum omne magnum eſt.

Nihil

Τῶν γονέων οἱ μόνον μὴ γεννήσαντες τὸ ζῆν, οἱ δὲ παιδεύσαντες τὸ καλῶς ζῆν παρέχοντες.

Ἐκ φιλοσοφίας ἡμῖν περιγίνεται, τὸ Ἀνεπιτάκτως ποιεῖν, ἃ ἄλλοι διὰ τὸ ἀπὸ τῶν νόμων φόβον ποιοῦσιν.

Οὐ μικρὸν μὴν μέρος αἱ ὀφρύες, ὅλῳ γὰρ ἐπισκηπτουσι δυνάσταις τῷ βίῳ.

Ἡμεῖς ὁπότ' ἤρχόμεθα ζῆν, τότ' ἀποθνήσκομεν· τὸ δὲ κενὸν τοῦ βίου πλέον τοῦ συμφέροντος. Οὐδὲν οὕτω ἀλυσιτελέστερόν ἐστι φιλοδοξίας.

Τοιαῦτα δεῖ ποιεῖσθαι ἐφόδια, ἃ καὶ ναυαγήσαντι συγκολυμβήσῃ.

Ἐκ φιλοσοφίας περιγίνεται τὸ δύνασθαι ἑαυτῷ ὁμιλεῖν, καὶ πρὸς πᾶσαν τύχην παρεσκευάσθαι.

Τῶν μαθημάτων ἀναγκαιότατον τὸ καλὰ ἀπομαθεῖν.

Ἀρετὴ ἀναφαίρετα ὅπλα, καὶ ἡ φρόνησις τεῖχος ἀσφαλέστατον.

Παιδεία τοῖς μὲν νέοις σωφροσύνη, τοῖς δὲ πρεσβυτέροις παραμυθία, τοῖς δὲ πένησι πλοῦτος, τοῖς δὲ πλουσίοις κόσμος.

Καὶ τὴ ἡδονῆς αὐτῆς καταφρόνησις ἡδυτάτη προμελετηθεῖσα.

Μέχρι τούτου δεῖ φιλοσοφεῖν μέχρις ἂν δόξωσιν οἱ τραπηζοὶ εἶναι ὀνηλάται.

Τέλος ἐστὶ τὸ κατ' ἀρετὴν ζῆν, πλούτου, καὶ δόξης, καὶ εὐγενείας καταφρονοῦντα.

Οὐκ ἐν τῷ μεγάλῳ τὸ εὖ, ἀλλ' ἐν τῷ εὖ, τὸ μέγα.

Nihil omnium faſtu eſt indecentius ubiqe, maximè verò in adoleſcentibus.

Non tam in vocibus & verbis memoriter ediſcendis, qàm in mente, & re ipſâ ritè capiendâ intendendus eſt animus.

Finis hominis eſt conſentaneè ſuæ naturæ vivere; hoc autem eſt vivere cum virtute: ad eam qippe nos ducit natura.

Similis eſt hæc vita Ludorum celebritati, qemadmodum enim ad hanc alii certaturi, alii negotiaturi, præſtantiſſimi autem ſpectatores veniunt; ita & in hac vitâ viliſſimi qiqe gloriæ aut cupiditatis ſunt mancipia, optimi autem philoſophi, ſcilicet, veritatis ſtudioſi ſunt. *Pythagoras.*

Ita cum hominibus oportet verſari, ut non ex amicis inimicos, verùm ex inimicis amicos reddamus.

Irato neqe aliqid dicere convenit, neqe facere.

Finis eſt lætus & bonus animi ſtatus; in qo animus magnâ & conſtante tranqillitate fruitur, nullo metu, nullâ ſuperſtitione, aut aliâ qâvis perturbatione exagitatus. *Democrit.*

Neqe juvenis qiſpiam philoſophari differat, neqe ſenex philoſophando defatigetur. Omnis enim ætas ad procurandam animæ ſanitatem accommoda cenſeri debet. *Epicur.*

Meditari debemus ea qæ vitam beatam reddant; ſiqidem ſi hæc adfuerit, omnia nobis ſuppetunt; ſi verò non adſit, omnia agimus ut eam conſeqamur.

Omnium

Πάντων ἀφρεπέσαλον ὁ τύφος, καὶ μάλιστα ὅτι τῶν νέων.

Μὴ τὰς φωνὰς καὶ τὰς λέξεις ἀπομνημονεύειν χρὴ, ἀλλὰ τὴν τῶν διανοημάτων τῆς χρείας τὸ νῦν ἀρκεῖσθαι.

Τέλος τὸ ὁμολογουμένως τῇ φύσει ζῆν, οὗπερ ἐστὶ ζῆν κατ' ἀρετήν. Ἄγει γὰρ πρὸς ταύτην ἡμᾶς ἡ φύσις.

Ἔοικεν ὁ βίος τῇ πανηγύρει, ὡς οὖν πρὸς ταύτην, οἱ μὲν ἀγωνιούμενοι, οἱ δὲ κατ' ἐμπορίαν, οἱ δέ γε βέλτιστοι ἔρχονται θεαταί· οὕτως ἐν τῷ βίῳ, οἱ μὲν ἀνδραποδώδεις φύονται δόξης καὶ πλεονεξίας θηραταί, οἱ δὲ φιλόσοφοι, οἱ βέλτιστοι τῆς ἀληθείας.

Οὕτως μὲν ἀλλήλοις ὁμιλεῖν δεῖ, ὡς τοὺς μὲν φίλους ἐχθροὺς μὴ ποιῆσαι, τοὺς ἐχθροὺς δὲ φίλους ἐργάσασθαι.

Ἐν ὀργῇ μήτε τι λέγειν, μήτε πράσσειν δεῖ.

Τέλος ἐστὶν ἡ εὐθυμία ἢ εὐεστὼ, καθ' ἣν γαλήνως καὶ εὐσταθῶς ἡ ψυχὴ διάγει· ὑπὸ μηδενὸς ταραττομένη, ἢ φόβου, ἢ δεισιδαιμονίας, ἢ ἄλλου τινὸς πάθους.

Μήτε νέος τις ὢν μελλέτω φιλοσοφεῖν· μήτε γέρων ὑπάρχων καπάτω φιλοσοφῶν. Οὔτε γὰρ ἄωρος οὐδείς ἐστιν, ἔστε πάλιν πρὸς τὸ τῆς ψυχῆς ὑγιαῖνον.

Μελέταν οὖν χρὴ τὰ ποιοῦντα τὴν εὐδαιμονίαν, ἐπεὶ παρούσης μὲν αὐτῆς, πάντα ἔχομεν· ἀπούσης δὲ, πάντα πράττομεν εἰς τὸ ταύτην ἔχειν.

Omnium eſt initium Bonorum, adeóqe Bonum maximum prudentia; ex quâ cæteræ omnes virtutes oriuntur.

Non poteſt jucundè vivi, niſi prudenter, honeſtè, & juſtè vivatur. Nec qiſqam poteſt ſapienter, honeſtè & juſtè vivere, qin & jucundè vivat. Virtutes enim arctiſſimè conjunguntur vitæ ſuavi, nec jucunda vita ab illis poteſt disjungi.

Opes naturæ & definitæ ſunt & facilè parantur, inanium verò opinionum divitiæ nullum habent terminum.

Nec menſarum ſumptuoſa luxuries, nec aliæ ejuſmodi voluptates vitam nobis jucundam præſtant; ſed ſobria & ſedata ratio, & cauſas perſcrutans cur qæqe vel eligenda vel fugienda ſint; & iſtas opiniones eliminans, è qibus maximus ut plurimum tumultus animas exagitat.

Nihil fermè rei eſt ſapienti cùm fortunâ: qæ verò ſunt illi maxima & præcipua ratio conſtituit.

Pittacus filium admonens ne cum patre in judicio litigaret, dixit filio, Si patre iniqiora dixeris, damnaberis; ſin æqiora, vel ob iſtud ipſum damnari dignus es.

Optimum vitæ inſtitutum cum peſſimo commutare multò eſt laborioſius.

Optimum qidem eſt & Dei proprium, nunqam delinqere. Generoſorum verò hominum, ſtatim ac qis à peccato victus fuerit, reſipiſcere.

Pru-

Πάντων ἀγαθῶν ἀρχὴ, καὶ τὸ μέγιστον ἀγαθὸν φρόνησις, ἐξ ἧς αἱ λοιπαὶ πᾶσαι πεφύκασιν ἀρεταί.

Οὐκ ἔστιν ἡδέως ζῆν, ἄνευ τοῦ φρονίμως, καὶ καλῶς, καὶ δικαίως· οὐδὲ φρονίμως, καὶ καλῶς, καὶ δικαίως, ἄνευ τοῦ ἡδέως. Συμπεφύκασι γὰρ αἱ ἀρεταὶ τῷ ζῆν ἡδέως, καὶ τὸ ζῆν ἡδέως τούτων ἔστιν ἀχώριστον.

Ὁ τῆς φύσεως πλοῦτος καὶ ὡρισται, καὶ εὐπόριστός ἐστιν· ὁ δὲ τῶν κενῶν δοξῶν εἰς ἄπειρον ἐκπίπτει.

Οὐχ ὅπα φέρει πολυτελὴς τράπεζα, οὐδὲ τὸ ἄλλων ἀπολαύσης τὸ ἡδὺ γεννᾷ βίον, ἀλλὰ νήφων λογισμὸς, καὶ τὰς αἰτίας ἐξερευνῶν πάσης αἱρέσεως καὶ φυγῆς, καὶ τὰς δόξας ἐξελαύνων, ἀφ' ὧν πλεῖστος τὰς ψυχὰς καταλαμβάνει θόρυβος.

Βεβαίᾳ σοφῷ τύχη οὐδεμπίπτει· τὰ δὲ μέγιστα καὶ ὠφελιμώτατα ὁ λογισμὸς δίδωκεν.

Πίττακος ὠνειδισμένον ὑφ' ἑαυτοῦ καὶ παντὶ δοκοῦντα, εἶπε πρὸς τὸν υἱόν, Εἰ μὲν ἀδικώτερα μέλλεις λέγειν τοῦ πατρὸς κατακερδήσαι· εἰ δὲ δικαιότερα διὰ τοῦτο αὐτὸ ἄξιον εἶ κατακερδῆναι.

Ζωὴν ἀμείψασθαι χειρίστης τυραννίδος κρατῆσαι ἄμεινον.

Μέγιστον μὲν, καὶ θεοῦ μόνον, τὸ ἀνάλωτον· Γενναῖον δὲ τὸ καὶ μὴ τὸν ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας ἄρχειν ἡδονῶν, ἐν τῷ μηδὲν χρῆμα ἀνεγκλήτον.

Prudentiam imprimis exerce: Maximum enim in minimo eſt, bona mens in humano corpore.

Exemplis aliorum ſapere diſcito, & nullo unqam malo afficieris.

Exitus rerum diligenter nos oportet proſpicere, atqe ita demum eas aggredi.

Optimus ſibi præceptor ita qilibet fuerit, ſi qæ in aliis reprehendit, ipſe in ſe qàm ſeveriſſimè reprehendat.

Admoneri tanti meritò eſt faciendum, qanti eſt laudari.

Lingua maledica mentis improbæ indicium eſt certiſſimum.

Seipſum vincere omnium victoriarum prima & pulcherrima: vinci autem à ſeipſo, & turpiſſimum & peſſimum eſt.

Calamitoſo Deus eſto, Dei miſericordiam tibi ad imitandum proponens.

Venia melior eſt vindictâ; hæc enim belluini eſt ingenii, illa verò humani & manſueti.

Eum qi animo tuo benefacit (eum meliorem reddit) ceu Dei tibi miniſtrum, poſt Deum honora.

Vitandæ ſunt prorſus malorum amicitiæ, & bonorum inimicitiæ.

Paupertas multis indiget, at inſatiabilis cupiditas omnibus.

Ita maximè qis dives fieri poteſt, ſi cupiditatum pauper erit. *Socrates.*

Divi-

Μάλιστα τῶν φρόνησιν ἄσκει· μέγιστον γὰρ ὂν ἐλαχίστῳ, Ἀγαθὸς νοῦς ἐν ἀνθρωπίνῳ σώματι.

Ἐν ἀλλοτρίοις παραδείγμασι παίδευε σαυτόν, καὶ ἀπαθὴς τῶν κακῶν ἔσῃ.

Δέον τὰ τέλη τῶν πραγμάτων ἡμᾶς προοράν, καὶ ὅπως τὰ τούτων ἐγχειρήσιν ποιεῖσθαι.

Ἄριστος ἂν τις ἑαυτὸν διδάσκαλος γένοιτο, εἰ ὑπὲρ ὧν ὀπτιμᾶ τοῖς ἄλλοις, καὶ ἑαυτῷ ὀπτιμᾷ μάλιστα.

Μὴ ἔλαττον ἡγοῦ τὸ ἐπαινεῖσθαι τοῦ νουθετεῖσθαι.

Γλῶσσα βλάσφημος διανοίας κακῆς ἔλεγχος.

Τὸ νικᾶν αὐτὸν ἑαυτὸν, πασῶν νικῶν πρώτη καὶ ἀρίστη· τὸ δὲ ἡττᾶσθαι αὐτὸν ὑφ' ἑαυτοῦ, αἴσχιστόν τε καὶ κάκιστον.

Γενοῦ τῷ ἀτυχοῦντι Θεὸς, τὸ ἔλεον τοῦ Θεοῦ μιμούμενος.

Συγγνώμη πτωχείας ἄμεινον, τὸ μὲν ἡμέρου φύσεώς ἐστι, τὸ δὲ ἀνημερώτου.

Τὸν συεργετοῦντά σε εἰς ψυχὴν, ὡς ὑπηρέτην Θεοῦ, μὴ Θεὸν, τίμα.

Φεύγειν δεῖ κακῶν φιλίας, καὶ ἀγαθῶν ἔχθρας.

Ἡ πενία πολλῶν ἐστιν ἐνδεὴς, ἡ δὲ ἀπληστία πάντων.

Οὕτω μάλιστα ἄν τις πλέσθαι δύναιτο, ἐὰν τῶν ὀπτωμένων ἔσται πένης.

Divitiæ inſerviunt magis improbitati qàm virtutibus.

Inſipientes tempus, ſapientes autem ratio à mœrore liberat.

Sapit qi non dolet qòd plura non habeat, ſed iis lætatur qæ jam habet.

Jucundum eſt, ut cum amico bono, ſic etiàm cùm bonâ ratione aut mente, unà ſeneſcere.

Qi in juventute laborem recuſat, in ſenectute erit calamitoſus.

Magis eſt neceſſarium animum qàm corpus ſanare. Præſtat enim mori, qàm malè vivere.

Dei ignoratio mors animæ eſt.

Anima ſapientis aptè Deo conjungitur. Animam verò non mors, ſed mala vita diſperdit.

Vive homo non ſolùm ut edas & bibas, ſed ut vitâ ad beatam vitam qærendam utaris.

Nihil eſt miſerius Magiſtratu vel Præſide, qi ſubditis nihil prodeſt.

Maximum qidem imperium eſt populos regere; optimum verò imperare ſibi ipſi.

E Platone.

DEus ſeu Numen (utì demonſtravit Plato) unus ipſe reverà eſt, & per ſe eſt, & ſemper eſt, Immortalis, undiqâqe perfectus, ſibi ſufficiens, Bonum ipſiſſimum & per ſe, primum

Πλέτ☉ κακίας μᾶλλον ἢ καλοκαγαθίας ἔξιν ὑπηρέτης.

Τὰς ἄφρονας ὁ χρόν☉, τὰς δὲ φρονίμους ὁ λόγος ἡ λύπης ἀπαλλάττει.

Εὐγνώμων, ὁ μὴ λυπέμεν☉ ἐφ' οἷς μὴ ἔχει, ἀλλὰ χαίρων ἐν οἷς ἔχει.

Ἡδύ ἔξιν ὥσπερ φίλῳ σπουδαίῳ, οὕτω καὶ λόγῳ καλῷ συγγενέσθαι.

Νεότης πονεῖν δὴ ἐθέλουσα, πρὸς τὸ γῆρας κακοπραγεῖ.

Ψυχῶν ζώμα☉ ἀναγκαιότερον ἰᾶσθ· τοῦ γὰρ κακῶς ζῆν τὸ τεθνᾶναι κρεῖσσον.

Θεοῦ ἄγνοια, θάνατός ἔξι τ ψυχῆς.

Ψυχὴ σοφοῦ ἁρμόζει πρὸς Θεόν. Ψυχὼ δὲ θάνατος δὴ ἀπόλλυσιν, ἀλλὰ κακὸς βίος.

Ζῆθι ὦ ἄνθρωπε, μὴ μόνον ἵνα φάγῃς καὶ πίῃς, ἀλλ' ἵνα τῷ ζῆν πρὸς τὸ εὖ ζῆν καλῶς χρήσῃ.

Ἄρχοντος μηδὲν τοῦ ἀρχομένου ὠφελοῦντος ἄθλιώτερον.

Ἀρχὴ μὲν ἡ μεγίστη τὸ τῶν λαῶν ἄρχειν, ἡ δὲ κρατίστη τὸ ἄρχειν ἑαυτοῦ.

Ἐκ τῶν τοῦ Πλάτων☉.

Ὁ Θεός, τὸ Θεῖον (ὥσπερ ἀπέδειξεν ὁ Πλάτων) ἔξιν τὸ Αὐτοὸν καὶ τὸ Αὐταεί, Ἀθάνατον, Τέλειον, Αὔταρκες, Αὐτοαγαθόν, πρῶτον Ἀγαθόν, καὶ μάλιστα αἴτιον, τὸ Δημιουργὸν Αἴτιον, Ἀρχιτεκτονικὸν

primum omnium Bonum, & præ omnibus eligendum, cauſa omnium Opifex, Primarius omnium Finis, Principium principiorum, mens & prudentia qædam ſtupenda, omnia diſponens, exornans, gubernans.

Circa omnium regem ſunt omnia, & illius cauſâ omnia ſunt, & ipſe eſt omnium rerum pulchrarum & bonarum cauſa.

Et hæc jure optimo de magnis rebus magna dicere conamur : Qod autem gravius eſt, & maximi momenti omnino ſunt, & prorſus veriſſima.

Fiduciâ ſanè plenus, qod ad animam ſuam attinet, debet eſſe vir ille, qi in vitâ voluptates corporeas, cæteróſqe ornatus ut à ſe alienos, ablegavit contempſitqe ; id verò ſibi negotii dedit, ut animum doctrinâ muniret, eamqe non peregrino ſed ſuo proprióqe ornamento excoleret ; prudentiâ nimirum, temperantiâqe, juſtitiâ, fortitudine, libertate & veritate ; atqe his ſuffultus tempus præſtolatur qo ad plures abeundum eſt, iter illud perlibenter ingreſſurus, qamprimum juſſerit Deus.

Ego his ſermonibus perſuaſus, id mihi maximè diſpiciendum curandumqe cenſeo, ut me judici ſiſtam animo qàm optimè comparato diſpoſitóqe. *Socrates.*

Solus Deus ſapiens eſt, humana verò haud magni, imò nihili planè æſtimanda eſt ſapientia. Atqi omnium eſt ſapientiſſimus, qi, utì Socrates, novit ſe, qod ad ſapientiam attinet, nihili prorſus faciendum eſſe.

Nefas

πικτονικὸν πλῆθος τῶν ὄντων, Ἀρχὴ ἀρχῶν, νοῦς καὶ φρόνησίς τις δαιμονίη ζωογόνησα, διακοσμήσασα, διοικοῦσα καὶ κυβερνῶσα τὰ πάντα.

Περὶ τὸν πάντων βασιλέα πάντ' ἔστι, καὶ ἐκεῖνα ἕνεκα πάντα, καὶ ἐκεῖνο αἴτιον ἁπάντων τῶν καλῶν.

Καὶ ταῦτα εἰκότως περὶ μεγάλων μεγάλα ἐπιχειρεῖν φράζειν. Τὸ δὲ χαλεπώτερον, ὅτι πᾶσι τοῖς καὶ πάντως ἀληθῆ ἔστι.

Θαρρεῖν δὴ χρὴ περὶ τῇ αὐτοῦ ψυχῇ ἄνδρα, ὅστις ἐν τῷ βίῳ τὰς μὲν ἄλλας ἡδονὰς τὰς περὶ τὸ σῶμα, καὶ τοὺς νόμους εἴασε χαίρειν, ὡς ἀλλοτρίους ὄντας· τὰς δὲ περὶ τὸ μανθάνειν ἐπαίδαγέ τε, καὶ νομίσας τὴν ψυχὴν οὐκ ἀλλοτρίαν, ἀλλὰ τῷ αὐτῆς νόμῳ, σωφροσύνῃ τε καὶ δικαιοσύνῃ, καὶ ἀνδρείᾳ, καὶ ἐλευθερίᾳ, καὶ ἀληθείᾳ, ἵνα μετιοῦσα τὴν εἰς ᾅδου πορείαν, ὡς πορευσομένου. ὅταν ἡ εἱμαρμένη καλῇ.

Ἐγὼ μὲν οὖν ἀπὸ τούτων τῶν λόγων πέπεισμαι, καὶ σκοπῶ ὅπως ἀποφανοῦμαι τῷ κριτῇ ὡς ὑγιεστάτην ἔχων τὴν ψυχήν.

Ὁ μὲν Θεὸς τῷ ὄντι σοφός ἐστι· ἡ δὲ ἀνθρωπίνη σοφία ὀλίγου τινὸς ἀξία ἐστὶ καὶ σθένους. Σοφώτατος δὲ ἐστιν, ὅστις, ὥσπερ ὁ Σωκράτης, ἔγνωκεν ὅτι σθένους ἄξιός ἐστι τῇ ἀληθείᾳ περὶ σοφίαν.

Οὐκ

Nefas eſſe arbitror meliorem virum à deteriore qocunqe violari.

Qi rei faciendæ curam gerit & gloriæ & honoris comparandi, ut illa abundantiſſimè ſuppetant ; prudentiæ verò & veritatis, hoc eſt animi ſui, ut qàm optimus evadat, nullam habet rationem, is planè illa qæ maximi ſunt momenti minimi facit, qæ autem viliora ſunt pluris æſtimat.

Unumqemqe ſanè oportet nihil rerum ſuarum priùs procurare, qàm ſedulò operam dederit, ut ipſe vir optimus prudentiſſimuſqe evadat.

Omnis voluptas & ægritudo animum qaſi clavo & fibulâ corpori adfigit, corporeúmqe reddit, ita ut opinetur ea vera eſſe qæcunqe corpus dictaverit.

Cùm conſtat omnino animum eſſe immortalem, grave qidem jam videtur inſtare periculum ſi qis ipſum neglexerit. Nulla autem alia eſt ipſi malorum fuga, nulláve alia ſalus qàm ut optimus & ſapientiſſimus reddatur.

Poſtqam manes ad eum locum pervenerint qò Dæmon unumqemqe deduxerit, primum qidem habitâ qæſtione dijudicantur qi rectè (ſobriè & prudenter) & ſanctè & juſtè vitam traduxerint, & qi longè aliter ſe geſſerint.

Ac proinde iſtos, qi propter ſcelerum magnitudinem & immanitatem prorſus inſanabiles eſſe videantur, utpote qi ſacrilegia, vel cædes injuſtas & illicitas, vel alia qæcunqe ejuſmodi

Οὐκ οἶμαι θεμιτὸν εἶναι ἀμείνονα ἀνδρὸς ὑπὸ χείρονος βλάπτεσθαι.

Ὁ μὲν χρημάτων ὀλιγωρῶν, ὅπως αὐτῷ ἔσται ὡς πλεῖστα, καὶ δόξης καὶ τιμῆς· φρονήσεως δὲ καὶ ἀληθείας, καὶ τῆς ψυχῆς ὅπως ὡς βελτίστη ἔσται, οὐκ ὀλιγωρῶν, οὐδὲ φροντίζων, τὰ πλείονα ἄξια ἀεὶ ἐλαχίστου ποιεῖται, τὰ δὲ φαυλότερα ἀεὶ πλείονος.

Χρὴ μὲν μὴ θρύπτεσθαι μήτε πρὸς ἑαυτὸν μηδενὸς ὀλιγωρεῖσθαι ἕκαστον, θεῖν ἑαυτὸν ἐπιμεληθείη, ὅπως ἂν βέλτιστος καὶ φρονιμώτατος ἔσοιτο.

Ἡκάστη ἡδονὴ καὶ λύπη θορυβεῖ τὴν ψυχὴν πρὸς τὸ σῶμα καὶ θραττομένην, καὶ ποιεῖ σωματοειδῆ, δοξάζειν ταῦτα ἀληθῆ εἶναι ἅπερ ἂν καὶ τὸ σῶμα φῇ.

Ἐπειδὴ ἀθάνατος φαίνεται οὖσα ἡ ψυχή, ὁ κίνδυνος νῦν δὴ καὶ δόξειεν ἂν μάλιστα δεινὸς εἶναι, εἴ τις αὐτῆς ἀμελήσειεν. Οὐδεμία δ' ἂν εἴη αὐτῇ ἄλλη ἀποφυγὴ κακῶν, οὐδὲ σωτηρία, πλὴν τοῦ ὡς βελτίστην τε καὶ φρονιμωτάτην γενέσθαι.

Ἐπειδὰν ἀφίκωνται οἱ τετελδυτηκότες εἰς τὸν τόπον οἷ ὁ δαίμων ἕκαστον κομίζει, πρῶτον μὲν δικάζονται οἵ τε καλῶς, καὶ ὁσίως καὶ δικαίως βιώσαντες, καὶ οἱ μή.

Καὶ οἱ μὲν ἂν δόξωσιν ἀνιάτως ἔχειν, διὰ τὰ μεγάλα τῶν ἁμαρτημάτων, ἢ ἱεροσύλιας, ἢ φόνους ἀδίκους καὶ πολυνόμους ἐξεργασαμένοι, ἢ ἄλλα ὅσα τυγχάνει ὄντα τοιαῦτα, τούτους μὲν ἡ πρόσηκου-

σα

di flagitia perpetraverint, hos omnes fors conſentanea (ſeu æquum judicium Dei) in Tartarum projicit, unde nunqam egrediuntur.

Hi verò, qos conſtiterit eximiâ qâdam præ cæteris ſanctitate vitam inſtituiſſe, terrenis illis locis, tanqam carceribus ſoluti, & in ſuperiorem puramqe regionem pervenientes, ſine corporibus reliqam omnem vitam in æternum traducunt ; & in alias etiam pulchriores habitationes hiſce noſtris procedunt, qas non eſt facile liqidò explicare.

His igitur probè perpenſis, omni ſtudio curâqe elaborandum eſt jugiter, ut virtutem & ſapientiam in hâc vitâ aſſeqamur. Pulcherrimum enim eſt certaminis præmium, atqe ingens, & iſta oportet ſibi qaſi inculcare. *Spes;*

Illa ſola qæ ſunt vera, firma ſunt, & qæ ſunt optima, ſunt etiam ſempiterna.

Ridiculum eſt abjectíqe animi, cenſere breviora optimis anteponenda.

Ecqis non videt hanc eſſe probroſam inſcitiam, ut qis exiſtimet ſe ea noſſe qæ neſcit ?

Injuſtè agere, & non obtemperare ſuperiori, ſeu Deo ſeu homini, malum & turpe eſt.

Nihil unqam qicqam mali bono viro poteſt evenire, nec vivo nec mortuo ; neqe unqam res ejus à Deo negliguntur.

Neqe fas eſt injuriam referre, neqe damno afficere qenqam mortalium, qicqid demum nos paſſi fuerimus incommodi ; qandoqidem nullo pacto inferenda eſt injuria.

Reve-

σα μοίρα ῥίπτει εἰς τὸν τάρταρον, ὅθεν ἔποτε ἐκβαίνουσι.

Οἱ δὲ δὴ ἂν δόξωσι διαφερόντως πρὸς τὸ ὁσίως βιῶναι, ἔτοι εἰσὶν οἱ τῆς μὲν τῆς τόπων τῆς ἐν τῇ γῇ ἐλευθερούμενοι, ὥσπερ δεσμωτηρίων, ἄνω δὲ εἰς τὴν καθαρὰν οἴκησιν ἀφικνούμενοι, ἄνευ τε σωμάτων ζῶσι τὸ παράπαν εἰς τὸν ἔπειτα χρόνον, καὶ εἰς οἰκήσεις ἔτι τούτων καλλίους ἀφικνοῦνται, ἃς ὑ ῥάδιον δηλῶσαι.

Ἀλλὰ τούτων δὴ ἕνεκα, χρὴ πάντα ποιεῖν, ὅσε ἀρετῆς καὶ φρονήσεως ἐν τῷ βίῳ μεταχεῖν. Καλὸν μὲν τὸ ἆθλον καὶ ἡ ἐλπὶς μεγάλη· καὶ χρὴ τοὺ τοιαῦτα ὥσπερ ἐπῴδειν ἑαυτῷ.

Μόνα τ' ἀληθινὰ βέβαια, καὶ τ' ἄρρητα αἰώνια.

Γελοῖον δὴ καὶ φαῦλον περὶ τῆς βελτίστων τὰ βεβαίτερα αἱρεμένους φαίνεσθαι.

Καὶ τοῦτο πῶς οὐκ ἀμαθία ἔξιν αὕτη ἡ ἐπονείδιστος, ἢ τοῦ οἴεσθαι εἰδέναι ἃ οὐκ οἶδεν;

Τὸ μὲν ἀδικεῖν, καὶ τὸ ἀπειθεῖν τῷ βελτίονι, καὶ θεῷ καὶ ἀνθρώπῳ, κακὸν καὶ αἰσχρόν ἐστι.

Οὐκ ἔστιν ἀνδρὶ ἀγαθῷ κακὸν οὐδὲν ἔτε ζῶντι, ἔτε τελευτήσαντι· οὐδὲ ἀμελεῖται ὑπὸ θεῶν τὰ τοῦτε πράγματα.

Οὔτε ἀνταδικεῖν δεῖ, ἔτε κακῶς ποιεῖν οὐδένα ἀνθρώπων, ὅτ' ἂν ὅ, τι οὖν πάσχη τις, ὑπ' αὐτοῦ· ἐπειδή γε ὐδαμῶς δεῖ ἀδικεῖν.

Τῷ

Reverà qi rectè philoſophantur mortem aſſiduè meditantur, iiſque mors præ cæteris minimè eſt formidabilis.

Animus viri boni, inconſpicabile qiddam, in locum abit alium prænobilem, purum & inconſpicabilem, apud inferos, reverà ad bonum & ſapientiſſimum Deum.

Nihil enim aliud animus ad inferos proficiſcens ſecum affert, qàm inſtitutionem educationémqe; qæ qidem maximi dicuntur eſſe momenti ad bonum vel malum illi comparandum qi mortuus eſt, qamprimum illuc pervenerit.

Nihil eſt de qo conſilium divinius inire qiſpiam poteſt, aut de qo vir prudens magis debet eſſe ſollicitus, qàm de rectâ inſtitutione & ſui & ſuorum omnium, ut qàm optimi evadant.

Deo volente juvantéqe permultùm proficies, & celerrimè; ſin minus, neqaqam. *Socrat.*

Seipſum probè noſſe id demum eſt ſapere, aut ſanâ mente eſſe.

Finis eſt ut Deo qàm proximè fieri poterit ſimiles reddamur: Nos autem aſſimilat juſtitia & ſanctitas cum ſapientiâ conjunctæ.

Improbitatem, ſeditionem & animi morbum, jure optimo pronunciamus.

Sapientia id agit, ut homines proſperè agant ubiqe & in omnibus.

Qin & ipſum gaudium malum eſſe dicitur, qum majoribus voluptatibus nos privat qàm in ſe habet; aut majores nobis adfert dolores iis, qæ in ipſo ſunt, voluptatibus. Vi-

Τῷ ὄντι οἱ ὀρθῶς φιλοσοφοῦντες ἀποθνήσκειν μελέτῶσι, καὶ τὸ τεθνάναι ἥκιστ' αὐτοῖς ἀνθρώπων φοβερὸν.

Ἡ ψυχὴ μὲν ἀγαθὸν, τὸ ἀειδὲς, εἰς ἕτερον τόπον οἴκοι γενναῖον καὶ καθαρὸν, καὶ ἀειδῆ, εἰς ᾅδου, ὡς ἀληθῶς φίλην τε ἀγαθὸν καὶ φρόνιμον Θεόν.

Οὐδὲν γὰρ ἄλλο ἔχουσα εἰς ᾅδου ἡ ψυχὴ ἔρχεται πλὴν τῆς παιδείας τε καὶ τροφῆς· αἳ δὴ καὶ λέγεται μέγιστα ὠφελεῖν, ἢ βλάπτειν τε τελευτήσαντα εὐθὺς ὃν ἀρχὴν τὸν ἐκεῖσε πορείαν.

Οὐκ ἔστι πολὺ ὅτου δεινότερον ἂν ἄνθρωπος βουλεύσαιτο, ἢ τις νοῦν ἔχων μᾶλλον ἀπαιδάζοι, ἢ πολὺ παιδείας καὶ αὐτοῦ, καὶ τῶν αὐτοῦ οἰκείων, ὅπως ἂν ὡς βέλτιστοι ἔσονται.

Ἐὰν μὲν τῷ Θεῷ φίλην ᾖ, πάνυ πολὺ ὄπιθεν εἶσι καὶ ταχὺ, εἰ δὲ μὴ, οὔ.

Τὸ ἑαυτὸν γιγνώσκειν ἔστι μὲν σωφρονεῖν.

Τέλος ἔστιν ὁμοίωσις τῷ Θεῷ καὶ τὸ δυνατόν· Ὁμοίωσις δὲ δίκαιον καὶ ὅσιον μετὰ φρονήσεως γενέσθαι.

Στάσιν καὶ νόσον τῆς ψυχῆς πονηρίαν ὀρθῶς λέγομεν.

Ἡ Σοφία πάντα χῶ εὐτυχεῖν ποιεῖ τὸν ἄνθρωπον.

Καὶ αὐτὸ τὸ χαίρειν τότε λέγεται κακὸν εἶναι, ὅταν μειζόνων ἀποστερῇ ἢ ὅσας αὐτὸ ἔχει, ἢ λύπας μείζους παρασκευάζῃ τῶν ἐν αὐτῷ ἡδονῶν.

Vita nulli unqam ſubjecta examini non eſt homini vivenda. *Socrat.*

Miſerrima eſt inſcitia animum cujuſlibet falſis opinionibus imbui, & in iis rebus decipi qæ maximi ſunt momenti. Hominem enim ipſum ſibi imponere & ſeipſum lactare omnium eſt damnoſiſſimum ; impoſtor enim nunqam non adeſt.

Si qa forte neceſſitas impulerit, ut vel inferenda ſit, vel toleranda injuria ; Ego qidem pati mallem qàm injuriam cuiqam inferre : Injuſtè enim agere eſt omnium malorum revera maximum.

Ego virum probum & bonum felicem eſſe affirmo ; injuſtum verò & improbum omnem infelicem.

Injuſtitia, & intemperantia, & qælibet alia animi pravitas, omnium, qot ſunt, malorum, maximum eſt.

Illi, qi felix eſſe velit, mens ſana, temperantiaqe omni ſtudio colenda eſt atqe exercenda ; intemperantia verò fugienda, qantum qiſqe noſtrûm pedibus valeat.

Non enim ei, qi revera vir eſt, vita ad certum aliqod tempus producta expetenda eſt ; nec vitæ deſiderio tenebitur ; ſed hujus rei curâ in Deum rejectâ ; illud demum diligenter conſiderare providereqe unuſqiſqe debet, qâ ſcilicet ratione, tempus ſibi ad vivendum conceſſum, qàm optimè fieri poteſt, traducat.

Lex eſt inter Deos, utì mortalium ille qi juſtè & piè vitam tranſegerit, poſtqam è vi-

Ὁ δ' ἀνεξέταστος βίος οὐ βιωτὸς ἀνθρώπῳ. Socrat.

Ἀμαθία μὲν ἔστιν ἡ μεγίστη τὸ ψεύδη ἔχειν δόξαν, καὶ ἐψεῦσθαι περὶ πραγμάτων τῶν πολλοῦ ἀξίων. Τὸ γὰρ ἐξαπατᾶσθαι αὐτὸν ὑφ' αὑτοῦ πάντων χαλεπώτατον. Ἀεὶ γὰρ πάρεστι ὁ ἐξαπατήσων.

Εἰ μὲν ἀναγκαῖον εἴη ἀδικεῖν, ἢ ἀδικεῖσθαι, ἑλοίμην ἂν ἔγωγε μᾶλλον ἀδικεῖσθαι, ἢ ἀδικεῖν· μεῖζον γὰρ τῶν κακῶν τυγχάνει ὂν τὸ ἀδικεῖν.

Τὸν μὲν καλὸν κ' ἀγαθὸν ἄνδρα εὐδαίμονα εἶναι φημί· τὸν δ' ἄδικον καὶ πονηρὸν, ἄθλιον.

Ἡ ἀδικία, καὶ ἡ ἀκολασία, καὶ ἡ ἄλλη τῆς ψυχῆς πονηρία, μέγιστον τῶν ὄντων κακόν ἐστι.

Τὸν βουλόμενον εὐδαίμονα εἶναι, Σωφροσύνην μὲν διωκτέον καὶ ἀσκητέον, ἀκολασίαν δ' φευκτέον, ὡς ἔχει ποδῶν ἕκαστος ἡμῶν.

Μὴ γὰρ τοῦτο μὲν τὸ ζῆν ὁπόσον δὴ χρόνον, τόν γε ὡς ἀληθῶς ἄνδρα, εὐκτέον ἐστὶ, καὶ δ' φιλοψυχητέον· ἀλλὰ ὑπερέφανται περὶ τούτων τῷ Θεῷ, τὸ ὅπῃ τούτῳ σκεπτέον, τίν' ἂν τρόπον, τοῦτον ὃν μέλλει χρόνον βιώσεσθαι ὡς ἄριστα βιώῃ.

Νόμος ἔστιν ἐν Θεοῖς, τῶν ἀνθρώπων, τὸν μὲν δικαίως τὸν βίον διελθόντα, καὶ ὁσίως, ἐπειδὰν τελευ-

tâ migraverit, in beatorum insulas profectus, illic in omnimodâ felicitate, & ab omnibus malis immunis, habitet ; qi verò injustè atqe impiè vixerit, in pœnarum & justi supplicii carcerem qem Tartarum vocant, detrudatur.

Hominem verò, animam multis scelèribus scatentem secum ad inferos deportare omnium est malorum miserrimum.

Honoribus itaqe, iisqe qæ vulgò in pretio habentur omnibus, valere jussis, uni veritati intentus, conabor, ut vir reverà optimus, qantum in me situm est, & vivam, & talis, ubi moriendum mihi est, etiam moriar.

Cùm dicendi ars vel eloquentia, tùm alia qævis vitæ actio ad justè agendum unicè referatur.

Optimus est hic vitæ constituendæ modus, ut justitiam aliâsqe omnes virtutes exerceamus, & ita & vivamus, & moriamur.

Omnes uno orę profitentur sapientes, idqe sibi laudi ducunt, mentem nobis esse Reginam & Dominam omniumqæ vel in cœlo sunt vel in terrâ.

Justus omnis & pius, & bonus vir non potest non esse Deo percharus.

Sapientiam autem magis accedere ad bonum hominis eiqe convenire, qàm voluptatem, statuunt omnes qi sanâ sunt mente.

Veræ opiniones qamdiu animo inhæserint, præclaræ res sunt, & omnia bona prostant.

Divinâ qâdam sorte vel distributione virtus mihi videtur illis tribui, qibus adest.

Qui

πήσῃ, εἰς μακάρων νήσους ἀπόντα, οἰκεῖν ἐν πάσῃ εὐδαιμονίᾳ, ἐκτὸς κακῶν· τὸν δ' ἀδίκως καὶ ἀθέως εἰς τὸ τῦ τίσεως καὶ δίκης δεσμωτήριον, ὃ δὴ τάρταρον καλοῦσιν, ἰέναι.

Πολλῶν δ' ἀδικημάτων γίνονται τῇ ψυχῇ εἰς ἄδου ἀφικέσθαι, πάντων ἔχατον κακῶν ὄζιν.

Χαίρειν οὖν ἐάσας τὰς τιμὰς τὰς τῦ πολλῶν ἀνθρώπων, τὴν ἀλήθειαν σκοπῶν, πειράσομαι τῷ ὄντι ὡς ἂν δυνατὸς ὦν, καὶ ζῆν, καὶ ἐπειδὰν ἀποθνήσκω, ἀποθνήσκειν. *Socrates.*

Καὶ τῇ Ῥητορικῇ οὕτω Χρηστέον ὅπῃ τὸ δίκαιον αἰεὶ, καὶ τῇ ἄλλῃ πάσῃ τοιάξει.

Οὗτος ὁ τρόπος ἄριστος τοῦ βίου, τὴν δικαιοσύνην, καὶ τὴν ἄλλην ἀρετὴν ἀσκοῦντας, καὶ ζῆν, καὶ τελευτᾶν.

Πάντες μὲν Συμφωνοῦσιν οἱ Σοφοὶ, ἑαυτοὺς οὕτω σεμνύνοντες ὡς νοῦς ὄζι βασιλεὺς ἡμῶν θεανῦ καὶ γῆς.

Δίκαιος ἀνὴρ καὶ ὐσεβὴς, καὶ ἀγαθὸς πάντως Θεοφιλὴς ἐστι.

Μᾶλλον δ' μετέχον ἔοικε τῦ ἀγαθῦ ὑγιείας τὴν φύσιν ἢ τινὶ ἡδονῇ, νομίζουσιν οἱ νοῦν ἔχοντες.

Αἱ δόξαι μὲ αἱ ἀληθεῖς ὅσον ἂν χρόνον παραμένωσι, καλὸν τὸ χρῆμα, καὶ πάντα τ' ἀγαθὰ ἐργάζονται.

Θεία μοῖρα ἡμῖν φαίνεται παραγιγνομένη ἡ ἀρετὴ οἷς παραγίνεται.

Qi corpus curat, id qod ad ſe pertinet, non verò ſeipſum colit ; animi igitur cura præcipuè eſt gerenda & in hoc omni ſtudio eſt incumbendum.

Fieri non poteſt, ut qis felix ſit, niſi idem, & prudens & bonus fuerit. Non igitur qi dives eſt ſtatim ab infelicitate liberatur, ſed qi bene & ſapienter vivit.

Donec qiſpiam virtute ſit præditus, ſatius eſt, non puero tantùm, ſed & viro, imperio melioris ſubjici, qàm aut ſe aut alios regere.

Optimi ignoratio, & neſcire qæ reverà ſunt optima, ingens eſt malum.

In omnibus & ubiqe non qis qid dixerit, ſed an verum ſit id qod dicitur, ſeriò perpendendum eſt.

Videtur igitur & apud Deum & apud homines ſanâ mente præditos, Juſtitia & ſapientia præ cæteris omnibus in pretio eſſe.

Cùm error omnis fuerit ſublatus, & recta ratio in qâlibet actione ſeu dux præfuerit, planè neceſſe eſt eos qi ita ſunt affecti, rectè & præclarè rem gerere, & proinde rectè omnia peragentes felices eſſe omnino debere.

Oportet nimirum illum qi rebus maximi momenti præeſt ſummâ etiam prudentiâ pollere.

Si Sapientiam conſecutus fueris, omnes tibi erunt amici, omnes erunt neceſſarii.

Solus vir bonus bono ſoli amicus eſt ; improbus verò neqe bono, neqe malo verâ & ſtabili amicitiâ conjungitur.

Unius

Ὅστις τὸ σῶμα θεραπεύει, τὸ ἑαυτοῦ, ἀλλ' οὐχ ἑαυτὸν θεραπεύει· τῆς ψυχῆς οὖν μάλιστα ἐπιμελητέον, καὶ εἰς τοῦτο βλεπτέον.

Οὐχ οἱόντε ἐὰν μή τις σώφρων καὶ ἀγαθὸς ᾖ, εὐδαίμονα εἶναι. Οὐκ ἄρα ἀλλ' ὁ πλουτήσας ἀθλιότητος ἀπαλλάττει, ἀλλ' ὁ σωφρονήσας.

Πρὶν δέ γε ἀρετὴν ἔχειν, τὸ ἄρχεσθαι ἄμεινον ὑπὸ τοῦ βελτίονος, ἢ τὸ ἄρχειν, ἀνδρὶ, οὐ μόνον παιδί.

Κακὸν μὲν ἐστιν ἡ τοῦ βελτίονος ἄγνοια, καὶ τὸ ἀγνοεῖν τὸ βέλτιον.

Πάντως δὲ τοῦτο σκεπτέον, ὅστις αὐτὸ εἶπε, ἀλλὰ πότερον ἀληθὲς λέγει, ἢ οὔ.

Κινδυνεύει γὰρ καὶ θεῷ καὶ παρ' ἀνθρώποις τοῖς νοῦν ἔχουσι, δικαιοσύνη τε καὶ φρόνησις ἁπάντων τιμιώτατα.

Ἁμαρτίας μὲν ἐξηρημένης, ὀρθότης ἢ ἡγεμένης ἐν πάσῃ πράξει, ἀναγκαῖον καλῶς καὶ εὖ πράττειν τοὺς οὕτω διακειμένους· τοὺς δὲ εὖ πράττοντας εὐδαίμονας εἶναι.

Πρέπει μὲν τοι τῷ μεγίστων πραγματοῦντι μεγίστης φρονήσεως μετέχειν.

Ἐὰν μὲν σοφὸς ᾖς, πάντες σοι φίλοι καὶ πάντες οἰκεῖοι ἔσονται.

Ὁ μὲν ἀγαθὸς τῷ ἀγαθῷ μόνος μόνῳ φίλος. Ὁ δὲ κακὸς ὅτε ἀγαθῷ, ὅτε κακῷ οὐδέποτε εἰς ἀληθῆ φιλίαν ἔρχεται.

Unius dominatio, bonis copulata ſcriptis conſtitutionibus, qas leges .vocamus, optima eſt omnium dominationum; eadem verò legum expers omnium eſt peſſima & ſubjectis moleſtiſſima.

Nihil prorſus eſt magis impium, aut à qo magis ſollicitè cavere debeamus, qàm ne in Deum aut verbo aut facto unqam peccemus, deinde nec in viros qi ad Deum attinent.

Jure indignatur Deus, qum qis eum vituperaverit qi ſibi ſit ſimilis, aut eum laudaverit, qi à Deo abhorret.

Omnium eſt ſanctiſſimum vir bonus, improbus verò fædiſſimum viliſſimumqe omnium.

Eum qi nullius ſceleris ſibi conſcius eſt, jucunda ſpes perpetuò comitatur, optima ſenectutis nutrix.

Si qa civitas ex bonis viris tantùm conſtaret, videtur cives in eâ ita certaturos ne imperarent, utì nunc depugnant ut imperent.

Summum ſcelus eſt illum juſtum videri velle qi non eſt.

Unuſqiſqe ſibi optimus erit cuſtos, ſi vereatur ne peccans in maximum omnium malum incidat.

De Diis ita ſtatuatur; Deum non univerſim omnium, ſed bonorum qidem omnium cauſam eſſe.

Neſcio qâ de re virum prudentem magis ſollicitum eſſe oporteat, qàm de filio ſuo, ut, qàm fieri poteſt, optimus evadat.

Animi

Μοναρχία ζυχθεῖσα μὴ ἐν γεάμμασιν ἀγαθοῖς, ἢς νόμος λέγομεν, ἀείση πασῶν τῶν ἀρχῶν. Ἀνομ. Ὃ χαλεπὴ καὶ βαρυζάτη ξυνοικῆσαι.

Οὐ μὴν ἔα᾽ ὅ, τι τότε ἀσεβέστερόν ἐστιν, ἀλλ᾽ ὅπως μᾶλλον εὐλαβεῖσθε, πολὺν εἰς Θεὸν καὶ λόγῳ καὶ ἔργῳ ἐξαμαρτάνειν· χεῖρον δὲ εἰς τοὺς θείους ἀνθρώπους.

Μεμεσῶ ὁ Θεὸς ὅταν τις ψέγῃ τὸ ἑαυτῷ ὅμοιον, ἢ ἐπαινῇ τὸ ἑαυτῷ ἐναντίως ἔχοντα.

Πάντων μὲν ἱερώτατόν ἐστιν ἄνθρωπος ἀγαθός, καὶ μιαρώτατον ὁ πονηρός.

Τῷ μηδὲν ἑαυτῷ ἄδικον ξυνειδότι ἡδεῖα ἐλπὶς αἰεὶ πάρεστι, καὶ ἀγαθὴ γηροτρόφος.

Κινδυνεύει, πόλις ἀνδρῶν ἀγαθῶν εἰ γένοιτο, θαυμάζεσθαι ἂν ἐπὶ τὸ μὴ ἄρχειν, ὥσπερ νῦν ἄρχειν.

Ἐκάστη ἀδικία δοκεῖν δίκαιον εἶναι, μὴ εἶναι.

Αὐτὸς αὑτῷ ἕκαστος ἔσται ἄριστος φύλαξ, δεδιὼς μὴ ἀδικῇ, τῷ μεγίστῳ κακῷ ξυνοικῶν.

Οὗτος ἂν εἴη θεῖος νόμος· μὴ πάντων αὖ πιστὸν τὸ Θεὸν, ἀλλὰ τῶν ἀγαθῶν.

Οὐκ οἶδα μὲν ὥσπερ ὅτου ἄν τις νοῦν ἔχων μᾶλλον ἀπεδάζοι, ἢ ὑπὲρ υἱέος αὐτοῦ, ὅπως ὡς βέλτιστος ἔσται.

Animi bona conſtitutio diſciplinâ & meditatione conſervatur, & in melius proficit.

Ego ne magnum qidem regem felicem eſſe ſatis ſcio; neſcio enim qàm probè eruditione & juſtitiâ inſtructus ſit; in hoc enim, meo certè judicio, omnis vertitur Felicitas. *Socrat.*

Juvenem qi nullam Philoſophiæ dederit operam ſervili planè ingenio eſſe duco; utpote qi nullâ re præclarâ aut generosâ dignus ſibi videatur.

Immota ſtat hæc ratio, magis cavendum eſſe injuriam inferre qàm pati: Et omni homini in id præcipuè incumbendum, non tàm ut aliis appareat, qàm ut re ipſa ſit bonus, vel ſapiens, idqe tùm publicè tùm privatim.

Affirmavêre majores noſtri mentem & ſapientiam qandam mirabilem, omnia certo qodam ordine conſtituentem, moderari, atqe adornare.

Mors non eſt ſanè ultimum ſuppliciorum ſceleratis profligatiſqe hominibus; ſed illa qæ apud inferos veriſſimè dicuntur iis deſtinata, utpote atrociora, extremum potiùs obtinent locum.

Nemo cuiqam convitiator; qi alteri convitiatur à bonis moribus prorſus deſcivit, animiqe magnitudinem magnâ ex parte amiſit, abjecitqe.

Cenſores, eoſqe qi alios corrigunt omni virtutum genere auguſtos mirabileſq; eſſe oportet.

Juvenis qilibet qæ divina & maximè veriſ-

ſimèqe

Ἡ δὲ τῆ ψυχῆ ἕξις ὑπὸ μαθήσεως μὲν καὶ μελέτης καὶ σώζεται, καὶ γίγνεται βελτίων.

Οὐδὲ τὸ μέγαν βασιλέα γινώσκω εὐδαίμονα ὄντα. Οὐ γὰρ οἶδα παιδείας ὅπως ἔχει καὶ δικαιοσύνης· ἐν τούτῳ δὲ πᾶσι ἡ εὐδαιμονία ἔξιν, ὡς γε ἐγὼ λέγω.

Τὸν μὲν νέον μὴ φιλοσοφοῦντα ἀνελεύθερον ἡγοῦμαι, καὶ οὐδέποτε οὐδενὸς ἀξιώσαντα ἑαυτὸν εἶτε καλοῦ, εἶτε γενναίου πράγματος.

Οὗτος ἡρεμεῖ ὁ λόγος, ὡς εὐλαβητέον ἔστι τὸ ἀδικεῖν, μᾶλλον ἢ τὸ ἀδικεῖσθαι· καὶ ὡς πρῶτος μᾶλλον ἀνδρὶ μελετητέον ἔστι, ἢ τὸ δοκεῖν εἶναι ἀγαθόν, ἢ φρόνιμον, ἀλλὰ τὸ εἶναι καὶ ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ.

Οἱ πρόσθεν ἡμῖν ἔλεγον νοῦν καὶ φρόνησίν τινα θαυμασὴν συνταττόμενον ἀκαινοεργάν, καὶ πάντα ἀκαιρομεῖν.

Θάνατος μὲ ἔκ ἐστιν ἔσχατον τῶν τιμωριῶν τοῖς ἀνοσίοις· οἱ γὰρ ἐν ἅδου τούτοις ἀληθέσται λεγόμενοι πόνοι, εἰσὶ γὰρ τούτων εἶναι μᾶλλον ἐν ἐκάστοις.

Μηδένα κακηγορείτω μηδείς· Ὁ δὴ κακηγορῶν τοῦ πανδάμου τέρπει τὸ παράπαν διήμαρτε, καὶ μεγαλονοίας ἀπώλεσε μέρη πολλά.

Δεῖ πάντως μὲν τὸν εὐδύνου θαυμαστὸν εἰς πᾶσαν ἀρετὴν εἶναι.

Νέος μὲν ὢν πᾶς ἄνθρωπος, τὰ θεῖα καὶ μάλιστα

ſiméqe bona ſunt obtuſè admodùm, qaſi ipſo ſe cæcior, ſenex acutiſſimè cernit.

Vita per virtutem acta iſtâ in qâ vitio ſervitur, & jucundior eſt, & ei cæteris bonis pulchritudine, rectitudine & gloriâ immane qantùm antecellit.

Ille cui recta ratio deeſt, nunqam reverà ſapiet, cui verò ſapientia non adfuerit, qæ eſt univerſæ virtutis pars præcipua, cùm omnino bonus eſſe non poſſit, nec poterit eſſe beatus.

Nullo modo dubitari poteſt, qin bonus vir ſapiens nobis etiam habendus ſit.

Virtutem eqidem, qod eſt omnium rerum maximum & præſtantiſſimum, nemo unqam rectè docuerit, niſi Deus viam commonſtrarit, & qaſi dux præierit; conſultiſſimum itaqe eſt, ut qi virtuti comparandæ vel docendæ operam dederit, Deum ſibi adjutorem aſſiduè invocet.

Mundum hunc, qem ratio omnium diviniſſima conſpicabilem conſtituit ordinavitqe, is qi eâ præditus eſt felicitate primùm maximopere admiratur, deinde cupiditate ardet ea diſcendi omnia qæ à mortali naturâ percipi poſſunt; ſic optimè ac feliciſſimè ſe victurum ratus, & cùm diem obierit, ad locum virtuti convenientem ſe perventurum.

Virtus eſt habitus animi, optimum opus perficiens facultate ſeu potentiâ naturali, cum ratione, & ad optimum finem ubiqe contendens.

Omnes

λιτα ἀγαθὰ ἀμβλύταλα αὐτὸς αὑτῷ ὁρᾷ, ἡδέως ἢ ὀξύταλα.

Ὁ τῆς ἀρετῆς ἐχόμενος βίος, τῷ τῆς μαθηματικῆς ἐχομένῳ ἡδίων τε ἐστὶ, καὶ τοῖς ἄλλοις ἐπαφῇ οὐκ περιτῷ κάλλει, καὶ ὀρθότητι, καὶ εὐδοξίᾳ.

Ὁ δὲ στερόμενος ἀληθοῦς λόγου, σοφὸς οὐκ ἄν ποτε ἡδύοιτο· ὅτῳ ἢ σοφία μὴ παρεῖται, πάσης ἀρετῆς τὸ μέγιστον μέρος, οὐκ ἄν ἔτι πελέως ἀγαθὸς γενόμενος, εὐδαίμων μήποτε ἡδύοιτο.

Οὐκ οἷόν τε ἡμῖν ἀπιστεῖν, ὡς ὃ δεῖ τὸν γε ἀγαθὸν, σοφὸν ἡμᾶς ἡγεῖσθαι.

Τῷ μὲν ἀρετῷ, ὃ δὲ καὶ μέγιστόν ἐστι ζυμπάντων καὶ κυριώτατον, οὐδὲ ἄν τις διδάξειεν, εἰ μὴ Θεὸς ὑφηγοῖτο. Ἄμεινον οὖν τὸν ζῶντα ἕτως διαπονήσαντα, Θεὸν ἀεὶ καλεῖν.

Τὸν μὲν κόσμον, ὃν ἔταξε λόγος ὁ πάντων θειότατος ὅρατον, ὁ μὲν εὐδαίμων πρῶτον μὲν ἐθαύμασεν, ἔπειτα δὲ ἔρωτα ἔσχεν τοῦ καταμαθεῖν ὁπόσα δυνατὴ φύσις δυνατά· ἡγέμενος ἄρα ἕτως εὐτυχέστατά τε διάξειν τὸν βίον, πολυΐδησάς τε εἰς τόπους ἥξειν πρόσπονδος ἀρετῇ.

Ἡ μὲν ἀρετὴ ἕξις ἐστὶ τῆς ψυχῆς, διὰ τῆς φυσικῆς δυνάμεως τὸ ἄριστον ἔργον μετὰ λόγου, ἀπεργαζομένη, καὶ εἰς τὸ ἄριστον τέλος ζυντείνουσα.

Πάντες

Omnes qi vel tantillum mentis habent, qoties ſive magnum aliqid, ſive parum aggrediuntur, Deum ſolent invocare.

Illi cui mens eſt ſana, nihil qicqam eſt antiqius aut æſtimabilius, qàm ut vir, qàm fieri poteſt, optimus evadat.

Mentis oculus tunc incipit acutè cernere, cùm corporis oculi vim & aciei vigorem amittere incipiunt.

Nunc hactenus, verè magnus ego ſum, qod rationi memet in omnibus obſequentem præſtem. *Plato in Epiſtola ad Dionyſium.*

Si veræ Philoſophiæ magna nos, Deo juvante, teneat cura, nihil profectò magis pium agere poterimus; ſi verò illam neglexerimus, nihil magis impium.

In memoriam nobis revocare debemus, conſentaneum eſſe, ut nos plus ab aliis hominibus, qàm illi à pueris, diſtinguamur. Et unumqemqe noſtrûm id ſeriò agere debere ut omnibus conſtet, nos tales reverà eſſe, qales nos profitemur præſertim cum hoc, Dei beneficio, facile poſſit nobis contingere.

Deum, rerum omnium & qæ ſunt & qæ erunt imperatorem & dominum, ſi reapſe philoſophemur, omnes perſpicuè cognoſcemus, qantùm ea cognitio in viros felices poteſt cadere.

Bis qotidie exaturatus cibis, & nunqam noctu ſolus dormies, nemo unqam omnium qui ſub cœlo ſunt mortalium his moribus vel prudens, vel ſobrius temperanſqe, ullo modo

poſſit

Πάντες δὴ ὅσοι τῆς τε καὶ βεαχὺ ζωφροσύνης μετέχουσιν, ὅτι πάσῃ ὁρμῇ καὶ σμικρῷ καὶ μεγάλῳ πράγματος θεὸν ἀεί τε καλοῦσι.

Τῷ μὲν νῦν ἔχοντι οὐδὲν ἔστι πρεσβύτερον, τῷ δὲ ὅτι βέλτιστον ἀνδρὸν γενέσθαι.

Ἡ τοι τῆς διανοίας ὄψις ἀρχὴ ὀξὺ βλέπειν, ἅταν ἡ τῶν ὀμμάτων τῆς ἀκμῆς λήγειν ἐπιχειρῇ.

Νῦν δὲ μέγας ἐγώ εἰμι, ἐμαυτὸν παρέχων τῷ ἐμῷ λόγῳ ἑπόμενον. Πλάτων Διονυσίῳ συμπράττειν.

Τῆς ἀληθινῆς φιλοσοφίας ἡμεῖς, οὐ θεῷ εἰπεῖν, ὀλίγον μελόμενοι, οὐδὲν ἂν εὐσεβέστερον πράττοιμεν· νῦν δ', ἀμελοῦντες, ἀσεβέστερον.

Ἀναμιμνήσκειν δὲ ὅμως δεῖ ἡμᾶς αὐτούς, ὅτι πρόσκειται, πλέον ἢ παίδων, τῶν ἄλλων ἀνθρώπων διαφέρειν· φανερὸς οὖν δεῖ ἡμᾶς γενέσθαι, ὅτι ἐσμὲν τοιοῦτοι οἱοίπερ φαμέν· ἄλλως τε καὶ ἐπειδὴ, καὶ θεῷ εἰπεῖν, ῥᾴδιον ἔργον.

Τὸν τῶν πάντων θεὸν ἡγεμόνα τῶν τε ὄντων καὶ τῶν μελλόντων, ἂν ὄντως φιλοσοφῶμεν, εἰσόμεθα πάντες σαφῶς, εἰς δύναμιν ἀνθρώπων ἐνδεχομένων.

Δίς τε τῆς ἡμέρας ἐμπεπλάμενος ζῶν, καὶ μηδέποτε κεκριμένος μόνος νύκτωρ, ἔτ' ἂν φεύγειμος εὐδεὶς, ἅτε σώφρων, ποτὲ γενέσθαι, τῶν ὑπὸ τὸν ἥλιον ἀνθρώπων δύναιτο· καὶ δὴ καὶ περὶ τῆς

poſſit evadere, atqe eadem de cæteris virtutibus ratio eſt habenda.

Ecqidnam præclarius in omni vitâ poſſit nobis contingere qàm qæ magnopere hominibus ſunt profutura literis conſignare, & naturam omnibus inſpiciendam cognoſcendamqe exhibere ?

Ego qidem animi conſtantiam, fidem, mentis ſanitatem integritatemqe germanam eſſe Philoſophiam affirmo.

Neceſſe eſt ad res bene gerendas homines officiis & comitate demereri ; arrogantia verò, & auſteritas inhumana ſolitudinis eſt comes.

Impietatis cauſa eſt perniciociſſima qædam inſcitia, qæ, pro mirabili tamen prudentiâ vulgò venditatur.

Impium mihi videtur qemlibet hominem non defendere ſermones illos qibus Deum reverà exiſtere probatur, qantùm viribus poſſit contendere : Majori autem ſtudio hac in re Deus eſt à nobis qam aliâ qâvis de causâ invocandus.

Nemo unqam ſciens & volens, in Deum qicqam ſceleratè & impiè aut facit aut loqitur, qin unâ ex his tribus laboret inſaniâ ; nempe ut aut Deum eſſe neget, aut eum minimè curam gerere rerum humanarum arbitretur, aut, qod eſt tertium, eum ſacrificiis & precibus facilè flecti poſſe & placari ſibi polliceatur.

Hæc de impietate lex eſto. Si qis impiè qicqam vel dicit vel facit, qiſqis fortè ad fu-

erit

τῆς ἄλλης ἀρετῆς ὁ αὐτὸς λόγος ἂν εἴη.

Τί δὴ τούτου κάλλιον ἐπέπραχτ' ἂν ἡμῖν ἐν τῷ βίῳ, ἢ τοῖς τε ἀνθρώποις μέγα ὄφελος γεγάφαι, καὶ τὴν φύσιν εἰς φῶς τοῖς πᾶσι προαγαγεῖν;

Τὸ μὲν βέβαιον, καὶ πιστὸν, καὶ ὑγιὲς, τοῦτο ἐγὼ φημὶ εἶναι τὴν ἀληθινὴν φιλοσοφίαν.

Διὰ τὸ ἀρέσκειν ἀνθρώποις, καὶ τὸ προάγειν δόξαν, ἡ δ' αὐθάδεια, ἐρημίαν σύνοικος.

Τῆς μὲν ἀληθείας ἄπιστον δόξαν ἁμαρτία τις μάλα χαλεπὴ, δοκοῦσα εἶναι μεγίστη φρόνησις.

Οὐκ ὄσιον ἔμοιγε εἶναι φαίνεται, τὸ μὴ ὠφελεῖν τοῖς περὶ Θεοῦ τ' ὄντως ὑσίας λόγοις πάντα ἄνδρα κατὰ δύναμιν. Θεὸν γὰρ οὐδέποτε προσκλητέον ἡμῖν, νῦν ἔστω τοῦτο ἔτω νομιζόμενον.

Μηδεὶς δὴ πώποτε ἕτε ἔργον ἀσεβὲς εἰργάσατο ἑκὼν, ἔτε λόγον ἀφῆκεν ἄνομον, ἀλλὰ ἔν δή τι τῶν δεινῶν πάσχων, ἢ ὑπ' ἀγνοίας Θεοῦ εἶναι, ἢ ὑ φρονεῖν ἀνθρώπων, ἢ τὸ τρίτον, ἀνοσιουμένου εἶναι θυσίας τε καὶ εὐχαῖς προσομένου.

Ἀσεβείας ὧδε ἔστω πέρι Νόμος. Ἐάν τις ἀσεβῇ λόγοις εἴτ' ἔργοις· ὁ προπυνθανόμενος ἀμυνέτω, σημαί-

erit ſe ad vindictam paret, & nefarium ſcelus ad Magiſtratus deferat. Quod ſi qis Magiſtratus ſontem ubi id audierit, ad judicium non rapuerit, ille ipſe impietatis reus agatur, & qicunqe voluerit pro legibus vindictam ſumere, ad judicium eum rapito.

Si qis aliqid contra religionem ſceleratè admiſiſſe compertus fuerit, capite plectitor: ejuſmodi autem impiorum qi pios ſubſannant ſcelera non uno mortis genere ſed pluribus coercenda: qi verò morum feritatem impietati adjunxerit, vel alios ſibi ſimiles efficere conatus fuerit, mortuus ubi fuerit, extra imperii fines inſepultus projiciatur.

Qi præ ſolâ dementiâ impii evaſerunt, in carcerem ad ſanam mentem reducendis deſtinatum compingantur; nec qiſqam civium eos accedat, niſi illi qi admonitionis gratiâ ad animæ ſalutem ex legum præſcripto, unà verſantur.

Inſanire rectiſſimè dicuntur qi divitiarum, vel gloriæ, vel voluptatum amore ſupra modum capti iſtis miſerè inſerviunt. Et è contra, ſanâ mente eſſe, & mentis ſanitas, prudentiaqe, cujus ope omnis omnino improbitas evitatur, de qâlibet virtute jure optimo poteſt affirmari.

Deus nuſqam neqaqam nullo modo injuſtus eſt, ſed, qantùm fieri poteſt, juſtiſſimus.

Viro bono nulla unqam, qâvis de causâ, ullatenus oboritur Invidia.

Fieri

νέων πρὸς ἄρχοντας. Ἐὰν δέ τις ἀκούσας ἀρχὴ μὴ ᾖ ἀσεβοῦντα πρὸς τὸ δικαστήριον εἰσαγάγῃ, αὐτὴ ἀσεβείας ὑπόδικος γιγνέσθω τῷ ἐνδέλοντι τιμωρεῖν ὑπὲρ τῶν νόμων.

Ἐὰν δέ τις ἀσεβήσας ἀνοσίων γνώμην φανερὸς, θανάτῳ ζημιέσθω. Τὸ δὴ εἰρωνικὸν ἀσεβῶν εἶδος οὐχ ἑνὸς οὐδὲ δυοῖν ἄξια θανάτων ἁμαρτάνει. Ὁ γὰρ πρεσβυτὴς ἀσεβῶν, ἢ καὶ ἑτέρους τοιούτους ἀπεργαζόμενος, ἀποθνῄσκων, ἔξω τῶν ὁσίων ἐκδημείτω ἀτάφος.

Τοῖς γὰρ ὑπ' ἀνοίας ἀσεβοῦσι καὶ εἰς τὸ σωφρονιστήριον πεπεμμένοις, μηδεὶς τῶν πολιτῶν ζυγγινέσθω, πλὴν οἱ ὅτι νουθετήσει τε καὶ τῇ τ' ψυχῆς σωτηρίᾳ ὁμιλοῦντες κατὰ νόμους.

Τὸ μαίνεσθαι ὅτι τῶν ἀμέτρων τῶν χρημάτων ἐρᾶν τῶν, καὶ ὅτι τῶν φιλοδόξων, καὶ φιλησόνων ὀρθῶς λέγεται. Τὸ σωφρονεῖν δὲ, τούτοις ἐναντίον, καὶ ἡ σωφροσύνη, ἀφ' ἧς πᾶσα καλία πρᾶξις ἐστι, ὅτι πάσης ἀρετῆς οἰκείως ἂν λέγοιτο.

Θεὸς ὐδαμῆ ὐδαμῶς ἄδικος, ἀλλ' ὡς οἷόν τε, δικαιότατος.

Ἀγαθῷ δὴ οὐδεὶς πρὸς ὐδενὸς οὐδέποτε ἐγγίνεται φθόνος.

Fieri nequit ut qui, cæteris longè antecellit opibus, antecellat etiam virtutibus.

Plerumqe fit, ut qale qis educationis primordium ceperit, talia ſint qæ deinceps ſequntur.

Virtus eſt ſanitas qædam mentis, & pulchritudo, & robur, ſeu bene compoſitus animi habitus: Vitium autem omne morbus eſt, & turpitudo, & infirmitas animi.

Philoſophum ſapientiæ ſtudioſum eſſe dicemus, non unius quidem generis, alterius minimè, ſed in univerſum omnis.

Neceſſe eſt ut qi verè diſcendi eſt ſtudioſus, omnem veritatem ab ineunte ætate omni ſtudio proſeqatur.

Qum philoſophus in rebus divinis & bene ordinatis aſſiduè verſetur, ipſe divinus, & bene compoſitis moribus erit, qantum in hominem poteſt cadere.

Qæ vulgò bona nominantur non recte dicuntur bona.

Omne qod & ſub terrâ, & ſuper terram eſt aurum virtutis pretium exæqare haudqaqam poteſt.

Liberis ergo non auri, ſed verecundiæ modeſtiæqe multum oportet relinqere.

Neceſſe eſt vitam injuſtam non modo turpiorem & improbiorem ſed reverà etiam injucundiorem eſſe vitâ ſanctè & juſtè actâ.

Animoſum eſſe hominem oportet, ſimul autem & præcipuè qàm mitiſſimum.

Ad

Ἀγαθὸν ἔι διαφερόντως, καὶ πλέσιον ἔι διαφερόντως ἀδωίατον.

Κινδυνδύει ὁκ τ παιδείας ὅποι ἄν τις ὁρμήσῃ, τοιαῦτα καὶ τὰ ἑπόμδνα ἔι.

Ἀρετὴ μὲν ὑγίεια τέ τις ἂν εἴη, καὶ καλλονὴ καὶ εὐεξία ψυχῆς· κακία δ', νόσος καὶ αἶσχος, καὶ ἀσθένεια.

Τὸν φιλόσοφον σοφίας φήσομδν ὀπτδυμητέον ἔι, ὐ τ μὲν, τ δ' ὐ, ἀλλὰ πάσης.

Τὸν τῷ ὄντι φιλομαθῆ, πάσης ἀληθείας δεῖ εὐθὺς ἐκ νέου ὅτι μάλιστα ὀρέγεσθαι.

Θείῳ δὴ καὶ κοσμίῳ ὅ γε φιλόσοφος ὁμιλῶν, κοσμιός τε καὶ θεῖος, εἰς τὸ δυνατὸν ἀνθρώπῳ, γίγνεται.

Τὰ ὑπὸ τῶν πολλῶν λεγόμενα ἀγαθὰ, ὐκ ὀρθῶς λέγεται.

Πᾶς ὁ, τ' ὀπὶ γῆς, καὶ ὑπὸ γῆς χρυσὸς ἀρετῆς ὐκ ἀντάξιος.

Παισὶ δ' αἰδῶ χρὴ πολλὴν, ὐ χρυσὸν καταλείπειν.

Ἀναγκαῖον τ ἄδικον βίον ὐ μόνον αἰσχίω, καὶ μοχθηρότερον ἀλλὰ καὶ ἀνδεέστερον τῆ ἀληθείᾳ τ δικαίου.

Θυμοειδῆ μὲν δὴ χρὴ πάντα ἄνδρα ἔι, παρᾶον δ' ὡς ὅτι μάλιστα.

Ad nuptias contrahendas hæc proponantur argumenta & ſolamina, oportere nos ſempiternam naturam qaſi tueri, ſemper relinqendo filios filiorum qi Deo inſerviant perpetuâ ſerie, noſtri loco.

Nos in eo præcipuè elaborandum cenſemus ut in ſummâ tranqillitate vitam qàm diutiſſimè & qàm optimè tranſigamus.

Qid de nobis ſentiant alii, non eſt contemnendum; an boni an mali ſcilicet, ab illis habeamur.

Nemo nobis perſuadeat majus aliqid auguſtiuſve mortalibus accedere poſſe virtute pietatis.

Qæ recta bonaqe ſunt, bis terqe non gravatim audienda.

Voluptates doloreſqe admodum vehementes morborum animi omnium graviſſimi judicandi ſunt.

Pulchritudinem illam qæ animis ineſt, præſtantiorem oportet duçere eâ qæ eſt in corpore.

In ſatis eſt, malum nunqam eſſe malo amicum, bonum verò nunqam non amicum eſſe bono.

In omnibus, ſive dicendis, ſive cogitandis, à Deo ſemper incipiendum.

Lex regium merumqe imperium in homines jure obtinet; homines vero iniqiſſimè legibus vim inferunt.

Servitus & libertas immodica utraqe eſt magnum malum; at ratione & lege definita ingens eſt bonum.

Deus

Περὶ γάμων δὴ ταῦτ' ἔστω παράμυθια λεγόμενα, ὡς χρὴ τὸ ἀειγενὲς φύσεως ἀντέχεσθαι, τῷ παῖδας παίδων καταλείποντ' ἀεὶ τῷ Θεῷ ὑπηρέτας ἀνθ' αὑτῶν παραδιδόναι.

Τὸ δ' ὅμως ἡμῖν γε εἰς ἀνιαρότατον, τὸ κατ' εἰρήνην βίον ἔκστον πλεῖστον τε καὶ ἄριστον διελθεῖν.

Χρὴ δ' ἔστι παρὰ σμικρῶν ποιεῖσθαι τὸ δοκεῖν ἀγαθὸν εἶναι τοῖς ἄλλοις, ἢ μὴ δοκεῖν.

Μεῖζον μὲν ἀρετῆς μηδεὶς ἡμᾶς ποτε πείθῃ τῆς εὐσεβείας εἶναι τῷ θνητῷ γένει.

Καλὸν δὲ τὸ γε ὀρθὸν καὶ δὶς καὶ τρίς.

Ἡδονὰς δὲ καὶ λύπας ὑπερβαλλόσας τοὺς νόσων μεγίστας δεινὸν τῇ ψυχῇ.

Τὸ ἐν ταῖς ψυχαῖς κάλλος τιμιώτερον ἡγήσασθαι δεῖ τοῦ ἐν τῷ σώματι.

Οὐδέποτε ἥμαρτεν κακὸν κακῷ φίλον, οὐδ' ἀγαθὸν μὴ φίλον ἀγαθῷ εἶναι.

Ἀπὸ Θεοῦ χρὴ πάντα ἀρχόμενον αἰεὶ λέγειν τε καὶ νοεῖν.

Νόμος κύριος ἐγένετο βασιλέως τε ἀνθρώπων· ἀλλ' ὅτι ἄνθρωποι τύραννοι νόμων.

Δουλεία καὶ ἐλευθερία, ὑπερβάλλουσα μὲν ἑκατέρα, πάγκακον· ἔμμετρος δὲ ὅσα σφάγαθον.

Deus hominibus ſapientibus lex ſumma eſt, inſipientibus verò voluptas.

Hunc ditiſſimum eſſe nobis conſtat, qi ea poſſidet, qæ maximi reverà pretii habenda ſunt.

Vir bonus eſt qi hominibus vera bona confert.

Eruditio curandis animi morbis apprimè conducit.

Prudentia eſt ſcientia bonorum & malorum, ſcientia felicitatis effectrix.

Dives ineruditus, ſeu nullâ diſciplinâ excultus, mancipium eſt auro onuſtum; & ſolâ corporis figurâ à belluis diſcernitur.

Animi elatio, vel ambitio, eſt pulcherrimum inter imprudentiæ nomina.

Ditiſſimus eſt qi pauciſſimis eſt contentus. Virtus enim ſuis rebus contenta naturæ eſt opulentia.

Non vita ipſa maximi eſt facienda, ſed rectè vivere.

Cum alios deriſuri ſumus, vel de iis malè quid dicturi, oportet noſmet inſpicere, & conſiderare an non & nos ipſi iiſdem vitiis, aut etiam aliis pejoribus laboremus.

Decet eum qi reverà magnus vir futurus eſt, neqe ſeipſum neqe ſua diligere ſed juſta ſemper, ſive à ſe, ſeu ab alio qovis gerantur.

Vita peregrinatio qædam eſt, atqe eâ decenter modeſtéqe peractâ, oportet alacriter & tantùm non hymnum Deo canentes, fato concedere.

Vir-

Θεὸς ἀνθρώποις μὲ σώφροσι νόμος, ἄφροσι δὲ ἡδονή.

Φαίνεϑ μὴ οὐκ ἡμῖν ὢν πλουσιώτατος, ὅστις πλείστου ἄξια κέκτηϑ.

Ἀγαθὸς ἄνθρωπος ὁ τοιοῦτος οἷος ἀνθρώπῳ τἀγαθὰ ὀπτελεῖ.

Παιδεία δυνάμις ἐστι θεραπευτικὴ ψυχῆς.

Φρόνησίς ἐστιν ἐπιστήμη ἀγαθῶν καὶ κακῶν, ἐπιστήμη ποιητικὴ εὐδαιμονίας.

Ὁ πλούσιος ἀπαίδευτος χρυσῆν ἐστιν ἀνδράποδον, καὶ μόνῃ τῇ μορφῇ τῶν ἀνελίων διαφέρει.

Ἡ μεγαλοψυχία κάλλιστον τῶν ἐν ἀφροσύνῃ ὀνομάτων.

Πλουσιώτατός ἐστιν ὁ ἐλαχίστοις ἀρκούμενος. Αὐτάρκεια γὰρ φύσεως ἐστι πλοῦτος.

Οὐ τὸ ζῆν ἕνεκα πλείστου ποιητέον, ἀλλὰ τὸ εὖ ζῆν.

Ὅταν καταγελάσωμέν τινων ἢ κακῶς λέξωμέν ἐπιστρέφειν ἐφ' ἑαυτὸς δεῖ, καὶ σκοπεῖν, μὴ καὶ αὐτοὶ τοῖς αὐτοῖς ἐσμεν ἔνοχοι, ἢ καὶ τοῖς χαλεπωτέροις.

Οὔτε ἑαυτὸν, ἔτε τὰ ἑαυτοῦ χρὴ τὸν γε μέγαν ἄνδρα ἐσόμενος σέργειν, ἀλλὰ τὰ δίκαια, ἐάν τε πρὸς αὐτῷ, ἐάν τε παρ' ἄλλῳ μᾶλλον τυγχάνη πραττόμενα.

Παρεπιδημία τις ἐστιν ὁ βίος· καὶ δεῖ ἐπιεικῶς διαγαγόντας, εὐδύμως, καὶ μόνον οὐχὶ παιανίζοντας, εἰς τὸ χρεὼν ἀπέναι.

Virtus nec doctrinâ acqiri potest, nec à naturâ est: sed divinâ sorte illis obvenit qi eâ sunt præditi.

Omnium principium optimum Deus est, virtutum verò pietas.

Sicut statua in suâ basi, ita vir bonus in præclaro instituto æqè constans & immutabilis esse debet.

In vitâ hominis perinde ac in statuâ partes omnes pulchras esse decet.

Ex Aristotele.

DEUS est qidem (utì demonstrat Aristoteles,) Substantia æterna, & actus expers potentiæ & materiæ; expers magnitudinis, partium, divisionis, passionum, mutationis; per se intelligibilis, primùm movens, immobilis; principium cœli & naturæ; vitâ gaudens optimâ, beatissimâqe: — Deus qi universa regit & administrat.

Id qod primùm movet in omnibus qæ moventur, immobile est; unum qiddam & æternum; principium eorum qæ moventur; simpliciter & eodem modo, & in seipso permanens, & non mutatum; indivisibile nec partes habens, nec magnitudinem. Non enim potest dari magnitudo qæ sit infinita; nec potest finita magnitudo vim habere infinitam.

Qæ qidem electio possessioqe eorum qæ naturâ

Ἔοικε μὴν, ὥτε διδακτὸν ἐστὶ, ὥτε φύσει ἀρετὴ· ἀλλὰ θεία μοίρᾳ παραγίνεται τοῖς κτωμένοις.

Ἀρχὴ ἀεί ἐστι, πάντων μὲν ὁ Θεός· ἀρετῶν δ' εὐσέβεια.

Ἀνδρεία μὲν ὅτι βάσεως, σωτηρία δ' ὅτι ἀνὴρ ὅτι καλῆς προαιρέσεως ἕξεως, ἀμεταπτώτου ὀφείλει εἶναι.

Τῷ βίῳ καθάπερ ἀγάλματος, πάντα τὰ μέρη καλὰ εἶναι δεῖ.

Ἐκ τῆς τοῦ Ἀριστοτέλους.

ΕΣΤΙ μὲν ὁ Θεὸς, (ὥσπερ ἀπέδειξεν ὁ Ἀριστοτέλης) οὐσία ἀΐδιος, καὶ ἐνέργεια ἄνευ δυνάμεως καὶ ὕλης, ἀμεγέθης, ἀμερὴς, ἀδιαίρετος, ἀπαθὴς, ἀναλλοίωτος, καθ' αὑτὸ, νοητὸς, πρῶτον κινοῦσα, ἀκίνητος, ἀρχὴ τοῦ ἀεκινήτου, καὶ τῆς φύσεως, διαγωγῆς ἀϊδίου καὶ ἡδίστης. — Ὁ τὸ σύμπαν διέπων Θεός.

Τὸ πρῶτον κινοῦν, ἐν ἅπασι τοῖς κινουμένοις ἀκίνητόν ἐστι· Ἕν τι καὶ ἀΐδιον· Τῶν κινουμένων ἀρχή· Ἁπλῶς καὶ ὡσαύτως καὶ ἐν τῷ αὐτῷ διαμένον, καὶ οὐ μεταβάλλον· Ἀδιαίρετον, καὶ ἀμερές, καὶ οὐδὲν ἔχον μέγεθος· Ἄπειρον γὰρ οὐκ ἐνδέχεται μέγεθος εἶναι· Τὸ δὲ πεπερασμένον ἀδύνατον ἔχειν ἄπειρον δύναμιν.

Ἡ τις δὴ αἵρεσις καὶ κτῆσις τῆς φύσει ἀγαθῆς ποιήσῃ

turâ ſunt bona, ſive corporis, ſive facultatum, ſive amicorum, ſive reliqorum, qàm maximè facit ad Deum contemplandum ſpectandumqe præſtantiſſima eſt; atqe hic terminus omnium eſt pulcherrimus; qæ verò ob defectum, vel exceſſum, Deum colere & conſiderare minimè permittit, ea eſt peſſima vitæ conditio.

Oportet juxta id qod principale eſt, juxtaqe habitudinem & actionem imperantis vitam inſtituere, velut ſervus ad nutum domini. Et cùm homo naturâ ſuâ ex imperante & ſubdito conſtituitur (ſc. ex animâ & corpore) unumqemqe oportet ad principem ſui partem vivere, eiqe obſecundare.

Hic qidem terminus ſeu ſtatus animæ præſtantiſſimus eſt, qàm minimùm ſentire alteram (irrationalem ſe) animæ partem qatenùs talis eſt.

Neceſſe eſt eum qi probitatem conſecutus eſt, reliqas virtutes particulares habere: Probitas enim, vel Honeſtas eſt perfecta virtus.

Honeſtus bonuſqe dicitur, & ex eo qod Honeſta bona per ſeipſa inſunt illi, & ex eo qòd bonis, idqe ipſorum gratiâ, efficiendis incumbat; Honeſta autem bona ſunt virtutes, & opera ab ipſis profecta.

Soli viro Honeſto Bonoqe ea qæ naturâ bona ſunt, ſcil. honor, divitiæ, res proſperæ, poteſtas, qæ omnia ſtultis, injuſtis, intemperantibus mala ſunt & noxia propter malos habitus, reverà ſunt bona, utilia & honeſta; qippe qi permulta honeſta bona eorum adminiculo perfecerit. Cui

ποιήσῃ τ τῦ Θεῦ μάλιστα θεωρίαν, ἢ σώματος, ἢ χρημάτων, ἢ φίλων, ἢ τῶν ἄλλων ἀγαθῶν, αὕτη αἰρετη, καὶ ἔστ ὁ ὅρος κάλλιστος. Εἴ τις ἢ, ἢ δι' ἔνδειαν, ἢ δι' ὑπερβολὴν κωλύει τ Θεὸν θεραπεύειν καὶ θεωρεῖν, αὕτη ἢ φαύλη.

Δεῖ πρὸς τὸ ἄρχον ζῆν, καὶ πρὸς τ ἕξιν καὶ τ ἐνέργειαν τ τῦ Ἀρχοντος, οἷον δοῦλον πρὸς δεσπότην. Καὶ ἐπειδὴ ἄνθρωπος φύσει συνέστηκεν ἐξ ἄρχοντος καὶ ἀρχομένου, ἕκαστον δεῖ πρὸς τ ἑαυτῦ ἀρχὴν ζῆν.

Καὶ ἔστ τῆς ψυχῆς ὁ ὅρος ἄριστος, τὰ ἤκιστα αἰσθάνεσθαι τῦ ἄλλου μέρους τῆς ψυχῆς, ἢ τοιῦτον.

Ἀνάγκη τ καλοκαγαθίας τυγχάνοντα ἔχειν τὰς καὶ μέρος ἀρετάς. Ἔστι γὰρ καλοκἀγαθία ἀρετὴ τέλειος.

Καλὸς μὲν καὶ ἀγαθὸς λέγεται τῷ τῶν ἀγαθῶν τὰ καλὰ ὑπάρχειν αὐτῷ δι' αὐτά, καὶ τῷ πρακτικὸς εἶναι τῶν καλῶν, καὶ αὐτῶν ἕνεκα. Καλὰ δέ ἐστιν αἵτε ἀρεταί, καὶ τὰ ἔργα τὰ ἀπὸ τῆς ἀρετῆς.

Μόνῳ τῷ καλῷ καὶ ἀγαθῷ τὰ φύσει ἀγαθά, οἷον τιμὴ καὶ πλοῦτος, καὶ εὐτυχίαι, καὶ δυνάμεις, τὰ τοῖς ἄφροσι, καὶ ἀδίκοις, καὶ ἀνελευθέροις βλαβερὰ δοκεῖ τὰς ἕξεις, ἀγαθά ἐστι, καὶ συμφέροντα καὶ καλαὶ πολλὰς γὰρ καὶ καλὰς πράξεις δι' αὐτὰ ἔπραξεν.

Ὧ

Cui omnia qæ bona ſunt reverà ſunt bona, nec ab ipſis corrumpitur, ut ab opulentiâ & dominatu, is honeſtus & bonus vir eſt; vel perfecta bonitate præditus.

Secundùm rectam rationem agimus, cùm pars animæ irrationalis non prohibeat rationalem, actionem ſibi propriam exercere. Corpus enim animæ causâ habemus, deteriorem partem causâ melioris, ut ei in agendo, qod ſuum eſt, auxilio ſit.

Vita ſine propoſito ſibi fine, acta, inſignis ſtultitiæ indicium eſt..

Imprimis verò apud ſe qiſqe, neqe temerariè, neqe indiligenter ſtatuere debet, in qâ parte eorum qæ penes nos ſunt, vita beata conſiſtat; & qid ſit illud ſine qo ea nemini poſſit contingere.

Abſurdum eſt ratione cum iis agere, qi ratione non digni ſunt, ſed pœnâ.

Bene agere, & bene vivere idem eſt ac felicem eſſe qemlibet. Finis autem videtur bonorum, idemqe perfectiſſimus eſſe felicitas.

Bene vivere in eo poſitum eſt ut ſecundùm virtutem vivamus; hoc igitur eſt finis, & felicitas & optimum.

Virtus qidem habitus eſt optimus: Et perfecta virtutis actio, felicitas eſt.

Si qempiam eò uſqe feceris intrepidum, ut ne Deum qidem metuat, jam non fortis, ſed demens habendus eſt.

Virtus medietas qædam affectuum eſſe vi-

cetur;

Ὦ, τἀγαθὰ πάντα ὄντως ἀγαθά ἐστι, καὶ ὑπὸ τούτων μὴ διαφθείρεται, οἷον ὑπὸ πλούτου καὶ ἀρχῆς, ὁ τοιοῦτος καλὸς καὶ ἀγαθός.

Καλὰ τ' ὀρθὸν λόγον φράζειν ἐστιν, ὅταν τὸ ἄλογον μέρος τῆς ψυχῆς μὴ κωλύῃ τὸ λογικὸν ἐνεργεῖν τοῦ αὐτοῦ ἐνέργειαν. Τὸ γὰρ σῶμα τῆς ψυχῆς ἕνεκεν ἔχομεν, τὸ χεῖρον τοῦ βελτίονος ἕνεκεν, πρὸς τὸ συνεργεῖν τῷ βελτίονι.

Τό γε μὴ συντελάσθαι τὸ βίον πρός τι τέλος, ἀφροσύνης πολλῆς σημεῖόν ἐστι.

Μάλιστα δ' δεῖ πρῶτον ἐν αὐτῷ διαρείσασθαι, μήτε προπετῶς, μήτε ῥαθύμως, ἐν τίνι τῶν ἡμετέρων τὸ ζῆν εὖ, καὶ τίνων ἄνευ τοῖς ἀνθρώποις οὐκ ἐνδέχεται τοῦτ' ὑπάρχειν.

Ἄλογον μὲν προσφέρειν λόγον τοῖς λόγου μηδὲν δεομένοις, ἀλλὰ πάθους.

Τότε μὲν εὖ φράζειν καὶ τὸ εὖ ζῆν, τὸ αὐτό ἐστι τῷ Εὐδαιμονεῖν. Δοκεῖ δ' καὶ τέλος τῶν ἀγαθῶν, καὶ τελειότατον εἶναι, ἡ εὐδαιμονία.

Τὸ δὲ εὖ ζῆν ἐστι καὶ τὰς ἀρετὰς ζῆν· τοῦτ' ἄρα ἐστὶ τέλος, καὶ ἡ εὐδαιμονία καὶ τὸ ἄριστον.

Ἐστὶ μὲν ἡ ἀρετὴ ἕξις ἡ βελτίστη· καὶ τῆς τελείας ἀρετῆς ἡ ἐνέργεια, εὐδαιμονία.

Ἐὰν μέν τινα λίαν ποιήσῃς ἄφοβον, ὥστε μηδὲ τὸν Θεὸν φοβεῖσθαι, οὐκ ἀνθρώπου, ἀλλὰ μαινόμενον ἔσαι.

Μεσότης δοκεῖ τις εἶναι ἡ ἀρετὴ τῶν παθῶν· διὸ καὶ

detur ; ac proinde probum esse perdifficile est ; qandoqidem medium invenire in unoqoqe, veluti in circulo, est arduum.

Prudentia qasi architectus qidam est virtutum qæ in actione versantur ; qandoqidem prout illa præscripserit, ita & virtutes, & qi iis utuntur omnia peragunt.

Prudentia sapientiæ non imperat, cùm hæc illâ præstantior sit ; sapientia enim circa id qod æternum divinumqe est versatur, prudentia verò circa istud qod homini prodest.

Prudentia igitur tanqam sapientiæ procuratrix qædam, otium illi parat, ut suum peragat negotium, affectus coercendo castigandoqe.

Æqus bonusqe is est, qi de suo jure cedit, qod ei legibus competit, nam in iis qæ legislator particulatim & ad unguem neqit definire (generaliter enim loqitur) decedit de suo jure ; atqe illud tantum sibi vendicat qod voluisset qidem legislator etiam particulatim definire, sed nullo modo potuit.

Absurdum qidem est ut prudentia, permagnum bonum, injustum comitetur ; neqe enim aliæ virtutes sunt sine prudentiâ, nec prudentia sine reliqis virtutibus est perfecta ; verùm omnes sese invicem coadjuvant, comitantes prudentiam.

Prorsus improbum solemus dicere ne hominem qidem esse, sed belluam ; & exuberans istud vitium feritatem, vel obbrutescentiam.

Virtus autem qæ feritati est opposita nomi-

nis

καὶ ἔργον ἐστὶ σπουδαῖον εἶναι· ἐν ἑκάστῳ γὰρ τὸ μέσον λαβεῖν, οἷον ἐν κύκλῳ, ἔργον.

Ἡ μὲν φρόνησις ὥσπερ ἀρχιτέκτων τίς ἐστι τῶν ἀρετῶν πρακτικῶν· ὅπως γὰρ αὐτὴ προσάξει ἕτως αἱ ἀρεταὶ, καὶ οἱ κατ' αὐτὰς πράττουσι.

Ἡ φρόνησις οὐκ ἄρχει μὲν τῆς Σοφίας, βελτίονος δ' ἐστίν. Ἡ μὲν γὰρ σοφία περὶ τὸ ἀίδιον, καὶ τὸ θεῖον ἐστιν· ἡ δὲ φρόνησις περὶ τὸ συμφέρον ἀνθρώπῳ.

Ἡ μὲν οὖν φρόνησις ὥσπερ ὑπήκοος τίς ἐστι τῆς σοφίας, καὶ παρασκευάζει ταύτῃ χρῆσθαι, εἰς τὸ ποιεῖν τὸ αὐτῆς ἔργον, κατέχουσα τὰ πάθη, καὶ ταῦτα σωφρονίζουσα·

Ἔστιν ὁ μὲν Ἐπιεικὴς, ὁ ἐλαττωτικὸς τῶν δικαίων τῷ κατὰ νόμον. Ἃ γὰρ ὁ νομοθέτης ἔξαδυνατεῖ καθ' ἕκαστα ἀκριβῶς διορίζειν, (ἀλλὰ καθόλου λέγει) ἐν τούτοις παραχωρεῖ, καὶ ταῦτ' αἱρεῖται ἃ ὁ νομοθέτης ἐβούλετο μὲν καὶ καθ' ἕκαστα διορίσαι, οὐκ ἠδυνήθη δέ.

Ἄτοπον δὴ τὸ τῷ ἀδίκῳ συμπαραπολουθεῖν, τὸ μέγιστον παράδοξον τῇ φρονήσει. Οὔτε γὰρ ἄνευ τῆς φρονήσεως αἱ ἄλλαι ἀρεταὶ γίνονται· οὔτ' ἡ φρόνησις τελεία ἄνευ τῶν ἄλλων ἀρετῶν· ἀλλὰ συνεργοῦσι πως μετ' ἀλλήλων ἑπακολουθοῦσαι τῇ φρονήσει.

Τὸν πανταχῶς φαῦλον οὐκ ἄνθρωπον φαμὲν εἶναι ἀλλὰ θηρίον· ὡς ἔστιν τινὰ κακίαν θηριότητα.

Ἀνώνυμος ἡ ἀντικειμένη τῇ θηριότητι ἀρετὴ, ὡς

nis expers est, utpote qæ supra hominem, tanqam Heroica qædam ac Divina sit ; nulla certè Dei virtus est, præstantior siqidem omni virtute Deus est, ac non virtute bonus ita enim virtus Deo esset melior.

Ubi mens plurima, ac ratio, ibi fortunæ minimum ; ubi vero plurima fortuna, ibi mens est perexigua.

Deum existimamus talium Dominum, bona malaqe, pro singulorum meritis, hominibus distribuere.

Nullo modo Deo convenit ut malus sit index, vel non justissimus sit.

Optimorum amicitia per virtutem conciliatur ; multorum autem, & qæ propter utilitatem, & qæ propter voluptatem, in hominibus ineptis & nihili reperitur.

Prudentia est virtus partis animi rationalis, qâ homines dispiciunt, comparantqe sibi ea qæ ad felicitatem suam qàm maximè faciunt.

Prudentiæ est consilium capere, & bona malaqe, & omnia qæ in vitâ expetenda fugiendave sunt rectè discernere ac dijudicare. Optimè iis omnibus uti qæ nobis concessa sunt, bonis ; cum omnibus prout decet versari ; rerum opportunitates probè intelligere ; & tàm verba qàm opera sagaciter & percommodè usurpare.

Stultitia est vitium rationis, ac morbus, malæ & infelicis vitæ causa.

Stultitiæ proprium est pravè de rebus judicare, pravéqe consulere ; indecorè cum hominibus

ὑπὲρ ἄνθρωπον ἔσα, οἷον ἡρωική τις καὶ θεία. Οὐκ ἔστι δὴ θεοῦ ἀρετή· ὁ γὰρ Θεὸς βελτίων τῆς ἀρετῆς, καὶ ὑπὲρ κατ' ἀρετὴν ἐστι πανδαίμων· ἔτω γὰρ βέλτιων ἔσται ἡ ἀρετὴ τοῦ Θεοῦ.

Οὗ πλεῖστος νοῦς καὶ λόγος, ἐνταῦθα ἐλαχίστη τύχη· ἢ ὃ πλείστη τύχη, ἐνταῦθα ἐλάχιστος νοῦς.

Τὸν μὲν Θεὸν ἀξιοῦμεν κύριον ὄντα τῶν πιστῶν, τοῖς ἀξίοις ἀπονέμειν καὶ ταγαθὰ καὶ τὰ κακά.

Φαῦλον ὃν τὸν Θεὸν εἶναι κρίνω, ἢ δ' δίκαιον, δ' θεοπρεπές ἐστι Θεῷ.

Ἡ μὲν τῶν βελτίστων φιλία, ἡ καθ' ἀρετὴν γινομένη ἐστιν· ἡ δὲ τῶν πολλῶν, ἡ μὲν κατὰ τὸ συμφέρον ἡ δὲ κατὰ τὴν ἡδονήν, ἐν τοῖς φορτικοῖς καὶ τυχοῦσι.

Ἐστὶ δὲ φρόνησις μὲν ἀρετὴ τοῦ λογιστικοῦ, παρασκευαστικὴ τῶν πρὸς εὐδαιμονίαν ζωτεινόντων.

Τῆς δὲ φρονήσεως ἕξις, τὸ βουλεύσασθαι, τὸ κρίναι τὰ ἀγαθὰ καὶ τὰ κακά, καὶ πάντα τὰ ἐν τῷ βίῳ αἱρετὰ καὶ φευκτά· τὸ χρῆσθαι καλῶς πᾶσι τοῖς ὑπάρχουσιν ἀγαθοῖς, τὸ ὁμιλῆσαι ὀρθῶς, τὸ ζωιδεῖν τὰς καιρὰς, τὸ ἀγχίνους χρήσασθαι καὶ λόγῳ καὶ ἔργῳ.

Ἀφροσύνη δὲ ἐστι κακία τοῦ λογιστικοῦ, αἰτία τοῦ ζῆν κακῶς.

Ἀφροσύνη δέ ἐστι, τὸ κρίνειν κακῶς τὰ πράγματα, τὸ βουλεύσασθαι κακῶς, τὸ ὁμιλῆσαι κακῶς,

minibus verſari ; malè uti iis,qæ adſunt, bonis; haud rectè & verè ſentire de iis rebus qæ ad vitam degendam vel ſunt utiles, vel inutiles.

Manſuetudinis eſt, non ſtatim proſilire ad vindictam, ſed moribus eſſe placidis ſuavibuſqe, & à contentione alienis ; animumqe ſtabilem & inconcuſſum, retinere.

Iracundiæ eſt contemptiones imminutioneſqe ſui vel minimas ferre non poſſe, ſed vindictam extemplò parare ; irâ, vel verbo vel leviſſimâ re qalibet irritatum ſtatim abripi, accendiqe.

Temperantiæ eſt voluptatum corporearum illecebras minimè mirari ; nullo unqam inhoneſtæ voluptatis percipiendæ deſiderio duci ; nimiam etiam in licitis ſecuritatem cavere; & attento eſſe animo ad omnia qæ ad vitam ſpectant parva juxta ac magna.

Intemperantiæ eſt noxiarum turpiumqe voluptatum lenocinio capi, eaſqe ſectari ; eoſqe qui his ſunt immerſi, maximè felices exiſtimare ; riſu qinetiam, & aliis deridendis & facetiis gaudere abundareqe, deniqe tàm in ſermone qàm in actionibus ſupinum negligentem & diſſolutum prorſus eſſe.

Continentiæ eſt Cupiditatem ad turpes voluptates proſilientem ratione poſſe compeſcere, & invicto conſtantiqe animi robore, qæ vel deſunt, vel moleſta ſunt naturæ humanæ, jugiter tolerare.

Incontinentiæ verò eſt voluptatum illecebras, ratione prohibente ſectari ; & cum his non

τὸ χρήσασθαι κακῶς τοῖς παρᾶσιν ἀγαθοῖς, τὸ ψυδῶς δοξάζειν ωερὶ τῆς εἰς τ βίον κακῶν κὴ ἀγαθῶν.

Πραότης ἐστι τὸ μὴ ταχέως ὁρμᾶν ἐπὶ τὰς τιμωρίας, ἄτρεπτον δὲ τῷ ἤθει κὴ ἀφιλόνεικον εἶναι, ἔχοντα τὸ ἠρεμοῦν ἐν τῇ ψυχῇ, κὴ σάτιμον.

Ὀργιλότης δέ ἐστι τὸ μὴ δυνάσθαι φέρειν μήτε τὰς μικρὰς ὀλιγωρήσεις, μήτε ἐλαττώσεις· εἶναι δὲ κλαστικὸν, κὴ ἐυκίνητον ωρὸς ὀργὴν κὴ ἐπὶ ἔργοις κὴ ἐπὶ λόγοις τε τυχόντος.

Σωφροσύνη δέ ἐστι, τὸ μὴ θαυμάζειν τὰς ἀπολαύσεις τῆς σωματικῶν ἡδονῶν, κὴ τὸ εἶναι πάσης ἀπολαύσεων αἱρετᾶς ἡδονῆς ἀνόρεκτον, κὴ τὸ φοβεῖσθαι κὴ τ δικαίαν ἄδειαν, κὴ τὸ πεινᾶν ωερὶ τ βίον ὁμοίως ἔν τε μικροῖς κὴ μεγάλοις.

Ἀκολασία δέ ἐστι, τὸ αἱρεῖσθαι τὰς ἀπολαύσεις τῆς ἡδονῶν τῆς βλαβερῶν κὴ αἱρετῶν, κὴ τὸ ὑπολαμβάνειν εὐδαιμονεῖν μάλιστα τὸς ἐν ταῖς τοιαύταις ἡδοναῖς ζῶντας· κὴ τὸ φιλογέλοιον εἶναι, κὴ φιλοσκώπτειν, κὴ φιλοτερόπελον, κὴ τὸ ῥαδιουργὸν εἶναι ἐν τοῖς λόγοις, κὴ ἐν τοῖς ἔργοις.

Ἐγκρατείας μή ἐστι, τὸ δυνάσθαι κατέχειν τῷ λογισμῷ τὴν ἐπιθυμίαν ὁρμῶσαν ἐπὶ τὰς φαύλας ἡδονάς· κὴ τὸ καρτερεῖν, κὴ τὸ ὑπομνητικὸν εἶναι τ κατὰ φύσιν ἐνδείας κὴ λύπης.

Ἀκρασίας δέ ἐστι, τὸ κωλύοντος τοῦ λογισμοῦ, ἀπολαύσης τῆς ἡδονῶν αἱρεῖσθαι, κὴ τὸ ὑπολαμβά-

non potiri ſatius eſſe ducas, nihilominus potiri velle ; cúmqe ea quæ honeſta & utilia ſunt, eſſe facienda concedas, ab iis tamen faciendis, turpis voluptatis ergo omnino abſtinere.

Fortitudinis eſt imperterritum eſſe ad mortis minas, bono ac præſenti animo eſſe in rebus malis, audacter fidenterqe pericula aggredi, & mori potiùs velle pervirtutem, qàm inhoneſtè & perdedecùs vivere.

Timiditatis verò eſt à terroribus qibuſlibet vel minimis facilè commoveri ac percelli ; iſtis præſertim qæ mortem vel corporis mutilationem aliqam intentare videntur ; qin & malle mortem qocunqe demum modo effugere, qàm vel honeſtiſſimè oppetere.

Juſtitiæ qidem eſt ſuum cuiqe, pro dignitatis ratione, ſive ex æqo bonoqe tribuere ; mores ac inſtituta patria, legeſqe deſcriptas conſervare ; verum, ubicunqe refert dicere ; pactis conventiſqe ad amuſſim ubiqe ſtare.

Præcipua verò omnium juſtitia eſt qâ Deo, proxima qâ Patriæ & Parentibus debitum cuiqe officium perſolvimus ; atqe in his maximè elucet pietas. Juſtitiam autem ſanctitas & veritas, & fidelitas omniſqe adeo pravitatis odium perpetuò conſequitur.

Injuſtitiæ verò eſt, mores rituſqe patrios prævaricari, legibus & authoritati publicæ non velle obtemperare, mentiri etiam, & pejerare, pactis conventiſqe non ſtare, & fidem fallere.

Eſt enim injuſtitia vitium animi, qo amplius qàm parſit, qâlibet in re habere polle-

reqe

νοντα κρεῖττον ἐστὶ μὴ μεταλαχεῖν μηδὲ αὐτῶν, μετέχειν ὃ μηδὲν ἧττον· καὶ τὸ οἴεσθαι μηδὲ δεῖν πράττειν καὶ τὰ καλὰ, καὶ τὰ συμφέροντα, ἀφίεσθαι ὧν αὐτῶν διὰ τὰς ἡδονάς.

Ἀνδρείας μέν ἐστι τὸ δυσέκπληκτον ὑπὸ φόβων τῶν περὶ θάνατον· καὶ τὸ εὐθαρσὲς ἐν τοῖς δεινοῖς, καὶ τὸ εὔτολμον πρὸς τοὺς κινδύνους, καὶ τὸ μᾶλλον αἱρεῖσθαι τεθνάναι καλῶς, ἢ αἰσχρῶς σωθῆναι.

Δειλίας δέ ἐστι, τὸ ὑπὸ τῶν τυχόντων φόβων συνέκπληκτον εἶναι, καὶ μᾶλλον τῶν περὶ θάνατον, καὶ τὰς σωματικὰς πτώσεις· καὶ τὸ ὑπολαμβάνειν κρεῖττον εἶναι ὅπως ἂν σωθῆναι, ἢ τελευτῆσαι καλῶς.

Δικαιοσύνης μέν ἐστι, τὸ φυλακτικὸν εἶναι τῶν κατ' ἀξίαν, καὶ σώζειν τὰ πάτρια ἤθη, καὶ τὰ νόμιμα· καὶ τὸ σώζειν τοὺς γεγραμμένους νόμους· καὶ τὸ ἀληθεύειν ἐν τῷ διαφέροντι, καὶ τὸ διαφυλάττειν τὰς ὁμολογίας.

Ἔστι δὲ πρώτη τῶν δικαιοσυνῶν ἡ πρὸς τὸν Θεόν, εἶτα πρὸς πατρίδα καὶ γονεῖς· ἐν οἷς ἐστιν ἡ εὐσέβεια. Ἀκολουθεῖ δὲ τῇ δικαιοσύνῃ καὶ ὁσιότης, καὶ ἀλήθεια, καὶ ἡ πίστις, καὶ ἡ μισοπονηρία.

Ἔστι δὲ τῆς ἀδικίας, τὸ παραβαίνειν πάτρια ἤθη καὶ τὰ νόμιμα, καὶ τὸ ἀπειθεῖν τοῖς νόμοις καὶ τοῖς ἄρχουσι, τὸ ψεύδεσθαι, τὸ ἐπιορκεῖν, τὸ παραβαίνειν τὰς ὁμολογίας, καὶ τὰς πίστεις.

Ἔστι γὰρ ἡ μὲν ἀδικία κακία ψυχῆς, καθ' ἣν πλεονεκτικοὶ γίνονται κατὰ τὴν ἀξίαν. Δικαιοσύνη

reqe volunt ; juſtitia verò virtus eſt animi, qâ ſuum cuiqe, utì par eſt, tribuitur.

Liberalitatis eſt opes ſuas ad res laudabiles & honeſtas perficiendas perlibenter erogare ; ea qibus ad bene vivendum opus eſt cumulatè providere, promptum eſſe ad auxilium ferendum ubi maximè refert ; at minimè unde non decet, velle aliqid accipere. Liberalitatem verò comitatur humanitas,& ad miſericordiam ad amicitiam, ad hoſpitalitem, ad honeſtatem omnem, magna animi propenſio.

Illiberalitatis verò eſt maximi facere pecuniam, & in lucro qocunqe modo faciendo nihil turpe reputare ; in res honeſtas & neceſſarias non ut decet & opus eſt, impendere ; & ita minutim & malignè, & non in tempore, ſumptus ſubminiſtrare ut ferè magis noceant qàm proſint : Illiberalitatem verò ſeqitur ſordida cura de rebus nihili, ægritudo qædam & dejectio animi, & inhumanitas ſive odium qoddam hominum.

Magnanimitatis eſt, res tàm proſperas qàm adverſas, honorem & ignominiam, modicè ac ſapienter ferre ; ac neqe luxuriam, neqe clientelam, neqe poteſtatem neqe victorias certando partas mirari,ſed profundum qiddam, & qandam dignitatis in animo geſtare amplitudinem.

Eſt autem magnanimus, qi nec vivere plurimi facit, nec vitam vehementer amat ; ſed ſimplici qodam generoſoqe animo cùm ſit, ferre

ἡ ἔστιν ἀρετὴ ψυχῆς διανεμητικὴ τοῦ κατ' ἀξίαν.

Ἐλευθεριότης μέν ἐστι, τὸ ῥᾳδίως ἔχειν χρημάτων εἰς τὰ ἐπαινετά, καὶ δαψιλῆ ὥστε τῷ εἰς τὰ δέοντα ἀναλῶσαι, καὶ βοηθητικὸν ἔχειν ἐν τῷ διαφόρῳ, καὶ τὸ μὴ λαβεῖν ὅθεν μὴ δεῖ. Ἀκολουθεῖ ὑπὸ τὴν ἐλευθεριότητι ἡ φιλανθρωπία, καὶ τὸ ἔχειν ἐλεητικὸν, καὶ φιλόφιλον, καὶ φιλόξενον, καὶ φιλόκαλον.

Ἀνελευθερίας δέ ἐστι τὸ ῥᾳδίως πλείω ποιεῖσθαι χρήματα, καὶ τὸ μηδὲν ὀνεισθαι ἡγεῖσθαι τῶν ποιούντων τὸ κέρδος, καὶ ἀδάπανον ἔχειν τῶν χρημάτων εἰς τὸ δέον· καὶ δαπανᾶν κατὰ μικρὸν καὶ κακῶς, καὶ πλέον βλάπτοντα, τῷ μὴ κατὰ καιρὸν ποιεῖσθαι τὸ διάφορον. Ἀκολουθεῖ ὑπὸ τὴν ἀνελευθερίοτητι μικρολογία, βαρυθυμία, καὶ μικροψυχία, καὶ μισανθρωπία.

Μεγαλοψυχίας μέν ἐστι, τὸ κατὰ ἀξίαν ἐνεγκεῖν καὶ εὐτυχίαν καὶ ἀτυχίαν, καὶ τιμὴν καὶ ἀτιμίαν· καὶ τὸ μὴ θαυμάζειν μήτε τερφιὼ, μήτε θεραπείαν, μήτε ἔξουσίαν, μήτε τὰς νίκας τὰς ἀναγωνίας· ἔχειν δὲ τὸ βάθος τῆς ψυχῆς καὶ τὸ μέγεθος.

Ἐστὶ δὲ Μεγαλόψυχος, ὁ τὸ ζῆν ὡς πολλοῦ ποιούμενος, ὁ φιλόζωος, ἁπλῶς δὲ τῷ ἔθει, καὶ γνώμῃ, ἀδικεῖσθαι δυναμένος, καὶ ὁ τιμωρητικός.

ferre injuriam poteſt abſqe ullo vindictæ ſtudio. Magnanimitatem verò comitatur, apertus qidam candor & veritas.

Puſillitatis animi eſt, neqe honorem neqe ignominiam, nec proſperam nec adverſam fortunam ferre poſſe; ſed honore affectum, vanum ſtatim tumidumqe reddi, fortunâqe vel minimum aſpirante extolli admodum; ne leviſſimam qidem ignominiam pati poſſe, repulſam vel fruſtrationem qantumlibet exiguam, ingens damnum & infortuniam deputare, ubiqe lamentari, omniaqe ægrè ferre.

Deniqe, homo puſillanimis talis eſt qi omnem ſui neglectum, ſive per ignorantiam ſive oblivionem ea contingat, injuriam & contumeliam proclamat. Hanc puſillanimitatem ſeqitur ſordida illiberalitas, freqens qerimonia, mala ſpes, animiqe abjectio.

In univerſum autem virtutis eſt efficere, ut animus probè compoſitus, placidis & bene ordinatis moribus feratur, ſibiqe per omnes ſui partes veluti harmoniâ qâdam pulcherrimè conſentiat, ita ut animi virtute prædiți ſtatus reipublicæ bene conſtitutæ imago qædam aut exemplar poſſit videri.

Virtutis verò eſt bene merentes beneficiis afficere, bonos diligere, nec ad pœnam, nec ad vindictam promptum eſſe, ſed potius miſericordem, benevolum, & ad veniam concedendam ſemper paratiſſimum.

Comites autem virtutis ſunt benignitas, æqitas, candor in judicio de aliis ferendo, ſpes bona

πής. Ἀκολυθεῖ δὲ τῇ Μεγαλοψυχίᾳ ἁπλότης, καὶ ἀλήθεια.

Μικροψυχίας δέ ἐστι, τὸ μήτε τιμὴν μήτε ἀτιμίαν, μήτε εὐτυχίαν μήτε ἀτυχίαν δυσκόλως φέρειν, ἀλλὰ τιμώμενον μὲν ἡσυχῆ, μικρὰ δὲ εὐτυχήσαντα ὑπεραίρεσθαι· ἀτιμίαν δὲ μηδὲ τὴν ἐλαχίστην ἐνεγκεῖν δυσκόλως· ἀποτυγμα δὲ ἄτιλον, καὶ ἀτυχίαν κρίνειν μεγάλων· ὀδύρεσθαι δὲ ὅπι πᾶσι, καὶ δυσφορεῖν.

Ἐπι δὲ τοιοῦτός ἐστιν ὁ μικρόψυχος, οἷος πάντα τὰ ὀλιγωρήματα καλεῖν ὕβριν καὶ ἀτιμίαν, καὶ τὰ δι' ἄγνοιαν ἢ λήθην γινόμενα. Ἀκολυθεῖ δὲ τῇ μικροψυχίᾳ, μικρολογία, μεμψιμοιρία, δυσελπισία, ταπεινότης.

Καθόλυ δὲ τῆς μὲν ἀρετῆς ἐστι, τὸ ποιεῖν εὐσταθῆ τὴν διάθεσιν τοῦ ἤθους τὴν ψυχήν, ἠρεμαίας, καὶ πεταμένας κινήσεσι χρωμένην, Συμφωνοῦσαν κατὰ πάντα τὰ μέρη· διὸ καὶ δοκεῖ εὐσταθὲς παράδειγμα πολιτείας ἀγαθῆς εἶναι ψυχῆς εὐσταθὴς διάθεσις.

Ἔστι δὲ ἀρετῆς καὶ τὸ εὐεργετεῖν τοὺς ἀξίους, καὶ τὸ φιλεῖν τοὺς ἀγαθούς, καὶ τὸ μήτε κολαστικὸν εἶναι, μήτε τιμωρητικὸν, ἀλλ' ἵλεων, καὶ συμμαχικὸν, καὶ συγγνωμονικόν.

Ἀκολυθεῖ δὲ τῇ ἀρετῇ χρηστότης, εὐπείθεια, συγγνωμοσύνη, ἐλπὶς ἀγαθή· ἔτι δὲ καὶ τὰ τοιαῦτα,

οἷον

bona & id genus alia, verbi gratia neceſſariorum, amicorum, ſodalium, hoſpitum, humani generis, rerum honeſtarum deniqe omnium amor & ſtudium ; qæ ſunt omnia in laudatorum numero ; vitium verò omnibus hiſce contrariis laborat.

Omnino divitem eſſe aliqem in eo magis conſiſtit ut bene utatur opibus, qàm ut poſſideat ; actio enim & uſus ſeu erogatio talium veræ ſunt divitiæ.

Et maximo, & optimo jure, honore afficiuntur, qi ad benefaciendum proclives ſunt.

Bonum eſt id qod ſui causâ eligendum eſt ; & cujus causâ aliud eligimus ; & qod appetunt omnia mente prædita ; & id qo præſente bene diſpoſitus qis eſt, & ſuâ ſorte contentus ; & qod ad talia efficienda & conſervanda vim habet ; & qod talia ſequntur ; & qæ idonea ſunt ad prohibenda his bonis contraria.

Virtutes neceſſe eſt ut bonum ſint ; nam bene ſunt diſpoſiti qi eis ſunt præditi ; & ipſæ ad bona honeſtaqe efficienda & peragenda procurandaqe ſuâ naturâ faciunt.

Opera ſigna ſunt habitûs.

Qæ maxima ſunt mala minimè ſentiunt qi illis maximè laborant, qalia ſunt injuſtitia & ſtultitia ; neminem enim moleſtiâ afficit pravitatis ſuæ præſentia.

Numen exiſtimatur opem ferre iis qi injuriam accipiunt.

Juvenes magis è conſuetudine vivunt qàm rectâ ratione, omnia in majus & vehementius

errata

οἷον φίλοινον, καὶ φιλόφιλον, φιλέταιρον, φιλόξενον, φιλάνθρωπον, καὶ φιλόκαλον εἶναι· ἃ δὴ πάντα τῆς ἐπαινουμένων ἕξεί. Τῆς δὲ κακίας ἕξεις τὰ ἐναντία.

Ὅλως δ', τὸ πλουτεῖν ἐστιν ἐν τῷ χρῆσθαι μᾶλλον, ἢ ἐν τῷ κεκτῆσθαι· καὶ γὰρ ἡ ἐνέργεια ἐστι τῶν τοιούτων, καὶ ἡ χρῆσις πλοῦτος.

Τιμῶνται δ' δικαίως μὲν καὶ μάλιστα οἱ ἐνεργετικοί.

Ἔστι δὲ ἀγαθὸν, ὃ ἂν αὐτὸ ἑαυτοῦ ἕνεκα ᾖ αἱρετόν· καὶ οὗ ἕνεκα ἄλλο αἱρούμεθα· καὶ ὃ ἐφίεται πάντα τὰ νοῦν ἔχοντα· καὶ ὃ παρόντος, εὖ διάκειται καὶ αὐτάρκως ἔχει· καὶ τὸ ποιητικὸν, ἢ φυλακτικὸν τῶν τοιούτων· καὶ ᾧ ἀκολουθεῖ τὰ τοιαῦτα· καὶ τὰ κωλυτικὰ τῶν ἐναντίων.

Καὶ τὰς ἀρετὰς ἀνάγκη μὲν ἀγαθὸν εἶναι· καὶ γὰρ ζωὰς εὖ τε διάκειν οἱ ἔχοντες, καὶ ποιητικαὶ τῶν ἀγαθῶν εἰσι, καὶ σωτηρικαί.

Τὰ μὲν ἔργα σημεῖα τῆς ἕξεως εἰσίν.

Τὰ δὲ μάλιστα κακὰ, ἥκιστα αἰσθητὰ, ἀδικία καὶ ἀφροσύνη· ἐνδεὲς γὰρ λυπεῖ ἡ παρουσία τῆς κακίας.

Τὸ δὲ Θεῖον ὑπολαμβάνειν βοηθεῖν τοῖς ἀδικουμένοις.

Οἱ μὲν νέοι τῷ ἤθει ζῶσι μᾶλλον ἢ τῷ λογισμῷ· καὶ ἅπτονται διὰ τὸ μᾶλλον καὶ σφοδρότερον ἐμβλάπτεσθαι.

errata committunt qippe qi ſe ſcire omnia putant & fidenter aſſeverant ; hæc autem cauſa eſt qod omnia nimis peragant.

Seniores verò, & qi vergente ſunt ætate, qoniam in pluribus decepti ſunt & aberrarunt, nihil vehementer aſſerunt, ſed in controverſis ſemper adjiciunt Forſan & Fortaſſe ; & ſic omnia dicunt, nihil prorſus aſſeveranter.

Viros, qi conſtante ſunt ætate, apparet interjectis inter juvenes & ſeniores moribus futuros ; detrahendo qod in utriſqe exuperat, aut deficit.

Eos qi è rationis præſcripto vivunt, illâqe duce omnia perficere inſtituunt, ſeu probos bonoſqe viros laudamus ; at vero odio iſtos preſeqimur qi abſqe ratione aliqid perpetrant, tanqam atroces & ad belluarum feritatem accedentes.

Conſultatione uti, omnium eſt qæ in hominem cadunt diviniſſimum : Inconſultò verò aliqid aggredi amentiæ eſt indicium.

Ratione [& oratione] cæteris animalibus præſtamus, maximam hanc dignitatem à Deo adepti. Omnium itaqe erit abſurdiſſimum ſi illud, qo ſolo brutis ſumus beatiores, cauſam bene beatéqe vivendi, per ſocordiam negligamus, & nihili faciamus.

Qòd ſi corporeis oculis viſibilia intueri jucundum eſt, certè mentis vel animi luminibus, acutùm cernere, claréqe omnia diſpicere mirificum qiddam & maximi faciendum eſt.

Qi legem præeſſe atqe imperare vult, is Deum

νεσι. Καὶ εἰδέναι πάντα οἷον δ', καὶ διϊσυρίζον δ'· τοῦτο γὰρ αἴτιον ἐστι τοῦ πάντα ἄγαν θεᾶτέον.

Οἱ δὲ θρασύτεροι καὶ παρακμικώτες διὰ τὸ πλείω ἐξηπατῆσθαι καὶ ἡμαρτηκέναι, ἔτε δεδεβαιῶν ὀδέν· ἀλλὰ ὡς ἀμφισβητοῦντες, θορυβοῦσιν ἀεὶ τὸ ἴσως καὶ τάχα· καὶ πάντα λέγουσιν οὕτω, παγίως δὲ ὀδέν.

Οἱ δὲ ἀκμάζοντες φρονεῖν ὅτι μεταξὺ τῶν νέων καὶ τῶν θρασυτέρων τὸ ἦθος ἔσον δ', ἑκατέρων ἀφαιροῦντες τὴν ὑπερβολὴν, καὶ τὴν ἔλλειψιν.

Τοὺς μὲν λόγῳ χρωμένους, καὶ μὴ τούτου πάντα θεᾶτέον θεωρημένους, ὡς ὄντας καλοὺς τε καὶ ἀγαθοὺς ἐπαινοῦμεν· τοὺς δὲ ἄνευ λόγου τι ποιοῦντας, ὡς ὄντας ὠμοὺς καὶ θηριώδεις μισοῦμεν.

Τὸ μὲν βουλεύεσθαι, τῶν περὶ τ' ἄνθρωπον θειότατόν ἐστι. Τὸ δὲ θεᾶτέον μὴ βουλευόμενον σημεῖόν ἐστιν ἀνοίας.

Τῷ λόγῳ μὲν διαφέρομεν τῶν λοιπῶν ζώων, μείζης τιμῆς ὑπὸ τοῦ δαιμονίου τετυχηκότες. Ἀποπτάτον ἂν οὖν εἴη πάντων, εἰ τούτῳ μόνῳ τῶν λοιπῶν ζώων εὐδαιμονέστερον βιοῦντες, τὸ αἴτιον τοῦ καλῶς ἔχειν, διὰ ῥᾳθυμίαν ἀφῶμεν κατολιγωρήσαντες.

Εἰ δὲ τὸ τοῖς ὀφθαλμοῖς βλέπειν ἡδύ, τί τοῖς τῆς ψυχῆς ὄμμασιν ὀξυδορκεῖν ὄχι θαυμαστόν.

Ὁ μὲν τὸν νόμον κελεύων ἄρχειν, δοκεῖ κελεύ-

ειν

Deum imperatorem velle videtur, qi verò hominem vult, adjicit & feram; tale enim qid eſt cupiditas. Ira etiam magiſtratus depravat, & vel optimos viros; qocirca lex eſt mens ſine cupiditate aut perturbatione ullâ.

Nobilitas nihil aliud eſt qàm divitiæ antiqæ & virtus.

Neceſſe prorſus eſt temporis progreſſu, tandem ex falſis bonis naſci verum aliqod malum.

Divitiæ inſtrumentorum ſunt multitudo, ad res domeſticas & civiles commodè peragendas.

Verè nobiles ſunt qi tàm virtute majorum qàm opibus, aliis antecellunt.

Fieri non poteſt ut non ex eo qod primum & ab initio peccatum aut erratum eſt, ad extremum non exurgat magnum aliqod malum; principium enim dimidium totius eſſe rectè dicitur.

Qi virtute aliis prælucent ſeditionem ferè non faciunt, ſunt enim pauci tales cum multis comparati.

In omnibus maximè cavendum ne id qod parvum eſt negligatur; occultè enim ſe inſinuat legis tranſgreſſio, commutatioqe; & qia non omnia ſimul fiunt, mens falsâ ratiocinatione decipitur ab iis qæ fiunt.

Non enim cujuſlibet ſed viri ſapientis eſt, malum in principio exoriens ſtatim diſcernere.

Qia ideo res novas moliuntur homines qod privatim malè vivant, conſtituendus eſt magiſtratus qi illos notet qi ad rempublicam prorſus ſunt inutiles vel etiam damnoſi. Non

εἶν ἄρχειν τ Θεόν· ὁ δ' ἄνθρωπον κελεύων, φορσᾶ πάθοι τι καὶ δεινόν· ἤ τι γὰρ ὄπιθυμία τοιοῦτον· καὶ ὁ δυμὸς ἄρχοντας διαστρέφει, καὶ τὰς ἀείστας ἄνδρας· διόπερ ἄνου ὀρέξεως νοῦς ὁ νόμος ἔστί.

Ἡ μὲν εὐγλωσσία ἔστιν ἀρχαῖον πλοῦτος, καὶ ἀρετή.

Ἀνάγκη δὴ χρόνῳ ποτὲ ὀκ τῶν ψευδῶν ἀγαθῶν, ἀληθὲς ζυμβῶσαι κακόν.

Ὁ δ' πλοῦτος ὀργάνων πλῆθος ἔστιν οἰκονομικὸν καὶ πολιτικόν.

Εὐγλωσσεῖς εἶ δοκοῦσιν οἷς ἂν ἀρχὴ φορτόνων ἀρετὴ καὶ πλοῦτος.

Ἀδύνατον ἀπὸ τοῦ φεύτου καὶ τοῦ ἐν ἀρχῇ ἡμαρτημένου, μὴ ἀπαντᾶν εἰς τὸ πλῆθος, κακόν τι. Ἡ γὰρ ἀρχὴ λέγεται ἥμισυ τοῦ παντός εἶναι.

Οἱ κατ' ἀρετὴν διαφέροντες ὀλίγοι πολλοῖς εἰσιν, ὡς εἰπεῖν· ὀλίγοι γὰρ γίγνονται φορὰ πολλοί.

Μάλιστα τὸ μικρὸν δεῖ φυλάττειν· λανθάνει γὰρ ἐπεισδύσα ἡ παράβασις, καὶ ἡ μετάθεσις· καὶ διὰ τὸ μὴ αὐτὴν γιγνέσθαι παραλογίζεται ἡ διάνοια ὑπ' αὐτῆς.

Τὸ δ' ἐν ἀρχῇ γινόμενον κακὸν γνῶναι, ἐστὶ τοῦ τυχόντος. Ἀλλὰ σοφοῦ ἀνδρός.

Ἐπεὶ καὶ διὰ τοὺς ἰδίους βίους νεωτερίζουσι, δεῖ ἐμποιεῖν ἀρχήν τινα τοῖς ἐπιφθόνοις τοὺς ζῶντας ἀσυμφόρως φορὰ τὴν πολιτείαν.

Non eſt ſervitus ducenda ad leges & reipublicæ normam vivere ſed publica ſalus.

Tyranno propoſitum eſt qod eſt jucundum, regi verò qod honeſtum eſt, qodqe ſubjectis ſuis conducit maximè.

Vita beata magis iis contingit qi moribus & virtutibus mentis præ cæteris ſunt exculti, licèt externis bonis mediocriter ſint inſtructi, qàm iſtis qi cùm plurima qibus ad vitam non opus eſt poſſideant, animi bonis longè præſtantioribus omnino deſtituuntur.

Bona externa, velut inſtrumentum, certum habent terminum, & horum qidem exceſſum vel obeſſe, vel non prodeſſe iis qi habent, eſt neceſſe ; at unumqodqe eorum, qæ animo inſunt bona, qo majus & uberius, hoc & utilius eſt : Qæ igitur ſunt honeſta, & qàm veriſſimè & ſola ſunt utilia.

Animus & externorum poſſeſſione & corpore præſtabilius qidam eſt, tum ſimpliciter ſive ex naturâ ſuâ, tam nobis ; hæc enim omnia animi gratia ſunt optanda, & qi ſanæ mentis ſunt iſta idcirco tantum debent expetere.

Qod igitur tantum eſt cuiqe felicitatis qantum eſt virtutis, & prudentiæ, & earum qæ his ſunt conſentaneæ actionum, pro rato confeſſoqe nobis eſſe debet.

Fieri neqit ut feliciter vivant iſti, qi honeſta negligunt.

Vitam otio torpentem magis eſſe laudandam qàm actionem non eſt verum : Beatitudo enim actio

Οὐ μὴν δεῖ οἴεσθαι δυλείαν εἶναι τὸ ζῆν πρὸς τὴν πολιτείαν, ἀλλὰ σωτηρίαν.

Ἔστι δὲ σκοπὸς, τυραννικὸς μὲν τὸ ἡδύ, βασιλικὸς δὲ τὸ καλόν, καὶ τοῖς ἀρχομένοις τὸ συμφέρον.

Τὸ ζῆν εὐθαιμόνως μᾶλλον ὑπάρχει τοῖς τὸ ἦθος μὲν καὶ τὴν διάνοιαν κεκοσμένοις εἰς ὑπερβολὴν, πρὸς δὲ τὴν ἔξω κτῆσιν τῆς ἀγαθῶν μετριάζουσιν, ἢ τοῖς ἐκεῖνα μὲν κεκτημένοις πλείω τῆς χρησίμου, ἐν δὲ τούτοις ἐλλείπουσιν.

Τὰ μὲν ἐκτὸς ἔχει πέρας, ὥσπερ ὄργανόν τι, καὶ τούτων τὴν ὑπερβολὴν, ἢ βλάπτειν ἀναγκαῖον, ἢ μηδὲν ὄφελος· εἰ δὲ αὐτῆς τοῖς ἔχουσιν· τῆς δὲ πρὸς ψυχὴν ἕκαστον ἀγαθῶν, ὥσπερ ἂν ὑπερβάλλῃ, τοσούτῳ μᾶλλον χρησιμὸν ἔστι. Τὰ μὲν οὖν καλὰ καὶ ὡς ἀληθῶς, καὶ μόνα ἐστὶ χρήσιμα.

Ἡ μὲν ψυχὴ, καὶ τῆς κλήσεως καὶ τοῦ σώματος πρώτερον, καὶ ἁπλῶς καὶ ἡμῖν. Τῆς γὰρ ψυχῆς ἕνεκεν ζητοῦμεν τἄφυκεν ἀρετὰς, καὶ δεῖ πάντας αἱρεῖσθαι τὰς εὐφορνήσεις.

Ὅπου μὲν οὖν ἑκάστῳ τὴν εὐδαιμονίαν ὑπερβάλλει τὸ σῶον, ὅσον περ ἀρετῆς καὶ φρονήσεως, καὶ τοῦ πρᾶττειν κατὰ ζώντας, ἔστω ζωωμολογημένον ἡμῖν.

Ἀδύνατον δὴ καλῶς πράττειν τοὺς μὴ τὰ καλὰ πράττοντας.

Τὸ μᾶλλον ἐπαινεῖν τὸ ἀπρακτεῖν τοῦ πράττειν δὴ ἀληθὲς· ἡ γὰρ εὐδαιμονία πρᾶξίς τις. Καὶ

actio eſt; & præclara ſeu bona actio, & beatitudo idem ſunt; porro multarum & honeſtarum rerum finem, ſeu effecta continent virorum juſtorum & prudentium actiones.

Primum eorum qæ civitatibus deeſſe non debent, eſt curatio rerum ad numen pertinentium qæ ſacerdotibus delegatur: Horum autem ordinatio ſeu conſtitutio manifeſta eſt; nullus enim agricola, aut illiberalis ſordidus artifex in hunc ordinem cooptandus eſt.

Duo ſunt in qibus poſita eſt omnium hominum ſalus & felicitas; unum, ut ſcopus & finis actionum ritè propoſitus fuerit; alterum, ut homo actiones inveniat ad hunc finem maximè conferentes; & in his præcipuè, & ſapere & bene vivere conſiſtit.

Opus eſt & adminiculis qibuſdam ab extra ſubminiſtratis, ad bene vivendum; ſed iis qi animo meliùs affecti ſunt paucioribus, iis qi deteriores ſunt, aut animo minùs valent, pluribus.

Tria ſunt qibus boni probiqe fiunt homines, naturâ, ſcilicet, conſuetudine, & ratione; oportet hæc ſibi invicem conſentire, hominemqe ex rationis præſcripto vitam præſertim inſtituere.

Multa & præter conſuetudinem & naturæ ſuæ propenſionem rationi obtemperans, agere debet ille, cui perſuaſum eſt ita meliùs & rectiùs illi rem ceſſuram.

Una animi pars ratione prædita eſt per ſe, altera non habet rationem per ſe qidem, ſed rationi obtemperare apta nata eſt. Sem-

ἡ εὐπραγία, καὶ ἡ εὐδαιμονία ταὐτόν. ἔτι δὲ πολλῶν καὶ καλῶν τέλος ἔχουσιν, αἱ τῶν δικαίων καὶ ζωφρόνων πράξεις.

Πρῶτον τῶν ἐν πόλεσιν ἀναγκαίων ἐστὶν ἡ περὶ τὸ θεῖον ἐπιμέλεια, ἣν καλοῦσιν ἱερατείαν. Τῶν ἱερέων δὲ φρονεῖν καὶ ἡ τάξις· ὅτι γὰρ γεωργὸν ὅτε βάναυσον ἱερέα χρὴ σατέον.

Δύο μοί ἐστιν ἐν οἷς γίγνεται τὸ εὖ πᾶσιν· ἓν μέν, ἐν τῷ τὸ σκοπὸν κεῖσθαι, καὶ τὸ τέλος τῶν πράξεων ὀρθῶς· ἕν δὲ, πάσης πρὸς τὸ τέλος φερούσας πράξεις εὑρίσκειν· καὶ ἐν τούτοις μάλιστα, καὶ τὸ φρονεῖν καὶ τὸ εὖ ζῆν.

Δεῖται μὲν καὶ χορηγίας τινὸς τὸ ζῆν καλῶς· τούτων δὲ, ἐλάττονος μὲν, τοῖς ἄμεινον διακειμένοις· πλείονος δὲ, τοῖς χείρονι.

Ἀγαθοὶ γίγνονται γε καὶ σπουδαῖοι διὰ τριῶν· τὰ τρία δὲ ταῦτα ἐστι, φύσις, ἔθος, λόγος· δεῖ δὲ ταῦτα συμφωνεῖν ἀλλήλοις· καὶ τὸ ἄνθρωπον λόγῳ ζῆν μάλιστα.

Πολλὰ μὲν δεῖ πολλάκις τοὺς ἐθισμοὺς καὶ τὴν φύσιν πρᾴττειν διὰ τὸν λόγον, ὅταν πειθῇ τις ἄλλως ἔχειν βέλτιον.

Τὸ μὲν τῆς ψυχῆς μέρος ἔχει λόγον καθ' αὑτό, τὸ δ' οὐκ ἔχει μὲν καθ' αὑτό, λόγῳ δ' ὑπακούειν δυνάμενον.

Semper autem id qod deterius eſt, ejus eſt gratiâ qod eſt melius, atqe hoc manifeſtum eſt tam in iis qæ arte ſunt, qàm in iis qæ ſecundùm naturam ſe habent: At melior eſt animi pars qæ ratione prædita eſt, ac proinde actiones melioris illius partis præferendas eſſe ab eis qi aſſeqi valent omnino neceſſeſt; nam illud unicuiqe eſt exoptatiſſimum qod pro ſummo ſibi bono eſt.

Sed non neceſſe eſt actionem ad alios ſemper referre; ſed multò magis practicæ cogitationes ſunt, contemplationes illæ, & agitationes mentis qæ ſuâ ipſarum causâ ſuſcipiuntur; qinetiam eos vel maxime agere dicimus qi opificibus qod agant, è mente ſuâ præſcribunt.

Ratio & mens naturæ ſunt noſtræ finis & perfectio; ad harum igitur normam oportet nos conſuetudines ſtudioſè componere; & appetitionis qidem curam gerere, mentis cauſâ, corporis verò, animi gratiâ.

Legiſlator è civitate verborum obſcænitatem, ſi qid aliud, omnino debet ejicere; vetans etiam picturas, vel fabulas indecoras ſpectare.

Ex eo enim qod qis facilè turpe aliqid proloqatur vel audiat ſtatim ſeqitur, ut turpia etiam patret.

Ea qæ nobis primo ſunt oblata ferè magis diligimus; adoleſcentibus igitur vitioſa omnia incognita eſſe debent prorſus; atqe iſta præſertim qæ vel improbam turpitudinem vel malevolentiam in ſe habent. Omnis

Αἰεὶ δ' τὸ χεῖρον τοῦ βελτίονος ἔστιν ἕνεκεν· καὶ τοῦτο φάνερον ὁμοίως ἔν τε τοῖς κατὰ τέχνην, καὶ τοῖς κατὰ φύσιν· βέλτιον δὲ τὸ λόγον ἔχον, καὶ δεῖ τὰς τοῦ φύσει βελτίονος πράξεις αἱρετωτέρας εἶναι τοῖς δυναμένοις τυγχάνειν· ἀεὶ γὰρ ἑκάστῳ τοῦθ' αἱρετώτατον, ὃ τυχεῖν ἐστιν ἀκολάστου.

Ἀλλὰ τὴν μὲν πρακτικὴν οὐκ ἀναγκαῖον εἶναι πρὸς ἑτέρους· ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον πρακτικαὶ διάνοιαί εἰσιν αἱ αὐτοτελεῖς καὶ αἱ αὐτῶν ἕνεκεν θεωρίαι, καὶ διάνοιαι· μάλιστα δὲ καὶ πράττειν λέγομεν τὰς τῶν διανοίας ἀρχιτεκτονικάς.

Ὁ μὲν λόγος ἡμῖν, καὶ ὁ νοῦς, τῆς φύσεως τέλος· ὥστε πρὸς τούτοις τὰ τῷ ἐνδῶν δεῖ φιλοσοφεῖν μελέτην. Καὶ τὰ μὲν ὀρέξεως ὀρθῆς ἐπιμελεῖσθαι δεῖ, ἕνεκα τοῦ νοῦ, τὰ δὲ σώματος, τῆς ψυχῆς.

Ὅλως μὲν αἱρετολογίαν ἐκ τῆς πόλεως, ὥσπερ ἄλλο τι· δεῖ τὸν νομοθέτην ἐξορίζειν, καὶ τὸ θεωρεῖν ἢ γεωφάς ἢ λόγους ἀχρήστους.

Ἐκ γὰρ τοῦ συχνοῦς λέγειν ἢ ἀκούειν ὁπῶν τῷ αἱρεῖν, γίνεται καὶ τὸ ποιεῖν ζωηρούς.

Πάντα σέβομεν τὰ παρῶντα μᾶλλον· διὸ δεῖ τοῖς νέοις πάντα ποιεῖν ξένα τὰ φαῦλα· μάλιστα δ' αὐτῶν, ὅσα ἔχει ἢ μοχθηρίαν ἢ δυσμένειαν.

Omnis ars inſtitutioqe omnis ad id qod naturæ deeſt ſupplendum comparatur imprimis.

Sordidum & illiberale opus illud, & hæc ars atqe hæc diſciplina illiberales ſunt judicandæ, qæ ad uſus & actiones virtutis corpus hominum liberorum, vel animum, vel mentis operationem inepta reddunt & minùs accommoda: Operæ verò mercinariæ mentem occupatam impeditamqe diſtinent, & abjectam efficiunt depreſſamqe.

Beatudinem, cùm finis illa ſit, non cum dolore, ſed cum voluptate conjunctam eſſe omnes arbitrantur: At verò optimus qiſqe optimam ſibi voluptatem delegit utpote à rebus honeſtiſſimis proficiſcentem.

Honeſtum, non immanitas ferarum æmula, in qovis certamine primas ferre debet: Neqe lupus, neqe ulla alia bellua periculum aliqod cum honeſtate conjunctum adierit, ſed potius vir bonus & ſapiens.

Nihil ſcilicet ita accuratè oportet diſcere, nulliqe rei ita perpetuo aſſueſcere atqe his, nempe rectè judicare, & probis moribus honeſtiſqe actionibus impenſè delectari & gaudere.

Id eſt in opibus palmarium ut ſupervacaneas, adeoqe parvi faciendas eſſe, intelligas.

Rationi conſentaneum eſt omnem felicitatem Dei donum eſſe.

Omne vitium id qod præſidere debet regereqe corrumpit ac detorqet.

Virtutes ſunt anim iperfectiones; vitia verò mentis alienationes & ſtupor. Pru-

Πᾶσα τέχνη καὶ παιδεία, τὸ σφετεριζόμενον βέλτιον ἢ φύσεως ἀναπληροῦν.

Βάναυσον ἔργον δεῖ τοῦτο νομίζειν, καὶ τέχνην ζωγραφίαν, καὶ μάθησιν ὅσαι πρὸς τὰς χρήσεις καὶ τὰς παιδείας τὰ ἀρετῆς ἄσκησιν ἀπεργάζονται τὸ σῶμα τῶν ἐλευθέρων, ἢ τὴν ψυχήν, ἢ τὴν διάνοιαν. Αἱ δὲ μισθαρνικαὶ ἐργασίαι ἄσχολον ποιοῦσι τὴν διάνοιαν, καὶ ταπεινήν.

Τὴν μὲν εὐδαιμονίαν, ὡς τέλος ὄσαν, ἢ μὴ λύπης, ἀλλὰ μεθ' ἡδονῆς οἷον πάντες εἶναι. Ταύτην δὲ τὴν ἡδονὴν ὁ ἄνθρωπος τὴν ἀείζωον τίθησι, καὶ τινὰ ἀπὸ τῶν καλλίστων.

Τὸ μὲν καλὸν, ἀλλ' ἢ τὸ σπουδαῖος δεῖ σφετερίζεσθαι· ἢ γὰρ λύκος, οὐδὲ τῶν ἄλλων σπουδαίων ἕνεκεν ἀγωνίσαιτο ἂν ἕνεκα καλοῦ κίνδυνον, ἀλλὰ μᾶλλον ὁ ἀνὴρ ἀγαθός.

Δεῖ δηλονότι μανθάνειν καὶ συνεθίζεσθαι μηδὲν ὄντως, ὡς τὸ κρίνειν ὀρθῶς, καὶ τὸ χαίρειν τοῖς ὁμοίοις ἤθεσι καὶ τοῖς καλοῖς σχήμασι.

Μέγιστόν ἐστι πλοῦτος τὸ γινώσκειν ὅτι σπουδαῖος.

Εὔλογον καὶ τὴν εὐδαιμονίαν Θεόσδοτον εἶναι.

Ἡ κακία πᾶσα φθαρτικὴ τῶν ἀρχῶν.

Αἱ μὲν ἀρεταὶ τελειώσεις· αἱ δὲ κακίαι ἐκτάσεις.

Τῶν

Prudentis eſt, ipſiuſqe adeo prudentiæ ſumma, optima qæqe expetere, & in iis tum eligendis tùm obtinendis perficiendiſqe omnem operam collocare.

Qæ verò ad animum attinent ea principalia cenſemus, & præ cæteris bona, vel optima eſſe ducenda.

Homerus imprimis alios docuit fingere, vel falſa dicere eo, qo dicenda erant, modo.

Perinde atqe homo, ſi ad naturæ ſuæ dignitatem aſſurgat, omnium animalium præſtantiſſimum eſt, ita ſi à lege & juſtitia deſciſcat, omnium eſt deterrimum viliſſimumqe.

Improborum & vitioſè affectorum hominum ſæpenumerò videtur corpus animo imperare, eò qod tales male, & præter, vel contra hominis naturam affecti ſunt.

Animus enim in corpus herile hoc eſt abſolutum imperium obtinet; mens autem in appetitum civile & regium ſeu rationabile: In qibus perſpicuum eſt naturæ conſentaneum eſſe atqe expedire, & corpori, animo ſubjici; atqe eam animi partem qæ paſſionibus eſt obnoxia, mentis, ejuſqe particulæ, qæ ratione prædita eſt, parêre imperio: Juris verò æqalitatem ac multò magis contrarium ejus qod ſtatuimus, omnibus eſſe oppidò perniciosum.

Neceſſe eſt eum qi prudentia valet, ad eum vitæ finem qi ſit præſtantior, ſe componere.

Melius eſt qædam (turpia puta & flagitioſa) non videre.

Parentes,

Τῆ φρονίμυ καὶ τῆς φρονήσεως ἐστι, τὸ πρὸς βελτίστων ἐφίεσθαι, καὶ τούτων προαιρετικὸν εἶναι, καὶ πρακτικόν.

Τὰ δὲ περὶ τὴν ψυχὴν καλούμενα, καὶ μάλιστα ἀγαθά.

Διδάσκει μάλιστα Ὅμηρος καὶ τὰς ἄλλας φιλοδοξῶν λέγων, ὡς δεῖ.

Ὥσπερ πλειόνων βέλτιστον πρὸς ζώων ἄνθρωπός ἐστιν, οὕτω καὶ χειρόνων νόμυ καὶ δίκης, χείριστον πάντων.

Τῶν μαχητῶν καὶ μαχητῶς ἐχόντων, δόξειεν ἂν ἄρχειν πολλάκις τὸ σῶμα τῆς ψυχῆς διὰ τὸ φαύλως καὶ παρὰ φύσιν ἔχειν.

Ἡ μὲν γὰρ ψυχὴ τοῦ σώματος ἀρχὴ, δεσποτικῶν ἀρχῶν· ὁ δὲ νῦς, τῆς ὀρέξεως, πολιτικῶν, καὶ βασιλικήν. Ἐν οἷς φανερόν ἐστιν, ὅτι κατὰ φύσιν καὶ συμφέρον τὸ ἄρχεσθαι τῷ σώματι ὑπὸ τῆς ψυχῆς, καὶ τῷ παθητικῷ μορίῳ ὑπὸ τοῦ νοῦ, καὶ τοῦ μορίυ τοῦ λόγον ἔχοντος· τὸ δ' ἐξ ἴσυ, ἢ ἀνάπαλιν βλαβερὸν πᾶσι.

Ἀνάγκη τὸν ὑφεσπῶτα φεύγειν τὸν βελτίω σφόδρα συνιέντα.

Μὴ ὁρᾶν ἔνια κρεῖττον, ἢ ὁρᾶν.

Τῶν

Parentes, qi liberis bene inſtituendis openam dederint, majore honore digni ſunt, qam qi genuere tantùm: His enim vitam, illis verò ut bene beateqe vivant, acceptum referunt.

Pulcherrimum Senectutis viaticum eſt Philoſophiæ.

Sapientia eſt intelligentia & ſcientia rerum ſuâ naturâ pretiociſſimarum auguſtiſſimarumqe.

A jucundis & à voluptate maximopere ubiqe cavendum eſt: Dulcia enim & jucunda qaſi vim qandam inferunt menti; & homo animal eſt qod facile voluptate capitur.

Ex Epicteto, Simplicio, & Arriano.

QI verus homo eſſe ſtudet, & nobilitatem recuperare cupit qam Deus præ cæteris animalibus ipſi largitus eſt, is in eo elaborat, ut animus rationalis prout ejus natura exigit, per omnem vitam corpori imperet, & ſuper id ſe efferat emineatqe; corporeqe non ut parte ejuſdem dignitatis, ſed pro inſtrumento utatur.

Ne poſtules ea qæ fiunt arbitratu ſuo fieri; ſed ita qæqe fieri velis ut fiunt, & habebis, qòd voles. *al.* feliciter ages.

Si qis nuntiavit, aliqem malè de te loqi, reſponde, eum neſciviſſe cætera tua vitia, alioqi non illa ſola fuiſſe dicturum. In

Τῶν γονέων οἱ μὲ παιδεύσαντες ἐντιμότεροι εἰσὶ τῆς μόνον γεννησάντων. Οἱ μὲν γὰρ τὸ ζῆν, οἱ δὲ τὸ καλῶς ζῆν παρέχονται.

Κάλλιστον ἐφόδιον μὲν τῷ γήρᾳ ἡ παιδεία.

Ἡ Σοφία μέν ἐστι Νοῦς καὶ Ἐπιστήμη τῶν τιμιωτάτων τῇ φύσει.

Ἐν παντὶ μάλιστα φυλακτέον τὸ ἡδὺ καὶ τὴν ἡδονήν. Τὰ γὰρ ἡδέα ἐστὶ βίαια. Καὶ ἄνθρωπος ζῶον ἐυπαθέστατον ὑπὸ τῆς ἡδονῶν.

Ἐκ τῆς τοῦ Ἐπικτήτου, Σιμπλικίου καὶ Ἀρριάνου.

Ὄντως ἄνθρωπος εἶ βουλόμενος, καὶ τὴν εὐχέρειαν τὴν ἑαυτοῦ προσυμβάλλου ἀνακτήσασθαι, ἣν ὁ Θεὸς τοῖς ἀλόγοις ζῶοις τοῖς ἀνθρώποις ἐμφρίσαλο, οὐδ' ἀσυδάζει τὴν ἑαυτοῦ λογικὴν ψυχὴν, ὥσπερ ἔχει φύσεως, ὕπω ζῆν ἄρχεσθαι τοῦ σώματος, καὶ ὑπερδυέχεσθαι αὐτοῦ, καὶ δὴ ὡς μέρει συμπεφυκότι, ἀλλ' ὡς ὀργάνῳ χρωμένου.

Μὴ ζήτει τὰ γινόμενα γίνεσθαι ὡς θέλεις ἀλλὰ θέλε γίνεσθαι τὰ γινόμενα ὡς γίνεται, καὶ εὐρήσεις. al. εὐροήσεις.

Ἐάν τίς σοι ἀπαγγείλῃ, ὅτι ὁ δεῖνά σε κακῶς λέγει, ἀποκρίνου, ὅτι ἠγνόει γὰρ τὰ ἄλλα προσόντα μοι κακὰ, ἐπεὶ δὴ οὐ πάντα μόνα ἔλεγεν. Ἐν

In familiaribus colloqiis noli facinora vel pericula tua prolixè, commemorare ; nec enim, ut tibi jucundum eſt tuorum diſcriminum meminiſſe, ita & aliis ſuave eſt, ea qæ tibi contigerunt audire.

Qæ ad corpus attinent obiter ſunt tranſigenda ; cura autem omnis ad animum eſt tranſferenda.

Qicqid tibi viſum fuerit optimum ea tibi lex ſit inviolabilis.

Unaqæqe res duas habet anſas, unam tolerabilem, alteram intolerabilem. Si frater injuriâ te effecerit, non eam apprehende qòd injuriâ te effecerit ; ea enim ejus anſa non eſt tolerabilis ; ſed eam potius, eſſe fratrem, eſſe una educatum ; ſic prehendes eam qæ eſt tolerabilis.

Literæ & cæteræ diſciplinæ adoleſcentibus pro fræno ſunt ne ad alia præcipites ferantur.

Via unica eſt ad veram animi libertatem, eorum qæ in noſtrâ poteſtate non ſunt contemptio.

Mors qotidie ob oculos tibi verſetur ; ſic nihil unqam humile cogitabis, nec impenſè cupies qicqam.

In omnibus ſatis ſit tibi te eſſe philoſophum ; ſini alicui etiam videri philoſophus cupis, tibi videtor, atqe id tibi ſufficiet.

Unum te oportet hominem, eumqe vel bonum vel malum eſſe ; aut exercenda tibi ratio & mens eſt, aut res externæ excolendæ ; aut in internis elaborandum aut in externis ;

hoc

Ἐν τῇ ὁμιλίᾳ ἀπέχου, τὸ πᾶν σε ἔργων ἢ κινδύνων ὅτι πολὺ μεμνῆσθαι· ὃ γὰρ ὡς σοι ἡδὺ ἔστι τὸ σῶν κινδύνων μεμνῆσθαι, οὕτω καὶ τοῖς ἄλλοις ἡδὺ ἐστι τὸ πᾶν σε τῶν συμβεβηκότων ἀκούειν.

Τὰ περὶ τὸ σῶμα μὴ ἐν παρέργῳ ποιητέον, περὶ δὲ τὴν γνώμην ἡ πᾶσα ἔστω ὅπως σοφή.

Πᾶν τὸ βέλτιον φαινόμενον ἔστω σοι νόμος ἀπαραβάτος.

Πᾶν πρᾶγμα δύο ἔχει λαβάς, τὴν μὲν φορητήν, τὴν δὲ ἀφόρητον. Ὁ ἀδελφός σου ἐὰν ἀδικῇ, αὐτὸ μὴ λάμβανε, ὅτι ἀδικεῖ, αὕτη γὰρ λαβὴ ἐστιν αὐτοῦ ἡ φορητή· ἀλλὰ ἐκεῖθεν μᾶλλον, ὅτι ἀδελφός, ὅτι σύντροφος, καὶ λήψῃ αὐτό· καθ' ὃ φορητόν ἐστι.

Γράμματα καὶ τῶν ἄλλων μαθήματα ὡσανεὶ χαλινοὺς πρὸς δικαιοσύνην ἔχουσι τοῖς νέοις, ἵνα μὴ εἰς ἕτερα παρεκτρέπωνται.

Μία ὁδὸς πρὸς ἐλευθερίαν καταφρόνησις πάντων ὅσα ἐφ' ἡμῖν.

Ὁ παιδαγωγὸς πρὸ ὀφθαλμῶν ἔστω σοι καθ' ἡμέραν· καὶ οὐδὲν οὐδέποτε ταπεινὸν ἐνθυμήσῃ, οὐδ' ἄγαν ὀπιθυμήσῃς τινός.

Ἀρκοῦ ἐν παντὶ εἴδει φιλόσοφος· εἰ δὲ καὶ δοκεῖν βούλει τὸ εἶδος, σεαυτῷ φαίνου, καὶ ἱκανὸς ἔσῃ.

Ἕνα σε δεῖ ἄνθρωπον, ἢ ἀγαθὸν, ἢ κακὸν εἶναι· ἢ τὸ ἡγεμονικόν σε δεῖ ἐξεργάσεσθαι τὸ σαυτοῦ, ἢ περὶ τὰ ἐκτός· ἢ περὶ τὰ ἔσω φιλοτεχνεῖν,

ἢ

hoc eſt aut philoſophi tuendus locus, aut plebei.

Qi ſe in Dei cultu negligentem & ſocordem oſtenderit, qonam ille vitæ officio probè & diligenter fungetur?

Unica illa omnium rerum cauſa, qi ſuper omnia eſt qæ ſunt, cauſa cauſarum, & principium principiorum, & Deus Deorum, & bonitas bonitatum, & facultas facultatum, ab omnibus naturæ ipſius inſtinctu honorificè celebratur.

Numen cognitione prædítum exqiſitiſſimâ, & potentia validiſſimâ, & voluntate optimâ res omnes à ſe productas curat.

Recuperantes naturam noſtram & ad Dei ſimilitudinem contendentes, Deum accedimus, & cum eo conjunginur: Ea vero eſt Dei ſimilitudo, ſapientiâ duce, fieri juſtum & ſanctum.

Dum cauſæ ſuæ tanqam radici, inhæret anima, & conſervatur, & ſuam habet perfectionem cum qâ Deus eam condidit; ſi verò ſe inde avulſerit, & ſuam qaſi radicem (qantum in ipſâ eſt) deſeruerit marceſcit & contabeſcit, turpis & infirma reddita, donec de novo reverſa, & ſuæ cauſæ conjuncta, perfectionem ſuam denuò recuperaverit.

Et majore qidem ex parte ſilendum; aut neceſſaria dicantur utiliave, eaqe paucis. Imprimis autem ne vel vituperemus aut laudemus homines, aut comparemus, ſeduiò cavendum.

Qod

ἢ τὰ ἔξω· τυτέσιν ἢ φιλοσόφυ τάξιν ἐπέχειν, ἢ ἰδιώτυ.

Ὁ ωδὶ τ τῦ Θεῦ τιμὴν ἀμελὴς καὶ ῥάθυμος φαινόμυθα, ωδί τι ἂν τῶν δεόντων ωεισθάσειεν;

Τὸ μὲν εἶν αἴτιον πάντων, ὕπερ πάντα ὄν τε ὄντα αἴτιον αἰτίων, καὶ ἀρχὴ ἀρχῶν, καὶ Θεὸς Θεῶν, καὶ Ἀγαθότης Ἀγαθοτήτων, καὶ δύναμις δυνάμεων τῶν πάντων αὐτοφυὼς ἂν συφημεῖται.

Τὸ Θεῖον γνῶσίν τε ἔχον τῶν ἀκριβεσάτων, καὶ δύναμιν τὴν ἰσχυροτάτων, καὶ βέλησιν τὴν ἀγαθωτάτων, πάντων παρ' αὐτῦ ωεφυκότων ὑπηρετεῖν.

Ἀνακτώμενοι τὸ κατ' φύσιν ἑαυτῶν, ὡς ωρὸς Θεὸν ὁμοιούμενοι, ωρόσιμόν τε αὐτῷ καὶ οἰκειούμθα. Ὁμοίωσις δ' ωρὸς Θεὸν, δίκαιον καὶ ὅσιον μετὰ φρονήσεως γενέσθαι.

Ἕως μὲν ἐρρίζωται ἡ ψυχὴ τῶ ἑαυτῆς αἰτίῳ, καὶ σώζεται, καὶ τὴν ἑαυτῆς ἔχει τελειότητα, μεθ' ἧς αὐτὴν ἐωέτρεψεν ὁ Θεός· ἀποσκάπτουσα δ' ἑαυτὴν, καὶ ὅταν ἐφ' ἑαυτῇ, ἀποῤῥιζώσασα ἐκεῖθεν, μαραίνεται καὶ φθίνει, αἰσχρὰ καὶ ἀδενὴς γενομένη, ἕως ἂν πάλιν ἐπιστραφῇ καὶ ἑνωθῇ ωρὸς τὴν αἰτίαν, καὶ ἔτως ἀπολάβῃ τὴν ἑαυτῆς τελειότητα.

Καὶ σιωπὴ δὲ πολὺ ἔσω; ἢ λαλείσθω τὰ ἀναγκαῖα, καὶ δι' ὀλίγων. Μάλιστα δ' μὴ ωρὸς ἀνθρώπων λέγωμεν ψέγοντες ἢ ἐπαινοῦντες, καὶ ζυγκείνοντες.

Qod ſi potes, familiarium tuorum ſermones tuis ſermonibus, qo decet, traducito ; ſin à peregrinis circumventus fueris, taceto.

Velle ob res bonas gloriâ florere, turpis cùm ſit animi morbus, bonum ipſum inqinat, ut nec bonum eſſe poſſit aut imprimis expetendum, cùm non illud per ſe, ſed ob conſeqentem gloriolam amplectamur.

Probris laceratum, ſeipſum acculare, ceu aliorum etiam vitiorum ſibi conſcium, hoc eſt ipſas gloriæ cupiditatis radices penitus excindere.

Ultima tunica reliqorum affectuum dicitur gloriæ cupiditas; proptera qod alios ejiciens, ipſa eò magis animo inhæreſcit.

Gravis qidem affectus & pernicies ingens eſt gloriæ cupiditas, neqe enim ad ſeſe converti patitur animam externæ gloriolæ inhiantem, neqe bonum qicqam præcipuè expetere ſed ab conſeqentem gloriam ; hoc eſt nunqam bonum, ut bonum amplecti.

Obſcæna loqentem, ſi res ita ferat, objurgato ; aut ſaltem taciturnitate, rubore, & vultûs auſteritate oſtende eum ſermonem tibi admodum diſplicuiſſe.

Tanto pulchrius eſt vincere voluptatem qàm ab eâ vinci, qanto pulchrius eſt imperare brutis affectibus, qàm ſervire, & hominem eſſe qàm belluam.

Omnis humani animi perfectio converſione ad Deum & ordinatione ad illum ſeu conjunctione cum illo, abſolvitur & conſummatur.

Si

Ἂν μὴ οὖν οἷός τε ἦ, μέταγε τοῖς σοῖς λόγοις τὰς τῶν ζωόντων ὄπι τὸ πρόσωπον· εἰ δ' ὃν ἀλλοφύλοις ἀπολειφθεὶς τύχοις, σιώπα.

Τὸ ἐπ' ἀγαθοῖς φιλοδοξεῖν, πάθος ἀγρὸν μὴ ὃν μηλωτῇ τὸ ἀγαθὸν καὶ ὁ συγχωρεῖ ἀγαθὸν αὐλὸ εἶ), οὐδὲ προηγουμένως ἐφελόν, εἴπερ μὴ δι' ἑαυτὸ αἱρετὰ αὐλὸ, ἀλλά δι' αὐτὸ ἐπ' αὐτῷ δόξαν.

Τὸ δὴ τὸ λοιδορούμενον καταγορεῖν ἑαυτοῦ, ὡς καὶ ἄλλα ἔχοντα κακά, τὰς ῥίζας ἀκινήτους τὸ φιλοδοξίας.

Ἔλαττον μὲν λέγε) τῶν παθῶν κρατὼν ἡ φιλοδοξία· δήπου τῶν ἄλλων πολλάκις δι' αὐτὸ ἀποδυομένων, αὐτὴ προσίκε) μᾶλλον τῇ ψυχῇ.

Δεινὸν τὸ πάθος, καὶ μέγας ὀλέθρος ἡ φιλοδοξία· ἐκ ἐᾷ γὰρ τὴν ψυχὴν εἰς ἑαυτὸν ἀποστρέφεσθαι, κελεύουσα πρὸς τὰς ἔξω δόξας, ἔστε ἀγαθὸν οὐδὲν προηγουμένως αἱρεῖσθαι ποτε, ἀλλὰ δι' τὴν ἑπομένην εὐδοξίαν· ταὐτὸν ἂν εἰπεῖν, μηδέποτε ἀγαθὸν ὡς ἀγαθὸν αἱρεῖσθαι.

Τῷ αἱρεσιλόγῳ, ἂν μὲν εὔκαιρον ᾖ, ὄπιπλῆξον εἰ δὲ μή, τῷ γε ἀποσωπῆσαι, καὶ ἐρυθριῶσαι, καὶ σκυθρωπῆσαι δῆλον γίνε δυσχεραίνων τῷ λόγῳ.

Τοσούτῳ κάλλιόν ἐστι τὸ κρατῆσαι τῆς ἡδονῆς τοῦ ἡττηθῆναι αὐτῆς, ὅσῳ κάλλιον τὸ δεσπόζειν τῶν ἀλόγων παθῶν, τοῦ δουλεύειν αὐτοῖς, καὶ ἄνθρωπον εἶ) μᾶλλον ἢ θηρίον.

Πᾶσα ἡ τ ἀνθρωπίνης ψυχῆς τελειότης εἰς τὸ πρὸς Θεὸν ὑπερφλῶ, καὶ τ πρὸς αὐλὸν ζώταξιν ὑποφορυφεῖ).

Si consuetudo te premat, danda est opera ut ei remedium inveniamus; qodnam ergo contra consuetudinem invenietur remedium? contraria consuetudo.

Legem hanc tulit Deus, & ait si qid boni expetis, à te pete; tu ais, imò ab alio; non ita, sed à teipso.

Illi qi Deo volet placere & obtemperare, opera necessariò danda est, ut qàm proximè ad Dei similitudinem accedat. Si fidele est numen & beneficum, eum qoqe fidelem & beneficum esse oportet; & reliqa deniqe omnia, ut Dei imitatorem, & facere & loqi.

Noli indignari; qid enim ego tibi mali feci, pravitatem & ignorantiam tuam redarguens, nisi id qod speculum deformi, cùm eum ipsi talem ostendit qalis revera est?

Ubi qis didicit, & probè meditatus est, ibi & seipso superior evadit, & vulgo antecellit; ubi verò animum non applicuerit, & idem manet qi olim fuerit, & nullam præ vulgo prærogativam habet.

Haud aliter ex animo possis ejicere dolorem, timorem, cupiditatem, invidiam, malevolentiam, avaritiam, mollitiem, intemperantiam, nisi ad Deum solum respicias, eiqe soli adhærescas, illius mandatis consecratus dicatusqe.

Primum Philosophaturi officium est abjicere arrogantiam, aut falsam scientiæ suæ opinionem; nulla enim causa est cur ea qæ se jam scire qis putat discere incipiat.

Velis tandem ipse placere tibi; velis pulcher

Εἰ ἔθός ἐςι τὸ θλίβον πρὸς ἐκεῖνο τ βοήθειαν ἀνευρίσκειν πειρατέον. Τί οὖν πρὸς ἔθός ἐςιν εὑρίσκειν βοήθειαν; τὸ ἐναντίον ἔθος.

Τὸν νόμον ὁ Θεὸς τέθεικε καὶ φησὶν, Εἴ τι ἀγαθὸν θέλεις παρὰ σεαυτῷ λάβε. Σὺ λέγῃς ἃ, ἀλλὰ παρ' ἄλλε. Μὴ, ἀλλὰ παρὰ σέ.

Τὸν ἀρέσκοντα Θεῷ, καὶ πειθησόμενον ἀνάγκη πειρᾶσθαι κτ' δύναμιν δέχεσθαι ἐκείνῳ. Εἰ πρόν ἐςι τὸ Θεῖον, ⓒ ἐνεργετικόν, καὶ τοῦτον εἶ) πρόν καὶ ἐνεργετικόν· καὶ ὡς Θεοῦ ζηλωτὴν τὰ ἐξῆς πάντα καὶ ποιεῖν καὶ λέγειν.

Μὴ χαλεπῶς ἔχε. Τί γάρ σοι ἐγὼ κακὸν πεποίηκα τὴν σὺ κακίαν ἢ ἄγνοιάν ἐλέγχων; εἰ μὴ καὶ τὸ ἔσοπτρον τῷ αἰσχρῷ, ὅτι δεικνύῃ αὐλὸν αὐτῷ οἷός ἐςιν;

Ὅτε μὴ ἔμαθέ τις, καὶ μεμελέτηκεν, ἐκεῖ κρείττων ἑαυτοῦ γίνεται, καὶ διαφέρει τῶν ἄλλων· ὅτε ὃ μεμελέτηκεν, ἐκεῖ καὶ ὁ αὐλὸς διαμένει, καὶ τοῖς πολλοῖς ὁ αὐλός ἐςιν.

Οὐκ ἐςιν ἄλλως ἐκβαλεῖν ἐκ τῆς διανοίας λύπην, φόβον, ἐπιθυμίαν, φθόνον, ἐπιχαιρεκακίαν, φιλαργυρίαν, μαλακίαν, ἀκρασίαν, εἰ μὴ πρὸς μόνον τ Θεὸν ἀποβλέποντα, ἐκείνῳ μόνῳ προσπεπονθότα, τοῖς ἐκείνου προσάγμασι κεκαθωσιωμένον.

Πρῶτον ἐςιν ἔργον τοῦ φιλοσοφήσοντος ἀποβαλεῖν οἴησιν. ἀμήχανον γάρ, ἃ τις οἴεται εἰδέναι, ταῦτα ἄρξασθαι μανθάνειν.

Θέλησον ἁρπαγὴν αὐλός ποτε σεαυτῷ· θέλησον κα-

cher videri Deo : Stude purus cum teipſo puro eſſe, & cum Deo, ſi qando imaginatio parum honeſta inciderit.

Si iracundus eſſe non vis, principio qietus eſto, & dies numerato, qibus iratus non fuiſti—qod ſi ad triginta dies intermiſeris, rem divinam facito, habitus enim ſolvitur qodammodo.

Neutiqam negligit Deus bonos viros miniſtros ſuos, & teſtes, qibus ſolis utitur exemplis adverſus imperitos, & ſe eſſe, & ritè omnia adminiſtrare & non res humanas negligere.

Qid ergo Deo repugno ? qid volo ea qæ velle non debeo ? & ea qæ mihi data non ſunt, qovis modo conſeqi ? is qi dedit, jam aufert ; qid reluctor igitur ? Non dico me ſtultum fore qi potentiori obnitor, ſed multo prius injuſtum.

Liber eſt qi vivit ut vult ; qis igitur vivere vult delinqens, deceptus, qærulus, abjectus ? nemo. Quis verò vivere vult dolens, meticuloſus, invidus, cupidus & impos voti ? nemo. Nemo igitur improbus vivit ut vult, ideoqe nec liber eſt.

Homines obſervo qid dicant, qomodo moveantur, idqe non malevolè, neqe vituperandi, aut deridendi cauſâ, ſed ad meipſum refero, an & ipſe ſic delinqam ? qommodo ergo jam deſinam ? tunc & ego ita peccabam ; nunc verò non item ; gratia fit Deo. Age, iſta curans, & hoc ſtudio occupatus pejuſne rem geſſiſti,

λὸς φθονῆναι τῷ Θεῷ· ἐπιθύμησον καθαρὸς μὴ καθαρῶ σαυτῶ γενέσθαι, καὶ μὴ τῶ Θεῶ, ὅταν σοι φθονασία τις ἡ καλὴ προσπίπτῃ.

Εἰ θέλεις μὴ εἶ ὀργίλος, τὴν προῴτιν ἡσύχασον, καὶ τὰς ἡμέρας ἀριθμῷ ἃς οὐκ ὠργίσθης — ἂν ᾖ πεντήκοντα παρακλίτης ὕπνωσον τῷ Θεῷ, ἡ γὰρ ἕξις ὀκλύει πως.

Ὁ Θεὸς οὐκ ἀμελεῖ τῶν ἀγαθῶν, τῶν αὐτῶ δρεπόντων, τῶν μαρτύρων, οἷς μόνοις χρῆται παραδείγμασι πρὸς τὸς ἀπαιδεύτους, ὅτι καὶ ἔστι, καὶ καλῶς διοικεῖ τὰ ὅλα, καὶ οὐκ ἀμελεῖ τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων.

Τί οὖν Θεομαχῶ; τί θέλω τὰ μὴ θελητά; τὰ μὴ δυνάμενα μοι ἐξ ἀπορίαν ἔχειν; ὁ δὲ ὑς ἀφαιρεῖ· τί οὖν ἀντιτείνω; οὐ λέγω ὅτι ἠλίθιον ἔσομαι τὸ ἰσχυρότερον βιαζόμενον, ἀλλ' ἔτι πονηρότερον ἄδικος.

Ἐλεύθερός ἐστιν ὁ ζῶν ὡς βούλεται· τίς οὖν θέλει ζῆν ἁμαρτάνων, ἐξαπατώμενος, μεμιμημένος παπεινός; οὐδείς. Τίς ἢ θέλει λυπούμενος ζῆν, φοβούμενος, φθονῶν, ὀργιζόμενος καὶ ἀποτυγχάνων; οὐδείς. Οὐδεὶς ἄρα τῶν φαύλων ζῇ ὡς βούλεται· οὐ πάντως οὐκ ἐλεύθερός ἐστιν.

Προσέχω τοῖς ἀνθρώποις, τινα φασὶ, πῶς κινῆται· καὶ τοῦτο οὐ κακῶς, οὐκ ἵνα ἔχω φέγειν, ἢ καταγελᾶν· ἀλλ' ἐπ' ἐμαυτὸν ἐπιστρέφω, εἰ ταὐτὰ κἀγὼ ἁμαρτάνω· πῶς οὖν παύσομαι; τότε καὶ ἐγὼ ἡμάρτανον, νυν δ' οὐκέτι· χάρις τῷ Θεῷ. Ἄγε, ζῶν τα ποιήσας, καὶ πρὸς τέτοις γενόμενος, χεῖρον

geſſiſti, qàm ſi mille verſus legiſſes vel etiam totidem ſcripſiſſes ?

Sed ſemper illud potiùs volo qod fit : Melius enim judico id qod Deus vult, qàm qod ego adhæreo illi ut miniſter, & aſſecta, cum illo deſidero, deniqe qod ille vult, idem & ipſe volo.

Animi functiones ſunt incitari, abborrere, appetere, averſari, aſſentiri : Nihil ergo eſt aliud qod animum in his ſordidum efficiat & impurum niſi prava ejus judicia ; itaqe animi impuritas in pravis opinionibus eſt poſita; purgatio vero rectis inſerendis ; ac purus animus eſt qi decreta habet qalia oportet habere.

Cùm dixeris, cras mei curam geram, ſcito illud te dicere, hodie ero demens, incontinens, impudens, iracundus, invidus, abjectus ; vide qanta tu ipſe tibi indulgeas mala. At cras bene mihi erit ; qantò melius eſt hodie ? Si cras è re tuâ erit ; qinimò multò magis hodie, ut & cras poſſis, & non in tertium diem rejicias.

Unum hoc tibi ſufficiat (qod & ſocrati) te eſſe Philoſophum ; & lætare, ſicut & ille ſolebat,) qod cùm talis non habearis, non mordearis tamen, aut ægrè feras. At cum talis ſis, ne proclames, ego ſolus nullis animi affectionibus ſum obnoxius, nulli perturbationi ; ſtulti hoc & arrogantis eſt, minimè vero philoſophi.

Qid ergo ? ſi ille ſibi ipſi nocuit me injuriâ afficiens, an & ego mihi pariter nocebo relatâ in illum injuriâ? Si

ἔργον πεποίηκας ἢ χιλίους ἴχνος ἀναγνὺς, ἢ γεάψας ἄλλους τοσούτους;

Ἀλλ' ἀεὶ μᾶλλον ἐκεῖνο θέλω τὸ γινόμενον· Κρεῖττον γὰρ ἡγεῖσθαι ὃ ὁ Θεὸς θέλει, ἢ ἐγώ. Προσκείσομαι δεήσεσι καὶ ἀκόλουθος ἐκείνῳ· συνορμῶ, ἁπλῶς συνθέλω.

Ἔργα μὲν ψυχῆς ὁρμᾶν, ἀφορμᾶν, ὀρεγέσθαι, ἐκκλίνειν, συγκατατίθεσθαι. Τὸ δὲ παρέχον τῇ ψυχῇ ἐν τούτοις τοῖς ἔργοις ῥυπαρὸν καὶ ἀκάθαρτον οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν, ἢ τὰ μοχθηρὰ κρίματα· ὥστε ψυχῆς ἀκαθαρσία, δόγματα πονηρά· καθάρσεις δὲ ἐμποίησις οἵων δεῖ δογμάτων· καθαρὰ δ', ἃ ἔχουσι οἷα δεῖ δόγματα.

Ὅταν εἴπῃς, ἀπ' ἀύριον προσέξω ἐμαυτῷ, ἴσθι ὅτι τοῦτο λέγεις, σήμερον ἔσομαι ἄφρων, ἀκρατὴς, ἀναίσχυντος, ὀργίλος, φθονερὸς, ταπεινὸς, βλέπε. ὅσα κακὰ σεαυτῷ ἐπιτρέπεις· ἀλλ' εἰς αὔριον καλῶς ἕξει. Πόσῳ κρεῖττον σήμερον; εἰ αὔριον συμφέρει, πολὺ μᾶλλον σήμερον, ἵνα καὶ αὔριον δυνηθῇς, καὶ μὴ πάλιν ἀναβαλῇ εἰς τὸ τρίτον.

Ἑνὶ ἀρκοῦ, ὡς καὶ ὁ Σωκράτης, τῷ εἶναι φιλόσοφος· καὶ χαῖρε, ὡς καὶ αὐτὸς, ὅτι μὴ δοκεῖς τοῖς ἄλλοις, ἃ δάκνει. Ἀλλὰ ὧν τοιοῦτος, μὴ λέγε, Ἐγὼ μόνος εἰμὶ ἀπαθὴς, καὶ ἀταράχος. Μωρὸς γὰρ τοῦτο καὶ ἀλαζών, ἥκιστα ὃ τοῦ φιλοσόφου.

Τί οὖν; ἐπειδὴ ἐκεῖνος ἑαυτὸν ἔβλαψε, πρὸς ἐμέ τι ἄδικον ποιήσας; ἐγὼ ἐμαυτὸν βλάπτω, πρὸς ἐκεῖνον ἄδικόν τι ποιήσας; Εἰ

Si bonus fieri cupis, primùm crede te jam malum esse.

Si vis bene audire, disce de aliis bene loqi. Ubi bene loqi didiceris, cura rectè agere ; atqe ita bonâ famâ optimè perfrueris.

Nihil certè tàm à philosophiá & rectâ vivendi ratione alienum est qam sursum elevatum supercilium, & inanis ista elatio animi, divinum illud de seipso cognoscendo præceptum negligens ; qæ cognitio & principium & finis est Philosophiæ totius, & omnis rectè beatéqe vivendi rationis.

Una hæc qæ ad Deum fit animi sursum elatio vel erectio optima est, & qantum possibile est, erroris expers. Huic enim cum omnium bonorum qæ mente assequi valemus, augustissima, sanctissima, præstantissimaq attribuerimus, persuasissimum debet nobis esse, nihil nos illi ipso dignum tribuisse sed ad veniam impetrandam sufficiet qòd nihil his melius habeamus.

Si qidem sanâ mente nos simus, qid nobis aliud erat agendum & publicè & privatim, qàm ut numen celebremus, & laudemus, debitasqe ei gratias persolvamus ?

Qod si luscinia essem, luscinіæ officio fungerer, si olor, oloris ; nunc rationis cùm particeps sim, Deus mihi celebrandus est : Hoc meum munus est, hoc exeqor ; neqe stationem hanc deseram qoad licuerit ; qin & vos omnes ad eandem hanc cantilenam seriò exhortor.

Vir

Εἰ βέλῃ ἀγαθὸς εἶναι, πρῶτον πίστευσον ὅτι κακὸς εἶ.

Εἰ βέλῃ καλῶς ἀκούειν, μάθε καλῶς λέγειν. Μαθὼν γὰρ καλῶς λέγειν, πείρω καλῶς ποιεῖν, καὶ ἕτω καρπώσῃ τὸ καλῶς ἀκούειν.

Οὐδὲν δὴ ἕτω φιλοσοφίας καὶ συζωΐας ἄξιον ἀλλότριον, ὡς ἡ ἀνεσταυρωμένη ὀφρὺς, καὶ κενὴ ἔπαρσις αὕτη, τὸ γνῶναι σεαυτὸν τοῦ Θεοῦ πρόσκλημα μὴ λογιζομένη· ὃ καὶ ἀρχὴ καὶ τέλος πάσης ἐστι φιλοσοφίας καὶ συζωΐας.

Μία μὴ αὕτη πρὸς Θεὸν ἀνάτασις ἀρίστη, καὶ ὡς δυνατὸν, ἄπλαγκτος. Αὐτῷ γὰρ ὢν ἐννοεῖν ἀγαθῶν τὰ σεμνότατα καὶ ἁγιώτατα καὶ πρωτουργὰ ἀναπτέρωσαι εἰδέναι χρὴ βεβαίως, ὅτι μηδὲν ἀνατεθείκαμεν ἄξιον. Ἀρκεῖ γὰρ ἡμῖν εἰς συγγνώμην τὸ μηδὲν ἔχειν ἐκείνων ὑπέρτερον.

Εἰ μὴ νῦν εἴχομεν, ἄλλο τι ἔδει ἡμᾶς ποιεῖν καὶ κοινῇ καὶ ἰδίᾳ ἢ ὑμνεῖν τὸ Θεῖον καὶ εὐφημεῖν, καὶ ἐπεξέρχεσθαι τὰς χαρίτας;

Εἰ γὰρ ἀηδὼν ἦμην, ἐποίουν τὰ τῆς ἀηδόνος, εἰ κύκνος τὰ τοῦ κύκνου· νῦν γὰρ λογικός εἰμι· ὑμνεῖν με ἄρα δεῖ τὸν Θεόν· τοῦτό μου τὸ ἔργον ἔστι, ποιῶ αὐτό· ἕως ἐγκαταλείπῃ δίδοῃ· καὶ ὑμᾶς ὑπὲρ τῆς αὐτῆς ᾠδῆς παρακαλῶ.

Εἰς

τὴν τάξιν ταύτην ἐφύσω ἀν-

Vir bonus tàm in parvis qàm in magnis Deum ubiqe reſpicit.

Olei pauxillum effunditur? Vini aliqid furto ſurripitur? Tibi inſuſurra, qod tanti vænit indolentia, tanti animi tranqillitas; nihil autem ſine pretio emitur. Qòd ſi famulus tuus nihil eorum fecerit qæ jusſeras, vide ne illi tam bene ſit, ut ſit penes eum te commoveri, & de ſtatu mentis dejici.

E Plutarcho.

TEmpeſtivum ſilentium res eſt ſapiens, & qâvis oratione potior.

Ante omnia aſſuefaciendi ſunt pueri ut ſemper vera dicant.

Mentiri mancipiorum eſt, & apud omnes odio digniſſimum.

Perpauci ſunt qi in ſecundis rebus rectè norint ſapere.

Cordati viri eſt, etiam ex inimicis utilitatem capere.

Cum virtute omne vitæ inſtitutum, omniſqe adeo vita, doloris expers eſt & jucundum.

Philoſophiæ parens nunqam injucundè vives, ſed diſces ubiqe, & omnibus ſuaviter agere.

Vitæ menſura exoptabilis eſt non diuturnitas, ſed cum virtute eam traduxiſſe.

Corpus Inſtrumentum eſt animæ, anima verò Dei. Natura

Εἰς τ̃ Θεὸν ἀφορᾶ ὁ σωζόμ̃ενος. ἐν πάντι μικρῷ τε καὶ μεγάλῳ.

Ἔχεις τὸ ἐλάδιον; κλέπτεται οἰνάριον; ὀδύνα λεγε, ὅτι τοσούτου πωλεῖται ἀπάθεια, τοσούτου ἀταραξία· τοσοῦτος ὁ ὄνος ἐγένετο. Καὶ ἐάν ὁ παῖς σοῦ ποιήσῃ ὧν θέλεις, οὐχ ὕστερος ἔσῃ αὐτῷ καλὸς, ἵνα ἐπ' ἐκείνῳ ᾖ, τό σε παραμυθῆται.

Ἐκ τ̃ῶν τ̃οῦ Πλουτάρχου.

Νοφόν εὐκτέος σιγὴ, καὶ πολὺς λόγου κρείττων.

Παρὰ πάντα σωφρονιστέον τοὺς παῖδας τ' ἀληθῆ λέγειν.

Τὸ ψεύδεσθαι δουλοπρεπὲς, καὶ πᾶσιν ἀνθρώποις μισεῖσθαι ἄξιον.

Ὀλίγοι εἰσὶν οἷς μ̃ὴ τὸ εὐτυχεῖν συμβαίνει τὸ φρονεῖν.

Τοῦ νῦν ἔχοντος ἐστὶ καὶ ἀπὸ τ̃ῶν ἐλπιζομένων ὠφελεῖσθαι.

Μετ' ἀρετῆς καὶ δίαιτα πᾶσα καὶ βίος ἄλυπός ἐστι καὶ ὕπτερπής.

Οὐ βιώσῃ φιλοσοφήσας ἁπλῶς, ἀλλὰ πολυχρόν ζῆν ἡδέως μαθήσῃ, καὶ ἀπὸ πάντων.

Μέτρον τ̃οῦ βίου τὸ καλὸν, οὐ τὸ τ̃ῆς χρόνου μῆκος.

Ψυχῆς ὄργανον τὸ σῶμα· θεοῦ δὲ ἡ ψυχή.

Ἡ

Natura qidem ultrò & ſua ſponte nos ad honeſtatem perducit.

Non in poſſeſſione ſed in debito uſu bonorum qorum libet, magni aliqid eſt, & laudabilis.

Nemo vel in imperio verè magnus eſt ſtultitiæ & pravitati obnoxius: Aufer virtutem à fortunatiſſimo, omnimodè puſillus erit & minimi faciendus.

Eorum qæ homini poſſunt obtingere nihil divinius eſt ratiocinatione vel cogitatione, præſertim de Deo; neqe res ulla majoris momenti eſt ad felicitatem.

Ut per nebulam corpora, ita per iram omnia videntur majora qàm reverâ ſunt.

Prudentia vitam præſtantiſſimam, pariterqe ſuaviſſimam reddit.

Aſſidua rei faciændæ conſervandaqe cura divitias auget; at verò eorum contemptio & incuria paratiſſimum eſt ad philoſophiam viaticum.

Ebrietas loqax eſt; mente enim & prudentiâ vacat ideoqe garrula eſt & obſtrepera.

Summoperè cavebimus de nobis ipſis aliqid dicere, niſi id cùm magnâ vel noſtri, vel auditorum utilitate futurum ſperemus.

Nulla una oratio ita unqam profuit prolata, ut multæ ſilentio preſſæ.

Silentium non modo ſine ſite eſt, ſed & moleſtiæ & doloris expers.

Philoſophiæ finis eſt ſua propria mala perſpicere, atqe ab iis liberari.

Sua

Ἡ μὲν φύσις ἀγωγός ἐστιν ἀφ' ἑαυτῆς πρὸς τὸ καλόν.

Οὐκ ἐν τῇ κτήσει τὸ ἀγαθὸν, ἀλλ' ἐν τῇ χρήσει τὸ μέγα ἐστιν.

Τίς μέγας ἐν ὄγκοις μὴ ἀβελτερίας καὶ μοχθηρίας; Ἄφελε τὸ ἀρετῶν τὸ εὐτυχεῖν Θ, καὶ πάνταχοῦ μικρός ἐστι.

Οὐδὲν δὴ ὧν ἄνθρωπος ἔχει πέφυκε δειότερον λόγου, καὶ μάλιστα τοῦ περὶ Θεοῦ. ὃν δὲ μείζονα ροπὴν ἔχει πρὸς εὐδαιμονίαν.

Ὡς δι' ὁμίχλης τὰ σώματα καὶ δι' ὀργῆς τὰ πράγματα μείζονα φαίνεται.

Τὸ φρονεῖν ἅμα τε ἀυλίον βίον ποιεῖ καὶ ἄριστον καὶ ἥδιστον.

Χρημάτων ἐπιμέλεια καὶ τήρησις συνεχὴς αὔξει πλοῦτον· εὐφροσύνη δ' καὶ παραφόρησις μέγα πρὸς φιλοσοφίαν ἐφόδιον.

Ἡ μέθη λάλον· ἄνους γὰρ καὶ ὀλίγοφρον διὰ τοῦτο δὴ καὶ πολύφωνον.

Ἀφεξόμεθα τοῦ λέγειν πρὸς αὐτὸν, ἂν μή τι μεγάλα μέλλωμεν ὠφελεῖν ἑαυτοὺς, ἢ τοὺς ἀκούοντας.

Οὐδεὶς πώποτε λόγος ὠφέλησε ῥηθεὶς, ὡς πολλοὶ σιωπηθέντες.

Σιγὴ δὲ μόνον ἄδηλον, ἀλλὰ καὶ ἄλυπον, καὶ ἀνώδυνον.

Φιλοσοφίας τέλος ἐπιγνῶναι τὰ ἑαυτοῦ κακά, καὶ ἀπαλλαγῆναι.

Αὐτῷ

Sua cuiqe laus ab aliis profecta jucundiſſima eſt auditu ; ea verò, qam qis ſibi arrogat, aliis eſt moleſtiſſima.

Principi imperabit lex, qi Rex omnium eſt mortalium.

Magis metuere debet princeps ne qid faciat mali, qam ne qid patiatur ; illud enim hujus eſt cauſa.

Revera qi ſunt principes metuunt ſubditis ſuis, ne qid mali iis ſit ; tyranni verò ſubditos metuunt.

Ingens eſt periculum ne is, cui licet facere qod vult, velit id qod facere non debet.

Nullus civis pro inimico eſt habendus.

Lex ſemper illi qi juſta facit, & utilia cognoſcit primum in republica locum tribuit.

Opiniones miſſas facito vel repudiato : Et exiſtima philoſophum magis decere aſſenſum in rebus dubiis cohibere, qàm temerè tanqam certis aſſentire.

Omnium contradictionum peſſimam delictorumqe omnium longè turpiſſimum arbitror, qempiam non ſatis cavere, ne illud ipſum in ſe admittat, qod aliis priùs vitio vertit.

Deum certè intelligimus, vitâ beatiſſimâ gaudentem, immortalem, & erga homines beneficum.

Bene qidem vivere, eſt amicè, convenienterqe hominum ſocietati, & ſobrie & juſte vivere.

Longè pulchrius eſt pecuniâ qàm armis rectè uti ſcire ; pecuniam verò non deſiderare, qàm eâ bene uti, majus & auguſtius qiddam eſt.

Veniam

Αὐτῷ μὲν ὁ παρ' ἄλλων ἔπαινος, ἥδιστον ἀπασμάτων ἐστὶν· ἑτέροις δ' ὁ πρὸς αὐτὸν λυπηρότατον.

Τὸν ἄρχοντα ἄρξει ὁ νόμος ὁ πάντων δυνατῶν βασιλεύς.

Φοβεῖσθαι δεῖ τὸν ἄρχοντα τὸ πάσχειν κακῶς, μᾶλλον τὸ ποιῆσαι· τοῦτο γὰρ αἴτιον ἐκείνου.

Τῷ ὄντι δεδίασιν οἱ μὲν βασιλεῖς ὑπὲρ τῶν ἀρχομένων· οἱ δὲ τύραννοι τοὺς ἀρχομένους.

Μέγας ὁ κίνδυνος βούλεσθαι ἃ μὴ δεῖ τὰ ἃ βούλεται ποιεῖν δυνάμενον.

Δεῖ ἐχθρὸν μηδένα νομίζειν πολίτην.

Ὁ νόμος ἀεὶ τῷ τὰ δίκαια πράττοντι, καὶ γινώσκοντι τὰ συμφέροντα τὴν πρώτην ἀξίαν ἐν τῇ πολιτείᾳ δίδωσι.

Χαίρειν ἔα τὰς δόξας, τὸ ἐπέχειν ἐν τοῖς ἀδήλοις, τὸ ξυνηλατίνδεσθαι φιλοσοφώτερον ἡγέμενος.

Δοκῶ δὴ τὸ ἐγκαλεῖν ἑτέροις, εἶτα πρωτιπάσειν αὐτὸν οἷς ἐγκαλεῖ, καὶ μὴ φυλάττεσθαι, τῶν ἐναντιωμάτων μέγιστον εἶναι, καὶ τῶν διαπλασμάτων αἴσχιστον.

Θεὸν μὲν νοοῦμεν ζῶον μακάριον, καὶ ἄφθαρτον, καὶ εὐποιητικὸν ἀνθρώπων.

Τὸ δὲ εὖ ζῆν, ἔστι κοινωνικῶς ζῆν, καὶ φιλικῶς, καὶ σωφρόνως καὶ δικαίως.

Τὸ μὲν εὖ χρῆσθαι χρήμασι, κάλλιόν ἐστιν ἢ πλοῦς· τὸ δὲ εὖ χρῆσθαι, τοῦ μὴ δεῖσθαι χρημάτων σεμνότερον.

Veniam concedere oportet omnium delictis, potiùs qàm noſtrûm ipſorum.

Sapientes plus utilitatis ab inſipientibus, qàm inſipientes capiunt à ſapientibus.

Nunqam magna perficiet, qi rerum minutarum curâ & ſtudio occupatur.

Deus nullâ re prorſus indiget; virtutum verò humanarum ſumma & diviniſſima eſt, qæ hominem qam minimo indigentem præſtat.

Ingens bonum eſt frugalitas & parvo contentum vivere, qia ſimul & cupiditatem, & curam adimit rerum ſuperfluarum & nihili.

Perinde abſurdum eſt ſeipſum laudare, atqe ſibi convitia facere.

Qi jurejurando, vel mendacio circumvenit, hominem ſe timere, Deum verò contemnere profitetur.

Alium laudanti potiùs adhibenda eſt fides, qàm culpanti. Vituperant enim homines libentiùs qàm laudant.

Pacis amor & ſtudium divina eſt profectò res, & bellum dirimere humanum, & viri, more græcorum, (i. e. optimè) inſtituti, eſt.

Nihil prodeſt fortitudo niſi etiam juſtitia adjungatur.

Malim me rerum optimarum peritia uſuqe, qàm poteſtate & imperio præcellere.

Omnium qidem hominum parens communis eſt Deus; verùm optimos qoſqe germanos ſibi filios adoptat.

Magis intempeſtivum eſt ſeni luxu diſſluere, qàm aliis præeſſe.

Bene

Συγγνώμην πᾶσι διδόναι χρὴ τοῖς ἁμαρτάνουσι πλὴν ἡμῖν αὐτοῖς.

Οἱ μὲν φρονιμοι μᾶλλον ὑπὸ τῆς ἀφροσύνης, ἢ οἱ ἄφρονες ὑπὸ τῆς φρονίμων ὠφελοῦνται.

Οὐκ ἔστι πραγάτειον μεγάλα τὸν φροντίζοντα μικρῶν.

Ἀπροσδεὴς ἁπλῶς μὲν ὁ Θεός, ἀνθρωπίνης δ' ἀρετῆς, ᾧ συμφέρει πρὸς τὸ ἐλάχιστον ἡ χρεία, τοῦτο πλειστατον καὶ θειότατον.

Μέγα δὴ τὸ εὔτελες καὶ αὐταρκες, ὅτι τῆ ὀλιγομαις ἅμα καὶ τῆ φροντίδι ἀπαλλατει τῶν πραγμάτων.

Τὸ ἐπαγνεῖν ἑαυτὸν, ὥσπερ τὸ λοιδορεῖν ἄτοπον.

Ὁ ὅρκῳ ἢ ψεύδει πραγματευόμενος, τὸ μὲν ἄνθρωπον ὑμνολογεῖ δεδιέναι, τῷ δὲ Θεῷ καταφρονεῖν.

Τῷ μὲν ἐπαινοῦντι μᾶλλον πιστεύσειεν ἄν τις, ἢ ψέγοντι· τὸ ψέγειν γὰρ ἥδιον τοῦ ἐπαινεῖν.

Ὁ μὴ τῆ ἐρημίης ἔρως Θεῖός ἐστιν ὡς ἀληθῶς· καὶ τὸ λῦσαι τὸν πόλεμον Ἑλληνικώτατον πολίτευμα.

Ἀνδρείας μὲν ἔσθ' ὅπλον μὴ παρέσης δικαιοσύνης.

Βουλοίμην ἂν μᾶλλον ταῖς περὶ τὰ ἄριστα ἐμπειρίαις, ἢ ταῖς δυνάμεσι διαφέρειν.

Πάντων μὲν κοινὸς ἐστι πατὴρ ἀνθρώπων ὁ Θεός· ἰδίους δὲ ποιεῖ ἑαυτοῦ τοὺς ἀρίστους.

Ἀνεύθυνον μὲν ἐστι γέροντι τὸ πεφυκέναι, ἢ τὸ ἄρχειν.

Bene uti victoriâ ubiqe eſt pulchrius & majus qàm vincere.

Omne nimium & immodicum ſemper & in omnibus periculoſum eſt; at in civilibus contentionibus funeſtum.

Nihil æqè convenit cuilibet aliis imperanti, ac Juſtitiæ opus.

Vani & ſibi nimium placentis, non honeſtatem amantis eſt ſe omnium primum velle haberi.

Belluinum eſt certè, & ab omni ratione abhorrens, & miſerabile prorſus, eum qi qod melius eſt intelligit, à pejore, præ incontinentiâ & mollitie, in ſervitutem rapi.

Atheus Deum eſſe non credit, ſuperſtitioſus optat ut non ſit.

E ſcriptis Marci Antonini Imperatoris & Philoſophi.

AD nihil aliud, vel minimum niſi ad rationem ſolam reſpiciendum eſt; & in iis qæ accuratè dijudicata decretaqe ſunt, conſtantiſſimè perſiſtendum.

Poſſe & abſtinere, & frui rebus iſtis, qibus pleriqe nec per infirmitatem abſtinere, nec citra intemperantiam frui poſſunt, (qod de Socrate perhibetur,) viri eſt qidem animo perfecto invictoqe planè præditi.

Neqe congeneri iraſci fas eſt, neqe eum odiſſe;

Τῦ νικᾶν ἐν πᾶσι κρεῖττόν ἐςι τὸ καλῶς χρῆσθαι τῇ νίκῃ.

Τὸ δὴ ἄγαν σφυταχῦ μὴ ἀσφαλές· ἐν ᾧ πολιτικῆς φιλοτιμίας ὀλέθριον.

Οὐδὲν ὕπως ἄρχοντι σφυτὶ σοφοῖκον; ὡς τὸ τῦ δίκης ἔργον.

Φιλαύτυ ἀνδρὸς ἃ φιλοκάλυ, σφυτὸς ἀεὶ βέλτιςον ἡγεῖσθαι.

Θηριώδες μὴ οὖν, μὴ ἄλογον, μὴ οἰκτρόν, εἰδότα τὸ βέλτιον ὑπὸ τῦ χείρονΘ, ὃς ἀκρασίας μὴ μαλακίας ἄγεσθαι.

Οὐκ οἴεῖ Θεὸν εἶ ὁ ἌθεΘ· ὁ ᾧ δεισιδαίμων ἃ βέλεῖ.

Ἐκ τῆ τῦ Μάρκυ Ἀντωνίνυ τῦ Αὐτοκράτορος μὴ Φιλοσόφυ.

ΠΡὸς μηδὲν ἄλλο ἀποβλέπειν χρὴ, μηδ' ἐπ' ὀλίγον, ἢ σοῖς τ λόγον. Καὶ ἐμμένειν ἀσαλῶς, ὅπ τῆ ἐξεταζομένως κελεύοντων.

Τὸ μὴ ἀπέχεσθαι, μὴ ἀπολαύειν δυνάσθαι τύτων, ὧν πολλοὶ σοῖς τε τὰς ἀποχὰς, ἀσθενῶς, μὴ σοῖς τὰς ἀπολαύσεις ἐνδοτικῶς ἔχυσι, (τὸ σοῖ τῦ Σωκράτυς μνημονευόμενον) ἀνδρὸς ὄντος, ἄρτον μὴ ἀπτωτον ψυχὴ ἔχοντΘ.

Οὔτε ὀργίζεσθαι δεῖ τῷ ζυγενεῖ, ἔτε ἀπέχ-

odiſſe ; ſiqidem ad mutuas operas nati ſumus, qo modo pedes & manus. Adverſari itaqe ſibi invicem eſt præter naturam ; adverſantis autem eſt ſuccenſere & averſari.

Ita qæqe facias, cogiteſqe oportet, ut qi jam nuno ex vitâ hác poſſis diſcedere.

Si vel nullus eſt Deus, vel nullam rerum humanarum curam is gerit, qorſum attinet vivere in mundo ſine Deo, vel ſine Dei Providentiâ ?

Oportet in cogitationum ſerie vanum & ſuperfluum omne, aut inutile ſedulò evitare ; multò autem magis qod vel in rebus alienis curioſum eſt, vel malignum.

Aſſuefacere verò te debes, ut ea duntaxat cogites, de qibus ſi qis te ſubitò rogaverit qid nunc in animo verſas ? liberè ſtatim reſpondere qeas, hoc vel illud.

Cognatum eſt qicqid ratione eſt præditum: Et humana natura à qovis exigit, ut hominum qorumlibet curam gerat.

Facultatem opinatricem venerare ; in hâc enim ſita ſunt omnia ; ut menti tuæ nulla inſit cogitatio, qæ vel naturæ, vel animantis ratione præditi conditioni non ſit conſentanea ; poſtulat autem iſta, ut nihil temerè ſtatuamus, ut hominibus benevolos, Deo per omnia obſequentes nos præſtemus.

Viri boni hoc eſt proprium caſus vitæ intextos æqo ac lubenti animo amplexari ; In eis qæ officii ſui eſſe videbuntur, mentis ductum ſeqi ; genium verò intra ſe in pectore

ſitum

θεᾶται αὐτῷ· γεγόναμεν γὰρ πρὸς συνεργίαν, ὡς πόδες, ὡς χεῖρες. Τὸ οὖν ἀντιπράττειν ἀλλήλοις παρὰ φύσιν· ἀντιπρακτικὸν δὲ τὸ ἀγανακτεῖν καὶ ἀποστρέφεσθαι.

Ὡς ἤδη δυνατοὶ ὄντες ἥξιέναι τοῦ βίου, ὅπως ἔχομεν ποιεῖν καὶ διανοεῖσθαι.

Εἰ δὲ μὴ ἔστι Θεός, ἢ ὑπ' ἐμέλει αὐτῷ τῆς ἀνθρωπείων, ἢ μοι ζῆν ἐν κόσμῳ κενῷ Θεοῦ, ἢ προνοίας κενῷ;

Χρὴ μὴν καὶ τὸ εἰκῆ καὶ μάτην ἐν τῷ εἱρμῷ τῆς φαντασιῶν παρίεσθαι· πολὺ δὲ μᾶλλον τὸ πρᾶττον καὶ τὸ κακόηθες.

Καὶ ἐλπιστέον μὴν ἑαυτὸν μόνα φαντάζεσθαι, περὶ ὧν, εἴ τις ἄφνω διανέστιτο, τί νῦν διανοῇ; μὴ παῤῥησίας πρόχρημα ἂν ἀποκείναιο, ὅτι τὸ, καὶ τὸ.

Συνηρμὸς πᾶν τὸ λογικόν· Καὶ κηδεσθαι μὴν πάντων ἀνθρώπων, κατὰ τὴν τοῦ ἀνθρώπου φύσιν δίκην.

Τὴν ὑπολημπικὴν δύναμιν ζέειν· ἐν ζωῇ τὸ πᾶν, ἵνα ὑπόληψις τῷ ἡγεμονικῷ σου μηκέτι ἐγγένηται ἀνακόλουθον τῇ φύσει, καὶ τῇ τοῦ λογικοῦ ζώου κατασκευῇ· αὕτη δὲ ἐπαγγέλλεται ἀπροπτωσίαν, καὶ τὴν πρὸς ἀνθρώπους οἰκείωσιν· καὶ τὴν τῷ Θεῷ ἀκολουθίαν.

Ἴδιον τὸ δ' ἔστι τοῦ ἀγαθοῦ φιλεῖν μὲν καὶ ἀσπάζεσθαι τὰ συμβαίνοντα, καὶ συγκεκλωσμένα αὐτῷ· Τὸν νοῦν ἡγεμόνα ἔχειν ἐπὶ τὰ φαινόμενα καθήκοντα· Τὸν δὲ ἔνδον ἐν τῷ στήθει ἱδρυμένον δαίμονα

ſitum nec polluere, nec viſorum multitudine conturbare ; ſed placidum ſervare ; huic tanqam Deo modeſtè ac decenter obſeqi ; nihil à veritate alienum unqam loqendo, nihil à Juſtitiæ ratione devium exeqendo.

Nuſqam certè aut qietior, aut otii amplioris cuiqam feceſſus datur, qàm in ſui ipſius animam ; præcipuè, ſi qis ea intra ſe repoſita habeat qorum contemplatione ſummam extemplò tranqillitatem conſeqatur. Tranqillitatem eam dico, qæ in animi probè compoſiti ſtatu conſiſtit.

Alteratione mundus conſtat, opinione vita.

Ratione præditus es, cur ergo eâ non uteris ? Hæc enim ſi qod ſuum eſt fecerit, ecqid eſt amplius qod reqiras ?

Huc ſumma redit ; brevis eſt vita : Qod inſtat tempus lucrandum eſt conſideratè juſtéqe agendo : In animo remittendo ſobriè te geras.

Memineris unam eſſe prudentiam juſtè rectéqe ubiqe agere.

Memineris qoties, inciderit qicqam qod ad triſtitiam te impellat, decreto hoc uti : Non eſt infelix caſus iſte, ſed eum fortiter ferre, hoc demùm felicitatis eſt.

Tibi mane exurgenti gravatim, in promptu ſit, ad opus humanum expergiſcor, ad ea agenda qorum gratiâ natus, & in mundum productus ſum. Non autem ideo tantum natus ſum ut meipſum oblectem ; ſed ut id agerem qod naturæ meæ convenit.

μὴ φύρειν. μηδὲ θορυβεῖν ὄχλῳ φαντασιῶν, ἀλλὰ ἵλεων διατηρεῖν, κοσμίως ἑπόμενον ὡς Θεῷ, μήτε φιλεγόμενόν τι τῶν τοῦ ἀληθοῦς. μήτε ἐνεργοῦντα παρὰ τὸ δίκαιον.

Οὐδαμοῦ δὴ ἔτι ἡσυχώτερον, ἔτι ἀπερισπασμενέστερον ἄνθρωπος ἀναχωρεῖ, ἢ εἰς τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν μάλιστ' ὅστις ἔχει ἔνδον τοιαῦτα, εἰς ἃ ἐγκύψας ἐν πάσῃ εὐμαρείᾳ εὐθὺς γίνεται· τὴν δ' εὐμάρειαν λέγω οὐδὲν ἄλλο ἢ εὐκοσμίαν.

Ὁ κόσμος ἀλλοίωσις· ὁ βίος ὑπόληψις.
Λόγον ἔχεις, τί ἂν ἐπὶ χεῖρα; τοῦτο γὰρ τὸ ἑαυτοῦ ποιοῦντος, τί ἄλλο θέλεις;

Τὸ δ' ὅλον, βραχὺς ὁ βίος· κερδαντέον τὸ παρὸν σὺν εὐλογιστίᾳ καὶ δίκῃ· Νήφε ἀνεμπόδιστος.

Τὸ φερόμενον ἐν μόνῳ τῷ δικαιοπραγεῖν μέμνησο πάντας.
Μέμνησο ὅτι πάντες τὸ εἰς λύπην σε περιστάντα, τοῦτῳ χρῆται τῷ δόγματι· ἐπὶ οὗπερ τοῦτο ἀτύχημα, ἀλλὰ τὸ φέρειν αὐτὸ γενναίως, εὐτύχημα.

Ὄρθρου δυσκόλως ἐξεγειρομένῳ τοιόνδε ἔστω, ὅτι ἐπὶ ἀνθρώπου ἔργον ἐγειρόμαι, ἐπὶ τὸ ποιεῖν ὧν ἕνεκα γέγονα, καὶ ὧν χάριν παρῆγμαι εἰς τὸν κόσμον· οὐδὲ γὰρ πρὸς τὸ ἥδεσθαι γέγονα· ὅλως δὲ πρὸς τὸ ποιεῖν τὰ κατὰ τὴν ἐμὴν φύσιν.

Σὺ

Tu verò naturam tuam minoris æſtimas qàm tornator totnaturam, aut avarus argentum, aut ambitioſus gloriolam. Tibi enim actiones humanæ ſocietatis bonum ſpectantes, magis ſordent, ac minori curâ dignæ cenſentur, qam iſtis opera & negotia ſua, qibus intabeſcunt illuvie atqe inediâ malè affecti.

Qum ad rem nunc utor parte mei principali? Hoc te jugiter interroga: Et cujuſnam ego nunc animam gero? Num pueruli? Num adoleſcentuli? Num mulierculæ? Num tyranni? Num jumenti? Num belluæ?

Talis futura eſt mens tua qalia ea ſunt qæ creberrimè cogitaveris; imbuitur enim cogitationibus anima. Hâc igitur illam imbue; qod, in qo finis cujuſqe rei ſitus eſt, eodem utile bonumqe ejus conſtat, bonum itaqe animantis ratione prædiți ſocietas, vel omnium utilitas eſt; ad hanc enim nos nati ſumus.

Eorum qæ mundus complectitur qod præſtantiſſimum eſt colito; hoc eſt autem illud, qod cæteris omnibus utitur, qod reliqa omnia gubernat; pari modo & qod in te præſtantiſſimum eſt colito: Hoc eſt autem, qod ſuperiori illi affine eſt. Illud enim eſt, qod cæteris in te omnibus utitur, & à qo vita tua gubernatur.

Cum Deo vivit qi animum ei exhibet ita jugiter affectum, ut rebus ſibi deſtinatis acqieſcat; faciatqe qæcunqe mens & ratio fieri velit, qam præſidem ducemqe futurum Deus unicuiqe aſſignavit.

Sufficit

Σὺ ᾗ τὴν φύσιν τὴν σαυτῆ ἔλασσον τιμᾷς, ἢ ὁ τορνευτὴς τ τορνευτικὴν, ἢ ὁ φιλάργυρος τὸ ἀργύριον, ἢ ὁ κενόδοξος τὸ δοξάριον. Σοὶ γὰρ αἱ κοινωνικαὶ πράξεις ἀτελέστεραι φαίνονται, καὶ ἧσσον ὠφελῆς ἄξιαι, ἢ τὰ αὐτῷ ἔργα αὐτοῖς, οἷς συγκατατήκην ἄλυτοι καὶ ἄσιτοι.

Πρὸς τί ποτε ἄρα νῦν χρῶμαι τῷ ἡγεμονικῷ; πρὸς ἕκαστον τοῦτο ἐπανερωτᾶν ἑαυτόν. Καὶ τίνος ἄρα νῦν ἔχω ψυχήν; μήτι παιδίου; μήτι μειρακίου; μήτι γυναικαρίου; μήτι τυράννου; μήτι κτήνους; μήτι θηρίου;

Οἷα ἂν πολλάκις φαντασθῆς, τοιαύτη σοι ἔσται ἡ διάνοια· βάπτει γὰρ τῷ φαντασιῶν ἡ ψυχή· βάπτε οὖν αὐτὴν τῇ τοιαύτῃ, ὅπου ὅπου τὸ τέλος, ἐκεῖ καὶ τὸ συμφέρον, καὶ τ ἀγαθὸν ἑκάστου. Τὸ ἄρα ἀγαθὸν τοῦ λογικοῦ ζώου, κοινωνία· πρὸς κοινωνίαν γὰρ γεγόναμεν.

Τῶν ἐν τῷ κόσμῳ τὸ κράτιστον τίμα· Ἔστι δὲ τοῦτο τὸ πᾶσι χρώμενον, καὶ πάντα διέπον. Ὁμοίως δὲ καὶ τῷ ἐν σοὶ τὸ κράτιστον τίμα. Ἔστι δὲ τοῦτο, τὸ σὺν ἐκείνῳ ὁμογενές· καὶ γὰρ ὅτι σου τὸ τοῖς ἄλλοις χρώμενον τοῦτό ἐστι· καὶ ὁ σὸς βίος ὑπὸ τούτου διοικεῖται.

Συζῇ Θεῷ ὁ συνεχῶς δεικνὺς αὐτῷ τ ἑαυτοῦ ψυχὴν ἀρεσκομένην μὲν τοῖς ἀπονεμομένοις, ποιοῦσαν δὲ ὅσα βούλεται ὁ νοῦς καὶ λόγος, ὃν ἑκάστῳ προσάτην καὶ ἡγεμόνα ὁ Θεὸς ἔδωκε.

Ἀρκεῖ,

Sufficit tibi ut Deum colas celebreſqe, hominibus benefacias, ſuſtineas eos, eiſdemqe abſtineas ; memineriſqe ea omnia, qæ extra corpuſculi animulæqe tuæ terminos conſiſtunt, nec tua eſſe, nec in tuâ poteſtate ſita.

Felix eſt qi ſortem ſibi bonam comparaverit ; ſors verò bona moribus bonis, bonis animi motibus, bonis deniqe actionibus conſtat.

Optimus injuriam ulciſcendi modus eſt, ut inferenti ne ſis ſimilis.

Hoc uno te oblecta atqe in eo acqieſce, ut ab unâ qæ commœunitatem juvet, actione, ad alteram ejuſmodi tranſeas, ſemper memor Dei.

Res etiam eas qæ comprobatu digniſſimæ videntur prorſus denudare oportet, vilitatemqe earum intueri: mirus enim fallaciarum artifex faſtus eſt ; & tum maxime effaſcinat, cum circa ea qis verſatur, qæ ſtudio digna videntur.

Si qis me poterit convincere qod in ullâ re minùs rectè vel ſentiam, vel faciam, gaudens mutabo. Sector enim veritatem à qâ nemo unqam læſus eſt ; læditur vero is qi in errore ſuo & ignorantiâ perſiſtit.

Ego qod mei eſt officii exeqor ; reliqa me neutiqam ſollicitum habent ; aut enim ſunt inanima, aut rationis expertia, aut aberrantia, viæqe neſcia.

Turpe eſt in vitæ tuæ inſtituto priùs animam tuam tibi deficere qàm corpus deficiat.

In actione alienâ ambitioſus bonum ſuum ſitum opinatur ; in paſſione ſuâ voluptarius ; in actione verò ſuâ vir cordatus.

Dog-

Ἀρκεῖ, Θεὸν μὴν σέβειν, καὶ ὠφελεῖν, ἀνθρώπους ἢ εὖ ποιεῖν· καὶ ἀνέχεσθαι αὐτῶν, καὶ ἀπέχεσθαι· ὅσα ἢ ἐκτὸς ὄρεων τῆ προαιρέσει καὶ τῶ πνευματίῳ ταῦτα μεμνῆσθαι, μήτε σὺν ὄντα, μήτε ἐπί σοι.

Εὔμοιρος μὴν ἔστιν ὁ ἀγαθὴν μοῖραν ἑαυτῶ ἀπονέμας. Ἀγαθαὶ δὲ μοῖραι, ἀγαθοὶ τρόποι, ψυχῆς ἀγαθαὶ ὁρμαὶ, ἀγαθαὶ πράξεις.

Ἄριστος τρόπος τοῦ ἀμύνεσθαι, τὸ μὴ ὁμοιοῦσθαι.

Ἐνὶ τέρπου καὶ πρόσαναπαύου, ᾧ ἀπὸ πράξεως κοινωνικῆς μεταβαίνειν εἰς πρᾶξιν κοινωνικὴν, σὺν μνήμη Θεοῦ.

Δεῖ ἀπομνημονεῦσαι τὰ λίαν ἀξιοπρόσωπα πράγματα, καὶ τὴν συντέλειαν αὐτῶν καθορᾶν. Δεινὸς γὰρ ὁ τοῦφος παραλογισμὸς· καὶ ὅτι δοκεῖς μάλιστα πρὸς τὰ σπουδαῖα καταγίνεσθαι, τότε μάλιστα καταγοητεύει.

Εἴ τις με ἐλέγξαι, ὅτι μὴ ὀρθῶς ὑπολαμβάνω ἢ πράττω, συγγνώμη· χαίρων μεταθήσομαι· ζητῶ γὰρ τὴν ἀλήθειαν, ὑφ' ἧς οὐδεὶς πώποτε ἐβλάβη· βλάπτεται δὲ ὁ ἐμμένων ἐπὶ τῆ ἑαυτοῦ ἀπάτῃ καὶ ἀγνοίᾳ.

Ἐγὼ δὲ τὸ ἐμαυτοῦ καθῆκον ποιῶ· τὰ ἄλλα μὲ οὐ πρόσαπτει· ἢτοι ἄψυχα, ἢ ἄλογα, ἢ πεπλανημένα καὶ τῆ ὁδὸν ἀγνοοῦντα.

Αἰσχρόν ἐστιν, ἐν ᾧ βίῳ τὸ σῶμά σου μὴ ἀπαιτῆ, ἐν τούτῳ τῆ ψυχῆ προαπαιτῆν.

Ὁ μὴ φιλόδοξος ἀλλοτρίαν ἐνέργειαν ἴδιον ἀγαθὸν ὑπολαμβάνει· ὁ δὲ φιλήδοξος ἰδίαν πεῖσιν, ὁ δὲ νοῦν ἔχων, ἰδίαν πρᾶξιν.

Τὰ

Dogmata in te aboleri qo modo poterint, niſi cogitationes his congruæ extinguantur? Qas reſuſcitare tibi licet, qoties libuerit: hoc modo ſis affectus & rectè te geres.

Tanti eſt qiſqe, qanti illud eſt in qo ſtudium & operam ſuam præcipuè poſuerit.

In omni motu animi vel conatu ſtatim conſiderandum eſt, ad qid referatur id qod facturus es.

De futuris ſollicitus ne ſis, accedes enim ad ea, ſi ita res ferat, ratione inſtructus eadem qâ nunc ad præſentia uteris.

Et mundus eſt unus ex omnibus conſtans, & Deus unus in omnibus, & ſubſtantia una, & lex una, ratio nempe animantium intelligentiâ præditorum omnium communis.

Animali ratione prædito, eadem actio eſt ſecundùm naturam qæ eſt ſecundùm rationem.

Cùm tu membrum ſis compagis qæ ex ratione præditis componitur, qoties alteri beneſeceris, lætare perinde ac ſi beneſeceris ipſi tibi.

Hoc unum me ſollicitum habet ne qid ipſe faciam qod hominis conditio vel minùs velit, vel aliter velit, vel etiam nunc non velit fieri.

Hominis proprium eſt etiam eos qi offendunt diligere: hoc fiet ſi hujuſmodi in animum inciderit cogitatio, tum eos eſſe tibi cognatos, tum inſcios invitoſqe peccare, præ omnibus autem, nihil illos te læſiſſe; neqe enim mentem tuam deteriorem facere poſſunt, forte verò & meliorem qam antea fuerit, Deo enim ſimiliorem.

Ne

Τὰ δόγματα πῶς ἄλλως δυνατὸν γενέσθαι, ἐὰν μὴ αἱ καταλήψεις αὐτοῖς φαντασίαι σφετέρως ὦσιν; ἃς διαφερόντως ἀναζωπυρεῖν ἐπί σοί ἐστι· τοῦτο παίδευε καὶ ὀρθὸς εἶ.

Τοσούτου ἄξιος ἕκαστός ἐστιν, ὅσου ἄξιά ἐστι ταῦτα περὶ ἃ ἐσπούδακε.

Ἐπὶ πᾶσι καθ' ἑκάστην ὁρμὴν γινομένων, αὐθις ὁρᾶν χρὴ, ἐπί τινα σκοπὸν ἡ ἀναφορά.

Τὰ μέλοντα μὴ ταράττου· ἥξεις γὰρ ἐπ' αὐτά, ἐὰν δέῃ, φέρων τὸν αὐτὸν λόγον, ᾧ νῦν περὶ τὰ παρόντα χρᾷ.

Κόσμος τί ἐστιν εἷς ἐξ ἁπάντων, καὶ Θεὸς εἷς ἐξ ἁπάντων, καὶ οὐσία μία, καὶ νόμος εἷς, λόγος κοινὸς πάντων τῶν νοερῶν ζώων.

Τῷ λογικῷ ζώῳ, ἡ αὐτὴ πρᾶξις κατὰ φύσιν ἐστὶ, καὶ κατὰ λόγον.

Μέλλων ὧν συ τῶν οὐ τῷ λογικῷ Συμμαλλον, σύμφασίν συνεργετικῶς τινα, ὡς σαυτὸν εὖ ποιῶν.

Ἐμὲ ἕν μόνον πρᾶσσε, μήτι αὐτὸς ποιήσω, ὃ ἡ καλοσκοπὴ τοῦ ἀνθρώπου θέλει, ἢ ὡς θέλει, ἢ ὃ νῦν θέλει.

Ἴδιον ἀνθρώπου φιλεῖν καὶ τοὺς πταίοντας· τοῦτο δὲ γίνεται ἐὰν συμπροσπίπτῃ σοι, ὅτι καὶ συγγενεῖς, καὶ δι' ἄγνοιαν, καὶ ἄκοντες ἁμαρτάνουσι· καὶ πρὸ πάντων, ὅτι σοὶ ἔβλαψέ σε· θέμις γὰρ τὸ ἡγεμόνικον χεῖρον ἐποίησε· τάχα δὲ καὶ ἄμεινον, ἢ πρόσθεν ἦν, ὁμοιότερον γὰρ Θεῷ.

Μὴ

Ne tàm qæ deſunt, qàm qæ adſunt cogita; ex his autem ſelige qæ gratiſſima ſunt, qò reputes tecum, qanto cum ſtudio ea, niſi jam adeſſent, tibi reqireres.

In temet-ipſum convolvitor; mens enim rationalis ita eſt naturâ comparata, ut ſibi ſufficiat ipſa, juſta agens, & hoc ipſo tranqillitatem ſibi nacta.

Exorna te morum ſimplicitate & modeſtiâ; affectu erga res inter virtutem & vitium medias, & neutrum ſpectantes, indifferenti; genus humanum dilige; Deo ubiqe & per omnia obſeqere.

Malè audire, cùm benefacias, regium eſt.

Introſpice teipſum; intus eſt boni fons, qi perenne ſcatebit, ſi jugiter foderis.

Hoc ſemper memineris, pauciſſimis ad benè beatéqe vivendum opus eſſe.

In hoc ſtat morum perfectio qod qis omnem diem ita, ut qi noviſſimus eſſe poſſit, tranſigat: Nec aut feſtinat, aut torpeſcit, aut ſimulatè qicqam agit.

Ridiculum eſt cùm tuam ipſius pravitatem, qod penes te eſt, non corrigendo effugias, alienam velle fugere (vel corrigere) qod penes te non eſt.

Ubi tu bene alicui feceris, & ille beneficio affectus eſt, qid, ſtultorum inſtar, tertium aliqid ultra hæc qæris? puta benefici hominis famam, aut beneficii ab illo remunerationem?

Emolumentum capiendo nemo defatigatur, atqi

Μὴ τὰ ἀπόντα συνοᾶν δεῖ, ὡς τὰ ἤδη ὄντα. ἀλλὰ τῶν παρόντων τὰ δεξιώτατα ἐκλογίζεσθαι, καὶ τούτων χάριν ἐπιμιμνήσκεσθαι, πῶς ἂν ὀπτᾶ ζητεῖτο, εἰ μὴ παρῆν.

Εἰς αὐτὸν σωτελῆ· φύσιν ἔχει τὸ λογικὸν ἡγεμονικὸν ἑαυτῷ ἀρκεῖσθαι δικαιοπραγοῦντι, καὶ ταῦτ' αὐτὸ τοῦτο γαλήνιον ἔχοντι.

Φαίδρυνον σεαυτὸν ἁπλότητι καὶ αἰδοῖ, καὶ τῇ πρὸς τὸ ἀνὰ μέσον ἀρετῆς καὶ κακίας ἀδιαφορίᾳ· φίλητον τὸ ἀνθρώπινον γένος, ἀκόλουθητον Θεῷ.

Βασιλικὸν μὲν εὖ πρᾶττειν, κακῶς δὲ ἀκούειν.

Ἔνδον βλέπε· ἔνδον ἡ πηγὴ τοῦ ἀγαθοῦ, καὶ ἀεὶ ἀναβλύειν δυναμένη, ἐὰν ἀεὶ σκάπτῃς.

Τοῦτο μέμνησο ἀεὶ, ὅτι ὀλιγίστοις κεῖται τὰ εὐδαιμόνως βιῶσαι.

Τοῦτο ἔχει ἡ πλειότης τοῦ ἤθους, τὸ πᾶσαν ἡμέραν ὡς τελευταίαν διεξάγειν· καὶ μήτε σφύζειν, μήτε νωχελῶς, μήτε ὑποκρίνεσθαι.

Γελοῖόν ἐστι τὸ μὴ ἰδίαν μὴ φεύγειν κακίαν, ἣ καὶ δυνατόν ἐστι· τινὰ δὲ τῶν ἄλλων φεύγειν, ὅπερ ἀδύνατον.

Ὅταν σὺ εὖ πεποιηκὼς ᾖς, καὶ ἄλλος εὖ πεποιηκὼς, τί ἔτι ζητεῖς τρίτον τούτοις ταῦτα, ὥσπερ οἱ μωροί; τὸ καὶ δόξαι εὖ πεποιηκέναι, ἢ τὸ ἀμοιβῆς τυγχάνειν;

Οὐδεὶς κάμνει ὠφελούμενος· ὠφέλεια δὲ πρᾶξις

atqi emolumentum eſt actio omnis naturæ conſentanea; noli ergo defatigari, emolumentum ex eo capiens, qod alteri præſtas.

In omni actione interroga te: Qomodo iſta ſeſe res mihi habet? Non futurum eſt ut me ejus pœniteat? propè adeſt mors & omnia mihi brevi ſunt tranſitura: Qid ergo expeto ulteriùs, qàm ut illud qod nunc ago, opus ſit animantis rationalis, ſocialis, eâdemqe cum Deo ipſo lege agentis.

Natura omnis ſeſe proſperè procedente acqieſcit; proſperè verò procedit rationalis natura ubi in cogitando, nec falſo, nec incerto aſſentitur; conatus ſuos ad ea ſola opera qæ ſocietatem juvant, dirigit; appetitiones & averſationes ad illa ſola, qæ in nobis ſita ſunt, adhibet; à rerum naturâ deniqe qicqid aſſignatum fuerit, amplectitur lubens.

Ad opus aliqod natum eſt unumqodqe; putà Equs, Vitis, & Sol ipſe: Tu igitur, homo, ad qid? Nunqid ad oblectandum te? Cogita tecum, an ſenſus communis id ferat.

Nemo niſi valdè inſipiens, cras bonus fieri mavult, qàm eſſe hodie.

Alia oblectant alios; me verò ſi mentem ſanam habuerim, qæ nec hominum qenqam, aut humanum qicqam averſetur; ſed qicqid obvenerit, oculo benigno aſpiciat accipiatqe & ſingulis pro ſuâ dignitate utatur.

Homines alter alterius cauſâ nati ſumus; itaque aut doce meliora, aut indoctos perferto.

Sæpe contingit ut injuſtè agat tàm qi non facit aliqid, qàm qi facit. Ima-

κ᾽ φύσιν· μὴ οὖν κάμνε ὠφελούμενος, ἐν ᾧ ὠφελεῖς.

Καθ᾽ ἑκάστην προσβολὴν ἐρώτα σεαυτόν, πῶς μοι αὕτη ἔχει; μὴ μεταμοήσω ἐπ᾽ αὐτῇ; μικρὸν κ᾽ τέθνηκα, κ᾽ πάντ᾽ ἐκ μέσου· τί πλέον ζητῶ, εἰ τὸ παρὸν ἔργον ζώου νοεροῦ, κ᾽ κοινωνικοῦ, κ᾽ ἰσονόμου θεῷ;

Ἀκριβῆ πᾶσι φύσις ἑαυτῇ συνοδόσῃ· φύσις δ᾽ λογικὴ συνοδεῖ, ἐν μὲ φαντασίαις, μήτε ψευδεῖ, μήτε ἀδήλῳ συγκαταπεμπούσῃ· τὰς ὁρμὰς δ᾽ ὅπῃ τὰ κοινωνικὰ ἔργα μόνα ἀπευθύνουσα· τὰς ὀρέξεις δ᾽ κ᾽ ἐκκλίσεις πρὸς ἐφ᾽ ἡμῖν μόνον πεποιημένη· τὸ δὲ ἄλλοις ἢ κοινῆς φύσεως ἀπονεμόμενον πᾶν ἀσπαζομένη.

Ἔκαστον πρός τι γέγονεν, ἵππος, ἄμπελος, κ᾽ ὁ ἥλιος· σὺ οὖν ἄνθρωπε πρὸς τί; Τὸ ἥδεσθαι; ἴδε εἰ ἀνέχει ἡ ἔννοια.

Μᾶλλον θέλει μόνος ὁ ἀνόητος, Ἀγαθὸς αὐτὸς γενέσθαι, ἢ σήμερον εἶναι.

Εὐφραίνει ἄλλον ἄλλο· ἐμὲ δέ, ἐὰν ὑγιὲς ἔχω τὸ ἡγεμονικόν, μὴ ἀποτρεφόμενον μήτε ἄνθρωπόν τινα, μήτε τι πρὸς ἀνθρώπους ξυμβαινόντων· ἀλλὰ πᾶν σύμφυτον ὀφθαλμοῖς ὁρῶντα κ᾽ δεχόμενον, κ᾽ χρώμενον ἑκάστῳ κατ᾽ ἀξίαν.

Οἱ ἄνθρωποι γέγονασιν ἀλλήλων ἕνεκεν· δίδασκε οὖν, ἢ φέρε.

Ἀδικεῖ πολλάκις ὁ μὴ ποιῶν τι, ὥ μόνον ὁ ποιῶν τι.

Imaginationes abſterge; animi motus compeſce; appetitionem extingue; mens in ſui poteſtate maneat.

Peccantem, ſi potes, meliora doce; ſin minùs, memineris, hunc in finem manſuetudinem tibi datam eſſe.

Innumera perpeſſus es, qia non didiciſti mente tuâ contentus eſſe agente ea ad qæ condita eſt; ſed ad alia eâdem abuteris.

Simplex & modeſtum eſt Philoſophiæ opus: Ne me ad affectatæ gravitatis faſtum abducito.

Ubi peccato alicujus offenderis, tranſlatione factâ tecum perpende, qid tu ejuſmodi vel ſimile pecces aliqando: Hoc enim ſi animadverteris, ira ſtatim tibi excidet.

Solenne tibi ſit in omni actione tuâ apud te qærere; iſtud ego in qem finem facio?

Hæc ſunt animæ ratione præditæ propria, ſe cernit, ſe fingit, adaptatqe ut lubet, qalemqe, vult ipſa, facit; fructum qem profert, ipſa carpit: Propria ſunt animæ rationalis & iſta; proximos diligere, veracem, verecundamqe eſſe, nihil ſibi præferre.

Qalis eſt anima ea, qæ parata eſt jam ſtatim, ſi oportuerit, è corpore emigrare; idqe conſideratè, compoſitè, & citra tumultum?

Nunqid feci qod in commune conducat? annon beneficium hoc ipſo accepi? Hoc tibi ſemper ſuccurrat; deſinas nec unqam.

Qm artem profiteris? Bene vivendi: Hoc qo modo meliùs fit, qàm documentorum ope, qorum alia ſint de univerſi naturâ, alia de propriâ hominis conditione, ſtructuràqe? Con-

Ἐξαλεῖψαι φαντασίαν· σῶσαι ὁρμήν· σβέσαι ὄρεξιν· ἐφ' ἑαυτῷ ἔχειν τὸ ἡγεμονικόν.

Εἰ μὴν δυνάσαι, μεταδίδασκε· εἰ δὲ μή, μέμνησο, ὅτι πρὸς τοῦτο ἡ συμβίωσά σοι δέδοται.

Ἀνέτλης μυρία, ὅτι τὸ μὴ ἀρκεῖσθαι τῷ σῷ ἡγεμονικῷ ποιοῦντι ζῶντα οἷα κατασκεύασαι, ἀλλ' ἄλλοῖα.

Ἁπλοῦν ὄντι καὶ αἰδήμονι τὸ φιλοσοφίας ἔργον· μὴ μὲ ἄπαγε ὅτι σεμνοτυφίαν.

Ὅταν προσκόπτῃς ὅτι τινὶ ἁμαρτίᾳ, εὐθὺς μεταβὰς ὑπολογίζου, τί παρόμοιον ἁμαρτάνεις· τάττω γὰρ ὑπερβάλλων, ταχέως ὑπολήσῃ τὴν ὀργήν.

Ἔλυσον ἐπὶ πόλεως τὸ προαστεῖόν σου ὑπὸ σοῦ ὑπάρξαι καὶ σαυτόν. Ἐγὼ τοῦτο ἐπὶ τίνα φέρω;

Τὰ ἴδια τῆς λογικῆς ψυχῆς· ἑαυτοῦ ὁρᾷ, ἑαυτὴν διαρθροῖ. ἑαυτοῦ ὁποίαν ἂν βούλῃ ποιεῖ, τὸν καρπὸν ὃν φέρει αὐτὴ καρποῦται. Ἴδιον ὃ λογικῆς ψυχῆς, καὶ τὸ φιλεῖν τοὺς πλησίον, καὶ ἀλήθεια, καὶ αἰδώς, καὶ τὸ μηδὲν ἑαυτῆς προτιμᾶν.

Οἷά ἐστιν ἡ ψυχὴ ἡ ἕτοιμος, ἐὰν ἤδη ἀπολυθῆναι δέῃ τοῦ σώματος, λελογισμένως, καὶ σεμνῶς, καὶ ἀπροσαγώστως;

Πεποίηκά τι κοινωνικῶς; ὠφέλημαι; τοῦτο ἵνα ἀεὶ προχείρον ἀπολαβᾶν· καὶ μηδαμοῦ παύου.

Τίς σου ἡ τέχνη; ἀγαθὸν εἶναι· τοῦτο δὲ πῶς καλῶς γίνεται, ἢ ἐκ θεωρημάτων, τῶν μὲν περὶ τὰ τοῦ ὅλου φύσεως, τῶν δὲ περὶ τὰ ἰδίας τοῦ ἀνθρώπου κατασκευῆς;

Contemnit me qiſqam? ipſe viderit; Ego mihi cavebo, neqid contemptu dignum vel egiſſe, vel dixiſſe deprehendar. Odit me qiſqam? ipſe viderit: At ego mitis eſſe ac benevolus cuiqe pergam; & huic etiam ipſi, errorem oſtendere promptus; neqe id contumeliosè, ſed ingenuè & benignè.

Optimè vivendi facultas hæc eſt in animâ ſita; ſi qis ſc. adverſus res indifferentes indifferenter ſe habeat; indifferenter autem ſe habebit, ſi diviſim & integrè earum unamqamqe conſideraverit; ſimulqe meminerit, qod nihil horum cogere nos poteſt, ut hoc vel illud de ipſo opinemur, nos autem ſumus qi judicia de his nobis ipſis qaſi inſcribimus, cùm non inſcribere penes nos ſit, & ſi qæ fortè clanculum irrepſerint, ſtatim obliterare.

Multa certè priùs edoceri oportet, qam de facto alieno certi qicqam ſtatuere qiſqam poſſit.

Graviora patimur ab iracundiâ & mœſtitiâ qam de rebus concipimus, qàm ex eis ipſis, qorum cauſâ ſuccenſemus & angimur.

Iraſci haud virile eſt; ſed manſuetus placiduſqe animus, ut humanius qiddam, ita & maſculum magis in ſe habet. Et qi ita eſt affectus, animi robore & nervis, verâqe fortitudine præditus eſt.

Qoties mens eventum aliquem ægrè fert, ſtationem tunc ſuam deſerit; ad æqanimitatem enim & pietatem eſt condita, non minùs qàm ad juſtitiam.

Non

Καταφρονήσῃ μέ τις; ὄψε). Ἐγὼ δὲ ὄψομαι ἵνα μή τι καταφρονήσεως ἄξιον ποιήσω, ἢ λέγων εὑρίσκωμαι. Μισήσῃ; ὄψε). Ἀλλ' ἐγὼ συμμὴ, καὶ ἕτοιμος παντὶ, καὶ τότῳ αὖπω, ἕτοιμος τὸ παροιμιῶδον δεῖξαι, ὃτι ὀνειδισικῶς, ἀγαθὰ γνησίως καὶ ἀληθῶς.

Κάλλιστα δὲ ζῆν δύναμις αὕτη ἐν τῇ ψυχῇ, ἐάν τις ποιῇ τὰ ἀδιάφορα ἀδιαφορῶς· ἀδιαφορήσῃ δὲ, ἐάν ἕκαστον αὐτῶν θεωρῇ διηρημένως καὶ ὁλικῶς· καὶ μεμνημένος, ὅτι οὐδὲν αὐτῶν ὑπόληψιν ποιεῖ αὐτὸ ἡμῖν ἐμποιεῖ· ἡμεῖς δὲ ἐσμὲν, οἱ πάσι ποιοῦμεν αὐτῶν κρίσεις οἵας γράφοντες ἑαυτοῖς, ἄξιον μὲν μὴ γράφειν, ἄξιον δὲ κἂν τι λάθῃ, οὐδὲν ἀξιοῦμεν.

Ὅλως πολλὰ δεῖ ποιεῖν μαθεῖν, ἵνα τις ποιῇ ἀλλοτρίας ποιήσεως κατακλητικῶς τι ἀποφήνῃ).

Χαλεπώτερα ὑπομένουσιν αἱ ὀργαὶ καὶ λύπαι αἱ ἐπὶ τοῖς πράγμασιν, ἤπερ αὐτά ἐστιν, ἐφ' οἷς ὀργιζόμεθα καὶ λυπούμεθα.

Οὐκ τὸ ἀνδρεῖος ἀνδρικὸν· ἀλλὰ τὸ ποιεῖν καὶ ἥμερον ὥσπερ καὶ ἀνθρωπικώτερον, ἕπως καὶ ἀρρενικώτερον. Καὶ ἰκὸν καὶ νόμων καὶ ἀνδρείας τότῳ μέτεστι.

Ὅταν τινὶ τῶν συμβαινόντων δυσχεραίνῃ τὸ ἡγεμονικὸν, καταλείπῃ καὶ τότε τὰ ἑαυτοῦ χώραν· ποιῇ ἰσότητα γὰρ καὶ ἀνοσιότητα κατασκάσαι, οὐκ ἧττον ἢ ποιῇ δικαιοσύνην.

Non eſt itaqe, inqit Socrates, de re vulgarì nobis certamen, ſed de eo, utrum inſanire velimus, necne.

Omnia in opinione ſita ſunt; & hæc ipſa in te; qandocunqe ergo volueris, opinionem tolle, & ſicut promontorium prætervecto tranqillitas, ſic ſtabilia tibi futura ſunt omnia, & ſinus æſtu immunis.

In hoc vitæ ſalus ſita eſt, ut unumqodqe qid ſit, in univerſum diſcernas: Ex animo toto juſta facias, & vera dicas. Quid enim ſupereſt, niſi vitâ frui, bonum bono ita adnectendo, ut ne minimum qidem intervallum bono vacuum relinqatur?

Sæpenumerò miratus ſum qî fiat, ut cùm ſeſe præ cæteris omnibus diligat unuſqiſqe, ſuam tamen de ſe exiſtimationem minoris faciat, qàm alienam. Itaqe ſi vel Deus, vel Præceptor prudens qis aſtans præceperit cuiqam, ne qid apud ſe cogitet menteve agitet, qod non, ſimul ac conceperit, proferat, ne ad dieculam qidem id ſuſtineret; ita proximos magis, & qid illi de nobis ſentiant, veremur, qam nos ipſos.

Primò vide, ne qid temerè aut abſqe certo aliqo fine; ſecundò, ne ad ullum alium finem, qàm qi ſocietati conducat, referatur.

Opinionem ejice, ſalvus es: ejicere autem eam ecqis te impediat?

Qandoqidem, ſentire, movere, voce uti, & alia qæ huic vitæ competunt omnia, ſatis digna contemptu videntur, Tu ad illud perge, qod

Οὐ περὶ τοῦ τυχόντος ἦν, ἔφη ὁ Σωκράτης, ἐστὶν ὁ ἀγὼν, ἀλλὰ περὶ τοῦ μαίνεσθαι, ἢ μή.

Ὅτι πάντα ἡ ὑπόληψις· καὶ αὕτη δήπου σοι ἄδηλον ἦν, ὅτε θέλεις, τῇ ὑπολήψει, καὶ, ὥσπερ κάμψαντι τὴν ἄκραν γαλήνη, καθεζόμενα πάντα καὶ κόλπος ἀκύμων.

Σωτηρία βίου, ἕκαστον δι' ὅλου αὐτό τί ἐστιν ὁρᾶν· ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς τὰ δίκαια ποιεῖν καὶ τἀληθῆ λέγειν. Τί λοιπὸν ἢ ἀπολαύειν τοῦ ζῆν, ζωᾶπονία ἄλλο ἐπ' ἄλλῳ ἀγαθὸν, ὥστε μηδὲ τὸ βραχύτατον δάσημα ἀπολείπειν;

Πολλάκις ἐθαύμασα, πῶς ἑαυτὸν μὴ ἕκαστος μᾶλλον πάντων φιλεῖ, τὸ δὲ ἑαυτοῦ περὶ αὐτοῦ ὑπόληψιν ἐν ἐλαττόνι λόγῳ τίθεται, ἢ τὴν τῶν ἄλλων· ἐὰν γοῦν τινὰ Θεὸς ὄψαιτο, ἢ διδάσκαλος ἔμφρων, κελεύοι, μηδὲν καθ' ἑαυτὸν ἐνθυμεῖσθαι καὶ διανοεῖσθαι, ὃ μὴ ἅμα γε γινώσκων ἄλλοις, οὐδὲ πρὸς μίαν ἡμέραν τοῦτο ὑπομένει· οὕτω τοὺς πέλας μᾶλλον αἰδούμεθα τί ποτε περὶ ἡμῶν φρονήσουσιν, ἢ ἑαυτούς.

Πρῶτον, τὸ μὴ εἰκῇ, μηδὲ ἄνευ ἀναφορᾶς· δεύτερον, τὸ μὴ ἐπ' ἄλλό τι, ἢ ἐπὶ τὸ κοινωνικὸν τέλος τοῦ ἀναγωγοῦ ποιεῖσθαι.

Βάλε ἔξω τὴν ὑπόληψιν, σέσωσαι. τίς οὖν ὁ κωλύων ἐκβάλλειν;

Ἐπειδὴ τὸ αἰδάνεσθαι, τὸ ὁρμᾶν, τὸ φωνῇ χρῆσθαι, καὶ τ' ἄλλα ἐν τῷ βίῳ συκαταφρονητά, πρόσθι ἐπὶ τελειότερον, τὸ ἐπεσθαι τῷ λόγῳ καὶ τῷ Θεῷ·

ἀλλὰ

qod ultimum reſtat, & præcipuum eſt, Deo nempe & rationi per omnia obſeqi: atqi inſtituto huic repugnat, ſi qis ægrè ferat, qod iſtis morte privandus ſit.

Qantula pars univerſi qiſqe eſt, in qantulâ telluris totius glebulâ tu repis, qantula ſunt omnia qæ homines ſpectant, cùm cogitaveris, nihil magnum reputa, hoc ſolo excepto, ut ea facias ad qæ natura tua te ducit, ea ſuſtineas qæ natura communis infert.

Vide, qomodo ſe mens utatur tua: in hoc enim ſunt omnia. Reliqa ſive arbitrii tui ſint, ſive non ſint, umbræ ſunt & fumus.

In hac vitâ noſtrâ, fabulæ finem determinat ille, qi ejuſdem componendæ cùm fuerit olim, nunc & diſſolvendæ autor eſt: Neutrum autem horum à te eſt. Diſcede ergo placido & æqo animo; nam & qi te nunc dimittit placidus & propitius eſt.

Pythagoræi mane cœlum ſuſpicere præcipiebant, qo eorum commoneamur qæ eundem perpetuo curſum ſervant, eodemqe modo peragunt opus ſuum; utqe ordinem eorum obſervemus, & puritatem, & nuditatem. Aſtri ſiqidem velamentum nullum eſt.

Gaudium eſt hominis proprium, ea agere qæ propria ſunt homini.

Ex

ἀλλὰ μάχεσθαι τῷ πιμᾶν ζῶντα, τὸ ἄχθεσθαι, εἰ διὰ τὸ πεθνηκέναι σεμνύσεταί τις αὐτόν.

Ποσὸν μέρος ἐστὶ ὅλου ἕκαστος, ἐν ποσῷ δὲ βιωλαδείῳ τῆς ὅλης γῆς ἕρπεις, καὶ ποσὰ τὰ τοῦ ἀνθρώπων ἐνδυομένου, μηδὲν μέγα φαντάζου, μηδὲ τὸ, ὡς μόλις ἡ σὴ φύσις ἄγει, ποιεῖν, πάσχειν δὲ, ὡς ἡ κοινὴ φύσις φέρει.

Πῶς ἑαυτῷ χρῆται τὸ ἡγεμονικόν; ἐν γὰρ τούτῳ τὸ πᾶν ἐστι· τὰ δὲ λοιπὰ, εἰ ἀπροαιρετά ἐστιν, ἢ ἀπροαιρεσία, νεκρὰ καὶ καπνός.

Ἐν μόνοι τῷ βίῳ τὸ τέλειον τοῦ διαμένου ἐκείνου ὀρίζει, ὁ τότε μὲν τῆς συγχύσεως, νῦν δὲ τῆς διαλύσεως αἴτιος· σὺ δὲ ἀναίτιος ἀμφοτέρων. Ἄσπιθι οὖν ἵλεως, καὶ γὰρ ὁ ἀπολύων ἵλεως.

Οἱ Πυθαγόρειοι ἔωθεν εἰς τὸν οὐρανὸν ἀφορᾶν ἐκέλευον, ἵνα ὑπομιμνησκώμεθα τῶν ἀεὶ κατὰ τὰ αὐτὰ, καὶ ὡσαύτως τὸ ἑαυτῶν ἔργον διαγινόντων, καὶ τῆς τάξεως, καὶ τῆς καθαρότητος, καὶ τῆς γυμνότητος· οὐδὲν γὰρ περικάλυμμα ἄστρου.

Εὐφροσύνη ἀνθρώπου ποιεῖν τὰ ἴδια ἀνθρώπου.

Ἐκ

Ex Hierocle Philoſopho.

PHiloſophia eſt vitæ humanæ Purgatio & Perfectio. Purgatio qidem qà ab irrationali Cupiditate qæ materiæ originem debet, mortaliqe corpore liberat ad Perfectio verò qà propriam & priſtinam hominibus reddit felicitatem, ad Divinam ſimilitudinem reducendo.

Qæ ſunt extra animam omnia minimi ſunt facienda. Tu enim ipſa es Anima, Corpus autem tuum eſt, externa vero omnia ſunt Corporis tui.

Fieri neqit ut animus virtute carens veritatis pulchritudinem clarè cernat.

Eſt rationis participis naturæ mors impietas, ſeu Dei ignoratio, & ſtultitia; qas ſeqitur in omni vitâ vehemens Paſſionum inſurrectio, colluctatioqe.

Deum præcipuo honore ita afficies ſi animo ei ſimilis reddaris.

Divinus animus ſufficienter firmatus conſtabilituſqe Deo nos conjungit. Eſt enim neceſſe ut qod ſimile eſt ad ſimile accedat. Qo fit ut ſolus ſapiens Sacerdos dicatur; ſolus item Deo gratus; ſolus etiam precandi gnarus.

Solus enim novit Deum honorare, qi ſe imprimis hoſtiam offerens, ſuumqe animum, Divinum ſimulacrum effingens, mentem qoqe ſuam, ceu Templum, ad Divinum lumen ſuſcipiendum præparat.

Si

Ἐκ τῆς τοῦ Ἱεροκλέους φιλοσόφου.

Φιλοσοφία ἐστὶ ζωῆς ἀνθρωπίνης κάθαρσις, καὶ τελειότης. Κάθαρσις μὲν ἀπὸ τῆς ὑλικῆς ἀλογίας, καὶ τοῦ ἀνηκόου σώματος· τελειότης δέ, τῆς οἰκείας εὐζωΐας ἀνάληψις, καὶ πρὸς τὴν θείαν ὁμοίωσιν ἐπιμάγουσα.

Τὰ ἔξω τῆς ψυχῆς πάντα μικρὰ πάθεσιν. Σὺ γὰρ ἡ ψυχὴ εἶ, τὸ δὲ σῶμα σὸν, καὶ ὄχημα, τοῦ σώματος.

Οὐχ οἷόν τε ψυχὴ μὴ ἀρετῇ κεκτημένη τὸ τῆς ἀληθείας ἐνοπτεύσασθαι κάλλος.

Θάνατος λογικῆς οὐσίας ἀθεΐα, καὶ ἄνοια· οἷς ἔπεται ἡ πρὸς τὸν βίον ἄμετρος τῶν παθῶν ἐπανάστασις.

Τιμήσῃς τὸν Θεὸν ἄριστα, ἐὰν τῷ Θεῷ τὸν δεσπόζοντα ὁμοιώσῃς.

Τὸ μὲν ἔνδεον φρόνημα δεσμωτῶς ἠσφαλισμένον ζωπάτῃ Θεῷ. Χωρεῖν γὰρ ἀνάγκη τὸ ὅμοιον πρὸς τὸ ὅμοιον. Ὅθεν καὶ μόνος Ἱερὸς ὁ Σοφὸς λέγεται, μόνος Θεοφιλὴς, μόνος εἰδὼς εὔξασθαι.

Μόνος γὰρ οἶδε τιμᾶν τὸν Θεὸν ὁ προηγιασμένως ἱερεῖον ἑαυτὸν προσάγων, καὶ Ἄγαλμα θεῖον πλάττων τῇ ἑαυτοῦ ψυχῇ, καὶ ναὸν εἰς ὑποδοχὴν τοῦ θείου φωτὸς τὸν ἑαυτοῦ σωματοειδάζων νοῦν.

Μετὰ

Si adſit mens pietate exornata, nihil non Deo gratum eſt: Hæc ſi deſit, nihil ei gratum unqam erit.

Eſt qidem omnium qæ naturâ ſuperiora ſunt Princeps atqe optimus Deus omnium opifex; & qàm longiſſimè atqe incomparabiliter ante omnia ab omnibus honorandus colenduſqe.

Locum non habet Deus in terrâ animâ purâ gratiorem.

Majora ſe poſſe præſtare qàm arbitratur, qiſqe à neceſſitate ſuperveniente deprehenditur.

Virtutum qidem initium prudentia, finis autem Juſtitia eſt: Media verò ſunt Fortitudo atqe Temperantia.

Qicqid id eſt qod animum meliorem efficit, id revera virtus eſt, & ipſiſſima philoſophiæ lex.

Ut virtutum omnium mater eſt pietas erga Deum; ita omnium vitiorum principium & fons eſt neglectus Dei cultus, ſive impietas.

Prudens deliberatio vel conſulta mens, virtutes & parit, & perficit & continet: Et parens ſimul earum, & nutrix & cuſtos.

Philoſophiæ principium eſt ipſa adeo Reſipiſcentia, ſtultorumqe tam ſermonum qàm operum fuga, eſt qe hæc prima ad vitam illam cujus nunqam te pœnitebit præparatio ſeu inſtructio.

Voluptates, qarum nunqam eum pœnitebit, qi virtute excellit percipit; qæ & virtutis ſtabilitatem imitantur.

Qamvis

Μετὰ γνώμης θεοσεβείας κεκοσμημένης πάντα θεοφιλῆ· καὶ ἄνευ ταύτης οὐδὲν Θεῷ ἂν ποτε γένοιτο φίλον.

Ἔστι δὲ τῇ φύσει κρεῖττόνων πρεπόντως καὶ ἄριστος ὁ δημιουργὸς Θεός, ἀσυγκρίτως τῶν πάντων πρεσβευόμενος.

Ψυχῆς καθαρᾶς τόπον οἰκειότερον ὅτι γῆς Θεὸς οὐκ ἔχει.

Ἕκαστος, ὧν οἴεται δεῖσθαι, πλέον δεῖται μόνου τοῦ τῆς ἀνάγκης ἐλέγχου.

Ἀρχὴ μὲν τῆς Ἀρετῆς ἡ φρόνησις εὕρισκε· πέρας δὲ ἡ δικαιοσύνη· διὰ μέσου δὲ ἡ ἀνδρία, καὶ ἡ σωφροσύνη.

Πᾶν ὃ ἀμείνονα τὸν ψυχὸν ποιεῖ, τοῦτο ὄντως ἀρετὴ καὶ φιλοσοφίας νόμος.

Ὡς ἡ Εὐσέβεια μήτηρ τῆς ἀρετῆς ἀνεφάνη, οὕτω καὶ πάσης κακίας ἡγεμὼν ἡ τῆς ἀσεβείας ἀποστασις.

Ἡ εὐβουλία καὶ γεννᾷ τὰς ἀρετὰς, καὶ τελειοῖ, καὶ σώζει, μήτηρ ἅμα, καὶ τροφὸς, καὶ φύλαξ αὐτῆς νομιζομένη.

Ἡ μετάνοια αὕτη φιλοσοφίας ἀρχὴ γίνεται, καὶ τῆς ἀνοήτων ἔργων τε καὶ λόγων φυγὴ, καὶ τῆς ἀμεταμελήτου ζωῆς ἡ τροφὴ παρασκευή.

Ὁ ἀρετῇ διαφέρων καὶ ἡδονὰς ἀμεταμελήτους καρπούμενος, μιμνήσκου τὸ τῆς ἀρετῆς μόνιμον.

Εὖ φρ

Qamvis bonorum electio ſit penes nos, qia tamen liberum iſtud arbitrium nobis à Deo datum eſt, ejus ope, qæ perficiat ea qæ nos eligimus, omnino indigemus.

Qî poteſt aliqis boni aliqid accipere, niſi Deo id largiente?

Virtus qidem eſt ipſa Dei imago animæ rationali impreſſa.

Neceſſe omnino eſt ut amens omnis pietate in Deum careat, & ut qi impius eſt, ſit etiam amens ſive inſipiens valdè.

Deus eſt omnium qidem Creator, ſed bonorum etiam eſt Pater.

Qem qis diligit illum & imitari geſtit omni ope & ſtudio.

Deum non honore afficies aliqid ei impertiens, ſed ita te comparans ut, qantum fieri poteſt, dignus ſis ab eo accipere.

Homo ſolus omnium in terrâ degentium Dei eſt imago, habet etiam ſimiles ei virtutes. Quemadmodum igitur Deus ſapiens eſt, juſtus, ſuperior etiam omni cupiditate, invidiâ, æmulatione, excelſo inſuper animo, & Beneficus, & amans humani generis; hominem, Dei imaginem ſimiliter ſe habere, atqe ita affectum eſſe exiſtimandum eſt, cùm ſecundùm naturam ſuam vivit.

Εἴτε γὰρ ἐφ' ἡμῖν ἡ αἵρεσις τῶν καλῶν, ἀλλὰ καὶ αὐτὸ τὸ ἐφ' ἡμῖν θεόθεν ἔχοντες, τῆς παρ' ἐκείνου συνεργείας καὶ τελειώσεως τῶν αἱρηθέντων, πάντως του χρήζομεν.

Πως ἂν λάβοι τις τὸ ἓν, μὴ διδόντος θεοῦ;

Ἔστι μὲν ἡ ἀρετὴ εἰκὼν θεοῦ ἐν ψυχῇ λογικῇ.

Τὸν ἀνόητον ἀνάγκη καὶ ἄθεον εἶναι, καὶ τὸν ἄθεον ἀνόητον.

Ἔστιν ὁ θεὸς δημιουργὸς μὲν πάντων, τῶν δὲ ἀγαθῶν καὶ πατήρ.

Ὃν ἀγαπᾷ τις, καὶ μιμεῖται ὅσον αὐτῷ οἷόντε.

Οὐ τιμήσεις τὸν θεὸν δίδου τι αὐτῷ, ἀλλ' ἄξιος τοῦ λαβεῖν τὰ παρ' ἐκείνου γενόμενος.

Ἄνθρωπος μίμημα μὲν θεοῦ μόνον τῶν ὀπτικῶν ἐστιν· ἐκείνῳ δὲ ὡς ἁπλότητος ἔχει τὰς αἱρέσεις. Ὥσπερ ἓν ὁ θεὸς φρόνιμος ἐστι καὶ δίκαιος, κρείττων δὲ ὀργῆς, φθόνου, καὶ ζηλοτυπίας, μεγαλόφρων, καὶ εὐεργετικὸς καὶ φιλάνθρωπος· οὕτω καὶ τὸ ἐκείνου μίμημα τὸ ἄνθρωπον ἡγεμονικὸν, ὅταν ἔχῃ κατὰ φύσιν, ὁμοίως ἔχειν.

Ταῦτα πόνει· ταῦτ' ἐκμελέτα· τούτων χρὴ ἐέδειν σε
Ταῦτά σε τῆς Θείης Ἀρετῆς εἰς ἴχνια δήσει. *Pythag.*

Hoc agito; hæc meditare freqens; hæc sint tibi Cordi;
Semita virtutis dabit hæc tibi scandere cœlos.

EN tibi, Theophile, (qid enim Juventuti Christianæ bene ominari vetat?) Benevolum conservi tui ad Pietatis omnisqe adeo Virtutis studium, Κέλευσμα, ex Ethnicorum Virtute Sapientiâqe prælucentium, ceu Crepusculo qodam, ut ita dicam, prolatum. Faxit Deus, Fons omnis Sapientiæ, & Pater luminum, ut in nostrûm ipsorum qi clarissimâ Evangelii Luce collustramur, Spe & Gratiâ erigimur, sive Provocationem; sive etiam, si cessemus & obtorpeamus, emendationem; atqe uberiorem saltem in optimis, cæleste scilicet Regnum spectantibus, profectum, (tum & posterorum, si fortè ætatem ferat) feliciter & ex voto cedat.

Δόξα τῷ Θεῷ.

Ἐκ Διὸς ἀρχώμεθα, τὸν οὐδέποτ' ἄνδρες ἐάσμεν
Ἄρρητον· μεσταὶ δὲ Διὸς πᾶσαι μὲν ἀγυιαὶ,
Πᾶσαι δ' ἀνθρώπων ἀγοραί· μεστὴ δὲ θάλασσα,
Καὶ λιμένες· πάντη δὲ Διὸς κεχρήμεθα πάντες.
Τοῦ γὰρ καὶ γένος ἐσμέν· ὁ δ' ἤπιος ἀνθρώποισι
Δεξιὰ σημαίνει— ὄφρ' ἔμπεδα πάντα φύωνται).
Τῷ μὲν ἀεὶ πρῶτόν τε καὶ ὕστατον ἱλάσκου).
Χαῖρε πάτερ μέγα θαῦμα, μέγ' ἀνθρώποισιν Ὄνειαρ.

Aratus.

Ἀρχὼ ἁπάντων καὶ Τέλος ποιῶ Θεόν.
Deus Initium negotii, Finis Deus.

K with preceding

ΚΥΡΙΑΙ ΔΟΞΑΙ,

Ἡ Χρεία ὁκ Δραματικῆς ἀεδὲν Ποιητῆς.

PLACITA PRINCIPALIA,

SEU

Sententiæ perutiles è Dramaticis ferè Poetis.

Delegit Ediditque Johannes Mapletoft *S. T. P. in Gratiam Juventutis Christianæ.*

Studiorum finis Erudita Pietas.

Udum & molle lutum es — nunc Doctorum adhibe puro
Pectore verba. Puer, nunc te melioribus Offer.
Quo semel est imbuta recens servabit odorem
Testa diu ——— ——— Hor.

LONDINI,
Impensis *Benj. Tooke* juxta Medii Templi Portam in vico vulgo vocato *Fleetstreet.* MDCCXIV.

PRÆFATIO.

QUAS olim *Juvenis in mei ipſius, deinde Senior in meorum uſum, excerpſeram Poetarum* Γνώμας, *publici demùm juris facere tùm mihi, tùm aliis æquioribus fortè Judicibus, operæ pretium viſum eſt.*

Id ſcilicet egi Liberos inſtituens meos, ut unà cum Græcorum literis, eorundem Civilem etiam Prudentiam, quin & Pietatis, modeſtiæ, honeſtatis, virtutumq; adeo cæterarum Rudimenta una hauirent, addiſcerentque.

Seriò equidem gauderem, ſi & alii Græcæ Linguæ Tyrones quamplurimi luculentum illum fructum ex Opellâ hac noſtrâ perciperent.

Quod & factum iri nullus deſperaverim ſi Scholarum Moderatores, (quos habemus in hac Angliâ noſtrâ, atq; in Urbe permultos viros ſanè omni literaturæ genere meritò celeberrimos) pauculas ex his χρείας *diſcipulis ſuis quotidie ruminandas aliquantiſper, dein memoriæ fideliter inſigendas præcipere dignentur.*

Nemo ſaltem, opinor, conatum hunc meum quantulum cunque ad formandos Juniorum Animos, bonoſq; mores promovendos unicè deſtinatum, facile vitio mihi verterit, qui ſecum reputaverit, quantum recta puerorum Inſtitutio in gloriam Dei cedat, in animarum ſalutem & in Reipublicæ Chriſtianæ cùm Commodum, tùm Decus; & proinde, Sanctiſſimam rem eſſe recentes Teſtas Bona condire.

CHRIÆ SEU SENTENTIÆ

Perutiles è variis Poetis excerptæ.

DEum omnium Initium ſtatue, Finem Deum.
Gaude, Juvans homines, imitari te Deum.
Benignus aliis, tibi Bonum expecta Deum.
Lux Dia, Ratio, dirigat vitam tibi.
Secunda dans vela, ad Procellam te para.
Nil Parvum habendum magna quod poſt ſe trahat.
Tibi, Stans, Caveto, at ne jacentem irrideas.
Animo, Hecatombis Gratiore, lita Deo.
Qui Utilia, non qui plurima ſcit, verè ſapit.
Poſt fata ſi vis vivere, Te quotidie ad mortem para.
Non Liber eſt, nequit Imperare qui ſibi.
Nullos habet Infelix Amicos Divites.
Homo ipſe cùm ſis, diſcito iram vincere.
Inſcitia hominibus Malum eſt Spontaneum.
Nunquam morituræ incumbe totus Gloriæ.
Juſtitiæ Oculus eſt qui intuetur omnia.
Fortunæ Ope omni Tutior Prudentia eſt.
Deum Venerare, & cuncta tibi cedent Bene.
Bene Ordinata Vita opus Virtutis eſt.
Sua Omnia in ſe poſita habet quiſquis ſapit.
Tibi cras nocituram, hodie Voluptatem fuge.
Studiis Honeſtis Animus adſueſcat tuus.
Turpe Omne turpe eſt, ſeu ita videatur, ſive non.

Nolens

ΚΥΡΙΑΙ ΔΟΞΑΙ.

Χρεία ἡ Γνώμη ἐκ διαφόρων Ποιητῶν.

Ἀρχὴ ἁπάντων καὶ τέλος ποιῆ Θεόν.
Εὐεργετῆν νόμιζε μιμεῖσθαι Θεόν.
Ζήτει Θεῦ σοι χρηστότητα χρηστὸς ὤν.
Λύχνος βίου σοι πρῶτος ἡγείσθω λόγος.
Ὅτ' εὐπλοεῖς μάλιστα, μέμνησο ζάλης.
Τὸ μικρὸν ἐ μικρὸν, ὅταν ἐκφέρῃ μέγα.
Φύλαττε σαυτὸν, πῶμα δ' ἄλλῳ μὴ γέλα.
Ψυχὴ θυοίῃ μᾶλλον ἢ τὸ πᾶν Θεῷ.
Ὁ Χρήσιμ' εἰδὼς, σὺκ ὁ πόλλ' εἰδὼς, Σοφός.
Ἵνα σὺ βιώσῃς καὶ θανεῖν. Βίωσον ὡς θανούμενος.
Οὐδεὶς ἐλεύθερος ἑς' ἑαυτῆ μὴ κρατῆν.
Τῆ δυσκλεεῖ συτυχὴς ἐδεὶς φίλος.
Ἄνθρωπος ὢν γίγνωσκε τὴς ὀργὴς κρατεῖν.
Ἄνοια θνητοῖς δυσχόλημ' ἀναίρεζον.
Δόξης ἀεὶ φρόντιζε τῆς αἰωνίου.
Ἔστιν Δίκης ὀφθαλμὸς, ὃς τὰ πάνθ' ὁρᾷ.
Ἠγοῦ τύχης φρόνησιν ἀσφαλεστέραν.
Θεὸν σέβου, καὶ πάντα πράξεις εὐδέως.
Ἀρετῆς ὁ Καρπὸς ἔστιν εὐπαικτος βίος.
Ὁ Σοφὸς ἐν αὐτῷ πλεῖφέρει ἢ ὐσίαν.
Φεῦγ' ἡδονὴν ἔχουσ' ὕστερον βλάβην.
Ψυχὴν ἔλπιζε πρὸς τὰ χρηστὰ πράγματα.
Αἰσχρὸν τὸ γ' Αἰσχρὸν, κἂν δοκῇ, κἂν μὴ δοκῇ.

Nolens Beatus nemo, nemo Malus Volens.
Non eſt Beatus Opum ſub onere qui gemit,
Eſt, nulla Cura quem premit, nullus Dolor.
Humana ferto Humanitùs, Homo cùm ſies.
Tu, ſi quid erres, Gaudeas, ubi victus es,
Meliora ſic docto expedit vinci tibi.
Bona omnia Dii vendunt homini laboribus.
Ferocientem Animum refrænat ſana Mens.
Non vivit hominem qui Utilis nihil ſapit.
Ne ſubde fædo te Voluptatis jugo,
Salacis eſt hoc Proſtibulæ, non eſt Viri.
Quorſum mihi Opes? Effuſa Cornucopia
Quorſum expetenda, niſi ut alios plures juvem?
Fructumque capere queam Bonis gratiſſimum,
Benignitatis, Optimæ hominibus Deæ.
Conſilia non tàm Res hominum, quàm Fors, regunt
Sapere unà Amici eſt, deſipere unà, neutiquam.
Deo Favente, difficile omne facile fit.
Gutta una Fortunæ Sapientiæ cado ſtulto potior eſt.
Sors Omnium eſt, Mens Sana ei Studentium.
Unâ eſt opus Pietate, Sola quæ beat;
Sunt reliqua Nugæ cuncta. Pulvis, & Cinis.
Ne pœnitenda agat uſpiam Prudens cavet.
Non credere Citò, Nervus eſt Sapientiæ.
Domamus Arte ea, Viribus queis vincimur.
Noli Optimus Viderier, at ut ſis, vide.
Odi hunc qui alios docens ſapere, ſibi non ſapit.
Vero litantes Philoſophos minimè decet
Convicia reciprocare, Vulgus ut ſolet.
Regnum Dei, Unionem Inæſtimabilem,
Terrena cuncta prodigens, quæres tibi.
Iræ medetur Ratio, jure utens ſuo.
Vitæ Integer, & Purus ſceleris, Deum colit Unus.

Οὐδεὶς ἑκὼν πονηρὸς, ἀλλ' ἄκων μάκαρ.
Οὐ δεῖ λέγειν μακάριον τὸν χρήματα
Ἔχοντα πολλὰ, τὸν δ' μὴ λυπούμενον.
Ἀνθρωπίνως χρὴ ζῆν τύχας σε μὴ φέρειν, Ἄνθρωπον ὄντα.
Ὅταν δ' ἁμαρτάνῃς τι, χαίρ' ἠτιώμενος.
Μάλιστα γὰρ ὕτω σώζεται τὸ συμφέρον.
Ἡμῖν πόνων πωλοῦσι πάντ' ἄγαθ' οἱ Θεοὶ.
Ψυχῆς μέγας χαλινὸς ἀνθρώποις ὁ Νοῦς.
Οὐ ζῶσιν οἱ μὴ μή τι ζωιέντες σοφόν.
Μηδέποτε δοῦλον ἡδονῆς σαυτὸν ποιεῖ·
Λάγνης γυναικὸς ἔξιν, οὐκ ἀνδρὸς τόδε.
Τῷ γάρ τις ἄλλῳ, πλὴν Θεῶν περ, ὕστερος
Εὔξαιτο πλουτεῖν, ἐυπορεῖν τε χρημάτων,
Ἢ τῷ δύνασθαι βοηθεῖν τοῖς φίλοις,
Σπείρειν τε καρπὸν χαίλῳ, ἡδίσης θεῶν;
Τύχη τὰ θνητῶν πράγματ', οὐκ εὐβουλία,
Συναιρεῖν φίλῳ, ἢ ζωννοσεῖν ἔφυ.
Θεῷ παρεῖναι πᾶσαν ἄπορον πόρμην. c
Θέλει τύχης σαλαγμὸν, ἢ φρενῶν πῆδον, ὦ μωρός.
Κοινὸν Τύχη, Γνώμη δ' τῷ κεκτημένῳ.
Τῷ Εὐσεβεῖν χρεία μόνον, ἄλλα δ' ἐδενός·
Ἀνθρώπινα πάντα τ' ἄμα, λῆρος καὶ κόνις.
Περᾶσαι ἀμεταμέλητα τῷ Σοφῷ μέλει.
Νᾶφε καὶ μέμνασ' ἀπιστεῖν· ταῦτα νοῦσα τῶν φρενῶν.
Τέχνη κρατοῦμαι ὧν φύσει κρατούμεθα.
Οὐ γὰρ δοκεῖν ἄριστος, ἀλλ' εἶναι θέλε.
Μισῶ Σοφιστὴν, ὅστις οὐχ αὑτῷ σοφός.
Ἔλεγχε, ἐλέγχου, λοιδορεῖσθαι δ' οὐ πρέπει
Ἀνδρας φιλοσόφους, ὥσπερ ἀρτοπωλίδας.
Ἓν μαργαρίτην τίμιον, Ἀποδὺς ἅπαντα, λάμβανε.

Μέγιστόν ἐστιν ὀργῆς φάρμακον λόγος.
Θρησκεία Θεοῦ μία ἕξις μὴ εἶναι κακόν.

Pòst dimicabit qui se hodie servat fugâ.
Quo quis minùs Irâ tangitur, hoc sapit magis.
Homo sũquidẽ,& ex hoc ipso Homo quod sim, om-
Quæ Humana fert Natura,malis obnoxius. (nibus
Deponere hominem non potes, cum sis Homo,
Here mi, nec Humana effugere, incassùm ejulas.
Nil non reperiet qui laborem non fugit.
Animum adhibe, ne quando ades tu, absis simul.
Ne Perfidè in adversis Amicum defere.
Ipsius ad arbitrium cadunt tali Jovis.
Ut Recta Rectum, Damna sic Damnum parit.
Serò licet, Adversaria inspexit Deus tandem.
Scit multa Vulpes, unicum at magnum Catus.
Domi esse Pauper malo, Dives quàm in mare.
Culpare facile est, non facile imitaberis.
Nil passus es,nisi tu id tibi vendices, mali Spretus.
Solo indiget prætextu, ut improbè agat, Malus.
Magis, oro, Perspicuè loquere, & Doctè minùs.
Deo juvante, in vimine tutus naviges.
Opem adferens tibi quam potes, invoca Deum.
Vitio malè vertas alteri, ipse quod patras.
Vir Consili expers, dum satagit, agit nihil.
Non vivitur, ni ea sint tibi, queis vitæ est opus.
Ruente Quercu ligna quivis fert domum.
Majoribus excides, minima si spreveris.
Nummos si habeas, tibi erit Amicorum satis.
Nemo omnium quisquam sibi uni natus est.
Loquere ut Ego Te videam; indicat sermo virum.
Fortuna dicitur, Deus at Solus beat.
Fato est Deoque pergrave obluctarier.
Speculũ ut hominis vultũ, ita Animũ vinũ indicat
Accepta redde, denuò ut accipias, homo.

Solus

[7]

Ἀνὴρ ὁ φεύγων κ᾽ πάλιν μαχήσεται.
Ἔξω γὰρ ὀργῆς πᾶς ἀνὴρ σοφώτατος.
Ἄνθρωπός εἰμι· τοῦτο δ᾽ αὐτὸ τῷ βίῳ
Πρόφασιν μεγίστην εἰς τὸ λυπεῖσθαι φέρει.
Οὐκ ἂν δυνάμην μὴ ψευσθῆναι, δέσποτα,
Ἄνθρωπος ὤν, ἀνθρώπου· ὡς ἄλλως βοᾷς.
Πάντ᾽ ἔστιν ἐξευρεῖν, ἐὰν μὴ τὸν πόνον φεύγῃ τις.
Ἃ δεῖ παρὼν φρόντιζε, μὴ παρὼν ἀπῇς.
Μὴ φεῦγ᾽ ἑταῖρον, ἐν κακοῖσι κείμενον.
Ἀεὶ μοῦν εὖ πίπτουσιν οἱ Διὸς κύβοι.
Δίκην δίκην ἔπιπτε, κ᾽ βλάβην βλάβη.
Ὁ Ζεὺς κατεῖδε χρόνιος εἰς τὰς διφθέρας.
Πολλ᾽ οἶδ᾽ ἀλώπηξ, ἡ γαλὴ δ᾽ ἓν κ᾽ μέγα.
Ἐν γῇ πένεσθαι μᾶλλον, ἢ πλουτοῦντα πλεῖν.
Μωμήσεταί τις μᾶλλον, ἢ μιμήσεται.
Οὐδὲν πέπονθας δεινόν, ἂν μὴ φρονῇς.
Προφάσεως δεῖται μόνον ἡ πονηρία.
Σαφέστερόν μοι κ᾽ ἀμαθέστερον φράσον.
Ὁ σὺν Θεῷ πλέων, κἂν ὀπίσω ῥιπὸς πλέοι.
Τοὺς χείρονας φρονοῦντας τὸν Θεὸν κρατεῖν.
Ἃ σὺ γε ποιεῖς, μὴ ταῦτα νεμέσα τοῖς πέλας.
Ἀνὴρ ἄβυσσος εἰς κενὸν μεθεῖς τρέχων.
Βίος βίου δρόμου ὐκ ἔστιν βίος.
Δρυὸς πεσούσης πᾶς ἀνὴρ ξυλεύεται.
Εἰ μὴ φυλάξεις τὰ μίκρ᾽, ἀπολεῖς τὰ μείζονα.
Ἐὰν δ᾽ ἔχωμεν χρήματ᾽, ἔξομεν φίλους.
Ἕκαστος ἡμῶν ὑ γίγνεται αὐτῷ μόνον.
Ἥδιστος καρπὸς ὅστις τ᾽ ἀνθρώπου λόγος.
Θεοῦ ὃ δῶρόν ἐστιν εὐτυχεῖν βροτούς.
Θεῷ μάχεσθαι δεινόν ἐστι κ᾽ τύχῃ.
Κάτοπτρον εἶδος χαλκός ἐστ᾽, οἶνος δὲ νοῦς.
Λαβὼν ἀπόδος ἄνθρωπε, κ᾽ λήψῃ πάλιν.

Solus te amabis, diligas ſi te nimis.
Ratione me ducis Remediorum optimo.
Qui incerta conjicit bene vatum eſt optimus.
Malè ut quis agat, Occaſio quævis valet.
Momus, alia Omnia qui videt, ſe non videt.
Qui multa rapuit, pauca det & in tuto erit.
Baccho exulante, ſimul Amor exulat, & Venus.
Ubi Nummus imperat, obſequuntur omnia.
Noli ſapere altum cùm omnia ex voto fluant.
Regredi eſt ſatius quàm inſiſtere malo tramiti.
Pinguem Minervam pinguior Venter parit.
Gaudemus, & Dolemus arbitrio Dei.
Non ſint Amici diſſita qui incolunt loca.
Curæ & Labori cuncta cedunt improbo.
Nugis operam, uti ſeriis, Pueri heu! damus;
Viriſque habemus ſuſque deque par Opus.
Ejuſmodi eſt quis ut Socii, quos vult ſibi.
Laudare eundem & carpere in loco, improbi eſt.
Alium admonere perexiguus cuique eſt labor.
Re proſperâ uſos vulgus & ſapere autumat
Florentium opibus quilibet cognatus eſt.
Mens ſana, Sanum & Corpus optima ſunt duo.
Nôris Amici, ne oderis mores tui.
Quæ acceperis memento, data obliviſcere.
Haud multa & opportuna dixeris ſimul.
Manus manum lavat, accipere ſi vis, dabis.
Jure invidia Cor invidi depaſcitur.
Sapiens ab inimico utilia diſcit ſuo.
Probroſa gnato de Patre eſt Victoria,
Se vincere, cedendo Patri, ingens gloria eſt.
Quàm ſis onuſtus opibus, haud cura eſt mihi;
Quæro, Animus iſtis imperans, num ſit tibi.

Cui

Λίαν φιλῶν Σεαυτὸν οὐχ ἕξεις φίλον.
Λόγῳ μ' ἔπεισας φαρμάκῳ Σοφωτάτῳ.
Μάντις γ' ἄριστος, ὅστις εἰκάζῃ καλῶς.
Μικρὰ ὄ πεφασις ὅστι τὸ σεαῦτὸν κακῶς.
Μῶμος ὄ πάνθ' ὁρῶν, ἑαυτὸν οὐχ ὁρᾷ.
Ὁ πολλὰ κλέψας, ὀλίγα δοὺς, ἐκφεύξεται.
Οἶνος ὄ μὴ παρόντος, σὸν ἔστι Κύπρις.
Οἵ' ἀργύριον ἦν, πάντα θεῖ, κ' ἀλαύνει.
Οἵ' εὐτυχεῖς μάλισα, μὴ μέγα φρόνει.
Παλινδρομῆσαι μᾶλλον, ἢ κακῶς δραμεῖν.
Παχεῖα γαστὴρ λεπτὸν οὐ πίπτει νόον.
Σωὶ τῷ Θεῷ πᾶς χὴ γελᾷ κ' ὠδύρετο.
Τηλοῦ φίλοι ναίοντες σὸν εἰσὶν φίλοι.
Τῆς ὄπωρελείας δ' ἄλλα πάντα γίνεται.
Τὸ μὴ πάρεργον, ἔργον ὡς ἡγούμεθα
Τὸ δ' ἔργον, ὡς πάρεργον ἐκπονούμεθα.
Τοιοῦτός ὄστιν οἷσπερ ἥδεται Ζεὺς.
Τὸν αὐλὸν αἰνεῖν, χὴ Ψέγειν ἀνδρὸς κακοῦ.
Τὸν πλησίον τοι νουθετεῖν βραχὺς πόνος.
Τὰς εὐτυχούντας χὴ φρονεῖν νομίζομεν.
Τῶν εὐτυχούντων πάντες εἰσὶ Συγγενεῖς.
Ὑγίεια χὴ νοῦς ἐσθλὰ τῷ βίῳ δύο.
Φίλοι τέσσαρες γίγνωσκε μισήσῃς ὄ μή.
Χάριν λαβὼν μέμνησο, χὴ δοὺς ὄπιλάθου.
Χωρὶς τὸ τ' εἰπεῖν πολλὰ χὴ τὰ καίρια.
Ἃ ὄ χεὶρ τῶν χεῖρα νίπτει· δός τι, καί τι λάμβανε.
Ὁ φθόνος δικαίως ὄστι, τ' φθονοῦντα γὸ δάκνει.
Πολλάκι τοι πολλ' ἀπ' ἐσθλῶν μανθάνουσιν οἱ σοφοί.
Τῷ γὸ πατρὸς κρατεῖν μὴν, αἰσχύνην φέρει
Ἡσυχίῳ ὄ δόξα νικητηρίου.
Ἐγὼ γὸ οὐ τὸν πλοῦτον εἶδον' ὄστις ἐς',
Ἀλλ' ὅστις αὐλὸν κλῆται, εὐ ὑστέρησ ἐσθ' ὧν ἔχει.

Ὁ

Cui ſceleris eſt cujuſlibet Mens Conſcia,
Quantumlibet Audax, præ metu horret, ac tremit.
Nil ſuavius, aut Sapientis eſt Viri magis,
Æquiſſimo quàm ferre Animo convicia.
Si negligas, totuſque tui, ſubrideas,
Conviciantem probra dilaniant ſua.
Ratione Rectâ qui utitur vitæ Duce,
Bona vera ubique ſibi eligit, evitat mala.
Errare noli; apud Inferos judicium erit,
Aliquando quod feret Dominus, rerum Arbi-
Cujus tremendum nomen horreo dicere. (ter;
Miles, hominem non duco te, ceu Beſtia,
Pingueſce, ut opus ubi, ſcelera luas ſanguine.
Felix per omnia nemo; Brevi, tu Euripides,
Humana cuncta verſiculo includi doces.
Chlamydem alloquebantur homines, non me priùs
Nunc me obſitum pannis ſalutat nemo homo.
Si veſte tumeas, ante te tulit hanc Ovis,
Tibi ſi ſit aurum, plurimum habent ſtulti & mali;
At mente ſanus es? Deus id dedit tibi:
Prudens, modeſtus eris, Bene ſi te noveris.
Majora, quàm ipſe paſſus infortunia eſt,
Plures alios prementia quando aliquis videt,
Æquo minora ferre animo diſcit mala.
Modica expeto, natura ſibi quæ poſtulat
Modeſta; nimia odi, apparatus Perſicos;
Nulla his voluptas, ſtulta niſi oſtentatio eſt.
Ut literæ proſint, Bonâ mente eſt opus.
Velamen, opes vitiorum, & ignorantiæ.
Minimi ſapiens facit, omnibus ex bonis opes,
Queis nihil hominū in vita eſt magis inſtabile, ac fu-
Pluresq; malos finxere, neminem bonum. (gax.

Ὁ ζωιζοεῶν αὐτῷ τι, κἂν ἡ θεασύταλος
Ἡ ζώεσις αὐλὸν δηλόταλον ἐι ποιεῖ.
Ἥδιον ᾠδὴν, οὐκὲ μυσικώτερον
Ἐς, ἢ δυώφαδα λοιδορέμβυον φέρειν·
Ὁ λοιδορῶν γὰρ ἂν ὁ λοιδορέμβυος. 5
Μὴ ϖροσποιῆ) λοιδορεῖθ' ὁ λοιδορῶν.
Ὁ τᾷ λογισμῷ πάντα παρ' ἑαυτῷ σκοπῶν
Τὸ κακὸν ἀφαιρεῖ), ἀγαθὸν ᾗ λαμβάνῃ.
Μηδὲν πλάνηθῆς, ἔσαι κἂν ἁδὲ κείσις.
Ἦν ϖῶρ ποιήσῃ Θεὸς ὁ πάντων δεσπότης, 10
Οὔτ' ἔνομα φοβεερὸν ὐδ' ἂν ὀνομάσαιμ' ἐγώ.
Στεατιῶτα, κ' οὐκ ἄνθρωπε, κὴ σιτέμβυε
Ὡς τὰ ἱερεῖα, ἵν' ὅταν ἡ κμεὸς, τυθῇς.
Οὐκ ἔστιν ὅστις πάντ' ἀνὴρ ὐδαιμονεῖ.
Νὴ Ζώβιμος, Εὐριπίδη τ' βίον ἔθηκας εἰς σίχον. 15
Τῶ χλανίδα πάντες, ὡς ἔοικεν, οὐκ ἐμὲ
Περσηφόρουν· οὐδὲ εἰς νῶ μοι λαλεῖ.
Ἂν σὶματῆς, ζῶντα ϖερί σε ϖερίβαλον ἔχεν,
Ἂν χρυσοφορῆς τοῦτο τύχης ὄζιν ἔπαφμα,
Ἂν ᾗ σωφρονῆς τοῦτο Θεῶν δῶρον ὑπάρχῃ. 20
Ἡ ζωφροσώη πάρεσιν ἐὰν μετρῇς σεαυτόν.
Ἅπαντα γὰρ τὰ μειζον' ἢ πέπονθέ τις
Ἀτυχήματ' ἄλλοις γεγονότ' ἐννοέμβυος,
Τὰς αὐτὶς αὐτοῦ Συμφορὰς ῥᾴον φέρῃ
——— Ἔγωγε τοῦ τὰ δέον' ἔχειν ἐρῶ· 25
Τὰ ϖειτᾶ μισῶ· τοῖς ὑπερβάλλυσι γὰρ
Τέρψις μὴ οὐκ ἔνεσι, πολυτέλεια δὲ.
Γεάμματα μαθεῖν δεῖ. Τὸν μαθόντα ᾗ νῶν ἔχειν.
Ὁ πλοῦτός ὄζι ϖειπάλυμμα τᾶ κακᾶ.
Τῶν γὰρ ἀγαθῶν τ' πλοῦτον ὕστατον τίθῃ, 30
Ἀβεβαιότατον γὰρ ὄζιν ὧν κεκτήμεθα

Φίλων

Ne formam, at animum reſpice, judicans virum.
Laudes amicorum memorabis, non tuas.
Bene ſemper ages, quod præ manu eſt, ſi agas bene.
Animi quietem, corporis indolentiam
Diem per unum, deputo ingenti in lucro.
Malè ſe gerentes mihi colere perarduum eſt
Vir es, Memento: & ut, quod audis, ſis vide.
Si intelligas quid ſit Homo, vives ſuaviùs.
Medicina Animæ ſapientibus ſunt Literæ.
Juſta exequenti legibus non eſt opus.
Non nunc Bene agerem, niſi laborarim priùs.
Pro tempore furit, quiſquis irâ abreptus eſt.
Deo favente ne minimùm invidia officit;
Et non favente, cedit incaſſum Labor.
Gravia inſequuntur multa maledicos mala.
Parere Deo, orbi quàm imperare ſatius eſt;
Servus Dei unus Liber, eſt Rex unicus.
Qui non dolet quod plura non habet, at quæ habet
Boni uſque conſulit, ſapit, & gratus Deo eſt.
Brevis voluptas fert mala poſt Diutina.
Audire malè temerè eſt melius, malè quàm loqui.
Æquo Bonoque cedere, plus quam vincere eſt.
Quæ non decet amans, non amabis quæ decet.
Cui nil ſatis unquam eſt, turpe fuerit huic nihil.
Tace Puer; ſilentium bona multa habet.
Homini otioſo nunquam adeſſe vult Deus.
Humana ſibi omnia ſubjicit prudentia.
Nullâ indiget re, Dîa Ratio quem regit.
Niſi cum Deo nemo omnium beatus eſt.
In jurejurando potiſſimum eſt fides jurantis
Socordia præſentem voluptatem ſequens.
Graviſſimas poſt ſe trahit moleſtias.

Audax

[13]

Μὴ κεῖν' ὁρῶν τὸ κάλλος, ἀλλὰ τ' τρόπον.
φίλων ἔπαινον, μᾶλλον ἢ σαυτῦ λέγε.
Εὖ σοι τὸ μέλλον ἕξει, εἰ παρὸν εὖ πιθῇς.
Ἀλυπίαν, πάντα Ἀπαραξίαν ἑνὸς
Νυχθημέρου κέρδος μέγ' ἡγοῦμαι βροτῷ.
Ἔργον γὰρ ὄζει τοὺς ἀκηκοῦναι σέβειν.
Ἄνθρωπος ὢν τοῦτ' ἴσθι καὶ μέμνησ' ἀεί.
Ἂν γνῶς τί ὄζιν ἄνθρωπος, ἥδιον ἔσῃ.
Ψυχῆς ἴασις τῆς σοφῶν, τὰ γράμματα.
Ὁ μηδὲν ἀδικῶν σοῦδενὸς δείται νόμου.
Εἰ μὴ τότ' ἐπόνουν, νῦν ἂν σὺν σοὶ συφραινόμην.
Μαινόμενοι, πάντες ὅταν ὀργιζώμεθα.
Θεοῦ διδόντος σοῦδὲν ἰσχύει φθόνος.
Καὶ μὴ διδόντος, σοῦδὲν ἰσχύει πόνος.
Ἀκέρδεια λέλογχε δαιμονὰ Κακηγόρος.
Ἀρχῆς ἄμεινόν ὄζι δυλεύειν Θεῷ.
Ὁ ὃ μόνος ἐς' Ἐλεύθερος, Βασιλεὺς μόνος.
Ὁ μὴ λυπούμενος γ' ἐφ' οἷσιν σοὶ ἔχει,
Χαίρων δ' ἐφ' οἷσιν ἔχει, μάλ' Εὐγνώμων πέλοι.
Βραχεῖα τέρψις ἡδονῆς πίκλει λύπην.
Κακῶς ἀκούειν κρεῖσσον ἢ λέγειν κακῶς.
Ὑπὸ τοῦ δικαίου δ' ὄζιν ἡτζᾶσθαι καλόν.
Φίλου ἃ μὴ δεῖ, ὰ φιλήσῃς ἃ δεῖ.
Ὦ ἱκανὸν σοῦδέν, τούτῳ αἰσχρὸν σοῦδὲ ἕν.
Ὦ παῖ σιώπα, πολλ' ἔχει σιγὴ καλά.
Θεὸς ὃ τοῖς ἀργοῦσιν ὰ ωαρίσαται.
Ἅπαντα δοῦλα τοῦ φρονεῖν κρείσσονα.
Ζῆσον λογισμῷ καὶ μιμοῦ ἀνενδεής.
Θεοῦ μὴ σκῶλος ὅστις συτυχεῖ βροτῷ.
Οὐκ ἀνδρὸς ὅρκοι πίστις ἀλλ' ὅρκων ἀνὴρ.
Ῥᾳδυμία ὃ τὴν ωροαυτίκ' ἡδονὴν
Λαβοῦσα, λύπας τῷ χρόνῳ πίκλειν φιλεῖ.

Λύπας

Audax juvenilis omnis Ætas, & tumens Faſtu.
Qui plurima poſſunt, plurima exantlant mala.
In morte, pravis omnia pereunt ſimul;
At verò honeſtum, cum interit homo, non perit.
Si quæ accidunt aliis, graviora tuis mala,
Animo revolveris, lubens feres tua.
Cùm homo ſis, ferre diſcito infortunia
Ita, ut iſta tantùm quæ neceſſe ſit, feras;
Non plura tuam accumules tibi, per inſcitiam:
Hoc antecellit homini homo ſtulto is qui ſapit.
Quæ quis per iram dixerit, vel fecerit,
Dicta omnia, factaque perperàm, pòſt reſciet.
Mala, bene ſi tuleris, tibi cedent in Bonum:
Hôc maxumè homo homini intereſt, ſtolido Catus,
Quò rectius & mala ferre norit, & bona.
Prudentis eſt, ut curet id quod præ manu eſt
Ita fieri optimè, ut rei natura fert.
Ratio Æquitatis ſumma ſi fuerit tibi,
Stabile, & procul à turbis, procul à metu ævum ages.
Fortuna Cæca, Cæcus atque, Opes, Deus
Miſerrimè excæcant vel oculatiſſimos.
Vinum tenebras affundere ſolet mentibus;
Animos aqua parat excolendis Artibus.
Hi qui obſequuntur, filiorum inſtar, Deo,
Sibi optima pollicentur ab optimo patre.
Hoſtes, ſi amicos contuleris, paries tibi.
Quid, te minorem homo auro & argento gerens,
Colis iſta, quæ natura ſub pedibus dedit?
Sapiens Puſilla ne quidem ſentit mala.
Non es beatus, ita videare nî tibi.
Nullâ Peregrinum unquam afficies injuriâ.
Sine fine percupere mala inter maximum eſt

Cùm

[15]

Τὸ νέον ἅπαν ὑψηλὸν ὄζει κ᾽ θερασύ.
Λύπας δ᾽ ἔχουσ᾽ οἱ μείζονες τὰς μείζονας.
φαύλῳ, ἅμα τῷ θανάτῳ τὰ πάντα ζωοίχε᾽
Τὸ δὲ καλὸν αἰώνιον.
Εἰ τἀ σοφὰ τοῖς ἄλλοισιν εἰδοίης κακά,
Ἀμενθ. ἔχοις ἂν Νικηφῶν ἃ νῦν ἔχεις.
Ω μακάρι᾽ ἀτυχεῖν δυνητὸς ὤν, δπίσασο,
Ἵν᾽ αὐτὰ τ᾽ ἀναγκαῖα δυσυχὴς μόνον,
Πλέω δ᾽, ἀλλ᾽ πῶ ἀμαθίαν μὴ σοφσλάβῃς·
Ἀνδρὸς ἀφαφέρει τοῦτ᾽ ἀνὴρ μωρᾶ σοφός.
Ἅπανθ᾽ ὅσ᾽ ὀργιζόμθ. ἄνθρωπος ποιεῖ
Ταυθ᾽ ὕστερον λάβοις ἂν ἡμαρτημένα
Καλῶς κἀκ᾽ ἐὰν ἐνέγκῃς, ἀγαθὰ ηὑρήσε᾽
Ἐνταῦθ᾽ ἀνὴρ γάρ ἐστιν ἀνδρὸς διάφορ.
Ἐν τῷ τὸ τε κακὸν εὖ φέρειν κ᾽ τ᾽ ἀγαθόν.
Ἀνδρας σοφὺς χρὴ τύγε παρὸν σοφῶς μ᾽ ὡς καλὸν
Εἰς δυνάμιν εὖ πίπτειν.
Βέβαιον ἕξεις τ᾽ βίον δίκη. ὢν,
Χωρὶς τε θορύβου κ᾽ φόβου ζήσεις καλῶς.
——— Ὁ πλοῦτ. πολέον
Θατέρων βλέπουσας, σφᾶς λαβὼν τυφλοὺς ποιεῖ.
Ὁ μὲν οἶν. ἡμῖν τὸ φρονεῖν ὀπάσκοτεῖ
Ὕδωρ ὃ τοὺς πίνοντας εὑρετικοὺς ποιεῖ.
Οἱ γὰρ Θεὸν σέβοντες ἐλπίδας καλὰς
Ἔχουσιν εἰς ζωτηρίαν
Ἐχθροὺς ποιοῦσι τοὺς φίλους αἱ ζυγκρίσεις.
Τί τ᾽ ἀργύριον, ἄνθρωπε, τιμιώτερον
Σαυτοῦ τέθηκας, ἢ πέφυκε τῇ φύσῃ;
Οὐδεὶς ὅτι σμικροῖσι λυπεῖται ζφός,
Οὐκ ἔστιν, αὐτῷ μὴ δοκῇ εἶ), μάκαρ.
Ξένον ἀδικήσεις μηδέποτε καμὸν λαβών.
Κακὸν μέγιστον ἐν βροτοῖς ἀπλησία.

Μονὴ

Cùm pœnitentiam reliqua omnia adferant,
Tùm neminem unquam pœnituit ſilentii.
Si centies mille Dominus es nunc jugerum,
Defunctus aut ſex, aut eris ſeptem pedum.
Si quando fratrem criminari tu voles,
Tace, tua dum tecum vitia reputaveris.
Hic omnium hominum maximè beatus eſt
Placidam qui agit vitam, ſibi & ſemper parem.
Mortalis immortale odium nuſquam gere.
Non bis ſapiens lapidem ad eundem impegerit,
Qui has duxerint, ducturus uxorem, inſpice.
Repone continuò in ſenium viaticum
Ubique Deus eſt intuens ſimul omnia.
Latêre ſemper improbe ne ſpera Deum.
Ne incerta ſequere, certa dimittens bona.
Ratio medicina eſt animi habentis ſe male.
Depellito anxias animo ægritudines.
Vitalem hominem eſſe facilitas morum indicat.
Utilia multa jàm juvenis addiſcito.
Prævalida lex eſt, Principes id ſi velint.
Sapiat modeſtè qui peregrè profectus eſt.
Opibus Dominari eſt ſuave, turpe ut ſervias.
Injuſta ne patrato opibus fiſus tuis.
Eſt ubi meliùs reſpondeas ſilentio.
Animoſus, ubi opus, eſto, non temerarius.
Præceps temeritas plurimis mala intulit.
Sapienter & modicè ſapiens ſua damna fert.
Malus improborum fructus eſt ſodalium.
Ne ſis Amicos inter uſpiam Arbiter.
Hyemi tegumento opus, quiete opus eſt ſeni.
Qui præditus excelſo eſt animo, & pernobili,
Non vult viderier, eſſe ſed vult optimus.

Deo

[17]

Μόνη σιωπὴ μεταμέλειαν οὐ φέρει.

Κἂν μυρίων γῆς κύριος πηχῶν ἔῃς,
Θανὼν χώσῃ τάχα τριῶν ἢ τεττάρων.
Ὅταν τι μέλλεις τὴν πέλας καταιδρεῖν,
Αὐτὸς τὰ σαυτοῦ πρῶτον ἐπισκέπτου κακά.
Κεἶνος δ' ἀπάντων ἐστὶ μακαριώτατος,
Ὃς ἀζὴ τέλους ζῶν ὁμαλὸν ἤσκησεν βίον.
Ἀδυνάτου ὀργὴ μὴ φύλαττε, σπιλὸς ὤν.
Δὶς ἐξαμαρτεῖν τ' αὐτὸν οὐκ ἀνδρὸς σοφοῦ.
Γαμεῖν ὃ μέλλων βλέψον εἰς τὰς γείτονας.
Ἐφόδιον εἰς τὸ γῆρας αἰεὶ καταθοῦ.
Πάντῃ γὰρ ἐστὶ πάντα τε βλέπει Θεός.
Δῆσαι ἀζὴ τέλους μὴ δόκει πονηρὸς ὤν.
Ἀφεὶς τὰ φανερὰ μὴ δίωκε τ' ἀφανῆ.
Ψυχῆς νοσούσης ἐστὶ φάρμακον λόγος.
Ἀεὶ τὸ λυπῶν ἐκδίωκε τοῦ βίου.
Σωτηρίας σημεῖον ἥμερος τρόπος.
Νέος πεφυκὼς πολλὰ χρηστὰ μάνθανε.
Ἰσχυρὸν ὁ νόμος ἐστίν, ἢν ἄρχοντ' ἔχῃ.
Ξένῳ μάλιστα Συμφέρει τὸ σωφρονεῖν.
Ἥδιστόν ἐστι τῶν ὑπαρχόντων κρατεῖν.
Πλάτῳ πεποιθὼς ἄδικα μὴ ποιεῖν ποιεῖ.
Πολλοῖς ἀπόκρισις ἡ σιωπὴ τυγχάνει.
Εὔτολμος εἰ κρῖνε, τολμηρὸς ὃ μή.
Περιπέτεια πολλοῖς ἐστιν αἰτία κακῶν.
Φρονεῖν ἐστὶ ζημίαν ῥᾴον φέρειν.
Κακὸν φέρουσι καρπὸν οἱ κακοὶ φίλοι.
Μηδέποτε ποιεῖν δύο φίλων ἐν μέσῃ κρίσις.
Χειμὼν σκέπτης, ὁ δ' Ἀλυπίας δεῖται Γέρων. *in Socrat.*
Ὅστις μὴ ἄδολον, γνησίαν τ' ἔχῃ φύσιν,
Εἶναι Δίκαιος, κ' οὐ δοκεῖν ἐθέλει.

Deo utere, teque ipso optimis consultoribus.
Sapiens bonusque vir hoc sibi dat negotii,
Partemque tribuit huic diei maxumam,
Ut se quotidie melior ipso evaserit.
Ratione, sed non motus Irâ, punias.
Opiniones ferme hominum vitam regunt.
Perpauca loquitur plurima audit qui sapit.
Nil sapere quicquam vita jucundissima est;
Vox militedigna aut sue, qui animâ habent pro sale.
Virtute nil majus homini lucrum parit.
Omnem sine scelere transiges vitam tuam,
Adesse tibi, si cogites semper, Deum,
Qui cuncta spectans, plectet æternùm improbos.
Non tàm tenere, quàm erogare prout decet,
Opes, beatos efficit hos, quibus affluunt.
Beata Pietas usquequâque est utilis
Ad omnia, mirabile homini Viaticum.

Pronæ quidem aliæ; Erecta Bellua at est Homo.
Lycurg.

Im-

[19]

Αὐτὸς σεαυτῷ χρῶ συμβούλῳ, καὶ Θεῷ.
Ἀγαθὸς, ἔχων τε Νοῦν, ὅπὶ τοῦτ' ἐπείγῃ,
Νέμων τὸ πλεῖσον ἡμέρας τούτῳ μέρος,
Ἵν' αὐτὸς αὐτοῦ τυγχάνῃ βέλτιστος ὤν
Κόλαζε κρίνων, ἀλλὰ μὴ συμβάλλου. 5
Γνώμῃ γὰρ ἔργων πᾶσ' ἐν ἀνθρώποις τροφοί.
Ὀλίγα λαλεῖ μοι πολλὰ ὃ ἀκούει Σοφός.
Ἐν τῷ φρονεῖν γὰρ μηδὲν ἥδιστος βίος.
Φωνὴ Στεφανίτου, ἢ Ἀλόγου βοσκήματος.
Οὐδὲν μοι Ἀρετῆς ἐστι κερδαλεώτερον 10
Οὕτως διαμοιρεῖς αἰὲν Ἀναμαρτήτου ὤν,
Αἰεὶ νομίζων συμπαρεῖναί σοι Θεὸν,
Ὃς πάντα τηρεῖ, καὶ κακοῦργον κατακρινεῖ.
Οὐ κτῆσις, ἀλλὰ μεταδόσις πολλῶν χρημάτων
Ὡς δεῖ, τ' εὔπορον ποιεῖ σὺ δαίμονα. 15
Μακάριον εὐσέβεια, κ' ὠφέλιμον πάνυ
Πρὸς πάντα, καὶ θωμαστὸν εὐρόδιον βίῳ.

Πλάγι' ἐστὶ τἄλλ' ἄνθρωπος ὀρθὸν θηρίον.

Impeccabilis, ſeu Magnum oportet.

Evigilantis & Decumbentis Jugis Meditatio quæ illi cedet in bonum.

SCeleriſque purus, unico hoc vives modo,
Mundique Victor, Carnis, atque Dæmonis.
Si jugiter ſpectes tibi adſtantem Deum,
Qui facta, animumque poſtea ulturus, videt.
Hunc cordis & vitæ integer adſpicies lubens,
Si Aurora quoties, Veſpera ſi quoties redit
Horiſque, ſi quid ingruat mali, omnibus,
Cuncta intuentem tibi repræſentes Deum.
Beatus, ambulat, ceu Enoch, qui cum Deo,
Sanctoque, dum in terris agit, inſertus Choro,
Æterna vivus anticipat jam Gaudia.

Gratiarum Actio quotidiana & Lex Vitæ.

ANimi alma Quies, & cætera indolentia,
Sanâque Mente vivere ſano in Corpore,
Die vel uno, lucri habenda ſunt loco.
Magnaſque danti hæc, Gratias ages Deo,
Juſtus per omnia, pius, atque ſobrius:
Major Opibus, Ambitu, maliſque Gaudiis,
Irâ, Invidiâ reliquiſque vitæ peſtibus:
Summamque cunctis dans operam Virtutibus.
Præcipuum Honorem ita exhibebis Numini,
Si Animo referas, quantùm fieri poteſt, Patrem,
Mentemque Spiritui Adytum Sancto dices:
Omneſque juves alacer, opis quantum eſt tuæ.
Deum habens Amicum, facile temnes cætera,
Celeberrimis Procerum nihil quicquam invidens.
Felix, Dei cui eſt Cura, cujus & Deo,
Uti nunc, ita omnia ſæculorum in ſæcula.

[21]

Ἀναμάρτητος, ἢ Καθῆκον τὸ μέγα.
Τοῦ Διεγερτικοῦ καὶ Καθυδησυνητικοῦ Μελέτημα τὸ Καθημερινὸν καὶ παντὶ φῶτι ἐν πάνχρηστον.

Οὕτως δικαίως μόνον Ἀναμάρτητος μιγεὶς,
Κόσμῳ τε, καὶ Σαρκὸς, Σατανᾶ τ' Ὑπέρτερος,
Ἂν ἀεὶ νομίζοις Συμπαρεῖναί σοι Θεὸν,
Κειτιῶ τ', ἔφορόν τε πραξέων τε καὶ ἐννοιῶν.
Τὸν δ' ἡδέως ὄψῃ καθαρὸς νοῒ καὶ βίῳ,
Ἅμα νυκτὶ τὸ δ' ἐπιμελεστῷ ζωοχῷς, ἠοῖ θ' ἅμα,
Διά τε ὅλου, ὅτε χρείαν ἔχῃς, νυχθημέρου.

Ὦ τρισμακαρ ὅστις, ὡς ὁ Ἐνὼχ, συζῇ Θεῷ,
Ἐνζωνδα τ' Ἁγίων ἀναμεμιγμένος Χορῷ,
Αἰωνίου ἔτι ζηλῶν, ἀπολαύει χαρᾶς.

Εὐχαριστία Καθημερινὴ καὶ νόμος Βίου.

Ψυχῆς Ἀταραξία, σώματος Ἀναλγησία,
Νοῒ τ' Ὑγιαίνειν, μήτε κάμνειν Σκάνει,
Μέγα κέρδος, ἂν νυχθημέρου δι' ἑνὸς μόνου.
Μεγάλων τε παύτα δοντι δεῖ σε χάριν ἔχειν,
Ζῶντ' αἰὲν Εὐσεβῶς, Δικαίως. Σωφρόνως,
Πλάστοιο, Δόξης, Ἡδονῆς τε Κρείττονα,
Θυμῷ, φθόνου τε, παντὸς ἀλογίστου Πάθους,
Ἀρετῇ τε πασῶν πάντοτ' ἐπιμελούμενον.
Τιμῶν δ' ἀπονεμεῖς τῷ Ἀρίστην τῷ Θεῷ,
Αὐτῷ Διανοίᾳ εἰς δύναμιν ὁμοιούμενος,
Ψυχῇ τ' Ἀναθέμενος Ἱερὸν Ἁγίῳ πνεύματι,
Εὐεργετῷ τε πάντας, ἐφ' ὅσον σοι πάρεστι.
Λοιπῶν, Θεὸν ἔχων φίλον, ὑπερορᾷς εἰκῇ τοὺς
Τῶν Περιβοήτων Ὀλβίων τ' ἐπ' ἐνὶ φθονῶν.
Πάνυ μάκαρ ὃς Θεῷ μέλει, καὶ ᾧ Θεὸς,
Κἀνζωνδα, κ' εἰς αἰῶνας αἰώνων πέλει.

[22]

Ex Æſchyli Tragœdiis.

NE perdito operam ſtultè in his quæ nil juvant.
Facile eſt, homines qui rebus utuntur bonis,
Miſeros monere, adverſa fortiter ut ferant.
Edoctus à me, ne ſtimulos contra velis
Recalcitrare; Summus omnium Arbiter,
Dominuſque rerum, quicquid effert ſe, premit.
Sibi plura damna lingua futilis parit
Sapere haud videri, huic qui ſapit, utiliſſimū eſt.
Cernes, ſi animadvertas bene, Pertinaciæ
Immane quantum præſtiterit conſulta Mens.
Prudentioribus obſequere, & tibi erit bene.
Non ut videaris optimus, at ut ſis, vide.
Ut ſis beatus, unicus dederit Deus.
Homines neceſſe eſt iſta damna perpeti,
Ut ut reluctentur, Deus quæ immiſerit.
Bona ſeriò operanti adjuvans adeſt Deus.
Silentio permulta præcaves mala.
Pleriſque inhoneſta innaſcitur hæc Malignitas,
Humi ut jacentes proterant etiam magis.
Bene ut ſapiat homo optimum eſt Donū Dei.
Stimulis pedem ne impingito, ne perdas pedem.
Cœli incolam, Dominumq; percolere Deum par eſt.
Qui nihil habet penſi, Bonus Æquuſve haud erit.
Victi ut loquantur magna, minimè convenit.
Humana magni diſcito non facere bona.
Sepone Deum longiſſimè à mortalibus;
Tibi ne ſimilem, vel corporeum credas, cave.
Non jure mortem homines odio habent, pluribus
Cùm ſit malis Medicina præſentiſſima.

Ex

[23]

Ἐκ τῆς Αἰσχύλ.

Τὰ μηδὲν ὠφελοῦντα μὴ πόνει μάτην.
Ἐλαφρὸν, ὅστις πημάτων ἔξω πόδα
Ἔχῃ, κῶδαινεῖν νουθετῶν τε τὸς κακῶς Πεφασσόντας.
Οὔκουν, ἔμοιγε χρώμενος διδασκάλῳ
Πρὸς κέντρα κῶλον ἐκτενεῖς, ὀρῶν ὅπι
Τραχὺς μόναρχος, ὐδ' ὑπόδυνος κρατεῖ.
Γλώσσῃ ματαίᾳ ζημία πρόσεστί σοι.
Κέρδιστον εὖ φρονοῦντα μὴ δοκεῖν φρονεῖν.
Πάππαγε κ) φρόντιζε, μηδ' αὐθαδίαν
Εὐβουλίας ἀμείνονα ἡγήσῃ ποτέ.
Πειθαρχία γάρ ἐστι τῆς σωφροσύνης Μήτηρ.
Οὐ γὰρ δοκεῖν ἄριστος, ἀλλ' εἶναι θέλε.
Θεοῦ γ' δῶρόν ἐστιν εὐτυχεῖν βροτούς.
Ὅμως δ' ἀνάγκη πημονὰς βροτοῖς φέρειν.
Θεῶν διδόντων.
Σπουδῇ τις, αὐτὸς κ' ὦ Θεὸς Σωσάτω.
Πάλαι τὸ σιγᾶν φάρμακον βλάβης ἔχω.
Ὥστε Σύζυγον βροτοῖσι τ' πεσόντα λακτίσαι πλέον.

Καὶ τὸ μὴ κακῶς φρονεῖν, Θεοῦ μέγιστον δῶρον.
Πρὸς κέντρα μὴ λάκτιζε, μὴ πίσας μογῇς.
Ἄξιον δ' ἐρανῶχον ἀρχὰν σέβειν.
Τίς γὰρ δεδοικὼς μηδὲν, ἔνδικος βροτῶν;
Θρασυστομεῖν γὰρ ὐ πρέπει τὸς ἥσσονας.
Γίνωσκε τ' ἀνθρώπεια μὴ σέβειν ἄγαν.
Χώριζε δικτῶν τ' Θεὸν, κ) μὴ δόκει
Ὄρθιον αὐτῷ σάρκινον καθεσάναι.
Ὡς ὐ δικαίως δύναται ἔχθιστοι βροτοὶ
Ὅπερ μέγ' ἐς ἅπαν τῆς πολλῶν κακῆς.

Ex Sophoclis Tragœdiis.

SIbi temperantes & probos amat Deus;
Intemperantes, improboſque habet odio.
Dei abſque nutu nemo gaudet, aut dolet.
Aliena nec inquirit ſapiens, nec judicat.
Probri metus ſi cui adſit, & ingenuus pudor,
Huic ſemper eſt Res ſalva, quicquid demùm erit.
Qui juſta vivit ſentiat de ſe bene.
Haud facile fit Tyrannus ut Deum colat.
Nullum malum eſt verbum modo apportet lucrũ.
Lento pede ingreditur qui opus eximiũ parat.
A turpibus quid diſcimus niſi turpia?
Nil ſine labore, vides, bene cuiquam ceſſerit.
Studere vanis ultima eſt Dementia.
Homines ope omni, & omnibus, quibus potes,
Juvare commodis, labor eſt pulcherrimus.
Si Contumaciam quis habeat in bonis,
Prudentia ni ſimul adſit, errat plurimùm.
Ignoro; de his quæ non ſcio, nec amo loqui.
Malus Animus eſſe nequit bona mens ſi illũ regat.
Malè fidimus illis, celeriùs qui conſulunt.
Qui pronus ad iram, & aſperis eſt Moribus,
Gravis omnibus, jure eſt ſibi moleſtiſſimus.
Quæ ſponte nos incommoda accerſivimus,
Culpâque noſtrâ hæc jure nos angunt magis.
Operam ſuperfluis dare id ſapere eſt parùm.
Hoc Pectori, ceu Marmori, inſculpito Puer,
Paterna ſemper monita tibi prima ut putes.
Sine Legibus vitam agere malorum eſt peſſimum.

Nullum

[25]

Ἐκ τῶν Σοφοκλέους.

——— Τὸς δ' ζώφρονας
Θεοὶ φιλοῦσι κ' συγγνώσι τὸς κακούς.
Ξυὶ τῷ Θεῷ πᾶς κ' γελᾷ κ' ᾠδύρε).
Μὴ κεῖνε, μὴ ἐξέπαζε· σωφρονεῖν καλόν.
Δέσ. γὰ ὦ σοφίσειν, αἰσχύνη δ' ὁμῶ
Σωτηρίαν ἔχοντα τόνδ' ὀπάσαι.
Ξυὶ τῷ δικαίῳ γὰ μέγ' ἔξεσι φρονεῖν.
Τὸν τοι τύραννον εὐσεβεῖν ὐ ῥᾴδιον.
Δοκῶ μὴ ὐδὲν ῥῆμα σοὶ κέρδη κακόν.
Φιλεῖ γὰ ὀκνεῖν τραχὺν ἀνὴρ τραόντων μέγα.
Αἰσχροῖς γὰ αἰσχρὰ πράγματ' ἐκδιδάσκε).
Ὄρα, πόνε τοι χωρὶς, ὐδὲν ἐντυχεῖ.
Πολλῆς ἀνοίας κ' τὸ ληρᾶδαι κενά.
——— Ἄνδρα δ' ὠφελεῖν ἀφ' ὧν
Ἔχει τε κ' δυήσετο, καλλιστ. πόνων.
Εἴ τοι νομίζεις κτῆμα πὶ αὐθαδίαν
Εἶναί τι, τὸ νῦ χωρὶς, σὸν ὀρθῶς φρονεῖς.
Οὐκ οἶδ'. ἐφ' οἷς γὰ μὴ φρονῶ, συγᾷν φιλῶ.
Οὐκ ἂν ἡδοίτο νῦς κακὸς, καλῶς φρονῶν.
——— Φρονεῖν γὰ οἱ ταχεῖς, σὸκ ἀσφαλεῖς.
——— —— Αἱ δ' ὀργίλαι φύσις
Αὐταῖς δικαίως εἰσιν ἄλγισαι φέρειν.
——— ——— Τῶν δ' πρωνῶν
Μάλισα λυπῶσ' αἵ κ' φρωῶσ' αὐθαίρετοι
Τὸ γὰ Περσικὰ τραόσειν, σὸκ ἔχ νῶν ὐδένα.
Οὕτω γὰ, ὦ παῖ, χρὴ διὰ τέρνων ἔχειν,
Γνώμης πατρῴας πάντ' ὄπιθεν ἐσάναι.
Ἀναρχίας γὰ μεῖζον σὸκ ἔστιν κακόν.

Μὴ

Nullum pudeat, etſi ſapit, adhæc diſcere,
Magis inde ſapiet, pervicax erit minus.
Moneo te Amicus, diſcere eſt ſuaviſſimum,
Si recta dicat, & utilia qui te docet.
Prudentia tantò rebus anteit omnibus,
Stultitia quantò maximum omnium eſt malum.
Felicitatis benè ſapere palmarium eſt.
Vix eriges ſenem, juvenis qui lapſus eſt.
O Stulte, in adverſis nihil ira proderit.
Multa loqui, & Opportuna diſtant admodum.
Quicunque, vitæ quod colendæ ſit ſatis,
Uti liberum hominē decet, iniquo Animo ferens,
Majoribus, uſus quàm ſiet, inhiat opibus,
Mihi manifeſtæ hic arguitur Amentiæ.
Deus adſpicit, tardiùs animadvertat licet,
Cùm quis ſcelere impiè cœlum petens, furit.
Bona verba adolentur, Thura ceu, felicibus.

Vento ſecundo navigat mala qui fugit.
Si hæc juſta ſunt, potiora ſunt ſubtilibus.
Colere memineris maximum optimum patrem,
Hoc Judice, Præcipuum eſt Deo devota mens.
Moriente Pietas nulla commoritur viro,
Vitæ optima comes, morte nec in ipsâ perit.
Sapiunt Proceres ſapientium commerciis.
Mentem ſtabilē habet vir bonus, æqualē & ſibi.
Dextro pede quod aggreſſus es negotium,
Cœptum benè ſortietur exitu pari.
Nihil adferunt quiequam boni mendacia.
Ita pareo Deo, nemini ut mortalium.

Vera

[27]

Μὴ νῦν ἔν ἦθος μῶνον ἐν σαυτῷ φόρει,
Ὡς φῄς σύ, κἀδὲν ἄλλο, τοῦτ' ὀρθῶς ἔχειν.
Ἀλλ' ἄνδρα κἦν τις ἦ σοφὸς, τὸ μανθάνειν
Πόλλ' αἰσχρὸν οὐδὲν, κὐ τὸ μὴ τείνειν ἄγαν
Εὖ σοι φρονήσας, ἓν λέγω: τὸ μανθάνειν
Δ' ἥδιον ἓν λέγοντ', εἰ κέρδ' λέγῃ.
Ὅσῳ κεράτιζον κτημάτων εὐβουλία;
Ὅσῳ πὲρ, οἶμαι, μὴ φρονεῖν, πλείστη βλάβη.
Πολλῷ τὸ φρονεῖν εὐδαιμονίας Πρῶτον ὑπάρχῃ.
Γέρονται δ' ὀρθῶν, φλαῦρον, ὃς νέ' πέσοι.
Ὦ μῶρε· θυμὸς δ' ὢν κακοῖς ὐ ξύμφορον.
Χωρεῖς τὸ, τ' εἰπεῖν πολλὰ, κὐ τὰ κήρεια.
Ὅστις τῶ πλέον' μέρος Χρήζει, τῶ μετέῤ παρεὶς
Ζώειν, σκιαοσύναν αἰεὶ φυλάττων,
Ἐν ἐμοῖ καβάδηλος ἔσῃ.

Θεοὶ γὰ ἓν μὴν, ὀψὲ δ' εἰσορῶσ', ὅταν
Τὰ θεῖ' ἀφεὶς τις εἰς τὸ μαίνεσθαι τραπῇ.
——— Ἀνδρα γὰ καλῶς
Πράσσοντ' ἀνάγκη χρηστὰ κερδαίνειν ἔπη.
Ἀεὶ κακὸς πλοῦς ἐσ' ὅταν φεύγῃς κακά.
Ἀλλ' εἰ δίκαια, τῆ σοφῶν κρείσσω τάδε.
——— Εὐσεβεῖν τὰ πρὸς Θεούς·
Ὡς πᾶλλα πάντα δεύτερ' ἡγεῖται πατὴρ
Ζεύς. ὐ γὰ εὐσέβεια ζωθήσεσθ' βροτοῖς.
Κἂν ζῶσι, κἂν θάνωσιν, οὐκ ἀπόλλυται.
Σοφοὶ τύραννοι τῆ σοφῶν ζωυσία.
Ἅπαν τὸ χρηστὸν πὼ ἴσως ἔχῃ φύσιν.
Ἔργῳ ὅ πανὸς εἴτις ἄρχηται καλῶς
Καὶ τὰς τελευτὰς εἰκὸς ἐσ' ὕπως ἔχειν.
Οὐκ ἔξάγουσι καρπὸν οἱ ψευδεῖς λόγοι.
Ἄρχων δέ μοι Θεός ἔσι, σκηπτῆ δ' ὠθεῖς.

Εἰς

Vera ut loquamur, unus eſt tantùm Deus,
Qui ſpatia Cœli condidit, & Terræ ambitum
Potare juſſu alterius, haud levius malum eſt,
Paris Tyranni quàm arbitrio ſitim pati.
Non eſt Sodale tetrior Lues malo.
Secreta rimans curiosè, odio es mihi.
Rebus ſapienter providere ingens lucrum eſt.
Ne inquirito omnia; multa nàm malū eſt loqui.
Quæ dant inimici, non data proderint magis.
Perinodicus eſt ſapientibus Sermo, ac brevis.
Catus Aleator fert benè, ponit quàm poteſt
Benè, quod ceciderit, nec queritur ſortem ſuam.
Medicus ſupremus Mors malorum eſt omnium.
Ea quæ accidunt adverſa, felici Exitu
Si ſortiantur, dico habenda in proſperis.
Ignoro, nolo diſpicere Domini quæ agunt.
Semper mihi Præſes, mihi Patronus erit Deus.
Quod turpe factu eſt, & inhoneſtum eſt dicere.
Nullum diu ætatem feret Mendacium.
Quo plus quis habet Vecordiæ, eo id ſentit minùs.

Εἷς δ' ἀληθείαισιν εἷς ἔστιν Θεός,
Ὃς οὐρανόν τ' ἔτυξε καὶ γαῖαν μακράν.
——— Ὡς τὸ πίνειν πρὸς βίαν
Ἴσον κακὸν πέφυκε τῷ δι' ἡδονὴν βίᾳ.
Τί γὰρ γένοιτ' ἂν ἔλκος μεῖζον ἢ φίλου κακός;
Μισῶ γὰρ ὅστις τ' ἀφανῆ πρόσκοπεῖ.
Προμήθειά ἐστι κέρδος ἀνθρώποις μέγα.
Μὴ πάντ' ἐρεύνα· πολλὰ γὰρ λαλεῖν κακόν.
Ἐλθρῶν ἄδωρα δῶρα, κοὐκ ὀνήσιμα.
Ῥῆσις βραχεῖα τοῖς φρονοῦσι σώφρονα.
Σπέρμ' ὧν τ' ἀμπεσόντα καὶ θεὸς τρέφῃ
Σοφὸν κυβευτήν, ἀλλὰ μὴ σθένειν τύχῃ.
Ἀλλ' ἔα· ὁ θανάσιμος λοιδορὸς ἰατρὸς νόσων.
——— Λέγω γὰρ καὶ τὰ δύσφορ', εἰ τύχοι
Κατ' ὀρθὸν ἐξελθόντα, πάντ' ἂν εὐτυχεῖν.
Οὐκ οἶδ' Ἃ γὰρ δρῶσ' οἱ κρατοῦντες οὐχ ὁρῶ.
Θεὸν δ' ἐγὼ λήξω ποτὲ Περσάταν ἴσχων.
Ἀλλ' ὃ γὰρ αὐδᾷν, ἔα, ἃ μηδὲ δρᾷν, καλόν.
Ἀλλ' ὥσθεν ἕρπει ψευδὸς εἰς γῆρας χρόνου.
Τὸ μὴ φρονεῖν γὰρ κάρτ' ἀνώδυνον κακόν.

Χρεία

Chriæ ſeu ſententiæ perutiles ex Euripide excerptæ.

Sophocles ſapit, & Euripides ſapit magis;
At plus hominibus Socrates ſapit omnibus.

MOrtalis es; ærumnas facile, ut poteris, feras.
Una anteit virtus reliquis hominum bonis.
Corpus, quàm Animū male habere longè melius eſt.
Stultitia maximè Improbitatis eſt ſoror.
Tibi proſpice tu; nemo miſero opitulabitur.
Tu cede fato; nec repugna numini: Qui æquo ferunt
Animo quæ habent incommoda. Magis his beatos
qui reluctantur, puto.
Quis noverit, an non quod homines vocant mori,
Sit vera Vita; vivereque hoc non ſit mori.
Vivere inhoneſtè eſt improbiſſimus labor.
Si diſputando alteruter irâ abreptus eſt,
Qui reprimit ſe primus, eſt ſapientior.
Ubique ſapis, ni ubi maximè ſapiendum erat.
Quod molior infandum ſcelus jam intelligo, at ſana
mentis
Conſilia ira præripit, quæ maxima ſemper hominibus parat mala.
Oratio eadem ab infimi ſubſellii,
Multique nominis viro, haud idem poteſt.
Nunquam, niſi id agas ſeriò, felix eris.
Non temperans ſibi lingua malum turpiſſimum eſt
Iners amor eſt, & otioſos occupat:
Quis ſtipe vivens uſquam amore captus eſt?
Opus eſt labore illis qui agere volent Bene.
Sapiente Diffidentiâ ſapientius,

Secu-

Χρεῖαι ἢ Γνῶμαι ἐκ τῶν τοῦ Εὐριπίδου.

Σοφὸς Σοφοκλῆς, σοφώτερος γ' Εὐριπίδης,
Ἀνδρῶν δ' ἁπάντων Σωκράτης σοφώτατος.

Κοὐφως φέρειν χρὴ ξυμφορὰς ὁπόταν θεοῦν.
Ἀρετὴ μέγιστον τῶν ἐν ἀνθρώποις κλέος.
Βέλτιόν ἐστι σῶμα γ', ἢ ψυχὴν νοσεῖν.
Ἡ δ' ὄμφαλος μάλιστ' ἀδελφὴ τῆς πονηρίας ἔφυ.
Εὖ πρᾶσσε· τοὺς φίλους δ' ἔσθλον, ἤν τις δυσχρῇ.
Σὺ δ' εἶκε ἀνάγκῃ, κοὐ θεοῖσι μὴ μάχου.
Τὸν γὰρ κακοῖς μὴ μαχόμενον, τοῖς ῥᾴστα χειμένοις ὁρῶ.

Τίς οἶδεν εἰ τὸ ζῆν μέν, ἔστι καὶ θανεῖν, τὸ καὶ θανεῖν δ' ζῆν,

Τὸ ζῆν μὴ κακῶς, μέγας πόνος.
Δυοῖν λεγόντοιν, θατέρου θυμοῦμαι,
Ὁ μὲν ἀντιπείνων τοῖς λόγοις, σοφώτερος.
Σοφὸς σοφὸς εἰ μὴ, πλὴν ἃ δεῖ σ' εἶναι σοφόν.
Καὶ μανθάνω μὲν οἷα δρᾶν μέλλω κακὰ
Θυμὸς ὢν κρείσσων τῶν ἐμῶν βουλευμάτων.
Ὃς δὴ μέγιστον πῆμα κακοῖς βροτοῖς.

Λόγος, ἐξ ἀδοξάντων ἰών,
Καὶ τῶν δοκούντων, αὐτὸς ὢν ζημίαν φέρει.
Οὐκ ἂν δυναίμην, μὴ κάμνων, συνάγωνος εἶναι.
Ἀπήλαγε γλῶσσα αἰσχρὸν νόσον.
Ἕως μὲν ἀρχὴν, κἀπὶ τοῖς ἀρχοῖς ἔφυ.
Οὐδεὶς σοφὸς πάντων βίοτον ἤσκησε βροτῶν.
Μοχθεῖν ἀνάγκη τὸν θέλοντα συντυχεῖν.
——— Σώφρονος δ' ἀπιστίας

Οὐκ

Securiuſve in vitâ hominum invenies nihil.
Reveretur ipſe qui bonus eſt, bonum virum.
Juſtus vir unus vel decies mille improbos
Vincit, Deum atque juſtitiam ſocios habere
Nihil uſpiam invenies animâ pretioſius.
Ego claritatem generis haud magni æſtimo;
Qui recta ſequitur, nobilis ſemper mihi eſt:
Qui vero iniqua: licet genitus fuerit patre,
Jove qui eſt melior, ignobilis tamen audiet.
Qui pluribus implicatur, errat plurimùm.
Mihi ſit melius quàm ut Opũ illecebris fiã malus;
Aut mihi ſit unquam cum improbis ſodalitas.
Fieri nequit ut hic qui ſtupet ſocordiâ,
Habeat laboris, nil laborans, præmia.
Stolidum tumentem viribus metuo minùs
Cato & ſapiente, quamlibet imbelliſſimo.
Quæ magna habentur ſubjacent magnis malis.
Caro totus eſt juvenis, comaque; at frugi nihil.
Ut inſoleſcat homo vetat omnino Deus.
Mortalis ut ſeſe efferat nunquam decet.
Memorare opes noli; renuncio huic Deo,
Quem, quo improbior eſt quis, faventẽ habet magis.
Ne generis amplitudinem objicias mihi;
Mera hæc pecunia eſt; nam opes in ædibus
Diutiùs qui clauſerit, ille eſt nobilis.
Sapere hunc oportet inſuper, qui Dives eſt;
Infauſta res eſt ſulta opibus inſcitia.
Tu homo, vivere ambis, haud ſecus ac ſi ſis Deus?
Id ſcilicet ſapiens ſibi habet palmarium,
Animique totis viribus ſe promovet,
Cujuſque locans partem huic diei maximam,
In ſe meliorem ut quotidie evadat virum.

Tribus

Οὐκ ἔστιν οὐδὲν χρησιμώτερον βροτοῖς.
Ἀνὴρ γὰρ χρηστὸς χρηστὸν αἰδεῖται φιλεῖ.
Εἷς τοι δίκης μυρίων οὐκ ἐνδίκων
Κρατεῖ, τὸ θεῖον, ἢ δίκλω τε συλλαβών,
Ψυχῆς γὰρ οὐδὲν ἔστι πιμώτερον.
Εἰς Εὐηλρίαν ὀλίγ' ἔχω φράσαι καλά,
Ὁ μὲν γὰρ ἐσθλὸς, Εὐηλρὴς ἐμοί γ' ἀνὴρ.
Ὁ δ' ὰ δίκαιος, κἂν ἀμείνονος πατρὸς
Ζωὸς πεφύκῃ, Δυσηλρὴς εἶναι δοκεῖ.
Ὁ πλεῖστα φράσων, πλεῖστ' ἁμάρτανε βροτῶν.
Μή μοί ποτ' εἴη χρημάτων νικωμένῳ
Κακῷ γενέσθαι, μὴ δ' ὁμιλοίην κακοῖς.
Οὐκ ἔστιν, ὦ μάταιε, σὺν ῥᾳθυμίᾳ
Τὰ τῶν πονούντων μὴ πονήσαντας λαβεῖν.
Ἀεὶ γὰρ ἄνδρα σκαιὸν, ἰσχυρὸν φύσει,
Ἥσσον δέδοικα τ' ἀσθενῆς τε κὴ σοφῆ.
Φοῦ, φοῦ τὰ μεγάλα μεγάλα, κὴ πάχη κακά.
Νεανίαι κόμη μόνον κὴ σάρκες, ἔργα δ' ὐδαμοῦ.
Ὅλως τὸ Κρεῖσσον ὐκ ἐᾶ φρονεῖν μέγα.
—— Φρονεῖν γ' ὃ θνητὸν ὄντ' ὰ χρὴ μέγα.
Μὴ πλοῦτον εἴπῃς; ὐχὶ θαυμάζω Θεόν,
Ὃν χ' ὡ κάκιστος ῥᾳδίως ἐκτήσατο.
Τὴν δ' Εὐηλρίαν, τοῖς Θεοῖς, μή μοι λέγε.
Ἐν χρήμασιν τὸ δ' ἔστιν. — ὧ δ' ἂν ἐν δόμοις
Χρόνον ζωοικεῖ πλεῖστον, οὗτος Εὐηλρὴς.
Τὸν ὐτυχοῦντα χρὴ Σοφὸν πεφυκέναι·
Σκαμὸν τι χρῆμα πλοῦτος, ἡ τ' Ἀπειρία.
Θεοῦ βίον ζῆν ἀξιοῖς ἄνθρωπος ὤν;
Τῶν εὖ φρονούντων ἔστιν— Ἐν τούτοις δὴ
Λαμπρὸς δ' ἕκαστος, κ' ἀπὶ τοῦτ' ἐπείγεται,
Νέμων τὸ πλεῖστον ἡμέρας τούτῳ μέρος,
Ἵν' αὐτὸς αὑτοῦ τυγχάνῃ βέλτιος ὤν.

Tribus ſtudebis, gnate mi, virtutibus;
Ritè ut Deum colas, Parentes & tuos;
Semperque Patriæ Legibus morem geras.
Facillima dixti, conferens culpam in Deum.
Nulla eſt voluptas prava quæ placeat diu.
Effugere poſſe tē, qui es homo, moleſtias,
Vitam per omnem ſi autumes, parùm ſapis.
Vel ſeriùs in Deum Pietas, vel ocius,
Ingens, Deo dignum aſſequetur præmium.
Quod ratio jubet, & rebus in dubiis ſalus,
Ego hoc antepono Legibus quibuſlibet.
Curæ ſecundæ conſulunt ſapientius.
Modeſtia Lenis, quàm ira vitæ utilior eſt.
Virtus, viro moriente non unà perit;
At vivit in cinerem reſoluto Corpore.
Grave quidem; at opulentis hoc omnibus inſitū eſt
Ut mente lævâ, cæteris ſapiant ininùs.
Quæcunq; modū excedunt mala hominibus parant.
Aut dic aliquid melius ſilentio, aut tace.
Exiſtimat vulgus ſapere hunc qui Dives eſt.
Qualem, mihi dic ſodes, Deum eſſe intelligis?
Hunc qui intuetur omnia, & cerni nequit.
Deum aſſiduè colere moleſtiæ habet nihil.
Perſæpe reſpondet ſapiens ſilentio.
Non eſt ita tutum ut egregiâ præ cæteris,
Quàm ut modicè Honeſtâ quis ſpecie ſit præditus.
In hoc ferè hominis vertitur Felicitas,
Curis malis nempe ut vacet, & doloribus.
Præſepe menſa eſt ubi, velut equi, omnes ſilent.
Studium, & meditatio ſapiens præſtat opibus.
Ingenua quem mens evehit, & pernobilis,
Juſtum eſſe potiùs, quàm videri ſe volet.

Vene-

[35]

Τρεῖς εἰσιν Ἀρεταὶ, παῖς ὃ χρή σ' ἀσκεῖν, τέκνον,
Θεόν τε τιμᾶν, τούς τε θρέψαντας γονεῖς,
Νόμους τε κοινοὺς Ἑλλάδος.
Τὸ ῥᾷζον εἶπας, αἰπάσασθαι Θεούς.
— Βραχεῖα τέρψις ἡδονῆς κακῆς.
——— Εἰ δ' ἄτερ πόνων
Δοκεῖς ἔσεσθαι, μωρὸς εἶ; σπιλὸς γεγώς.
Ἦλθε γὰρ ἢ σοφόν, ἢ μεγίστην,
Τῆς Εὐσεβείας ἡ χάρις ἐσθλή.
Ἐγὼ γὰρ φημὶ, κοὐ Νόμων γε μὴ σέβειν
Ἐν τοῖσι δεινοῖς, τοῦ ἀναγκαίων πλέον:
Αἱ δύσκραναί πως φρονοῦσι σοφώτεραι.
Αἰδὼς γὰρ ὀργῆς πλεῖον ὠφελεῖ βροτούς.
Ἀρετὴ γὰρ ἂν θάνῃ τις, οὐκ ἀπόλλυται·
Ζῇ δ' οὐκ ἔτ' οὖσα σώματος.
Δεινόν τε τοῖς πλουτοῦσι τοῦτο δ' ἐμφύεται,
Σκαιοῖσιν εἶναι.
Βροτοῖς τὰ μείζω τοῦ μέσων πικρὰ νόσος:
Ἢ λέγε τι σιγῆς κρεῖττον, ἢ σιγὰν ἔχε.
Τὸν εὐτυχοῦντα καὶ φρονεῖν νομίζομεν.
Θεὸν δ' ποῖον, εἰπέ μοι, νοητέον;
Τὸν πάνθ' ὁρῶντα, κ' αὐτὸν ὐκ ὁρώμενον.
Οὐδεὶς καματος εὖ σέβειν Θεούς.
Ἡ γὰρ σιωπὴ τοῖς σοφοῖς ἀπόκρισις.
——— Οὐ γὰρ ἀσφαλὲς
Οἶμαι περαίτερον κακοῦ, ἢ ἐν μέσῳ κακεῖν.
——— Ἡ βροτοῦ Εὐπραξία
Τῶν ταλάκρα γίνεται λυπρημόνων.
Τραπεζ' ἀπόντων τοῦ λόγων φάτνη πέλει.
Μελέτη κρεῖττον ἔλβε κλῆμα.
——— Ὃς ἄδολον γνησίαν τ' ἔχῃ φρένα,
Εἶναι Δίκαιος, κ' ὐ δοκεῖν ἐθέλει.

Veneranda malorum oblivio, ô quàm tu ſapis;
Deaque omnium infelicibus optatiſſima es:
Næ! eſt invidendus Liberi ſi quem beant,
Inſigne, nec ab his cœperit unquam incommodum.
Tu Pax Dearum es hominibus Gratiſſima.
Ne principum Ineptia nimiùm te mordeat.
Deſipere cum inſipientibus eſt moleſta res.
Te reprime; celere iſtud haud æquum colit;
Sedata verba plus habent ſani viri.
Si quando amicos inter ira exarſerit,
Alterque, Pax ut fiat, adeat alterum,
Id tantùm agat cujus profectus gratiâ eſt
At præterito de jurgio ne hiſcat ſemel.
Violanda ſi ſint jura, Regni gratiâ
Violanda; juſtitiam colas in cæteris.
Non omnia mala ſenibus; experientia
Plus, quàm juvenibus eſt, habet prudentiæ.
Tyrannidem mihi quid memoras, Felix ſcelus?
Quid tanta perpeti, cùm habeas plus quàm eſt ſatis?
Inane tantùm nomen inde redit tibi.
Quod ſufficit Modico, id ſapiens pergratum habet.
Non poſſidemus, ceu Propria, quæ accepimus:
Potiùs Bona procuramus at Domini Dei.
Reprimite vehemens hoc; reprimite; cùm duo
Stulti obviam ſiant malum odioſiſſimum eſt.
Timidū malū opes ſunt, & nimio plus vitæ amans.
Cautela hominibus Utiliſſima eſt Dea.
Generoſus admodùm, at ſimul & inſulſus es.
Tu videris, ne te ſimilem reddas malis,
Si ſtulta ſtultis verba velis reponere.
Eris Beatus, ſi ſapias quantùm decet.
Pulcherrima res modeſta continentia eſt;

Ubique

[37]

Ὦ πότνια λήθη τῆς κακῆς, ὡς εἶ σοφὴ ;
Καὶ τοῖσι δυσυχοῦσιν Εὐκλαία Θεός.
Ζηλωτὸς ὅστις εὐτύχησεν εἰς τέκνα,
Καὶ μὴ 'πισήμως συμφορᾶς ἐκτήσατο.
Ἡ καλλίστη Θεῶν Εἰρωνή.
Τὰς τῆς κρατούντων ἀμαθίας φέρειν χρεών.
Καὶ τοῦτο λυπηρὸν ζωασοφεῖν τοῖς μὴ σοφοῖς.
Ἔπαρε, ἔπι τὸ ταχὺ τ' δίκλω ἔχει·
Βραδεῖς ὦ μῦθοι πλεῖσον ἀνύουσιν σοφόν.
Ὅταν φίλος τις ἀνδρὶ δυμωθεὶς φίλῳ,
Εἰς ἓν ζωελθών, ὄμματ' ὄμμασιν διδῷ,
Ἐφ' οἷσιν ἥκει, ταῦτα χρὴ μόνον σκοπεῖν,
Κακῆς ὦ τῆς φρὶν μηδαμῶς μνείαν ἔχειν.
Εἴπερ γὰρ Ἀδικεῖν χρὴ, Τυραννίδος πέρι
Κάλλιστον Ἀδικεῖν. τ' ἄλλα δ' Εὐσεβεῖν χρεών.
Οὐ πάντα τῆς γήρᾳ κακ'-ἀλλ' ἡ 'μπειρία
Ἔχει τι λέξαι τῆς νέων σοφώτερον.
Τί τ' Τυραννίδ', Ἀδικίᾳ ἐυδαίμονα,
Τί πολλὰ μοχθεῖν, πόλλ' ἔχων ἐν δώμασι,
Βάλει ; Τίδ' ὄζει τὸ κλέος ; ὄνομ' ἔχει μόνον.
Ἐπεὶ τἀγ' ἀρχῆνθ' ἱκανὰ τοῖς Σώφροσι.
Οὗτοι τὰ χρήματ' ἴδια. κέκλωνται βροτοῖ·
Τὰ τῆς Θεῶν δ' ἔχοντες, ὀπιμελούμεθα.
Μέλλειον τὸ λίαν, μέλλειον· Ἀμαθία δυοῖν
Εἰς ζωῦθ' ὅζαν μόλιστον, ἔλαχιστον κακόν.
Δειλὸν δ' ὁ πλοῦτος, καὶ φιλόψυχον κακόν.
Ἡ δ' Εὐλάβεια χρησιμωτάτη Θεῶν.
Γενναίστης σοι, μωρία δ' ἔνεστί τις.
——— Οὐκ ἂν χρῶ σ' ὁμοιοῦσθ κακοῖς,
Οὐδ' ἀντιτείνειν νηπὶ ἀντὶ νηπίων.
Εὐδαιμονοίης, νῦν ἔχων, ὅσον σε δεῖ.
Φοῦ, φοῦ τὸ Σωφρον ὡς ἀπανθρακῶδ κακόν,

Ubique Gentium pariens homini decus.
Majora ſi tibi, pluraque fuerint bona, (tes.
Quàm mala, cùm homo ſis, perpulchrè agi tecũ pu-
Semper odio habui mulierem nimis Catam;
Sapiat mea, fæminam ſapere modo quæ decet.
Se res uti dant, Celſi, vel Abjecti ſumus.
Hi, quos ſapientes nullo habent loco, magis
Dicendo apud vulgus ſapientibus valent.
Prudentis eſt, bene qui inſtituere alios valet,
Lubens ut audiat quæ aliquis contra afferat.
Vita, Anima, Salus parentibus ſunt Liberi;
Qui verò inexpertus nec habere quidem cupit,
Dolet minus, Infortunio & Felix ſuo eſt.
Peccavit; adoleſcentibus id moris fere eſt;
Veniam dabis ætati, dabis imperitiæ.
Mala præcavere fortitudo hæc eſt mea.
Quæ quis juvenis didicit, ea tenebit ſenex;
Curate Patres, Pueri erudiantur ut probe.
Eſt curta nobis Vita; quàm Facillimè
Stude hanc ut agas, curis procul & laboribus.
Vitæ Magiſtram, ut & Ducem, Plebeculam
Sequimur; Populi auræ ſervientes turpiter.
Magnum, & viro eſt dignum uſq; Virtutem inſequi.
Quis, oro, vates in hominibus habendus eſt?
Qui vera paucula, plurima falſa dixerit.
Mihi ſunt ferendæ, quàm potero, ærumnæ meæ;
At unicas cum liceat, haud Geminas feram.
Intemperantis oris, atque inſcitiæ
Pravæ exitus erit pernicies tandem mala.
Sapienter & modicè ſapiens iraſcitur.
Litabo.— ne ego mortalis iratus Deo,
Contra ſtimulos dum calcitro, perdam pedem.

Sibi

Καὶ δόξαν ἐσθλὴν ἐν βροτοῖς νομίζεται.
Ἀλλ' εἰ τὰ πλείω χρηστὰ τῷ κακῷ ἔχῃ,
Ἄνθρωπος ὢν σύ, χάρτα γ' εὖ φρονήσεις ἄν.
Σοφὴν ὄ μισῶ· μὴ γὰρ ἐν γ' ἐμοῖς δόμοις
Εἴη φρονεῖσα πλέον, ἢ γυναῖκα χρῆν.
Πρὸς τὰς τύχας γὰρ τὰς φρένας κεκτήμεθα.
——— Οἱ γὰρ ἐν Σοφοῖς
Φαῦλοι, παρ' ὄχλῳ μωσικώτεροι λέγειν.
Σοφόν τι χρῆμα τὸ διδάξαι βροτὸς,
Λόγους ἀκύρους τῷ ξυνιέντων παρεῖ.
——— Πᾶσι δ' ἀνθρώποις ἀρ' ἦν
Ψυχὴ, τέκνον· ὅσις δ' αὐτ' ἄπειρος ὢν, ψέγει,
Ἥσσον μὲν ἀλγεῖ, δυσχερῶν δ' εὐδαιμονεῖ.
Ἥμαρτεν· Ἐν νέοισι δ' ἀνθρώπων τὸ δὲ
Ἔνεσι· συγγνώμην ὄ τῷ δ' ἔχειν χρεών.
Καὶ τοῦτό μοι τ' Ἀνδρεῖον, ἡ Περμησία.
Ἃ δ' ἂν μάθοι τις, ταῦτα σώζειν φιλεῖ
Πρὸς γῆρας· ὥστω παῖδας εὖ παιδεύετε.
Σμικρὸν τὸ χρῆμα τοῦ βίου· τοῦτον ὃ χρὴ
Ὡς ῥᾷστα, κοὐ μὴ σοὶ πόνοις διεκπεραῶν.
——— Προσάπτω γε τῷ βίῳ
Τὸν δῆμον ἔμμην, τῷ δ' ὄχλῳ δυσβούλομαι.
Μέγα τι δηρεύειν Ἀρετάν.
——— Τίς ὃ Μάντις ἐς' ἀνήρ;
Ὃς ὀλίγ' ἀληθῆ, πολλὰ ὃ ψευδῆ λέγει.
——— Τάμα δεῖ φέρειν κακά·
Ἁπλοῦς ὃ λύπης ὄζον ἐκ οἴσω διπλοῦς.
Ἀχαλίνων στομάτων, ἀνόμου τε ἀφροσύνας, τὸ τέλος δυσχρία

Πρὸς σοφῶν γὰρ ἀνδρὸς ἀσκεῖν σώφρονα εὐοργησίαν.
Θύοιμ' ἂν αὐτῷ μᾶλλον, ἢ δυσέμφορος,
Πρὸς κέντρα λακτίζοιμι δηλὸς ὢν, θεῷ.

Sibi Temperare in omnibus, & colere Deum,
Id arbitror ſanè omnium Pulcherrimum,
Simulque ſapientiſſimum quæ homines agant.
Bonum eſt homini, bene conſulere qui vult ſibi,
Ætatem habere omnem procul à Republicâ.
Si juſta fecero juſta referentur mihi.
Optat ſapiens, ut ſi querela inciderit,
Sapientem habeat ſibi, non ſtolidum adverſarium.
Virtus laboribus in ferendis cernitur.
Atrocia te premunt, fateor: verùm expedit
Æquo ut feras animo, effugere quæ non potes.
Probitate qui plus, plus valent Prudentiâ,
Taciti, ad gerendas res properant lento pede.
Tyrannidis, quam nemo laudat qui ſapit,
Specioſa facies; dira, funeſta omnia habet in receſſu.
Placent opes;—mihi at haud placent querimoniæ,
Haſi mihi ſervem: haud, quē adferunt placet labor:
Modica mihi, nullo cum dolore, vita ſit.
Sine me mihi vivere; nam perinde volupe erit,
Si parva cordi, ac maxima ſi fuerint, viro.
Quæ feceris, te crede paſſurum mala.
Aurum, & ſecundæ res adimunt prudentiam
Mortalibus, injuſtam attrahuntque Potentiam.
Referta carne corpora, mentium inania
Statuæ videntur marmoreæ quæ implent forum.
Certa eſſe credo quæ Deus prædixerit,
At vaticinantes cæteros pili æſtimo.
Torridum omne ſemper, atq; inhumanum fuge.
Qui maxima poſſe comparari commoda
Minimis putat laboribus, is minimè ſapit.
Probè inſtituti jam à Pueris, annitimur
Honeſta ſequi; quod qui teneat, hac Regulâ,

Ut

Τὸ σωφρονεῖν δ', καὶ σέβειν τὰ τῆδ' Θεῶν,
Κάλλιστον οἶμαι γ' αὐτὸ, καὶ Σοφώτατον
Θνητοῖσιν εἶ τι χρῆμα, τοῖσι χρωμένοις.
Κακὸν δ' γ' ἔξω φρονημάτων ἔχειν πόδα,
Εὐβουλίαις τυχόντα τ' ἀμείνονα.
Ἀλλ' ἢν δίκαια δρῶν, δίκαια πείσομαι.
——— Τοῖς σοφοῖς σὺ κἀγὼ σοφῶ
Ἔδοξαν Σωκράτει, μὴ μανθεῖ φρονήματι.
Ἀ δ' Ἀρετὰ βαίνει δι' ἀνδρῶν.
Ἔχεις μοι ἀλγεῖν, οἶδα· Συμφέρον δέ σοι
Ὡς ῥᾷστα τ' ἀναγκαῖα τοῦ βίου φέρειν.
Ὅσοι δ' χρηστοὶ, δωσάμενοι, τ' εἶ Σοφοὶ,
Σιγῶσι, κ' ὐ παδύδυσιν εἰς τὰ πράγματα.
Τυραννίδα δ' τ' μάτην αἰνεμένης
Τὸ μὲν πρόσωπον ἡδύ, τ' ἄν δόμοισι δ' Λυπρά.
Πλουτεῖν δ' περπνὸν· ὐ φιλῶ κλύειν ψόγους,
Ἐν χερσὶ σώζων ὄλβον· ὐδ' ἔχειν πόνους·
Εἴη δέ μοι ζῆν μέτρια μὴ λυπουμένῳ.
Ἔα δ' ἐμαυτὸν ζῆν. Ἴσα γὰ ἡ χαίρεις
Μεγάλοισι χαίρειν, σμικρὰ τ' ἡδέως ἔχειν.
— Περισσὰ δ' δρῶν κακῶς, κακὸν τι πράξειν.
Ὁ χρυσὸς, ἃ τ' Εὐτυχία, φρονεῖν βροτὸς δύναται δ',
Δώσασιν ἄδικον Ἐφέλκων.
——— Αἱ δ' σάρκες αἱ κεναὶ φρενῶν
Ἀγάλματ' ἀγορᾶς εἰσιν.
——— Λοξὸν γὰ ἔμπεδοι
Χρησμοὶ, βροτῷ δ' μαντικὴν χαίρειν ἐῶ.
Μισεῖν τὸ Σεμνὸν, καὶ τὸ μὴ πᾶσιν φίλον.
Σμικροῖσι γὰ τὰ μεγάλα πῶς ἔλοι τις ἄν
Πονοῖσιν; ἀμαθὲς γὰ τὸ βέλεος τὰ δέ.
Ἔχει γε μοὶ τοι καὶ τὸ δρεφθῆναι καλῶς
Δίδαξιν ἐσθλὸς· τοῦτο δ' ἢν τις εὖ μάθοι,

Οἷ-

Ut Recti, ita & obliqui indice, norit Turpia.
Natura, quàm mala tu es noverca plurimis,
At bona bene natis, qui inde gaudeant, parens!
Solari amicos rebus in duris decet.
Nimium vehementes impetus odit Deus,
Odêre Cives, quotquot amant Rempublicam.
Insolita stultis proferens, fuerint licet
Sapiente digna, stultus ipse habeberis.
Jam nunc, uti & priùs, experior damno meo,
Quanta attulerit hominibus ira ferox mala.
Odiosa semper est superba austeritas,
Cùm affabiles, placidisque qui sunt moribus,
Nullo labore gratiam, & lucrum parant.
Nihil est juvenes quod quis imitetur, quos tenet
Confabulatio, & otium, mala dulcia.
Hæc omnibus pulcherrima est contentio
Sapientia & virtutibus præcellere.
Nemo improbus mihi fuerit Amici in loco.
Ex hoc liquet quàm ingens Mulier incommodū est,
Quòd qui genuit, eamque nutrivit Pater,
Eliminans, dotem adjicit, ut careat malo.
Litat pudori quisquis est pernobilis.
Ut quisque vir optimus est, ita maximè sapit.
Hoc habeo pro certissimo, virum piè
Deum colentem, honesta secuturum omnia.
Quam ducis hodie, tu tuam hanc vitam æstima;
Dies alius non te penes est, ne crastinus.
Amicum amicos liberè affari decet;
Tacitum querelas mente nec reponere.
Malum juventus est adeò mortalibus,
Nisi æqua juveni mens sit, atque Honesti amans.
Ne magna parvis adjicito æstuans, mala.

Hoc

Οἶδεν τὸ γ' ἀληθὲς, κανόνι τῷ καλῷ μαθών.
Ὦ φύσις, ὡς ἀνθρώποισιν ὡς μέγ' εἶ κακὸν,
Σωτήριον ἢ τοῖς καλῶς κεκτημένοις.
Τὰς φίλας Ἐν τοῖς κακοῖς χρὴ τοῖς φίλοισιν ὠφελεῖν.
Μισεῖ γὰρ ὁ Θεὸς τὰς ἄγαν πολυθυμίας,
Μισῶσι δ' ἀστοί.
Σκαιοῖσι μὴν γὰρ καινὰ πρόσφερε σοφὰ,
Δόξεις ἀχρεῖος, κ' ὃ σοφὸς πεφυκέναι.
Οὐ νῦν κατεῖδον πρῶτον, ἀλλὰ πολλάκις,
Τραχεῖαν ὀργὴν ὡς ἀμήχανον κακὸν.
——— Τίς δ' ὃ σεμνὸς ἀληθινὸς βροτῶν,
Ἐν δ' εὐπροσηρέστοισιν ὄξι κ' χάρις
Πλείστη γε, κ' κέρδος γε, ζωὴ μάλιστα βραχεῖ.
——— Τὰς νέας γὰρ ὃ μιμητέον·
Μακραὶ τε λέσχαι, κ' σχολὴ τερπνὸν κακόν.
Μόνον ἢ τοῦτό φασ' ἀμιλλᾶσθαι βίῳ,
Γνώμαις δικάζειν κ' ἀγαθοῖς, ὅτῳ παρῇ.
——— Οὐδεὶς ἄδικός ὄξι μοι φίλος.
Τούτῳ ἢ δῆλον ὡς γυνὴ κακὸν μέγα,
Πεφαδεὶς γὰρ ὁ σοφίσας τε κ' θρέψας πατὴρ
Φερνὰς, ἀπώκισ', ὡς ἀπαλλαγῇ κακοῦ.
Τὸ γὰρ Εὐγενὲς ἐκφέρει πρὸς αἰδῶ.
Ἐν τοῖς ἀγαθοῖσι δὲ Πάνυ' ἔνεσιν σοφίαι·
Πρὸς δ' ἐμᾶς Ψυχᾶς θεάσας ἦσαν, θεοσεβῆ φῶτα
κεδνὰ προάξειν.
——— Τὸν καθ' ἡμέραν
Βίον λογίζου σὺν· τ' ἄλλα τῆς τύχης,
Φίλον πρὸς ἄνδρα χρὴ λέγειν ἐλευθέρως,
Σιγῶντα μεμφὰς ὃ' ὑπὸ σκολιοῖς ἔχειν.
Κακὸν γε δυσβοῖς τὸ νέον, ἔντε τῷ νέῳ
Τὸ μὴ δίκαιον, ὅστις ἀνθρώπων ἔχει.
Οὐ χρὴ 'πὶ μικροῖς μεγάλα πορύνειν κακά.

Εὖ

Hoc ſcito, quo cuiquam eſt opus, illud conſequi,
Huic pluris eſſe, quàm Ilium ſi ceperit.
Hominibus omnium eſt Magiſtra ſocietas.
Quicunque filius vicem Parentibus
Non reddiderit, Infauſtus eſt; nam Gratiam,
Quam contulerit quiſquam Parentes in ſuos,
Referent eandem Liberi illius Patri.
Meliora nos tempus docet, quàm celeritas.
Ita comparati ſunt boni invicem viri,
Ut optimorum gaudeant conſortiis.
Quid ſollicitum me ita habeat ac gnati ſalus?
Hi ſupputarunt omnia quàm rectiſſimè,
Qui tranſigunt vitam bene cum prudentia.
Pugnare Deo, qui eſt fortior te, deſinens,
Utilia ſtatuis, & tibi neceſſaria.
Qui ſe macerans fruſtra, duo ex uno mala
Sibi conflat, inurit ſtultitiæ notam ſibi.
Silere præſtat Turpia: Muſa nec mihi
Sit ulla præſes, quæ cecinerit improba.
Ceu amentia Bruta, Venus agit hos, quos ſubjugat,
Sic dicta, quod ad ſtolidos frequentior venit.
Opes ſapientibus, mi Homuncio, ſunt Deus;
Magnifica verba reliqua ſunt, & ineptiæ.
Sacrifico meo huic ventri, Deorum maximo,
Ita ſtrenuè potare Comedereque indies,
Hic Jupiter ille ſcilicet eſt prudentibus;
Nullaſque de Diis ſibi creare moleſtias.
Vix pulchrius unquam contigerit cuiquam decus,
Quàm ut ipſe cretus optimis Parentibus,
Affinitate ſe inſuper jungat bonis.
Abſurdi opibus hoc; magnanimus, dives ſibi
Videtur, ut ut vecors; aliique hanc promovent

Demen-

[45]

Εὖ δ' ἴσθ', ὅτῳ τις τυγχάνει χρείαν ἔχων,
Τοῦτ' ἐσθ' ἑκάστῳ μεῖζον, ἢ Τροίαν ἑλεῖν.
Ἡ δ' ὁμιλία, Πάντων βροτοῖσι γίνεται διδάσκαλος.
——— Τοῖς πεπλοῖσι γοῦν
Δύσηνθ., ὅσις μὴ ἐντὸς αὐλοῦ πίπτων.
Κάλλιστον ἔργον δ' ὗς γε, ἀντιλάζυται
Παίδων παρ' αὐτῆς, τοιαῦθ' ἅν τοκεῦσι δῷ.
Ὁ γοῦν χοίνθ. μάθησιν ἀντὶ τοῦ πάχους Κρείοντι δίδωσι.
——— Ἀνδρὸς δ' ἀκοῦσαι πρόπολοι
Τοιοῖδε, χρῆναι τοῖσι βελτίοσι ἀεί.
Ἐπὶ τίνθ. σπουδαστέον μοι μᾶλλον, ἢ τέκνων πέρι;
Λελογισμένοι γοῦν οἱ τοιοῦδ' εἰσὶ βροτῶν,
Ὀρθῶς διαζῆν τ' βίον, γνώμης μέτα.
Τὸ δυσμαχεῖν γοῦν ἀπολιπόντ', ὃ σε κρατεῖ,
Ἐξελογίσω τὰ χρησά, τ' ἀναγκαῖά γε.
Ὅσις μάτην λυπεῖσθ., δι' ὃς ἑνὸς
Κακοῦ σωθεῖεν, μωρίαν ὀφλισκάνει.
Σιγᾶν ἄμεινον τ' αἰδεῖ· μηδὲ μόσθός μοι
Γένοιτ' ἀοιδός, ἢ τις ὑμνήσῃ κακά.
Τὰ μωρὰ γοῦν πάντ' ἐστὶν Ἀφροδίτη βροτοῖς.
Καὶ τοῦνομ' ὀρθῶς Ἀφροσύνης ἄρχει θεᾶς.
Ὁ πλοῦτθ., ἀνθρωπίσκε, τοῖς σοφοῖς θεός·
Τὰ δ' ἄλλα κόμποι, κοὐ λόγων εὐμορφίαι. Cyclops Ἄθεος
Θύω μεγίστῃ χαρὶ τῇδε δαιμόνων·
Οὕτως τὸ πιεῖν γε, κοὐ φαγεῖν τ' ἐφ' ἡμέραν,
Ζεὺς οὗτ' ἀνθρώποισι τοῖσι σώφροσι.
Λυπεῖν δὲ μηδὲν αὐτόν. Cyclops Ἄθεθ.
Οὐκ ἔστι τοῦδε παισὶ κάλλιον γέρας
Ἢ πατρὸς ἐσθλοῦ κ' ἀγαθοῦ πεφυκέναι,
Γαμεῖν τ' ἀπ' ἐσθλῶν.
Ἔστιν δ' ἐν ὄλβῳ κοὐ τὸ δ' ὀρθῶς ἔχον,
Εὐψυχίας δόκησις· οἰόμεσθα γοῦν

Τὸν

Dementiam, eum omnia ſcire dum ſtulti putant.
Solertia & Prudentia vates optimæ.
Injuriâ partas opes ne vel petas;
Violenta & injuſta omnia odio habet Deus.
Virtutem imitare cum ſtudio boni patris;
Non majus aliàs filio exurget decus,
Quàm ſi ipſe genitore ortus apprimè probo,
Paterna moribus omnia det ſanctiſſimis.
Nemo omnium injuſtus, erat, aut beatus eſt;
At juſta qui agit meritò bona ſperet omnia.
Fruor otio, mecum habitans, gratiſſimo,
Semotus ab importuna hominum frequentiâ.
Breve vita momentum, umbra fugax, inſomniū eſt,
Hanc, quàm poterit ſuaviſſimè, agit, quiſquis ſapit;
Nec inutili animum devorat Ægritudine.
Generoſiori prædītus qui eſt indole,
Miſſa à Deo mala non reluctatus feret.
Nullo opus amico eſt, ubi juvare volet Deus,
Nam genere plus toto unus humano poteſt.
Nemo otio torpens, Deumque in ore habens,
Victum abſque aliquo labore comparaverit.
Miſeratio ineſt, verùm ſine ſtultitiæ notâ
Sapientibus; at qui plus nimiò ſapere volunt,
Ut plurimùm damno nimiùm ſapiunt ſuo.
Vidi miſeram inopiam in animis prædivitum,
Animumq; magnum pectore in pauperculi:
Quis credet opibus judici ut iniquiſſimo?
Mala malus amor docet habenda pro bonis.
Malum malè cæpta ſortiuntur exitum.
Pati eſt neceſſe; at quiſquis eſt qui incommoda
Divinitùs immiſſa optimè fert, hic ſapit.
Quicunque ſtatim cedit iracundiæ,

Malum

[47]

Τὸν εὐτυχοῦντα πάντ' ἔπισασθαι καλῶς.
Γνώμη δ' ἀείσῃ μάντις, ἥ τ' Εὐβουλία.
Ἑαυτόν δ' ὁ πλεῖστός ἐς' ἄδικός τις ὤν,
Μισεῖ γὰρ ὁ Θεὸς τὴν βίαν.
——— Μιμοῦ τέκνους
Πατρὸς δικαίου. Παιδὶ γὰρ κλέος τόδε
Κάλλιστον, ὅσις ἐκ πατρὸς χρηστοῦ γεγώς,
Εἰς τ' αὐτὸν ἦλθε τοῖς τεκοῦσι τοῖς τέκνοις.
Οὐδεὶς ποτ' εὐτύχησεν ἔκδικος γεγώς.
Ἐν τῷ δικαίῳ δ' ἐλπίδες σωτηρίας.
Τὴν φιλοχάτην μὴν ἀνθρώπων ἔχω χολήν,
Ὄχλον τε μέτριον.
— Μικρὰ μὴν τὰ τοῦ βίου. Τοῦτον δ' ὅπως ἥδιστα
Διαπεράσατε, ἐξ ἡμέρας εἰς νύκτα μὴ λυπούμενοι.
— Ὅσις εὐγενὴς βροτῶν, φέρει τὰ θεῶν γε πρώμαθ', ἁδ'
ἀναίνεται
Θεοὶ δ' ὅταν τιμῶσιν, οὐδὲν δεῖ φίλων.
Ἄλις γὰρ ὁ Θεὸς, ὠφελῶν ὅταν θέλῃ.
Ἀργὸς γὰρ οὐδείς, Θεοὺς ἔχων ἀνὰ στόμα,
Βίον διώκαι' ἂν ξυλλέγειν ἄνου πόνου.
Ἔνεστι δ' οἰκεῖα, ἀμαθία μὲν ἐδάμη,
Σοφοῖσιν ἀνδρῶν. Οὐ γὰρ ἐσθ' ἁζήμιον
Γνώμαν ἐνεῖναι τοῖς σοφοῖς λίαν σοφήν.
Λιμὸν ἴδον ἐν ἀνδρὸς πλουσίου φρονήματι,
Γνώμαν τε μεγάλην ἐν πένητι σώματι.
Πλούτῳ πονηρῷ χρήσεταί τις ὃν κεκτῆ;
Ἕως διδάσκει τὰ κακὰ φαίνεσθ' καλά.
Κακῆς ἀπ' ἀρχῆς γίνεται τέλος κακόν.
Μοχθεῖν ἀνάγκη. τὰς δὲ δαιμόνων τύχας
Ὅσις φέρῃ κάλλιστ' ἀνὴρ, ἔστ' σοφός.
Ὀργὴ γὰρ ὅστις εὐθέως χαλίζεται,

Κακῶς

Malum ſibi parat; pluribus exitio hæc fuit.
Sapientis eſt ſolius hoc Compendium,
Utilia paucis multa poſſe claudere.
Hoc ſapere, ſi qui forte ſapiant Nobiles,
Deus dedit illis; namq; opes nulli dabunt.
Amans furebam; ſtultus amor inſania eſt.
Odi hos, ſapere egregiè videntur qui ſibi,
Cum niſi ad opes viliſſimas ſapiant nihil.
His quæ eveniunt nos neutiquàm iraſci decet;
Nil penſi habent hæc; quiſquis autem calleat
Ita ſingula ponere, uti eſt opus, felix aget.
Eſt etiam amor laudabilis, quem vendicat
Perpulchra ſibi mens, continens, proba, & bona.
Miſerum eſt aliud nil ſcire, quam diteſcere.
Qui jam bonus eſt, pariter malus erit, cum malis
Si maledicentiâ audeat contendere.
Bonus, & juvenibus utilis hic Theſaurus eſt;
Sis lenis imprimis Placiduſque moribus;
Ne Rem tibi injuſte facito; at facias tamen;
Tibi quære Amicos qui moneant te liberè;
At improbos, tibi qui loquuntur omnia
Ad Gratiam, ut te irretiant, arce procul.
Prudentiorum ama ſenum conſortia;
At perditos, qui ſunt boni tantum ad jocum, &
Riſum fuge. Fructum habet mala voluptas brevem.
Effæminatum animum ſapiens nemo unquã habet.
Multa ex labore proveniunt homini bona;
At vita ſuavis, atque iners ſocordia
Ut quis bene vivat conferunt ne hilum quidem.
Ego puto cum virtute defunctos frui
Vitâ potius, quàm qui aut miſerè, aut vivunt male.
Qui vultu, animoque bono, bene cuiquam fecerit,

Sua-

Κακῶς πελδυτᾷ· Πλεῖσα γὰρ σφάλλῃ βροτῶν.
— Σοφῶ μοι ἀνδρὶ, ὅστις ἐν βραχεῖ
Πολλὰς λόγους οἷός τε ξυντέμνειν καλῶς.
Τὸ φρόνιμον συγγενές, καὶ τὸ ξυνετὸν
Ὁ Θεὸς δίδωσιν, οὐχ ὁ πλοῦτος. 5
Ἥρων· τὸ μαίνεσθ' ἄρ' ἦν Ἔρως βροτοῖς.
Μισῶ γὰρ ὄντας, οἵτινες φρονοῦσι μὴ,
Φρονοῦσι δ' ὀδενὸς, ἢ τε χρημάτων, ὑπερ
Τοῖς πράγμασιν γὰρ ἐχὶ δυμοῦσ χρέων·
Μέλει γὰρ αὐλοῖς ὀδὲν· ἀλλ' ὁ τυγχάνων, 10
Τὰ πράγματ' ὀρθῶς ἂν πλῆ, πράξει καλῶς.
Ἀλλ' ἔστι δή τις ἄλλος ἐν βροτοῖς ἔρως,
Ψυχῆς δικαίας, σώφρονός τε, καὶ ἀγαθῆς.
Σημεῖον τὸ πλουτεῖν, κἄλλο μηδὲν εἰδέναι·
Ἅπας κακοῖσιν ἐὰλὸς ὢν, ὅμοιος ἦ, 15
Λόγων ματαίων εἰς ἅμιλλαν ἐξιών.
Κειμήλι' ἐσθλὰ, καὶ νέοισι χρήσιμα·
Πρῶτον φρένας μὲν ὑπίους ἔχειν χρεών·
Ἀδίκως γε μὴ κτῶ χρήματα· σὺ πειρῶ δ' ἔχειν·
Φίλων δὲ τοὺς μὲν μὴ χαλῶντας ἐν λόγοις 20
Κέκλησο· τοὺς δ' ἐς πρᾶγμ', ἰὼ ἡδονῆ
Τῇ σῇ πονηρὸς, πλεῖθρον εἰργέτω στέγης·
Ὁμιλίας δ' ἐς τὰς γεραιτέρας φίλει·
Ἀκήλητα δ' ἤθη, λαμπρὰ συγγελᾶν μόνον,
Μίσει· Βραχεῖα τέρψις ἡδονῆς κακῆς. 25
Γυναικὸς μὲν δυμὸς ἀνδρὸς δὲ σοφοῦ.
Ἐκ τῶν πόνων τοι τἀγαθ' αὔξεται βροτοῖς·
Ὁ δ' ἡδὺς αἰὼν, ἡ κακὴ τ' ἀτολμία
Οὔτ' οἶκον, οὔτε βίοτον ὠφελεῖ.
— Ἐγὼ δ' τοὺς καλῶς τεθνηκότας 30
Ζῆν φημὶ μᾶλλον, τὸ βλέπονθ' μὴ καλῶς.
Τὰς χαρίτας ὅστις συγχρῶς χαρίζεται,

Suaviſſimo homini gaudet opere; at qui hæſitans
Lentuſque dedit, abjectiori eſt indole.
Humana perpende; nec animum excrucia nimis;
Non ſolus hominum paſſus ærumnas gemis.
Aut inſolens ferè Dives, aut eſt ſordidus.
Me ſors Mala, mercedem ferens chariſſima
Quæ erant mihi, ſapientiorem reddidit.
Ea lucra tantum qui ſapit ſectabitur,
Quæ, ut vera damna, poſtea non defleverit.
Multam niſi des operam, beatus nunquam eris:
Turpe eſt juveni ſi non laboret rem in ſuam.
Modica ſupellex, copioſa quam nimis, potior mode-
Scurras ego odi, qui ſapientes in viros (ſto eſt.
Effrenia ſolvunt ora; quando ipſi viri
Ne ſint quidem; tantùm utpote ad riſum utiles.
Vah! Fortis atq; amens juvenis quàm ingens malū!
Malâ muliere pejus invenias nihil;
Nec reperias quicquam bonâ præſtantius.

Sunt queis modica res cordi, oneri eſt ſuperans modū

Verum atq; vetus eſt; fortium juvenum opera,
Expertaque ſenum conſilia primas tenent.
Duo iſta tantùm nullâ emas pecuniâ,
Clarum genus, & clarius, honeſtatem, Decus.
Eſt præter aurum atq; æs, aliud nummi genus;
Virtus numiſma eſt; quâ etiam homines uti decet.
Animum inſpice; forma ne minimùm quidē juvat,
Cùm animus vitiis, aut ſtultitiâ deformis eſt.
Proferre ſuos in publicum Domeſticos
Caſus ſtolidi eſt: Celare prudentis viri.
Gnati improbi odioſiſſima Calamitas patri;

Per-

Ἥδιον ἐν βροτοῖσιν· οἱ δὲ δρῶσι μὴν,
Χρόνῳ ὃ πολλῷ δρῶσι, δυσγενέστεροι.
Γίγνωσκε τ' ἀνθρώπεια· μηδ' ὑπερμέτρως
Ἄλγει· κακοῖς γὰρ οὐ πρέπει σαι μόνος.
Ὑβρίν τε πικλῆς Πλοῦτος, ἢ φειδὼ βίου. 5
——— Αἱ τύχαι δέ μοι,
Μισθὸν λαβοῦσαι τῶν ἐμῶν τὰ φίλτατα, Σοφίᾳ ἔδησάν μ'.
Κέρδη τοιαῦτα χρή τινα κλαύσας βροτῷ
Ἐφ' οἷσι μέλλει μή ποθ' ὕστερον γέγειν.
Οὐκ ἂν δικαίως μὴ κακῶν ὀδυρμὸν εἶναι· 10
Αἰσχρὸν τε μηδεῖν μὴ θέλειν νεανίαν.
——— Μικρὰ γὰρ Μεγάλων ἄμεινον σώφρονα ἐν δόμοις ἔχειν.
Μισῶ γελοίους, οἵτινες μὴ ὄντι σοφῶν
Ἀχάλιν' ἔχουσι σῶμα, κ' εἰς ἀνδρῶν μὴ ἔβη
Τέλεσιν ἀριθμόν, ἐν γέλωτι δ' εὐφρεπεῖς. 15
Παπαῖ, νέος γὰρ σαφὴς οἷός ἐς' ἀνὴρ!
Τῆς μὲν κακῆς κάκιον οὐδὲν γίνεται
Γυναικός, ἐσθλῆς δ' οὐδὲν εἰς ὑπερβολὴν
Πέφυκ' ἄμεινον.
——— Ἀνθρώποισιν ὄζος οἷς βίος. 20
Ὁ μικρὸς εὐκρατὴς· ἐγχύτερο δ' ὄγκος κακόν.
Παλαιὸς αἶνος· Ἔργα μὲν νεωτέρων,
Βουλαὶ δ' ἔχουσι τῶν γεραιτέρων κράτος.
Μόνον δ' ἂν αὐτὸ χρημάτων ἦν ἄν λάβοις
Γενναιότητα, κ' ἀρετήν. 25
Οὐ μόνον ὁ χρυσὸς, ἀλλὰ κ' Ἀρετὴ βροτοῖς
Νόμισμα κεῖται· πᾶσιν, ἣ χρῄζει χρεών.
Νῦν χρὴ θεᾶσθ'· ὠφέλει τι τ' εὐμορφίας
Ὄφελος· ὅταν τις μὴ φρένας καλὰς ἔχῃ·
Ἐκμαρτυρεῖν γὰρ ἄνδρα πᾶς αὐτῷ τύχας 30
Εἰς πάντας ἁμαρτὰς· τὸ δ' ὑπόκρυπτον σοφόν.
Τοιοὶ κακοὶ γιγῶτες ἐλθίσι νόσοι·

Permultum etiam probi adferunt moleſtiæ,
Ne humanitùs quid accidat his, trepidat pater.
Quem adverſa mordent quàm minimũ, is eſt opti-
Fatemur omnes; at ubi in eo ſumus loco, (mus,
Præſtamus ægrè, quæ facile præcepimus.
Mandare ſcriptis memoria omnium optima eſt:
Majoribus ne obſtans, ſtimulo impingas pedem.
Tyrannide iſtâ, plurimi hanc faciant licet
Maleſani homines, miſerius invenias nihil:
Diripere amicos, cædereque neceſſe habet,
Semperq; tremens pavet exitium ne illi parent.
Felicitatem hominis ego nunquam hanc dixero,
Quam deſtruit Deus, faciliùs quàm erigit.
Senecta, fili, juvenum animis præfervidis
Multo ſapit magis, ſapit & ſecuriùs:
Uſuſque rerum vincit inexpertum impetum.
Latêre ne ſperes ſcelera ſi quæ patres,
Tempus enim acutùm cernit, omniaque indicat.
Quàm ſunt opes onus hominibus, præ aliis leve
Vitam at labor ex his, pluraq; corrumpunt mala.
Opulentus es; verùm minimè omnium ſapis:
Opibus adhæret neſcio quæ fatuitas;
At pauperi obtigit ſapientia opum vice.
Qui omnes ad unam feminas reprobaverit,
Malaſque pariter dixerit, ſtultè is ſapit.
Eſt paſſus hìc quod cæteros, quod te manet.
Eſt omnis hominum vita peregrinatio.
Ærumna multis venter eſt, mala & Lues,
Alios domeſtica vulnera celat qui ſapit.
Ego id didici, menti geram ut morem meæ,
Mihique imperem; ex virtute penſans omnia.
Iram ut domes, major tua jam ætas te monet,

Sine

Κἂν ἄν γνωῶνζαι σώφρονες, κακὸν μέγα·
Λυπῦσι τ' φύσαντα μὴ πάθωσί τι.
Οὗτος δ' ἀνὴρ ἄριστος, ὃν γ' αἱ Συμφοραὶ
Ἧττον Δάκνυσιν· ἀλλὰ ταῦτα χδ' λέγειν
Ἐπισάμεθα· δρᾶν δ' ἀμηχάνως ἔχ.
Τὰ τ' γε λήθης φάρμακ' ὄζι γεάμματα.
Πρὸς κέντρα μὴ λάκτιζε τοῖς κρατοῦσί σου.
Τὸ δ' ἕκατον δὴ τοῦτο θαυμαστὸν βροτοῖς
Τυραννὶς, ἔχ ἔστις ἂν ἀθλιώτερον·
Φίλους τε πορθεῖν, χ' καθαιτανεῖν χρεών,
Πλεῖστος φόβος προσέστι μὴ δράσωσί τι.
Τὸν ὄλβον ὅστις ἁδαμοῦ κείνου βροτοῖς,
Ὃν γ' ἕξεστιν ῥᾷον, ἢ γεάφ Θεός.
Τὸ γῆρας, ὦ παῖ, πᾶσι νεωτέρων φρενῶν
Σοφώτερον πέφυκε, κ' ἀσφαλέστερον·
Ἐμπειρία τε τ' Ἀπειρίας κρατεῖ.
Οὐκ ἔστι πραίτοντάς τι μᾶθον λαθεῖν.
Ὀξὺ βλέπει χδ' ὁ χρόνος, ὃς τὰ πάντ' ὁρᾷ.
Ὦ πολῦθ', ὅσῳ μᾶλ' ῥᾷστον εἶ βάρος φέρειν;
Πόνοι γ' κἄν σοι, χ' φθοραὶ πολλαὶ βίου Ἕνεσι.
Πλουτεῖς· τὰ δ' ἄλλα μὴ δοκεῖς Σωιέναι·
Ἐν τῷ χδ' ὄλβῳ, φαυλότης ἔνεστί τις·
Πενία γ' σοφίαν ἔλαχε, δι' τὸ δυσχερές.
Ὅστις γ' πάσας Σωτηδεὶς Ψέγ λόγῳ
Γυναῖκας ἔξῃς, σαφὲς ὄζι, κ' ὀ σοφός.
Πέπονθεν, οἷα κἀί σε, χ' πάντας μᾶλ.
Βίοτος ἅπας μᾶλ' ὄζιν ἀνθρώπων πλάνη.
Μέγα μᾶλ' χδ' ἀνθρώποισιν ἡ γαστὴρ κακόν.
Σοφοὶ γ' Συγκρύπτουσιν οἰκείας βλάβας.
Ἐγὼ δ' ἐμαυτῷ χ' κλύειν θπίσαμαι,
Ἄρχὴν δ' ὁμοίως, τῇ ῥετῇ σαλεύομεν τὰ πάντα.
Ὥρα σε θυμῷ κρείσσονα γνώμην ἔχειν.

Sine mente robur damna fert ſæpiſſimè:
Habet ira multa quæ minimè virum decent.
Qui corripitur irâ in malis rebus ſuis
Gravioribus morbo remediis utitur.
Quicunque gaudet improbis ſodalibus,
Eſt ipſe, pariter ac fuerint illi, improbus.
Res permodica quæſita jure quæ fuit,
Eſt potior auri montibus partis male.
Quis novit an non, hoc mori quod dicimus
Sit vivere; noſtrum vivere hoc non ſit mori?
Morbis laborant quotquot aſpiciunt diem;
Defunctus at vitâ, & labore functus eſt.
Qui ſedulus eſt, una laborantem habet Deum.
Rudem ſapere docens, rudis huic videbitur.
Subita iſta præcipitis animi impotentia
Complura hominibus damna tulit; quin & feret.
Qui charus aliis, cuiq; ſe habent bene res ſuæ,
Meliora quærit, is malum quærit ſibi.
Id ſcito, ſi te forſitan latuit priùs,
Indoctus imprimis homo eſt, qui non ſapit.
Quiſquamne magnum jure dixerit hunc virum
Quem quælibet fors funditus deleverit?
Fer quod neceſſe eſt neutiquam obluctans Deo.
Miſerum eſt videri ſibi ſapere hunc qui nil ſapit.
Pulcherrima plurimis emimus laboribus.
Beatus eſt qui duxerit uxorem probam,
Nullamque quiſquis duxerit, beatus eſt.
Bene qui ſapit, & qui juſtitiam ritè colit,
Nullis ſtomachatur rebus in adverſis Deo.
Eſt, eſt profecto, irrideant ſtolidi licet,
Deus eſt, ubique qui intuetur omnia.
O te miſellum, qui inſpiciens ſtupenda tot,
Tanta opera Dei, non cernis Authorem Deum!

[55]

Ῥώμη ϑ' τ' ἀμαθὴς πολλάκις πίπτῃ βλάβῃσι·
Ὀργὴ ϑ φαύλη πόλλ' ἔνεσ' ἀχήμονα.
Ὅσις γὰρ ἐν κακοῖσι δυμᾶται βεβτῷ,
Μεῖζον ϖεφαύπτῃ τ νόσε τὸ φάρμακον.
Ὅσις δ' ὁμιλῶν ἥδεται κακοῖς ἀνὴρ,
Τοιᾶτός ἔϛιν οἷσπερ ἥδεται ζωών.
Κρείσσων ϑ βαὸς ὄλβϖ ἀβλαβὴς βεβτοῖς,
Ἢ δῶμα ϖλέτῳ δυσεβῶς ὀγκώμενον.
Τίς δ' οἶδεν, εἰ ζῆν τᾶθ' ὃ κέκληϗαι, θανεῖν,
Τὸ ζῆν ϑ θνήσκειν, ἔϛι; ϖολλὰ ὅμως βεβτῷ
Νοσᾶσιν οἱ βλέποντες, οἱ δ' ὀλωλότες
Οὐδὲν νοσᾶσιν, ϖᾶσι κέκῖλωνται κακά.
Φιλεῖ ϑ τῷ κάμνοντι συαμβύδειν Θεός.
Δόξῃ τις ἀμαθεῖ, ϛοφὰ λέγων, ὃν ἓυ λέγειν.
Τὸ δ' ὠφελεῖν τᾶτο χὐ τὸ λαμπρὸν φρενῶν
Εἰς ϛυμφορὰν ἵϛησι πολλῶ δὴ βεβτές.
Ἐπὰν ἐν ἀγαθοῖς ϛυνοδίμυός τις ὤν,
Ζητεῖ τι κρεῖϗτον ὧν ἔχῃ, ζητεῖ κακά.
Εὖ γὰρ τὸ δ' ἴδι, κἂν σ' ἐλάνθανεν πάρϖ,
Τὸ Σκαὸν ἕξῃ, ϖεφῶτ' ἀμυσίας ἔχῃ.
Κείνῃ τις ἀυλὸν πώποτ' ἄνθρωπον μέγαν
Ὃν ἀξιμείφοι ϖεφάσις ἢ τυχᾶσ' ὅλον;
Σὺ δ' εἶκ' Ἀνάγκῃ, χὐ θεοῖσι μὴ μάχυ.
Δεινὸν δ' ὅταν τις μὴ φρονῶν, δοκεῖ φρονεῖν.
Σωὺ μυρίοις τὰ καλὰ γίνεται πόνοις.
Μακάριϖ, ὅσις ἐυτυχεῖ, γάμϖ λαβὼν
Ἐϑλῆς γυναικὸς, ἐυτυχεῖ δ' ὁ μὴ λαβών.
Ἀνδρῶν τὰ δ' ἔϛιν ἐνδίκων τε, χὐ ϛοφῶν,
Κἂν τοῖσι δεινοῖς, μὴ ϖεϖυμῶϑαι θεοῖς.
Ἀλλ' ἔϛιν, ἔϛι, κἂν τις ἐγκλᾷ λόγῳ,
Ζεύς, χὐ θεοὶ, βεβτεῖα λεύσοντες πάϑη.
— Ἆ δυσδαίμων, ὃς πάδε λεύσων, Θεὸν ὐχὶ νοεῖ.

In ſingulis ſua mens vicem gerit Dei.
Quæ copiâ alitur, ea fame perit Venus.
Quid liberis opus eſt? Animæ non ſufficit
Proſpicere ſuæ? atq; uni huic operā omnē impen-
Humana, cùm tu ſis homo, ægrè ne feras. (dere?
Neceſſitati qui optimè ſe accommodat,
Sapit admodum, divinaque pulchrè intelligit.
Sibimet adhærent vi voluptatis mali.
Quicunque vino, plus ſatis impletus, madet,
Ceu mente vacuus, facile ab irâ vincitur.
Qui projicit maledicta temerè, quæ velit
Ubi dixerit, audiet ſtatim quæ non volet.
Dementat antè, perdere quem ſtatuit, Deus.

Parentibus cedas meritò iraſcentibus.
Quò ſæpiùs virtutibus quibuſlibet
Utare, eò creſcunt, & elucent magis.
Vitam Deorum vulgus imperium autumat;
Quod præter immortalitatem habet omnia.
Quàm perfidus eſt vagus iſte Amor? & in menti-
Habitare gaudet omnium turpiſſimis. (bus
Nullo colitur templo mala pauperies Dea.
Non ſunt habendi Dii, patrant ſi turpia.
Fortuna frequentiùs ſtat à prudentibus.
Una dominatur omnibus facundia.
Eſt veritatis ſermo ſimpliciſſimus;
At falſus, ut æger, callida quærit remedia.
Mortalia non jam primùm habeo in umbræ loco.
Utilia multa, multa me docet Dies.
Difficilibus, aſperiſque moribus viris
Non vita habenda eſt vita; verùm eſt calamitas.
Sibi qui nimiùm placent, monita utiliſſima
Stomachantur admodum, minores ſi ea ferant

[57]

Ὁ νῦς γὰ ἡμῖν ἔζιν ἐν ἑκάςῳ Θεός.
Ἐν πλησμονῇ τοι κύπελις, ἐν πεινάσι δ' ἀ.
Τί ταυτὶ παίδων χρηςόν; ἢ κ ἀρκεῖ μίαν
Ψυχὴν πολύειν, κ' ἀπὶ τῇ δ' ἔχειν πόνες;
Μή τοι τὰ δνητὰ δνητὸς ὢν ἀγωνιάνει.
Ὅςις δ' Ἀνάγκῃ ζυγκεχώρηκεν καλῶς,
Σοφὸς παρ' ἡμῖν, κ τὰ θεῖ ἔπισα).
Κακὸς κακῷ γὰ ζωπέπηκεν ἡδονῇ.
——— Πᾶς γὰ οἰνωθεὶς ἀνὴρ
Ἥπων μὴ ὀργῆς ἔζι, τὸ δ' νῦ κενός.
— Φιλεῖ τε, πολλὴ γλωτταν ὀκχέας μάτην,
Ἄκων ἀκέειν, ἅπερ ἑκὼν εἶπεν κακῶς.
Ὅταν δὲ δαίμων ἀνδρὶ πορσύνῃ κακά,
Τὸν νῦν ἔβλαψε πρῶτον.
Χάλα τοκεῦσιν εἰκότως δυμυμβίοις.
Ἀρετὴ δ', ὅσῳπερ μᾶλλον ἂν χρῆας θέλῃς,
Τόσῳ δὲ μᾶλλον αὔξε) τελειυμένη.
Τυραννὶς δὲ) Θεῶν βίᾳ. νομίζεται·
Τὸ μὴ θανεῖν γὰ ὃν ἔχῃ, τ' ἄλλα δ' ἔχῃ.
Ὡς ἄπιςον ἐς ἔρως, κἀν τῷ κακίςῳ τ φρενῶν οἰκεῖν φιλεῖ
Οὐκ ἔςι πενίας ἱερὸν αἰχίςης Θεᾶ.
Εἰ θεοί τι δρῶσιν αἰσχρὸν, ὃν εἰσι θεοί.
Ὡς τοῖσιν ἓυ φρονῦσι συμμαχεῖ τύχη.
Πειθὼ μὴ ἡ τύραννᾳ. ἀνθρώποις μόνη.
Ἁπλῆς ὁ μῦθος τ Ἀληθείας ἔφυ — ὁ δ' Ἄδικος λόγᾳ.
Νοσῶν ἐν αὐτῷ, φαρμάκων δεῖζαι σοφῶν.
——— Τὰ θνητὰ δ' ἀ νῶ πρῶτον ἡγεῖμαι σκίαν.
Τὰ πολλὰ γὰ διδάσκῃ με ὁ πολὺς βίᾳ.
Ἅπασι σεμνοῖς κ ζωφρυωμένοις
Ὁ βίᾳ. ἀληθῶς ἀ βίᾳ., ἀλλὰ ζυμφορά.
Οἱ γὰ πέοντες μεγάλα, τὰς κρείσσους λόγους
Πικρῶς φέρυσι τῆς ἀλαζονίας ὕπο.

Vis omnis animi & corporis nihil juvat,
Homo faventem niſi habeat Deum ſibi.
Mori, eſt malorum remedium certiſſimum.

Futura quæ ſunt omnia in melius refer.
Quando imperas, cura imperet ut virtus tibi.
Probus, licèt imperitior, amicus mihi
Aſtutiore atque improbo potior erit.
Morbo & laborat dura pauperies gravi,
Injuſta ut agant nonnunquàm Egenos pellicit.
Oneroſa viro eſt quævis nimia laudatio.
Opes & honos, vaniſſimi cujuſlibet
Studia, ſtrepituſque linguæ ; at hic beatior
Longè eſt, quotidie cui nihil quicquam eſt mali.
Permagna non perſtat diu felicitas.
Alienus etſi, moribus accedens tuis,
Vel mille cognatis tibi erit amicior.
Amat reprehendere omne mulierum genus.
Sapere volunt homines, ſapit at unus Deus.
Miſſas hominem ferre à Deo ærumnas decet.
Ter, acie in adverſâ, virorum ego impetum
Perferre, quàm parere ſemel, magis velim.
Præ cæteris odi Sciolam ; at ſimplicior, &
Mulier minimè mala ſapiet idcirco magis.
Injuſta nunquam proderit violentia
Aut conjugali, opinor, aut re in publica,
Abſente Baccho, nulla proritat Venus.
Semper pietatem tu colas ; namque impiis
Mala lucra multis damna tulerunt maxima.
Pleriſque odio eſt quicunque laudatur nimis.
Mancipia, ſi unum exceperis, omnes Barbari
Fidos amicos calamitas ſola indicat.

——— Ἡ ῥητὴ δ' οὐδὲν φέρει
Βροτοῖσιν, εἰ μὴ τ' Θεὸν χρήζοντ' ἔχει.
——— Τὸ γὰρ θανεῖν
Καλῶς μέγιστον φάρμακον νομίζεται.
Εἰς τὸ φέρτερον πίπτει τὸ μέλλον, ὅ, τι γενήσεται.
——— Ἀλλ' ἐπεὶ κρατεῖς, Ἀρεία δίκη.
——— Φαῦλον χρησὸν ἂν λαβεῖν φίλον
Θέλοιμι μᾶλλον, ἢ κακὸν σοφώτερον.
——— Ἀλλ' ἔχει νόσον
Πενία, διδάσκει δ' ἄνδρα τῇ χρείᾳ κακόν.
Βάρος τι κἄν τῷδ' ἔστιν, αἰνεῖσθαι λίαν.
Πλοῦτος, Τιμή τε, τῷ μεταίων φερόντιδες,
Γλῶσσης τε κόμποι. Κενὸς ὀλβιώτατος,
Ὅτῳ κατ' ἦμαρ τυγχάνει μηδὲν κακόν.
Ὁ μέγας ὄλβος ἐν μηνίμοις ἐν βροτοῖς.
Ὡς ἀνὴρ ὅστις τέρποισι ζωτικῇ θυραῖος ὤν,
Μυρίων κρείσσων ὁμίλων ἀνδρὶ κεκλῆσθαι φίλος.
Φιλόφρων γὰρ χρῆμα θηλέων ἔφυ.
——— Σοφὸς γὰρ ὁ Θεός.
Τὰς γὰρ ἐκ Θεῶν ἀνάγκας θνητὸν ὄντα δεῖ φέρειν.
——— Ὡς τρὶς ἂν παρ' ἀσπίδα
Στῆναι θέλοιμι μᾶλλον, ἢ τεκεῖν ἅπαξ.
Σοφὼ ὄ μισῶ· Ἡ δ' ἀμήχανος γυνὴ
Γνώμῃ βεβαίᾳ μωρίαν ἀφηρέθη.
Τοιαύταν ἐγὼ φέρομαι βιοτὰν Μηδὲν δίκας ἔξω
Κρότος, ἐν θαλάμοις, καὶ πόλει θυώσασθαι.
Οἶνος δὲ μηκέτ' ὄντος, ἐκ βροτοῦ πόρος.
— Τὸ δ' εὐσεβὲς τ' δυσεβείας ἀνθελοῦ — πολλοῖσι γὰρ
Κέρδη πονηρὰ ζημίαν ἠμείψατο.
Λίαν γ' ἐπαινεῖν βροτὸν πᾶσ' ὀκνῶ φόνον.
Τὰ βαρβάρων γὰρ δῶλα πάντα πλὴν ἑνός.
Ἡ δυσπραξία Πέλει φίλων ἔλεγχος ἀψευδέστατος.

Ἀνὴρ

Cataphractus armorum ſuorum ſervus eſt.
Nullâ indiget re, ſi quis eſt verè Deus;
At ſunt Poetarum miſera hæc inſomnia.
Venter, mala ſunt mancipia, præterea nihil.
Perinulta multas adferet dies mala.
Verbis dominari plurimis Tyrannicum eſt.
Præſtant opibus, omnique luxu divitum
Suaviſſima optimorum hominum conſortia.
Plus mille fortes exercituum ſimus duces;
Sapiens erit unus, aut duo, multis ſæculis.
Urbis Calamitas Divites, ſi & improbi.
Odio eſt mihi Civis, qui ad juvandam patriam eſt
Piger, ad nocendum provolat celer, ac lubens;
Aliiſque inutilis omnibus, utilis eſt ſibi.

[61]

Ἀνὴρ ὁπλίτης δ' ἄλλός ἐστι πρὸς ὅπλων.
Δεῖται γὰρ ὁ Θεός, εἴπερ ἐς' ὄντως Θεός,
Οὐδενός· ἀοιδῶν οἱ δὲ δύσηνοι λόγοι.
Γαστὴρ ἄπρηξα τόδε κακὸν δ' ἄλλον γλύφω.
Μακρὸς γὰρ αἰὼν συμφορὰς πολλὰς ἔχει.
Τυραννικόν τι πόλλ' ἐφίεσθαι λέγειν.
Κρεῖσσον ὃ πλοῦτος καὶ πολυχρύσου χλιδῆς,
Ἀνδρῶν δικαίων κ' ἀγαθῶν παρουσία.
Στρατηλάται δ' ἂν μυρίοι γενοίμεθα·
Σοφὸς δ' ἂν εἷς τις, ἢ δυ' ἐν μακρῷ χρόνῳ.
Πόλλ' γὰρ ἀτυχοῦντες οἱ κακοὶ, νόσος.
Μισῶ πολίτην, ὅστις ὠφελεῖν πάτραν
Βραδὺς πέφυκεν, μᾶλλα δέ γε βλάπτειν ταχύς.
Καὶ πόλεμον αὐτῷ, τῇ πόλει δ' ἀμήχανον.

Χρεῖαι

Chriæ, ſeu ſententiæ perutiles
Ex Menandri fragmentis excerptæ.

QUiſquis parentem vel maledicto læſerit,
Convitia pariter impius faciet Deo.
Humana ferre humanitùs par eſt mala.
Vulgus quod eſt veriſimile verum autumat.
Veroque, quod probabile eſt, movet hos magis.
Bonitatis eſt perpulchra comes prudentia.
Ratione nihil in vitâ hominum eſt præſtantius;
Rerum eſt Dominus, hâc qui antecellit cæteris.
Aliena ſpectans, erudior, incommoda.
Suave eſt, ſi, opes qui habet, habeat & prudentiam
Quoties boni aliquid aggrediaris, ſpe bonâ
Animum tibi erige, cum ſatis certò ſcias,
Bona quod bonorum cœpta Deus unà adjuvat.
Juſtiſſimus nemo ſubitò dives fuit.
Audacia vitæ præcipuum eſt viaticum.
Eſt temperantia ſola promptuarium virtutis.
Pauper probuſq; ſim, haud malus, & dives ſimul.
Ne dixeris, te nolle, quicquid erit, pati.
Tutiſſimum quod eſt ego id optimum arbitror.
Ratione qui præſtat penes ſe habet omnia,
Ut ut alia tempus à ſenibus ſanè auferat,
Dat, rectius & ſecurius ut ſapiant ſenes.
Vir ille longè cæteros ſuperat viros,
Qui æquiſſimo animo ferre ſciat injurias.
Qui pauper uxorem habet, habet omnes miſerias.
Hoc vivere demùm eſt, non ſibi ſoli vivere.
Bonâ fide agere, vera ſemper dicere,
Ubique gentium; hoc ego fidens aſſero,

Secu-

[63]

Χρεία ἡ Γνώμη
Ἐκ τῦ Μενάνδρυ.

Ὀλοιδορῶν τ' πατέρα δυσφημεῖ λόγῳ
Τὸν εἰς τὸ Θεῖον δὲ μελετᾷ βλασφημίαν.
Τὰ κοινὰ κοινῶς δεῖ φέρειν Συμπτώματα.
Τὸ Πιθανὸν ἰσχυὶ τ' Ἀληθείας ἔχῃ
Ἐνίοτε μείζω, κ' πιθανωτέραν ὄχλῳ.
Ὡς ἤδυ Σωτὴρ χρησότης κεκραμένη.
Οὐκ ἔστιν οὐδὲν τῦ ὂν ἀνθρώπυ φύσει
Μεῖζον Λογισμῦ —— ᾧ ἁπαφέρων πάντ' ἔχῃ.
Βλέπων πεπαίδυμ' εἰς τὰ τῦ ἄλλων κακά.
Ἥδιστόν ἐστιν ἀυτυχοῦντα νοῦν ἔχειν.
Ὅταν τι πρᾶτῃς ὅσιον, ἀγαθὴν ἐλπίδα
Πρόβαλλε σαυτῷ· τῦτο γινώσκων, ὅτι
Τόλμη δικαία κ' Θεὸς ξυλλαμβάνῃ.
Οὐδεὶς ἐπλήτησε ταχέως, δίκαιος ὤν.
Οὐκ ἔστι τόλμης ἐφόδιον μεῖζον βίυ.
Ταμεῖον Ἀρετῆς ἐστι Σωφροσυνη μόνη.
Λεπτῶς καλῶς ζῆν κρεῖττον, ἢ λαμπρῶς, κακῶς.
Οὐκ ἔστιν εἰπεῖν ζῶντα, τῦτ' ἂ πείσομαι.
Ἀεὶ κρείττων ἐστὶ τ' ἀσφαλέστατον.
Ὁ Ἁπαφέρων λογισμῷ πάντ' ἔχῃ,
Εἰ τἄλλ' ἀφαιρεῖν ὁ πολὺς εἴωθε χρόνος.
Ἡμῶν τόγε φρονεῖν ἀσφαλέστερον ποιεῖ.
Οὗτος κρείττος ἐς' ἀνὴρ, ὦ Γοργία,
Ὅστις ἀδικεῖσθαι πλεῖς' ὑπίσω βροτῶν.
Ὦ τλὶς κακοδαίμων, ὅστις ὢν πένης γαμεῖς.
Τῦτ' ἔστι τὸ ζῆν, οὐκ ἑαυτῷ ζῆν μόνον.
Ἀεὶ κρείττων ἐστὶ πάλαιστὴ λέγων
Ἐν παντὶ καιρῷ· τῦτ' ἐγὼ παρεγγυῶ,

Εἰς

Securitatem adferre hominibus plurimam.
Alium ad monendum nemo non ſatis ſapit,
Sua ad vitia at cæcutit idem plus ſatis.
Prædulce forma eſt, ſi ornet eam modeſtia.
Forti animo & æquo ferre vitæ incommoda
Aſſueſce; namque hoc eſt viri ſalem qui habet.
Foris beati qui videntur maximè,
Interna ſi nôris, reliquis cernas pares.
Nihil uſpiam terrarum homo reperiat boni,
Cui nil mali adhæret prorſus, aut incommodi.
Felix qui habet rem, ſi habeat & prudentiam;
Namque hâc duce, rectè copiâ utetur ſuâ.
Sibi officit magis quàm aliis homo invidus,
Spontaneis ſibi cor peredens doloribus.
Qui præproperè adjungit fidem calumniis,
Aut ipſe moribus inquinatur improbis,
Prorſuſve inexperti pueruli mentem habet.
Animum inſtruens, puerum optimè emendaveris,
Ratione ſuadens Recta, non metu, & minis
Quæ ſit minatus filio pater ſuo,
Amanſve amatæ, indicta tu dicta hæc putes.
Sua nemo vitia, qualia, quot ſint, perſpicit;
Lapſum alterius miniimum, unicũ quis non notat?
Medicus malorum, quotquot in homines cadunt,
Eſt tempus hocce quibuſlibet certiſſimus.
Teterrimum eſt his ſe inquinare ſceleribus,
Quæ perpetrantis animus horret eloqui.
Memoras mihi tu opes, rem omnium infidiſſimã;
Quapropter ego tibi conſilium hoc do, mi pater,
Ut quamdiù habeas iſta, liberaliter
Impertiaris; hoc eſt opum immortalitas.
Atque hinc, ubi opus ſit, invenies qui te adjuvet.

[65]

Εἰς ἀσφάλειαν τῷ βίῳ πλεῖστον μέρος.
Ἅπαντες ἐσμεν εἰς τὸ νουθετεῖν σοφοὶ,
Αὐτοὶ δ' ἁμαρτάνοντες οὐ γινώσκομεν.
Ὡς ἡδὺ τὸ κάλλος ὅταν ἔχῃ νοῦν σώφρονα.
Ἐνεγκ' ἀτυχίαν κἀ βλάβην συμφόρως,
Τοῦτ' ἔξιν ἀνδρὸς νοῦν ἔχοντος.
Ἐξωθέν εἰσιν οἱ δοκοῦντες εὐτυχεῖς,
Τὰ δ' ἔνδον εἰσι πᾶσιν ἀνθρώποις ἴσοι.
Εὔροις δ' ἂν οὐθὲν τῶν ἁπάντων, Δημέα,
Ἀγαθὸν, ἐν ᾧ τι μὴ φοβοῖσι κἀκόν.
Μακάριος ὅστις οὐσίαν κὐοῦν ἔχει·
Χρῆται γὰρ ἕκαστος εἰς ἃ δεῖ ταύτῃ καλῶς.
Ὁ φθονερὸς αὑτῷ πολέμιος καθίσταται·
Αὐθαιρέτοις γὰρ (συνέχει) λύπαις ἀεί.
Ὅστις δ' ἀβουλίαισι πείθεται ταχύ,
Ἤτοι πονηρὸς αὐτὸς ἔξι τὰς τρόπους,
Ἢ παντάπασι παιδαρίου γνώμην ἔχει.
——— Οὐ λυπεῖνται δεῖ
Παιδάριον ὀρθῶν, ἀλλὰ κὴ πείθονθ' ὅτι.
Οὐδέποτ' ἀληθὲς οὐδὲν ἔδ' ὑφ' ὧν πατὴρ
Εἴωθεν ἀπειλεῖν, ἂν τ' ἐρῶν ἐρωμένῃ.
Οὐδεὶς ἐφ' αὑτῷ τὰ κακὰ (σωφρονᾷ), Πάμφιλε,
Σαφῶς, ἑτέρου δ' ἀμνημονεῖν ὄφελος.
Πάντων ἰατρὸς τῶν ἀναγκαίων κακῶν
Χρόνος ἔξιν ἔστος.
Χαλεπὸν δὲ τοιοῦτ' ἔξιν ἁμαρτάνειν,
Ἃ κὴ λέγειν ὀκνοῦμεν αὐτοὶ πεπραχότες.
Περὶ χρημάτων καλῶς, ἀβέβαιόν πρᾶγμα ἔστος,
Διόπερ ἐγώ σοί φημι δεῖν, ἂν σὺ χρόνον
Εἶ κύριος, χρῆσθαί σε γενναίως, πάτερ.
Τοῦτο γὰρ ἀθάνατον· κἂν ποτε παίσας τύχῃς
Ἐκεῖθεν ἔσῃ ταὐτὸ τοῦτό σοι πάλιν.

E mente rectâ etiam opera proveniunt bona.
Studio probum æmulare, ſapientem & virum.
Ubique vera dicere ingenui eſt viri.
Non lapidem ad eundem bis ſapiens impegerit:
Et errat is, ſapiente qui eſt ſapientior.
Lorica virtus optima, telum acerrimum eſt.
Nec audias, nec inſpicias quæ non decet.
Bene poſita gratia optimus Theſaurus eſt.
Et accipies rectè Beneficia, & dabis.
Te fingito dignum Imperio quò evectus es.
Curâ & Dolore qui vacat, is beatus eſt.
Malè vixeris, niſi des operam ut vivas Bene.
Eſt Vita, ſcire vitæ commodis frui.
Malum hominibus ſpontaneum ſunt nuptiæ.
Ad pœnitendum properat is, qui ad nuptias.
Mores futuræ Uxoris opibus præferas.
Bonum eſt ſeneſcere, non ſeneſcere & bonum eſt.
Senex amator ultimum infortunium eſt.
Colens parentes bona tibi ſperes omnia.
Sunt huic, Parentes, qui ſapit, in loco Dei.
Haud filio Bonus eſt diu iratus Pater.
Fundi calamitas Mulier eſt, eſt & ſalus.
Nulli perit unquam quicquid egerit Boni.
Bona æqua ſectans, adjuvantem habes Deum.
Juſtum anteferto commodis, judex, tuis.
Proba pia vita fine ſortitur bono.
Mores probi opulentiſſima ſunt Hæreditas.
Ne illude miſero; ſors paria faciet tibi.
Mater voluptas mala Malorum eſt plurium.
In proſperis perſæpe memineris Dei;
Mortalium nemo abſque Deo beatus eſt.
Se nutriunt ſpe inani hominum vaniſſimi.

[67]

Γνώμης γὰρ ἐσθλῆς ἔργα χρηστὰ γίνεται.
Ζήλου τ' ἐσθλὸν ἄνδρα, καὶ τ' σώφρονα.
Ἐλευθέρου γὰρ ἀνδρὸς τ' ἀληθῆ λέγειν.
Δὶς ἁμαρτεῖν τ' αὖτον, οὐκ ἀνδρὸς σοφοῦ.
Ἁμαρτάνῃ δὲ καὶ σοφὸς σοφώτερος.
Ὅπλον μέγιστόν ἐστιν ἡ Ἀρετὴ βροτοῖς.
Ἃ μὴ προσήκῃ, μήτ' ἄκουε, μήθ' ὁρᾶ.
Καλὸν δὲ πανούργημα κειμήλιον χάρις.
Χάριτας δικαίας καὶ δίδου καὶ λάμβανε.
Ἀρχῆς πέπυσο, ἴσθι ταύτης ἄξιος.
Τὸ ζῆν ἁλύπως ἀνδρὸς ἐστιν εὐτυχοῦς.
Ἀμελοῦντα τοῦ ζῆν ἐκ ἔνεστ' εὐφημεῖν.
Βίος ἐστὶν ἄν τις τῷ βίῳ χαίρῃ βίων.
Γάμος γὰρ ἀνθρώποισιν εὐκταῖον κακόν.
Γαμεῖν ὁ μέλλων εἰς μετάνοιαν ἔρχεται.
Ἦθος προσκείνειν χρημάτων γαμοῦντα δεῖ.
Καλὸν τὸ γηρᾶν καὶ τὸ μὴ γηρᾶν πάλιν.
Γέρων ἔρασπις ἐκ πάσης κακῆς τύχης.
Ἔλπιζε πολλὰ τοὺς γονεῖς προσδέχειν καλῶς.
Θεοὶ μέγιστοι τοῖς φρονοῦσιν οἱ γονεῖς.
Πρὸς γὰρ ὀργὴν οὐκ ἔχει χρηστὸς πατήρ.
Γυνὴ γὰρ οἴκῳ πῆμα, καὶ σωτηρία.
Ἀνδρὸς δικαίου καρπὸς οὐκ ἀπόλλυται.
Δίκαια δράσας ξυμμάχου τύχῃ Θεοῦ.
Κρίνειν δίκαιον, μὴ τὸ ξυμφέρον σκέλε.
Βίου δικαίου γίγνεται τέλος καλόν.
Τρόπος δίκαιος, κτῆμα τιμιώτατον.
Μὴ μεθύσκου δυσχόλῳ, κρυπτὴ γὰρ τύχη.
Ἐξ ἡδονῆς γὰρ φύεται τὸ δυσχολεῖν.
Δίκαιον εὖ πράσσοντα μεμνῆσθαι Θεοῦ,
Θεοῦ γὰρ εὐθὺς εὐτυχεῖ βροτῷ ἀνήρ.
Αἱ ἐλπίδες βόσκουσι τοὺς κενοὺς βροτούς.

In tempore datum parvulum inſtar maximi eſt.
Malo invenuſtus,quàm ut malus, & pulcher ſiem.
Id ducito lucrum, iure quod lucratus es,
Malè parta lucra damna ferunt certiſſima.
Animo ejice omnem quàm potes Ægritudinem,
Curæ dolorque corpori morbos creant.
Opulentior etſi, te omnibus Parem geras.
Se noſſe, per omnia Quæſtus eſt uberrimus.
Stude omnibus placere, non ſoli tibi.
Homo es; & id ſæpe redeat in mentem tibi.
Juvenis memento quod ſenex aliquando eris.
Juveni ſilere convenit plus, quàm loqui.
Ne pauperem advenam videns tranſcurrito.
Aliena ne cura advena, vives lætius.
Facillime vives, animum ſi viceris.
Ratione nixus tibi ſubige iracundiam.
Irâ incitatus nemo tutò conſulit.
Ter eſt beatus, liberi ſi quem beant.
Nec eripi eruditio poteſt, nec ſurripi.
Recta inſtitutio perfaciles mores parit.
Doctrina vitæ eſt Adminiculum non leve.
Qui literas didicit ſapit plus cæteris.
Plus duplo, aliis bene qui eruditus eſt, videt.
Indoctus etiam quæ videt non percipit.
Doctrina ſine prudentiâ ne hilum valet.
Sapientium conſortio ſapiens eris:
Contagio improborum eris brevi improbus
Solus bene ferre pauperiem ſapiens poteſt.
Dives, memento, [es], pauperum curam ut geras.
Ne propera ad opes, ne quas habes amiſeris.
Honeſta Fama ſit opibus potior tibi.
Miſer eſt malus omnis re vel in lautiſſimâ.

Pœnas

[69]

Ὡς μέγα τὸ μικρὸν ἔξιν ἐν καιρῷ δοθέν.
Δύσμορφος εἶναι μᾶλλον ἢ κακὸς, κακός.
Τὸ κέρδος ἡγοῦ κέρδος, ἂν δίκαιον ᾖ.
Κέρδη πονηρὰ ζημίαν αἰεὶ φέρει.
Αἰεὶ τὸ λυπῆρὸν ἐκδίωκε τοῦ βίου.
Λύπαι γὰρ ἀνθρώποισι τίκτουσιν νόσους
Ἴσος μὴ ἴσθι πᾶσι, κἂν τραχὺς βίῳ.
Τὸ γνῶθι σαυτὸν, ταναπαχὺ τι χρήσιμον.
Βέλτιον δ' ἀρέσκειν πᾶσι, μὴ σαυτῷ μόνον.
Ἄνθρωπον ὄντα σαυτὸν ἀναμίμνησκε αἰεί.
Μέμνησο νέος ὤν, ὡς γέρων ἔσῃ ποτέ.
Νέῳ δὲ σιγᾶν μᾶλλον, ἢ λαλεῖν πρέπει.
Ξένους πέμπτας μὴ παραθραύμης ἰδών.
Ξένος ὢν, ἀπεράγμων ἴσθι κὴ πράξεις καλῶς.
Ζήτει βίον κράτιστον ἂν δυμῦ κρατῇς.
Νίκησον ὀργὴν τῷ λογίζεσθαι καλῶς.
Οὐδεὶς μετ' ὀργῆς ἀσφαλῶς βουλεύεται.
Μακάριος ὅστις εὐτύχησεν εἰς τέκνα.
Ἀναφαίρετον κτῆμ' ἐστὶ παιδεία βροτοῖς.
Ἀπαίδευτος ἡ παίδευσις ἡμέρους ποιεῖ.
Βακτηρία γάρ ἐστι Παιδεία βίου.
Ὁ γράμμα τ' εἰδὼς κὴ πρόσωπον νοῦν ἔχει.
Διπλοῦν ὁρῶσιν οἱ μαθόντες γράμματα.
Ὁ γραμμάτων ἄπειρος ὢ βλέπει βλέπων.
Ὡς ἡδὺν ἡ μάθησις, ἂν μὴ νοῦς παρῇ.
Σοφοῖς ὁμιλῶν, κ' αὐτὸς ἐκβήσῃ σοφός.
Κακοῖς ὁμιλῶν κ' αὐλὸς ἐκβήσῃ κακός.
Πενίαν φέρειν ὢ πάντος, ἀλλ' ἀνδρὸς σοφοῦ.
Μέμνησο πλουτεῖν τὰς πένητας ὠφελεῖν.
Μὴ σπεῦδε πλουτεῖν, μὴ ταχὺ πένης γένῃ.
Καλῶς ἀκούειν, μᾶλλον ἢ πλουτεῖν θέλε.
Ἀνὴρ πονηρὸς δυσχερεῖ, κ' ἂν εὐτυχῇ.

Pœnas malus dat vivus, apud plures dabit.
Cor nulla mollit improbi miſeratio.
Nemo ſceleratus tibi ſit in amici loco.
Colloquia mores prava labefactant bonos.
Bonam mala conſuetudo ſubruit indolem.
Non vulneratur vir probus calumniis.
Nihil utilius in vitâ hominis ſilentio eſt.
Communis eſto ſortis, homo cùm ſis, memor.
Silere melius, quàm loqui quæ non decet.
Viri eſt generoſo quæ accidunt animo pati.
Adfert mala lingua plurima incautis mala.
Ratione Caſus quoſlibet deviceris.
Fortuna ſtat ab his qui ſapiunt plus cæteris.
Facilius hortari eſt, mala rectè quàm pati.
Riſus alieno tempore eſt ingens malum.
Amico amicus conſulens, ſibi conſulit.
Nullis, probus qui eſt, tangitur dicteriis.
Bene agens amicus optimum eſt ſpectaculum.
Mendacium odio habet ſapiens vir, & bonus.
Laboris amans vitam perages pulcherrime.
Qui falſa dicit non alios latet diu.
Deſidia hominibus plurima fert incommoda.
Uſura ſervos, liberi qui erant, facit.
Tutiſſima tibi conſilia Tempus dabit.
Ut maximè ſapias, fuge maleficentiam.
Servus male me habet qui altiùs Domino ſapit.
Eſt ſervus in domo unicus, Herus ſcilicet.
De more pauca pluriáve venter capit.
Ne concupiſcas alterius vel Acicúlam.

Ignobilis nequit eſſe quiſquis eſt bonus.
Medicus loquacior alter ægro morbus eſt.

Quæ-

Καὶ ζῶν, ὁ φαῦλος κ᾽ θανὼν κολάζεται.
Ἀνδρὸς πονηρᾶ σκολιόγνιον ἡ μαλακότης.
Πονηρὸν ἄνδρα μηδέποτε ποιοῦ φίλον.
Φθείρουσιν ἤθη χρηθ᾽ ὁμιλίαι κακαί.
Ἤθη πονηρὰ τ᾽ φύσιν διαστρέφει.
Χρηστὸς πονηροῖς ἐὰν πιθώσεται λόγοις.
Οὐδὲν σιωπῆς ἔστι χρησιμώτερον.
Ἄνθρωπος ὢν μέμνησο τ᾽ κοινῆς τύχης.
Κρεῖττον σιωπᾶν ἢ λαλεῖν ἃ μὴ πρέπει.
Ἀνδρὸς τὰ πρόσωπ᾽ πονηρὰ γενναίως φέρειν.
Ἡ γλῶσσα πολλῶν ἔστιν αἰτία κακῶν.
Νίκα λογισμῷ τ᾽ παρὰ δόξαν συμφοράν.
Πᾶσιν γὰρ εὖ φρονοῦσι συμμαχεῖ τύχη.
Ῥᾷον φυλάσσειν, ἢ παθόντα κατέρειν.
Γέλως ἀκαίρου ἐν βροτοῖς ὀδυνηρὸν κακόν.
Φίλου φίλῳ γὰρ συμπονῶν, αὑτῷ πονεῖ.
Ἤθους δικαίου φαῦλος ἐ ψαύει λόγος.
Κρύον θέαμα δ᾽ ἔστιν εὖ πεσόντων φίλου.
Ψεῦδος ὃ μισεῖ πᾶς σοφὸς κ᾽ χρήσιμος.
Φιλόπονος ἴσθι, κ᾽ βίον κτήσῃ καλόν.
Ψυδόμενος σπουδαῖος λανθάνει πολλοῦ χρόνου.
Ὡς πολλὰ δυνατοῖς ἡ χρεὼ ποιεῖ κακά.
Τὰ δάνεια δούλους τοὺς ἐλευθέρους ποιεῖ.
Σύμβουλος σπουδαῖος ἔστι βελτίων χρόνου.
Σωφρόνως πεφυκὼς φεῦγε τ᾽ κακοργίαν.
Λυπεῖ με δοῦλος δεσπότου μεῖζον φρονῶν.
Εἷς ἔστι δοῦλος οἰκίας ὁ δεσπότης.
Ἡ κοιλία κ᾽ πολλὰ χωρεῖ, κ᾽ ὠλίγα.
——— Μηδὲ βελόνης,
Ὦ Φίλιππ᾽, ὀπιθύμησον ἀλλοτρίας ποτε.
Ἀνὴρ ἄριστος ἂν εἴη δυσγενής.
Ἰατρὸς ἀδόλεχος νοσοῦντι πάλιν νόσος.

Quæcunque dicas in ſamem, ludis operam.
Sapies, mero hauſto largius, perpaululum.
Quod mi expedit, non quod volo, contingat mihi.
Ne inquire aliena curioſus in mala.
Qui plurima agit plures habet moleſtias.
Sua cuique Conſcientia eſt homini Deus.
Ars fidus homini portus infortunii eſt.
Mortalis ictum evaſerit nemo Dei.
Quod eſt bonum malum eſt, ubi tempus non ferat.
Amore captum ſapere qui quicquam autumat,
Ubi gentium ſtolidi hic aliquid invenerit?
Prudentia rerum Domina, victrixque omnium eſt.
Turba imperita mobilis, eſt ingens malum.
Defungitur vitâ is juvenis, quem amat Deus.
Qui damnat, omnia antequàm perſpexerit,
Iniquus eſt, adhibens male incertis fidem.
Pauper probuſque, non Malus & Dives ſiem.
Aurum omnia, etiam ditis aperit januam:
Teſtes amici, amici judices, modo des, erunt;
Ipſoſque habebis tibi miniſtrantes Deos.
Sunt ſæpe peſſimi optimo nati in loco.
Cupido habendi maximum hominibus malum eſt
Ne ducito, vel ducere ſi velis, tacens,
Cùm dote multâ ducito uxorem domum.
Te noſce, vult hoc, ut videas quæ ad te attinent
Et quid, prout ſe res dederint, facere expedit.
Ne accede cito, ſi quid bono objicitur viro;
Injuſta nequit agere probis qui eſt moribus.
Pro legibus juſto viro erunt mores ſui.
Certo patre eſt bonus omnis, at malus eſt Nothus.
Sunt pauperes cura, & peculium Dei.
Bonus vir in rebus bonis bonum omnium eſt.

Λιμῷ γὰρ οὐδὲν ἔστιν ἀντιπεῖν ἔπος.
Ὁ πολὺς ἄκρατος μικρὰ ἀναγκάζει φρονεῖν.
Μή μοι γένοιθ' ἃ βούλομ' ἀλλ' ἃ ξυμφέρει.
Πολυπραγμονεῖν ἀλλότρια μὴ βούλου κακά.
Τὸ πολλὰ πράττειν, καὶ λύπας πολλὰς ἔχει.
Βροτοῖς ἅπασιν ἡ ξυνείδησις θεός.
Λιμὼν ἀτυχίας ἔστιν ἀνθρώποις τέχνη.
Θεῶν δὲ πλημμὼ οὐκ ὑπερπηδᾷ βροτούς.
Κακὸν τὸ καλὸν ἦν τι μὴ καιρῷ τύχῃ.
Ἀλλ' ὅταν ἐρῶντα νοῦν ἔχειν τὶς ἀξιοῖ
Παρὰ πίνι τὸ ἀνόητον οὐκ ὄψεται;
Ἅπαντα δοῦλα τοῦ φρονεῖν κρατίσταν.
Μέγιστον ὄχλος σὺν ἀμαθίᾳ κακόν.
Ὃν οἱ Θεοὶ φιλοῦσιν ἀποθνήσκει νέος.
Ὁ προκαταγινώσκων ὃ φεύγει ἀκούσας σαφῶς,
Αὐτὸς πονηρὸς ἔστι πιστεύσας κακῶς.
Κρύφα πένεσθαι μᾶλλον ἢ πλουτεῖν κακῶς.
Χρύσος δ' ἀνοίγει πάντα καὶ οἴδε πύλας·
Φίλοι δικασταί, μάρτυρες, μόνον δίδου,
Αὐτὸς γὰρ ἕξεις τὰς δίκας ὑπηρέτας.
Πολλοὶ γὰρ ὄντες συγγενεῖς εἰσὶν κακοί.
Πλεονεξία μέγιστον ἀνθρώποις κακόν.
Ἢ μὴ γαμεῖν γὰρ, ἂν δ' ἅπαξ λάβῃς, φέρειν
Μύσαντα πολλὰ σῶφρονα, καὶ γυναῖκα δεῖ.
Τὸ Γνῶθι σαυτόν, ἔστιν ἂν τὰ πράγματα
Ἴδῃς τὰ σαυτοῦ, καὶ τί σοι ποιητέον.
Χρηστὸς πρὸς ἀνδρὸς μηδὲν ἐννοεῖ κακόν.
Δίκαιος ἀδικεῖν οὐκ ἔθίσατο τρόπος.
Δίκαιος ἂν ἦς τῷ τρόπῳ χρήσῃ Νόμῳ.
Γνήσιος ὁ χρηστός ἔστιν ὁ ὃ πονηρὸς καὶ νόθος.
Ἀεὶ νομίζονθ' οἱ πένητες τῷ Θεῶν.
Κοινὸν Ἀγαθὸν ἔστι τοῦτο χρηστὸς εὐτυχῶν.

Πᾶς

Jactantiâ, & ſtrepitu capitur malè qui ſapit.

Sapere probis cum moribus primum omnium eſt.
Sceleris nihil unquam admiſerit vir qui eſt probus.
Mores bonos, tutiſſimum viaticum
In omne tempus, quoſlibet & caſus puta.
Probo & benigno proſpicit viro Deus.
Mores honeſti legibus obligant magis.
Hoc aſſero, mirabile eſt benignitas,
Vitæque noſtræ præſidium, dulce & decus.
Sermone ſuadentis probitas ſuadet magis.
Eſt id, quo opus eſt facto, melius vel legibus.
Prævalida vulgus bellua, mentem at non habet.
Orci rapaces nullus effugies manus;
Non ſi celebratas Tantali opes corraſeris;
Moriere tamen; & has relinques alteri.
Rationis expers improbitas malè computat
Sociata honeſto inſtar Dei eſt prudentia.
Cura ut ſapias, ita cuncta tibi vertent bene,
Temerè nihil agere ſemper utiliſſimum eſt.
Qui commoda, in vitâ quæ habet, non fert bene,
Ratione carens, minimè beatus eſt homo.
Temerè, & citò ad iram proſiliens Acerbitas
Nota perpuſilli animi eſt, & indocti nimis.
O ſtulte, nihil agit ira rebus in malis.
Homines miſelli! qui tument ſuperbia,
Naturaque quæ ſit hominis, haud intelligunt.
Iſtuc peribis, quo inſoleſcis plurimùm, ⊗
Hunc nos oportet diligere, quem amat Deus.
Mos, qui diu invaluit, ſubito non ponitur,
Non negligas tuto iſta quibus aſſueveris.
Non ſola dederit Canities Prudentiam;

Sunt

⊗ Tibi god videre. ſtigis; percunt hoc plurimi.

[75]

——————— Πᾶς ὁ μὴ φρονῶν
Ἀλαζονείᾳ καὶ ψόφοις ἁλίσκεται.
Ὡς μακάριον φρόνησις ἐν χρηστῷ τρόπῳ.
Οὐδεὶς πονηρὸν ἄγαλμα χρηστὸς ὢν ποιεῖ.
Χρηστὸς νόμιζε τρόπος ἐφόδιον ἀσφαλὲς
Εἰς πάντα κἀμοὶ, καὶ τύχης πᾶσαν ῥοπήν.
Ἀλλὰ τῶν χρηστῶν ἔχει τιν' ὀπιμέλειαν καὶ θεός.
Τρόπος. Δίκης. ἀσφαλέστερος νόμου.
Νὴ τὴν Ἀθηνᾶν, Μακάριον ἓς' ἡ χρηστότης
Πρὸς πάντα καὶ θαυμαστὸν ἐφόδιον βίῳ.
Τρόπος. ἔοικ' ὁ πείθων τὸν λέγοντα, ὁ λόγος.
Τὸ καλῶς ἔχον πως κρεῖττόν ἐστι καὶ νόμου.
Ἰσχυρὸν ὄχλος ἐστὶν, ὃν ἔχει ὁ νοῦν.
Ἀθανασία δ' ὃν ἐστιν, οὐδ' ἂν Σωκράτης
Τὰ Ταντάλου τάλαντ' ἐκεῖνα λεγόμενα,
Ἀλλ' ἀποθανῇ καὶ παύσῃ καταλείψεις πίνι.
Ἀσυλλόγιστον ἐστὶν ἡ πονηρία.
Ἀλλ' ἡ φρόνησις ἡ ἀγαθὴ μέγας Θεός.
Ἂν εὖ φρονῇς τὰ πάντα γ' εὐδαίμων ἔσῃ.
Τὸ μηδὲν εἰκῇ, πανταχοῦ σι χρήσιμον.
Ὁ μὴ φέρων γὰρ εὖ τι τῶν ἐν τῷ βίῳ
Ἀγαθῶν, ἀλόγιστός ἐστιν ὁ μακάριος.
Τὸ δ' ὀξύθυμον τοῦτο καὶ λίαν πικρὸν
Δεῖγμ' ἐστὶν εὐθὺς πᾶσι μικροψυχίας.
Ὦ μωρὲ θυμὸς ἐν κακοῖς ὁ σύμφορος.
Ὦ πεισάθλιοι ἅπαντες οἱ φυσῶντες ἐφ' ἑαυτοῖς μέγα,
Αὐτοὶ γὰρ ὃν ἴασιν ἀνθρώπου φύσιν.
Ἐφ' ᾧ φρονεῖς μέγιστον, ἀπολεῖ τοῦτό σε, χ
Δεῖ γὰρ φιλεῖν ἐκεῖνον, ὃν Θεὸς φιλεῖ.
Ἔργον ἐστὶ δὴ Μακρὰν Σωσθεναν βεβαίως λύσαι χρόνῳ.
Τὸ γὰρ Σωσθὲς ὐδαμοῦ παρεσπέον.
Οὐχ αἱ τείχες ποιοῦσιν αἱ λιθικαὶ φρονεῖν,

Ἀλλ'

Τὸ δοκεῖν τιν' εἶναι· καὶ γὰρ ἄλλος μυρίος.

Sunt qui juvenes ſenile quid, & ſapiens habent.
Virtutis Author, atque adeò vitæ optimæ eſt
Rus; Urbs Theatrum eſt ſcelere ſcatens, & miſeria.
Hæc eſt voluptas ſumma patri, filium
Si forte quem prudentem habeat, bonum & virum
Nemo eſt hominum quiſquam patre infelicior,
Niſi pater alius liberos plures qui habet.
Qui plurimum amat, is minima reprehendet pater
Natum optimè benevolus emendat pater.
Moderationem iræ loco habet ſuavis pater.
Opulentia ſtulta, ſi quibus imperaverit,
Utcunque videantur ſapere, inſulſos facit.
Vide ut animo ſis Dives; aliæ namque opes
Sunt Pompa inanis, Scenicaque oſtentatio.
Noli Deo contendere; nec novas tibi
Accerſe procellas: quas neceſſe eſt, bene feras.
Debere menti, ceu Deo, obſequi ſuæ,
Hunc qui bonus eſt, uno ore ſapientes monent.
Communia ut fuerint amicorum omnia,
Prudentiam etiam impertient ſibi mutuam.
Ubique templum eſt ritè adoranti Deum,
Nam mente tantùm ſpirituum alloquimur patrem.
Quis ſtrenua unquam ſine opera felix fuit?
Cognata ſunt ſibi vita hominum & moleſtia,
Molliſſimæ, illuſtriſſimæque vitæ adeſt:
Vitæque ſemper conſeneſcit pauperum.
Solius hoc Dei eſt, ut agat ſemper bene.
Prænobile hoc, uti fertur, Herôum genus,
Magis malè hominibus, bene quàm facere aſſolet.
Fortuna res eſt nemo quam aſſequi poteſt.
Vacat & amore vita, quæ dura eſt nimis.
Eſt purus ille qui ſibi nil conſcit mali,

Rerum

[77]

Ἀλλ' ὁ τρόπος ἐνίων ἔξι τῇ φύσῃ γλεῶν.
Ἀγρὸς ἔξιν ἀρετῆς καὶ βίου διδάσκαλος.
Ἄσυ ἦ θέατρον ἀτυχίας ἀφωνος γέμων.
Οὐκ ἔστι μείζων ἡδονὴ ταύτης πατρὶ
Ἢ σωφρονοῦντα καὶ φρονοῦντ' ἰδεῖν τινα τῶν ἐξ ἑαυτοῦ.
Οὐκ ἔστιν ἐσθλὸν ἀθλιώτερον πατρὸς,
Πλὴν ἕτερος ἂν ᾖ πλειόνων παίδων πατήρ.
Πατὴρ ὁ μέγας ἀγαπῶν μὴ δι' ἐλάχιστ' ὀργίζεται.
Υἱὸς δ' ἀμείνων ἔξιν εὐνοίᾳ πατρὸς,
Ἡδὺς πατρὶ φρόνησιν ἀντ' ὀργῆς ἔχει.
Πλοῦτος ἀλόγιστος φρονοῦντα βλάπτει ἕξιν
Καὶ τοὺς φρονεῖν δοκοῦντας ἀνοήτους ποιεῖ.
Ψυχὴν ἔχειν δεῖ πλουσίαν· τὰ δ' χρήματα
Ταῦτ' ἔξιν ὄψις, ῥᾳδιούργημά τι τοῦ βίου.
Μὴ θεομάχει, μὴ δ' φρονοῦντα τῷ φρονήματι
Χειμῶνας ἐπάρας, τοὺς ἀναγκαίους φέρε.
——— Θεός ἔξι τοῖς χρηστοῖς ἀεὶ
Ὁ νοῦς, ἆρ' ὡς ἔοικε τοῖς σοφωτάτοις.
Τὰ τῶν φίλων κοινὰ μόνον τὰ χρήματα,
Καὶ νοῦ δ' φρονήσεως κοινωνία.
——— Πάνυ ἔξι τῷ καλῷ λόγῳ
Ἱερὸν· ὁ νοῦς γὰρ ἔξιν ὁ λαλήσων Θεῷ.
Τί γὰρ φρονοῦμως μὴ πονηρὸς ὐτυχεῖ;
Ἀρ' ἔξι συγχυσές τι λύπη καὶ βίου,
Τρυφερῷ βίῳ σύνεσιν· ἐνδόξῳ βίῳ
Πάρεσιν· ἀπόρῳ συγκαταγηράσκει βίῳ.
——— Τοῦ Θεοῦ γὰρ φανταχοῦ — Ἔχει καλῶς.
——— Οἱ γὰρ Ἥρωες κακοῦν,
Ὡς φάσ', ἕτοιμοι μᾶλλον ἢ σωτηρίαν,
Δυσαπαλλάκτου τι φάρμακ' ἔξιν τύχη.
Ἀσυλίαν ἔχει τιν' ὁ σκληρὸς βίος.
Πᾶς ἀγνὸς ἐσθ' ὁ μηδὲν ξυνιδὼν κακὸν — Αὐτῷ

Τὸν

Rerum Dominum patremque generaliſſimum,
Solumque, piâ mente aſſiduè ut colas vide,
Fontem bonorum conditoremque omnium.
Animum lucello ne adjicias in omnibus.
Nobis ſtatim naſcentibus genius bonus
Adjungitur, vitæ Moderator qui ſiet,
Cuſtoſque; nullum enim malum eſſe exiſtimo
Genium, inferentem plura mala mortalibus;
Quando omne numen, eſt neceſſe, ut ſit bonum.
Hos, qui antecellunt cæteris prudentiâ,
Monere amicos, ſcire eos quæ opus eſt, decet.
Eſt vita turpis, ſuavis utut, ingens probrum.
Nihil unquam iniqui agere egregios format viros.
Sanctus probuſque perpetuò, lita Deo,
Splendidior animi munditie, quàm veſtibus.
Cum mugiat tonitru, mi Here, non aufugeris,
Si nil ſceleris tuus objiciat animus tibi.
Si pluribus quis Hoſtiis litans, Deum
Putat benevolum his reddere ſe ſibi, fallitur.
Frugi eſſe eum oportet, qui ſit acceptus Deo,
Purumque ſceleris, virginum, vel conjugum
Non inquinantem ſe ſtupro, aut libidine,
Non Cædibus graſſantem ad opes, malo aut dolo.
Ne filum in acu hærens diſcupias, quod alteri eſt,
Nam te prope adſtat cordium inſpector Deus.
Non pauperi, cùm vera dicat, creditur.
Stolidis amicis ne utitor, ipſe ſi ſapis.
Qui machinatur, quicquid id eſt damni, alteri,
Prior ipſe damnum, inferre quod parat, accipit.
Si quid maleficio lucri unquam acceperis,
Hoc te accipere pignus puta infortunii.
Qui ſervit, ingenuum ut decet, non ſervus eſt.

Τὸν ὄντα πάντων κύριον ἡμικώτατον,
Καὶ Πατέρα, τοῦτον ἀγαπᾶτε τιμᾶν μόνον,
Ἀγαθῶν τοιούτων εὑρετὴν καὶ κτίστορα.
Βέλτιστε, μὴ τὸ κέρδος ἐν πᾶσι σκόπει.
Ἅπαντι δαίμων ἀνδρὶ συμπαίσαται
Εὐθὺς ἡμῶν μυσαγωγὸς τοῦ βίου
Ἀγαθὸς· κακὸν γὰρ δαίμον' οὐ νομιστέον
Εἶναι βίον βλάπτοντα χρηστόν· πάντα γὰρ
Δεῖ ἀγαθὸν εἶναι τοῦ Θεόν.
——————— Ἀνδρῶν σοφῶν
Γάρ ἐστ' ἀναγκαῖα τοῖς φίλοις λέγειν.
Ὄνειδος αἰσχρὸς βίος. ὅμως κἂν ἡδὺς ᾖ.
Τὸ μηδὲν ἀδικεῖν καὶ καλὸς ἡμᾶς ποιεῖ.
Θεῷ δὲ δοῦλε δικαίου ὤν,
Μὴ λαμπρὸς ὢν τὴν λαμπρότητα ὡς τὴν καρδίαν.
Βροντῆς ἀκούσας μηδαμῶς πόρρω φύγῃς,
Μηδὲν σωφρόνως αὐτὸς αὑτῷ, δέσποτα.
Εἴ τις ὃ θυσίαν προσφέρων, ὦ Πάμφιλε,
Εὔνουν νομίζει τὸν Θεὸν καθιστάναι,
Πλανᾶτ' ἐκεῖνος, καὶ φρένας κόφας ἔχει·
Δεῖ γὰρ τὸν ἄνδρα χρήσιμον πεφυκέναι,
Μὴ παρθένους φθείροντα, καὶ μοιχώμενον,
Κλέπτοντα καὶ σφάττοντα χρημάτων χάριν.
Μηδὲ βελόνης ἕναμμι ὀφθυμῇς, Πάμφιλε,
Ὁ γὰρ Θεὸς βλέπει σε πλησίον παρών.
Πένης λέγων τ' ἀληθὲς οὐ πτοεῖται.
Φρόνησιν ἀσκῶν ἄφροσιν μὴ χρῶ φίλοις,
Ὁ γὰρ ἀδίκως τι καθ' ἑτέρου ζητῶν κακὸν
Αὐτὸς προσπάσχει τοῦ κακοῦ τὴν ἔκβασιν.
Ὅταν ὀκνηρῶς πράγματος κέρδος λάβῃς,
Τοῦ δυσχεῖν νόμιζέ σ' ἀρραβῶν' ἔχειν.
Ἐλευθέρως δούλευε, δοῦλος ὢν ἔσῃ.

Τὶς

Ne curiosè, quid Deus est, disquirito;
Inquirere eum, latere qui volet, impium est.
Servata lex vim legis habet solummodò,
Violata lex tàm carnifex, quàm lex erit.
Vis, qualis, & Quantillus es, pernoscere?
Monumenta veterum per vias sparsa inspice:
Ibi ossa divitum, & imperatorum vides,
Sapientium insuper, & cineres tantùm leves:
Hæc mente repetens, quantulus es & tu, scies.
Ratio doloris medicus est prudentibus.
Qui non parentem nutrit ex istis quæ habet,
Inutilis à radice prodiens stolo est.
Oris venustatem cohonestent si probi
Mores, gemina nos pulchritudo magis capit.
Fors sæpe melius consulit, quam homo sibi.
Nemo bonorum unquam oderit virum bonum
Virtutis est semper nota, verecundia.
Mores bonos facilesque Cata pro philtro habet
Mulier, volenti queis dominabitur viro.
Vita, anima, salus, omnia homini est pecunia,
Hanc si nec habet quis, sibi parare nec queat,
Frequentat, umbra ut mortui, superstites.
Cui cura semper, ut instituat vitam bene,
Nihil est quod ille non sibi promittat boni.
Perbella res homo est, homo si vere siet.
Feliciora sunt animalia cætera,
Hominiq; præstant, pro pudor! prudentiâ:
Nunquam asinus iste aliquid sibi conscivit mali,
Natura tantum quæ dat, habet incommoda:
Nos præter illa, quæ necesse sit pati,
Complura stultè accersimus nobis mala:
Si sternuat quis angimur; aut dicat male,

Iras-

Τίς ἔστιν ὁ Θεὸς, ὃ θέλῃς σὺ μανθάνειν·
Ἀσεβεῖς ἃ θέλοντα, μανθάνειν θέλων.
Νόμος φυλαχθεὶς ἐστὶν ἔστιν ἡ νόμος,
Ὁ μὴ φυλαχθεὶς καὶ νόμος καὶ δήμος.
Ὅταν εἰδέναι θέλῃς σεαυτὸν ὅστις εἶ,
Ἔμβλεψον εἰς τὰ μνήματ' ὡς ὁδοιπορεῖς;
Ἐνταῦθ' ἔνεστιν ὀστέα καὶ κέφη κόνις
Ἀνδρῶν βασιλέων, καὶ τυράννων καὶ σοφῶν·
Περὶ τούτων ὁρῶν γίνωσκε σαυτὸν, ὅστις εἶ.
Λύπης ἰατρός ἔστιν ἀνθρώποις λόγος.
Ὁ μὴ τρέφων τεκοῦσάν σε τέχνης νέος;
Ἄκαρπός ἐστιν ὥσπερ ἀπὸ ῥίζης κλάδος.
Ὅταν φύσει τὸ κάλλος ὑπηρσμεῖ τέρπος
Χρησὸς, διπλασίως ὁ θεσπιῶν ἁλίσκεται.
Ταυτόματον ἡμῖν καλλίων βουλεύεται.
Ἀνὴρ ὃ χρησὸς χρησὸν ὐ μισεῖ ποτέ.
Πᾶς ἐρυθρῶν γε χρησὸς εἶναί μοι δοκεῖ.
Ἔστιν δ' ἀληθὲς φίλτερον Εὐγνώμων Τέρπος,
Τέτῳ καταμαρτεῖν ἀνδρὸς ἔωσθεν χωρή.
Τ' ἀργύριόν ἐστιν αἷμα καὶ ψυχὴ βροτοῖς,
Ὅστις ὃ μὴ ἔχει τὸ ὃ, μηδὲ κλήσατο,
Οὗτος μετ' ζώντων τεθνηκὼς θεσπατεῖ.
——— Οὐδενὸς χρὴ θαύματος
Τὸν ἓν ποιῶνθ' ὅλως ἀπογνώναι ποτέ.
Ἡ χαρίεν ἐστ' ἄνθρωπος, ἂν ἄνθρωπος ᾖ.
Ἀπαίδα τὰ ζῶ ἐστὶ μακαριώτατα
Καὶ νῦν ἔχοντα μᾶλλον ἀνθρώπου πολύ —
Ὄνῳ κακὸν δι' αὐτὸν ἔστιν γίγνεται,
Ἃ δ' ἡ φύσις δέδωκεν αὐτῷ, ταῦτ' ἔχει·
Ἡμεῖς ὃ χωρεῖς πᾶν ἀναγκαίων κακῶν,
Αὐτοὶ παρ' αὐτῶν ἕτερα θεσπιῳδίζομεν,
Λυπούμεθ' ἂν πάρῃ τις· ἂν ἔπῃ κακῶς;

Iraſcimur: tremimus ſtrepat ſi noctua.
Certamina, placita, ambitio, præſcriptaque,
Hæc omnia nobis addita ſponte ſunt mala.

Hoc uno opus eſt: Omni obſequio colere Deum,
Purâque mente; cætera ſunt nihili omnia,
Opes, honores, & mala luxûs gaudia,
Fumus, ſtrepituſque, infantium crepundia.
Vitam, ad quod eſt in ſe optimum, omnem dirigit,
Quicunque recte ſapit, & eſt gratus Deo.
Duc me, parens, celſique Dominator poli,
Quocunque placuit, nulla parendi mora eſt;
Adſum impiger. Fac nolle, comitabor gemens:
Maluſque patiar, quòd pati licuit bono.
Ducunt volentem fata, nolentem trahunt.
Sceleriſque Purus, unico hoc vives modo,
Mundique Domitor, carnis atque Dæmonis,
Si te intuentem jugiter ſpectes DEUM,
Factorum animique teſtem, & olim judicem.
Quæ ſanent animum decies repetita placebunt.

Quæcunque ſalutaria ſunt ſæpe agitari debent, ſæpe verſari; ut non modo nota ſint nobis, ſed parata & ad manum.

Me

Ὀργιζόμην', ἂν γλαὺξ ἀνακράγῃ, δεδοικαμεν.
Ἀγωνίαι, δόξαι, φιλοτιμίαι, νόμοι,
Ἄποπλα, ταῦτ' ἀπίθανα τῇ φύσει κακά.

Ἑνός ἐστι Χρεία τ' ἀπὶ πᾶσι Σέβειν Θεόν·
Τὰ δ' ἄλλα μηδενὸς ἄξια τοῦ ἀνθρώπινα,
Τιμή τ', Ἀφενός τε, καὶ Ἡδοναὶ βοσκημάτων,
Κάπνου, ψόφου τε, νηπίων τ' ἀθύρματα.
Πρὸς τὸ Κεράτιον τὸ ἐν ἑαυτῷ ζῆν μόνον,
Σοφῷ τε, τῷ τε θεοφιλεῖ πάντως μέλει.
Ἀγὼ δή με ὁ Πατὴρ, καί σου ἡ πεπρωμένη,
Ὅποι ποθ' ὑμῖν εἰμὶ διατεταγμένος,
Ὧδ' ἕψομαι σοι δαΐου ἠδὲ ἄοκνος·
Ἐὰν δ' μὴ ἐθέλω, κἀχ ἧττον ἕψομαι.

Οὕτως δίωγμα μόνον ἀναμάρτητος μιμεῖν,
Κόσμου τε, καὶ Σαρκὸς, Σατανᾶ τ' ὑστέρημος·
Ἂν ἀεὶ νομίζοις Συμπαρεῖναί σοι Θεόν·
Ἐφορόν τε, κριτήν τ' Ἐννοιῶν καὶ Πράξεων.
Δὶς ἠδὲ τρὶς τὸ καλὸν, ἔφη θεῖος Πλάτων.

Ne sit Poema Sale facetijsqe confertum, sed potius Moratum et Nervosum. Scal.

Vitæ Norma ſeu parva Moralia.

1. Votum ſeu Precatio.

ME rurſum committo Deo; me ſoſpitet ille,
Qui jam, per vitam me cuſtodiverat omnem;
Sit Bonus & Clemens porrò mihi, qui fuit olim;
Omne animi vitium, & quæcunque pericula pellat.
Te ſine, nil me poſſe boni ſcio, at omnia tecum,
Qui mihi fons vitæ es, dux, finis & arbiter eſto.

2. Propoſitum ſeu ſcopus vitæ.

Læto ac forti animo, ſuperas contendere ad arces,
Mente agitans æterna, & momentanea calcans,
Qui ſapit uſque ſtudet; labor unus hic, hoc opus unum eſt,
Quo vis ingenii, quo ſe prudentia monſtret.
Solus enim eſt ſapiens, cui ſic ſapiunt, uti ſunt, res;
Vera bona & falſis præfert, æterna caducis;
Et ſubdit peritura ſibi, non ſe perituris.
Omni cœleſtis ſapientia proſpicit ævo,
Nec brevis anguſto finitur limite vitæ;
Hæc, à quo ſatus es, primum te accendet in ortum.
Unde abiit, regredi, ſummum cum cuiq; bonum ſit,
Mens delapſa Deo, centro huic innixa, quieſcit;
Deme hunc, atque illi totus non ſufficit orbis.
Hinc hominis ratio eſt pietas; & vita, ſaluſque;
Et prima, & ſumma eſt ſapientia, ſumma tueri.

3. Vitæ Norma.

Vive, vacaque Deo ; ſequere hunc, quantùm eſt homini fas ;
Scutum erit, & merces ſic tibi magna nimis.
Sit tua ſpes unus, vitæ columenque, decuſque ;
Ille tuus ſit amor, ſit tuus ille timor.
Poſtq; Deum, in temet tua ponere cuncta memento,
Quæque domi invenias, ne bona quære foris
Mens pia, docta, modeſta, humiles contemnere curas
Celſa, & digna Deo, gaudia certa feret.
Tùm bene, queis poteris, faciendo, imitabere numē:
Nec quenquam lædes verbo, opere, aut animo.
Hæ tibi opes, hic honos, regnoq; Potentia major,
Poſſe Dei, atque tuo, te regere imperio.
Unū eſt, quod ſapiens multùm ſibi quærat, & optet,
Eſſe hunc quem ratio, quem jubet eſſe Deus.
Delicias pecudum, terraſque, crepundia faſtûs
Deſpuet, illa dedit cui meliora pater.

4. Vive Hodie.

Præceps Hora ruit, revocari neſcia, vive,
O morituræ brevi, ceu jam moriturus, & illa,
Quæ reſtant momenta tibi, bene ponere cura.
Fac jam, quæ feciſſe voles, ubi te atra premet mors,
Ut poſſis alacer venienti occurrere fato ;
Morſque, ærumnarum requies, ſit janua vitæ
Æternæ, vera eſt ubi Pax, ubi vera voluptas.
Quis ſis, & quid agas, & quorſum, ſæpe requiras.
Invigilato tibi, ne peccet lingua, caveto,

Abſen-

Abſentes rodens, probroſa, ſuperbave promens:
Neu per prava animus, vel in avia, devius erret,
Jugiter at ſtudiis, rebuſque aſſueſcat honeſtis.
Labitur in vitâ, ex hoc fonte, bonum omne, malumq;
Huic igitur primâ ſapiens, moderabere curâ.
Ne malè te perdat male cautum indulta libido.
Reſpice ubiq; Deum, quando hic te inſpectat ubiq;
Veſpere ſic, lætus, tua dicta & facta revolves,
Atque gradu, Cœlum verſus, profeceris uno.

5. Parva Moralia: ſeu Ethica Chriſtiana.

Virtus, mente Deum purâ colere, obſequioque;
Tùm ſervatorem pergratè agnoſcere Chriſtum,
Spiritus unde, favorq; Dei eſt, vita unde perennis;
Huic, factiſque animiſque, prout datur, aſſimilari:
Hunc tibi principium vivendi, hunc cernere finem.
Spe, fide, amore Patri, ac Domino te addicere Chriſto.
Virtus eſt ſapere, & quid quæque habet, aut valeat, res
Callere, hinc bona vera malis diſpeſcere veris:
Quæque, quibuſque ſequenda modis, ſcire, aut fugienda;
Bruto hominem præponere, & immortalia fluxis;
Proſpicere eventus rerum, infinitaque ſæcla;
Idq; agere, omni ope, ut æternùm poſt funera vivas.
Eſt virtus præſtare aliis, fieri tibi quæ vis;
Nec facere hoc cuiquam quod factum tu tibi nolles;
Queis poteris ſemper prodeſſe, nocereque nulli;
Te fratrem humano generi, te oſtendere Patrem;
Errantesque malosque erga, mitemque, bonumque.
Virtus eſt ſervare Modum, per cuncta, decuſque,

Iræ,& amoris, opum, Linguæque, Gulæq; Potentē,
Affectuſque omnes Gyro rationis agentem,
Utile, quodque libet, rigido ſubmittere honeſto.
Virtus, intrepidè Pulcrum diſcrimen adire,
Pectoreq; infracto pati ineluctabile damnum;
Fortiter adverſas, modicè res ferre ſecundas;
Celſo animo & curas, & gaudia temnere vulgi.
Hæc, tibi dante Deo, perages; hæc auſpice Chriſto,
Cui bene geſtarum referenda eſt gloria rerum.

6. Μία φυλακὴ Εὐσέβεια.

Una ſalus Pietas, una eſt cuſtodia; felix
Et tutus ſi vis vivere, vive Deo;
Hunc imitando coles, hunc dilige pectore toto,
Et magni æqua patris juſſa capeſſe lubens:
Mente piâ huic, tanquam radici, lætus inhære,
Præque illis, mundi gaudia nulla putes.
Portus in Adverſis hic erit tutela ſecundis;
Cœlo, etiam in terris, ſic potiaris, homo.

7. Μία φυλακὴ Εὐσέβεια.

Dux vitæ ratio; rationis apex, pietas eſt,
Quæ vitæ Authorem ſpectat ubique Deum.
Immortalem animam miſerè iſta fugacia ludunt;
Æternis tantùm eſt hæc ſatianda bonis;
Principium hæc finemq; ſuum, Cœlo edita, anhelat
Te Deus, una ſalus; ſunt reliqua umbra boni.

Μία φυλακὴ Εὐσέβεια.

Quicquid erit, pietas, arx munitiſſima, geſtit
Propugnatorem ſe ſibi habere Deum.
Speſq; metuſq; hominum pedibus ſubjecit, & altâ
Pace, bonoque Deo, qui pius eſt, fruitur.
Axe, huic, ſi fracto, illabatur Machina Mundi,
Impavidum feriet tota ruina caput.
Cumq; levis patrias tandem remearit ad ædes,
Gaudia quanta animam non peritura manent!

Optima ſors vitæ. Εὐεσὼ ἢ Εὐωρεξία ſeu Beatitudo Evangelica.

Sunt meliora mihi vitæ quam faſtus, opeſve,
Deliciæve, quibus ſus Domino eſt melior;
Noſſe Deum, ſequi; mens ~~hinc ſibi~~ conſcia recti,
Spes regni in Cœlis; ſunt meliora mihi:
Sorte ſuâ exultans animus; ſervator honeſti,
Poſt-habitæ Dominus ſplendidiorque rei;
Queis potero prodeſſe; animis, geſtiſque referre
Numen, quam potero, ſunt meliora mihi.
Dumq; Dei Archetypâ ſimulacrū è mente, refingam,
Plus me aliquid, quovis Cæſare, poſſe reor
Inde patrem gratus veneror, bene qui reputanti
Optima, quæ poterit jam dare, quæque dedit.

O Æter-

O Æternitas, Æternitas, nunquam diſcedas à Cogitatu meo *Th. à Kemp.*

Æternitas, Æternitas, Æternitas,
Spes ô bonorum, horrenda malis Æternitas,
E mente nunquam penitus excidas mihi.
Ita me paratum Dominus offendat meus,
Et ſemper accinctum imperata ad munia,
Quâcunque ſubitus ſe vigiliâ oſtenderit:
Illique in occurſum exeam, lætus, lubens,
Caſæ ruentis expeditus carcere.
Cui ſerviebam, ita propitio fruar Deo,
Non finienda ſeculorum in ſecula,
Chriſto duce, morte qui redemit me ſuâ,
Suoque Clemens recreavit ſpiritu.
Æternitas, Æternitas, Æternitas,
Spes ô bonorum, horrenda malis Æternitas,
Tui memor vivam, mihi quot eunt dies;
Omnemque vitam dirigam monita ad tua.

Vita Beata Chriſtianorum.

Anno Peregrinationis 81mo tantùm non decurſo.

Sanâ mente, Deo ſit laus, in corpore ſano.

VEræ ſi ſtudeas vacare vitæ,
Et votis hominum beatiori,
Cœlo jam aſſere te Catus, Deoque,
Mundi quisquilias nihil moratus,
Prava aut gaudia, ſplendidaſve nugas,
Ad fontem ut redeas boni, unde es ortus,
Almum quàm poteris, refer Parentem,
Summâ erga immeritos benignitate;
Illi innexus amore, ſpe, fideque,
Cunctos, quantum opis eſt tuæ, juvato,
Atque in te omnia, poſt Deum, reponens,
Quod ſis, eſſe velis, nihilque malis;
Reges quem metuunt, diem, niſi optes,
Quo fias, ſine fine, ter beatus,
Et Chriſti merito, & ſtupendo amore.

ERRATA.

PAge 8. line 31. cura, curæ. p. 30. l. 18. parat, parit. p. 32. l. 4. habere, habens. p. 40. l. 28. Torridum omne ſemper, Torvum omne vultûs. p. 41. l. 8. μὴ μαθεῖ, μὴ 'μαθεῖ. p. 45. l. 14. ἀπολιπῶσ', ἀπολιπὼν. p. 45. l. 32. οἰόμεθα, οἰόμεθα. p. 51. l. 7. Σοφὼ, Σοφὸν γ'. p. 53. l. 5. Ἐπιτάμεθα, Ἐπιτάμεθα.

ERRATA.

PAge 28. line 9. valèt, volet. p. 60. l. 9. fortes, forte. l. 13. nocendum, nocendam. p. 83. l. 12, 13. ſic legantur.

Ὡδ' ἕλομαι γλῶν δὲ μὴ θέλω, ΑΟΚΥΟΣ.
Κακὸς ἠμόμην Θ, οὐδὲν ἧττον ἕλομαι.

Vitæ Norma. Page 3. line 2. in avia, inania.

Some Books Printed for Benjamin Tooke, *at the* Middle-Temple-Gate *in* Fleetſtreet.

FOLIO.

ARchbiſhop *Tillotſon*'s Works

An Eccleſiaſtical Hiſtory of *Great Britain*, by *Jeremy Collier*, M. A. in 2 Vol.

A complete Hiſtory of *England*, with the Lives of all the Kings and Queens thereof, from the earlieſt Account of Time, to the Death of his late Majeſty King *William*, in 3 Vol.

Coſmography, in 4 Books, containing the Chorography and Hiſtory of the whole World, by Dr. *Heylin*; with an Hiſtorical Continuation to this preſent Time.

Lexicon Technicum; or an Univerſal Engliſh Dictionary of Arts and Sciences; explaining not only the Terms of Art, but the Arts themſelves, by *John Harris*, D. D.

Advices from *Parnaſſus*, in 2 Centuries; by *Trajano Boccalini*.

Sylva; or a Diſcourſe of Foreſt-Trees, and the Propagation of Timber. By *John Evelyn*, Eſq;

Corpus omnium Veterum Poetarum Latinorum, in 2 Vol.

Biſhop *Hopkins*'s Works.

Dr. *Nichols*'s Comment on the Book of Common-Prayer, with the Supplement.

The Gentleman's Recreation in 3 Parts; the 1ſt. contains an eaſy Introduction to all Liberal Arts and Sciences, *&c.* the 2. Treats of Horſeman-ſhip, Hawking, Hunting, Fowling, Fiſhing, Agriculture, *&c.* the 3. part is a complete Body of all our Foreſts, Chace, and Game Laws as they are at this time, adorn'd with near an Hundred Copper Cutts.

Puffendorf's Law of Nature and Nations in Eight Books.

Mon-

Monſieur Bayle's Hiſtorical and Critical Dictionary, tranſlated into Engliſh, with many Additions,

Telluris Theoria Sacra, Authore T. Burnetio. 4to.

Danet's *Dictionary of Greek and Roman Antiquities*, 4to.

OCTAVO.

The Rom. Hiſtory in 5 Vol. by *Laur. Eachard*, M.A.

Miſcellanies by the late Right Noble Lord Marqueſs of *Hallifax*.

The Chriſtians Pattern; or a Treatiſe of the Imitation of Jeſus Chriſt, by *Thomas à Kempis*. Render'd into *Engliſh* by *George Stanhope*, D.D. Dean of *Canterb.*

Il Decamerone, One Hundred ingenious Novels, written by *John Boccacio.*

De Origine Mali. Authore Gulielmo King, Archiep. Dublin

Sir *Simon Degg*'s Parſon's Counſellor, with the Law of Tythes

Gloſſographia Anglicana Nova, or a Dictionary interpreting ſuch hard Words, of whatever Language, as are at preſent uſed in the Engliſh Tongue

Arithmetica Univerſalis; Sive de Compoſitione & Reſolutione Arithmetica Liber; cui acceſſit Halleiana Æquationum Radices Arithmetica inveniendi Methodus, in Uſum Juventutis Academicæ

Prælectiones Aſtronomicæ, Cantabrigiæ in Scholis Publicis Habitæ, à Gulielmo Whiſton, A. M. & Matheſeos Profeſſore Lucaſiano: quibus accedunt, Tabulæ Plurimæ Aſtronomicæ Flamſtedianæ Correctæ, Halleianæ, Caſſinianæ & Streetianæ: in Uſum Juventutis Academicæ

Biſhop *Wilkin*'s Mathematical and Philoſoph. Works

Magnæ Britanniæ Notitia; or the preſent State of *Great Britain*; by *John Chamberlayn*, Eſq;

Reſolves Divine, Moral, Political; by *Owen Feltham*, Eſq;

Twenty Two Select Colloquies out of *Eraſmus*, by Sir *Roger L'Eſtrange*, with the Life of the Author. 8*vo.*

Thirty Sermons by Dr. *Waple* late Vicar of St. *Sepulchers.* 8*vo.*

Dr. *Cave*'s Primitive Chriſtianity: or, the Religion of the Antient Chriſtians.

Claſſick

Classick Authors Printed at London 8vo. *according to those Printed at* Paris 4to. In Usum Delphini.

VIrgilii Opera omnia cum multis Fig. Æneis, 8*vo.*
Horatii Opera omnia, 8*vo.*
Juvenalis & Persii Satyræ, 8*vo.*
Terentii Comœdiæ, 8*vo.*
Tullii Orationes Selectæ, 8*vo.*
Ovidii Metamorphoseon, 8*vo.*
—— Epistolæ, 8*vo.*
—— de Tristibus, 8*vo.*
Phædri Fabulæ, 8*vo.*
Lucius Florus, 8*vo.*
Salustii Historia, 8*vo.*
Justini Historia, 8*vo.*
Quintus Curtius, 8*vo.*
Eutropii Historia, 8*vo.*
Macrobii Opera omnia, 8*vo.*
Martialis Epigrammata, 8*vo*
Lucretius de rerum Natura, per *Creech*, 8*vo.*
Cæsaris Commentarii cum Mappis, 8*vo.*
Cornelius Nepos, 8*vo.*
Ovidii Fastorum, 8*vo.*

Livii Historia, in 2 Vol. 8*vo.* cum Indice Locupletiss. & Mappis, viz. Græcia Antiq. & Imperium Rom.
Pantheon, *or the History of the Heathen Gods, with Cuts*, 8*vo.*
Xenophon de Cyri Institutione, G. L. 8*vo.*
Lucius Florus, cum Notis Minellii.
Quintus Curtius, 12. Idem.
Tullii de Officiis, 12. Idem.
Virgilii Opera, 12. Idem.
Horatii Poemata, 12. Idem.
Valerius Maximus, 12. Idem.
Salluſtii Historia, 12. Idem.
Eutropii Historia, 12.
Ray's Nomenclatura.

MVSEVM BRITAN NICVM

Index.

Sententiæ Philosophorum. 3.
Demophili similitudines. 7.
Sententiæ. 9.
Sententiæ Democratis. 13
Pythagoræ. 13.
Hippocratis. 17
Galeni. 19.
Diogenis Laertii. 21
Platonis. 41
Aristotelis. 75.
Epicteti, Simplicii et Arriani. 109
Plutarchi. 124
M. Antonini. 133.
Hieroclis. 157
Ex variis poetis. + 154
Meditatio, et Gratiarum actio. 172.
Sententiæ ex Æschylo. 174
Sophocle. 176
Euripide. 182
Menandro. 214.